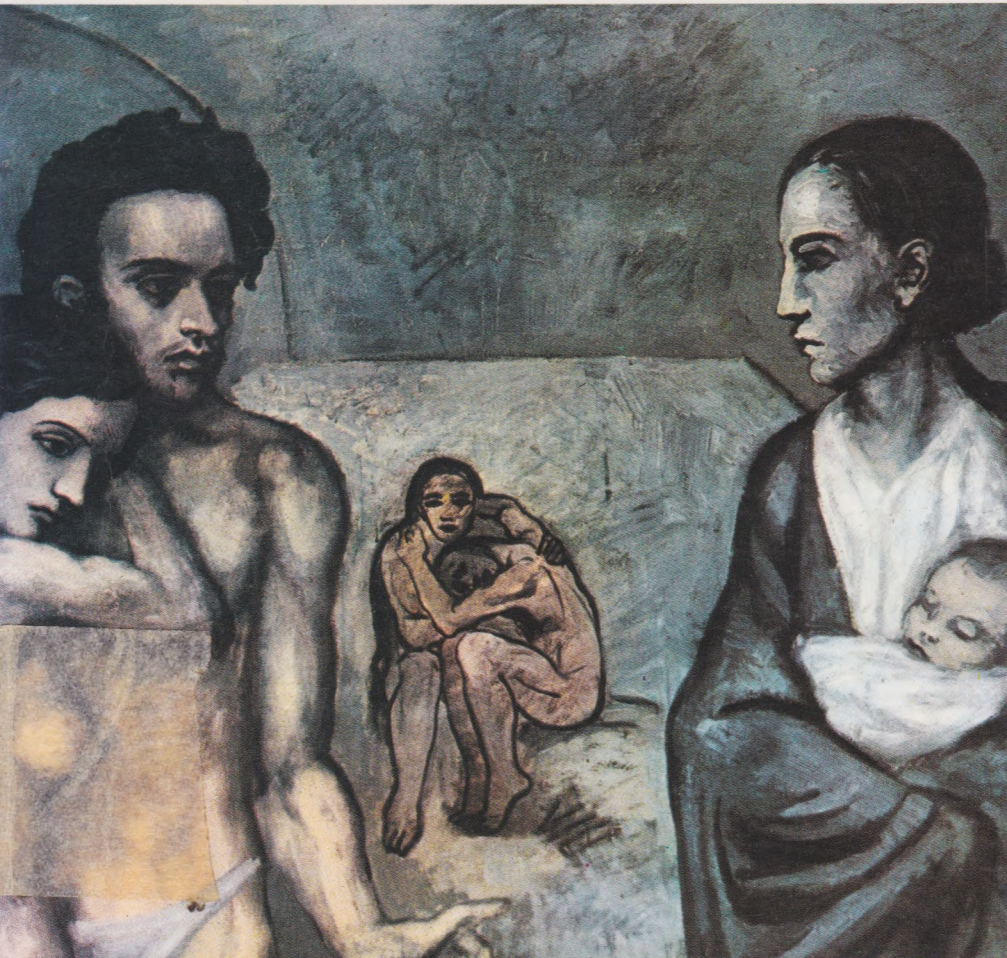
payel

insanın doğadaki yeri

2. basım

Çeviren: Bertan Onaran

WILHELM REICH

WILHELM REICH

❑

İNSANIN DOĞADAKİ YERİ

❑

ÇEVİREN: BERTAN ONARAN

❑

2. BASIM

PAYEL YAYINLARI: 70
Bilim Kitapları: 23

ISBN : 975-388-083-9

Dizgi	**Payel Yayınevi**
Dizgi Operatörü	**Gülcan Zengin**
Düzelti	**Saadet-Türker**
Baskı	**Özal Matbaası**
Kapak filmleri	**Ebru Grafik**
Kapak baskısı	**İpomet Matbaası**
Cilt	**Esra Mücellithanesi**

Wilhelm Reich 1897 yılında, Galiçya'da, bir köylü çocuğu olarak dünyaya geldi. Tıp öğrenimi gördü. Viyana'da Freud'un başyardımcısı oldu. Daha sonra, dogmaya taktığı çelmeleri kabul etmeyen katı gelenekçi ruhçözümcüler tarafından yavaş yavaş karalanıp gözden düşürülmeye çalışıldı.

1926'da yayımlanan ilk önemli kitabı *Bedensel Boşalmanın İşlevi* bu kopmanın başlangıcı oldu. Reich'a göre, hastanın iyileşmeye gösterdiği direnmenin çözümlenmesi, düşlerin çözümlenmesinden daha önemlidir. *Kişilik Çözümlemesi* adlı yapıtında, çözümleme kılgısını tersine çevirmeyi önerir; sinir hastalığının temelinde, hemen her zaman cinsel bozukluklar vardır; sinir hastalığının geçmesi, bu bozuklukların düzelmesine bağlıdır. Akıl hastalıklarını iyileştirebilmek için, toplumu sağlıklı kılmak gerekir, der. *Cinsel Ahlâkın Boygöstermesi* ve *Cinsel Devrim* adlı yapıtlarında bu konuları işlemiştir.

1933'te, Hitler'in işbaşına gelmesinden kısa bir süre önce İskandinav ülkelerine göçetti. 1939'da da ABD'ye yerleşti. Burada, cinsel enerjinin canlılara özgü acunsal elektrik enerjisinden (orgon'dan) başka bir şey olmadığı kuramını geliştirdi. ABD'de, bu acunsal enerjiyi yakalamak, biriktirmek ve kullanmak üzere dev boyutlu bir laboratuvar kurdu. McCarthycilik salgınıyla birlikte başı derde giren Reich, 1957 yılında Pensilvanya'da tutukevinde öldü.

Yapıtın özgün adı: **Ether, God and Devil Cosmic Superimposition**

●

Birinci basım: **Ocak 1985**

●

İkinci basım: **1995**

Kapak resmi: Picasso'nun "La Vie" adlı tablosundan

WILHELM REICH

İNSANIN DOĞADAKİ YERİ

Çeviren
BERTAN ONARAN

payel

PAYEL YAYINEVİ
İstanbul

WILHELM REICH'ın
yayınlarımız arasında çıkan öteki yapıtları:

DİNLE KÜÇÜK ADAM
9. basım

❑

CİNSEL DEVRİM
5. basım

❑

FAŞİZMİN KİTLE RUHU ANLAYIŞI
2. basım

❑

CİNSEL AHLÂKIN BOYGÖSTERMESİ
3. basım

❑

BEDENSEL BOŞALMANIN İŞLEVİ
3. basım

❑

KİŞİLİK ÇÖZÜMLEMESİ
2. basım

❑

GELECEĞİN ÇOCUKLARI
2. basım

❑

DİRİMİN ÖLDÜRÜLÜŞÜ
2. basım

❑

REICH FREUD'U ANLATIYOR

❑

KANSER

❑

BAŞI DERTTE İNSANLAR

❑

GENÇLİK TUTKUSU

❑

REICH'IN DÜŞÜNSEL YAŞAMI
(Yazan: Luigi de Marchi)

İÇİNDEKİLER

KÜÇÜK SÖZLÜK 9

ESİR, TANRI VE İBLİS

I— Dirimsel Enerji İşlevciliğinin Deneyodası 17
II— İnsan Düşüncesinin İki Orta Direği: "Tanrı" ve "Esir" 25
III— Doğanın İncelenmesinde Araç Olarak Örgen Duyumunun Kullanılması 59
IV— Canlıcılık, Gizemcilik, Makinacılık 78
V— İblis'in Dünyası 115
VI— Acunsal Yaşam Enerjisi ve "Esir" 131

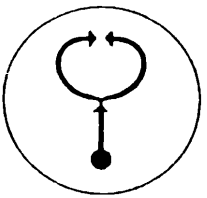
ACUNSAL ÜST ÜSTE BİNME

I— Sahne ve Tarla 153
II— İnsanın Doğadaki Köklerine Bakış 160
III— Üst Üste Binme İşlevi 167
IV— Canlı Dirimsel Enerji Birimi 177
V— Gökada Dizgelerindeki Üst Üste Binme 205
VI— R-76 Kutup Kızıllığının Çevresindeki "Halka" 218
VII— R-76'nın Anlamı 226
VIII— Aklın Doğadaki Kökleri 251

KAYNAKÇA 269

Sevgi, çalışma ve bilgi canımızın ana kaynaklarıdır.
Öyleyse, yaşama onlar yön vermelidir.

Wilhelm REICH

KÜÇÜK SÖZLÜK

ACUNSAL ENERJİ (ENERGIE D'ORGONE): Temel acunsal enerji; her yerde vardır, gözle görülebilir, ısıölçerle, görüntüyü büyüten elektrikli aygıtlarla, Geiger sayacıyla varlığı saptanabilir. Canlı varlıkta dirimsel enerji (yaşam enerjisi) adını alan bu enerji, 1936-1940 yılları arasında yaptığı araştırmalarda Wilhelm Reich tarafından bulunmuştur.

ACUNSAL ENERJİYLE SAĞALTIM (ORGONTHERAPIE): Acunsal yaşam enerjisiyle bedensel iyileştirme: vücudun hastalık karşısında doğal dirimsel enerjiye dayalı direncini artırmak üzere, biriktireçte toplanan acunsal yaşam enerjisinin bedene verilmesi. Acunsal enerjiyle ruhsal sağaltım: vücuttaki acunsal yaşam enerjisinin harekete geçirilmesi, yani bedensel boşalma gücünü eski haline getirebilmek üzere, dirimsel-bedensel coşkuların her türlü kas ve kişilik zırhından kurtarılması.

ACUNSAL ENERJİ YİTİMİ (ANORGONIA): Vücuttaki dirimsel enerjinin yetersiz kalması.

BEDENSEL BOŞALMA (ORGASME): Cinsel sarılma sırasında bütün vücudun uyarılmadan ötürü istemdışı çırpınması. Bu tepke (insiyak: réflex), istemdışı oluşundan ve bedensel boşalma kaygısının ağır basmasından dolayı çocukların ve gençlerin cinsel etkinliğini bastıran uygarlıklarda yaşayan bireylerin çoğunda kilitlenmiştir.

BEDENSEL BOŞALMA GÜCÜ (PUISSANCE ORGASTIQUE): Her şeyden önce, vücudun istemdışı çırpınmalarına ve doruk noktasına çıkan cinsel uyarılmanın bütünüyle boşaltılmasına kendini bırakabilme yeteneği. Sinircelilerde bu yetenek yoktur. Bunun için, ilkin üretken-cinsel kişiliğin varlığı ya da yeniden kazanılması gereklidir, yani hastalıklı kişilik ya da kas zırhı ortadan kaldırılmalıdır. Genellikle, onun sıradan yan öğeleri olan fışkırtma ve dikilme gücüyle bedensel boşalma gücü birbirine karıştırılır.

BEDENSEL BOŞALMA GÜÇSÜZLÜĞÜ (IMPUISSANCE ORGASTIQUE): Beden el boşalma gücünün bulunmayışı: bu, vücudun doğal çırpınmasına ve sevişmenin doruk noktasını oluşturan sinirsel uyarılmanın bütünüyle

boşaltılmasına kendini eksiksiz bırakamamak demektir. Çağımızda sıradan insanın en belirgin eksikliği budur: dirimsel enerjiyi (acunsal yaşam enerjisini) vücutta biriktiren bu güçsüzlük her türlü dirimsel hastalık ve toplumsal gerçekdışılık belirtisine en önemli enerji kaynağını sağlar.

BEDENSEL BOŞALMA KAYGISI (ANGOISSE D'ORGASME): Dışardan içgüdüsel doyumun yasaklanmasının doğurduğu, içerden birikmiş cinsel uyarılmanın yarattığı korkuya dayanan cinsel kaygı. Bugünkü insan yapısının bir parçası haline gelmiş bulunan yaygın haz korkusunun temeli bu kaygıdır.

CİNSEL SİYASET (POLITIQUE SEXUELLE): "Cinsel siyaset" terimi, cinsel tutumbilim kavramlarının toplumsal alanda insan yığınlarına uygulanmasını anlatmaktadır. Bu görev, akıl sağlığı ve devrimci özgürlük hareketleri çerçevesinde, 1927-1933 yılları arasında, Avusturya ve Almanya'da yerine getirilmiştir.

CİNSEL TUTUMBİLİM (ECONOMIE SEXUELLE): Terim, dirimsel enerjinin düzene konmasını, ya da aynı şey demek olan, bireyin cinsel enerjilerinin belli bir düzen ve tutumluluk içinde harcanmasını gösterir. Cinsel tutumbilim terimiyle bir bireyin dirimsel enerjisini nasıl kullandığı, ne kadar enerji biriktirdiği, bedensel boşalmayla ne kadarını boşalttığı anlatılmaktadır. Bu düzenlemenin etkenleri toplumsal, ruhsal ve dirimseldir. Bilimsel cinsel tutumbilim bu etkenlerin incelenmesinden elde edilen bilgilerin tümünü içermektedir. Terim, Freud'un ekinsel düşünbilimini eleştirmeye başlamasından acunsal yaşam enerjisinin bulunuşuna dek geçen süre içinde Reich'ın yapıtında kullanılmış, sonra yerine Dirimsel Enerji Bilimi (orgonomie) konmuştur.

COŞKUSAL VEBA (PESTE EMOTIONELLE): Sinirceli kişiliğin toplumsal alandaki yıkıcı eylemi.

DİRİM (YAŞAM) KABARCIKLARI (BION'LAR): Cansız maddeden canlı maddeye geçişin bütün evrelerini anlatan enerji kabarcıkları. Doğada, bu kabarcıklar, örgenli ya da örgensiz maddenin ayrışmasıyla sürekli olarak oluşmaktadır; bu sürecin deneysel olarak gerçekleştirilmesi başarılmıştır. Dirim kabarcıkları acunsal yaşam enerjisiyle doludur, her an bakteri ya da tekhücreli canlıya dönüşebilirler.

DİRİMSEL HASTALIK (BIOPATHIE): Dirimsel açılıp kapanmanın aksamasından ötürü vücutta beliren bozukluklar. Dirimsel hastalık, özerk yaşama aygıtında ortaya çıkan bütün hastalık süreçlerini içermektedir. Temel düzeneği, dirimsel-cinsel uyarılmanın boşaltılmasının aksamasıdır.

DONUPKALMA (CATATONIE): Donukluk; davranış yokluğu ya da düzensiz coşkusal tepkilerle kendini gösteren erken bunama (usyarılımı) biçimi.

DÖNÜŞÜMCE (HYSTERIE): Acı veren duygu yüklü bir düşüncenin baskı sonucunda kötürümlük ya da duyum uyuşukluğu gibi bedensel belirtilere çevrilmesi.

DURGUNLUK (STASE): Acunsal yaşam enerjisinin, dirimsel hastalığa ve akıldışı düşünüp davranmaya kaynak olmak üzere, vücutta toplanması.

DURGUNLUK SİNİRCESİ (NEVROSE DE STASE): Temelinde kaygılı durgunluğu bulduğumuz, cinsel durgunluğun bedende yarattığı dolaysız bozukluklar.

ELEZERLİK (SADISME): Bedensel boşalma eksikliğinden ötürü biriken cinsel enerjinin başkalarına eziyet etmekte kullanılması.

EMEK DEMOKRASİSİ: Emek demokrasisi düşünsel bir dizge değildir; topluma bir partinin, siyasetçilerin ya da ortak bir öğretiyi paylaşan küçük bir kümenin yayma çalışmalarıyla zorla benimsetilecek "siyasal" bir dizge de değildir. Emek demokrasisi, doğal ve örgensel olarak doğmuş, büyümüş ve gelişmiş insanlararası akılcı ilişkilerin yönettiği dirimsel işlevlerin tümüdür. Emek demokrasisinin yeniliği şuradadır: insan toplumunun ilerde *gerçekleştirilebilecek* düzenlenişi. Toplumbilim tarihinde ilk kez birtakım öğretilerden ya da gelecekte yaratılacak koşullardan değil, öteden beri varolan ve durmadan gelişen doğal süreçlerden çıkarılmıştır. Emek demokrasisinin "siyaseti", *her türlü siyaseti ve boş tartışmayı elinin tersiyle iterek* şimdiye kadarki bütün halk yönetimlerinden ayrılmaktadır. Bu toplumsal düzende, emekçi yığınları toplumsal sorumluluklarından arındırılmak şöyle dursun, tersine onunla yükümlendirilecektir. Emek demokrasisinde yaşayanlar "führer"lik (önderlik) için birbirleriyle yarışmazlar. Emek demokrasisi, temel niteliği birtakım siyasal temsilciler seçmek olan, seçmenlere başka bir sorumluluk yüklemeyen biçimsel halk yönetimini bilerek geliştirir; emek demokrasisi evrensel temele oturtulmuş, sahici, somut, kılgısal bir halk yönetimidir. Bu demokrasi sevgi, çalışma ve bilgi işlevlerine dayanır ve örgensel olarak gelişir. Gizemcilikle ve tekelci Devlet düşüncesiyle siyasal bir tutum takınarak değil, kendi yasalarına ayakuyduran kılgısal/dirimsel işlevlerle savaşır. Kısacası, emek demokrasisi, kısa bir süre önce bulunup ortaya çıkarılmış, doğal ve temel bir dirimsel-toplumsal işlevdir. Siyasal bir izlence (program) değildir.

ENERJİ-BİLİMSEL İŞLEVCİLİK (FONCTIONALISME ORGONOMIQUE): Bakımevinde yürütülen deneysel enerji-bilimsel araştırmaya yön veren işlevsel zihin uygulayımı (tekniği). Burada temel ilke, çeşitli örneklerin ortak işleyiş

ilkesinde birbirinin aynısı olmalarıdır. Bu zihinsel uygulayım insan kişiliğinin oluşumu üzerinde araştırma yaparken gelişmiş, vücutta ve acundaki işlevsel yaşam enerjisinin bulunmasıyla sonuçlanmıştır; böylece söz konusu uygulayımın, ister canlı ister cansız, temel doğal süreçleri olduğu gibi yansıttığı kanıtlanmıştır.

ERKEN BUNAMA (DEMENCE PRECOCE): Değişik usyarılımı türleri için eskiden beri halk arasında kullanılan deyim.

GENÇLİK BUNAMASI (DEMENCE JUVENİLLE): Erginlik çağında ortaya çıkan usyarılımı.

HANİ ŞU ŞEY (Alm. İd; Fr. Le Ça; Bilinçaltı): Ruhun, en derin gerçekler dünyasıyla değil, doğrudan doğruya bedenle ve haz ilkesini öne alarak ilişki kuran kesimi. İçgüdüsel içtepilerin barındığı yer.

İÇTEPİLİ KİŞİLİK (CARACTERE IMPULSIF): Uyaranlara karşı aşırı duyarlı, uyarıldığı zaman düşünmeye vakit bulamadan, birden tepki gösteren kişilik.

KARAKAYGI (MELANCOLIE): Kişinin belli bir neden olmaksızın ruhsal çöküntüye girip çevreden gelen uyaranlara kapanması, güçlü suçluluk ve günah duygularına kapılması.

KAS ZIRHI: Örgen duyumlarıyla coşkuların bir delik açık geçmelerini önlemek üzere bireyin geliştirdiği kas tepkilerinin (sürüp giden kas kasılmalarının) tümü; ketvurulan başlıca coşkular, kaygı, öfke ve cinsel uyarılmadır.

KAYGILI DURGUNLUK (STASE D'ANGOISSE): Vücudun dış kesimlerinde bedensel boşalma yoluyla enerji boşaltımı kösteklendiği zaman cinsel enerjinin merkezde (yürek ve canevi bölgesinde) toplanmasıyla ortaya çıkan kaygı (yürek daralması).

KİŞİLİK ÇÖZÜMLEMESİ (ANALYSE CARACTERIELLE): Başlangıçta, sinirce belirtilerinin çözümlenmesi işinde kullanılan sıradan çözümsel uygulayımda yapılan küçük değişiklik. Ancak, kas zırhının bulunması, bitkisel sağaltım (végétothérapie) adı verilen yeni bir uygulayımın geliştirilmesini gerektirmiştir. Kısa bir süre önce vücuttaki acunsal yaşam enerjisinin (dirimsel enerjinin) bulunuşu ve havaküredeki yaşam enerjisinin bir biriktireçte toplanması kişilik üzerindeki çözümsel bitkisel sağaltımda yeni bir gelişmeye yolaçmış, dirimsel enerjiyle sağaltımın (orgonthérapie'nin) geliştirilmesine izin vermiştir.

KİŞİLİK ZIRHI (CUIRASSE CARACTERIELLE): Bireyin coşkusal uyarılmalarını kösteklemek üzere geliştirdiği, vücudun katılaşmasıyla, coşkusal (duygusal) bağıntının azalmasıyla, "uyuşukluk"la kendini gösteren özgün kişisel davranışların tümü.

ORANUR: Çekirdek enerjisinin yarattığı kızışmış acunsal yaşam enerjisi. (D.O.R. ise, Ölü Acunsal Enerji demektir.)

ORGONIE: Acunsal yaşam enerjisi taşıyan vücudun hali; bir vücuttaki acunsal yaşam enerjisi.

ORGONOMETRIE (ACUNSAL ENERJİ ÖLÇÜMÜ): Acunsal yaşam enerjisinin niceliksel açıdan ölçülmesi, araştırılması.

ORGONOMIE (ACUNSAL ENERJİ BİLİMİ): Tüm evreni kaplayan acunsal yaşam enerjisini inceleyen doğal bilim.

ÖZALGILAMA (AUTOPERCEPTION): Canlı varlığın kendi içindeki duyumları algılaması.

ÖZDÜZENLEME (AUTOREGULATION): Canlı varlığın işlevlerini kendi başına düzene koyması.

ÖZEZERLİK (MASOCHISME): Doğal ölçütlere uygun sevisel yaşam sürüp cinsel enerjiyi tüketememekten ötürü kendine eziyet etme hastalığı.

ÖZSEVERLİK (NARCISSISME): Kişinin kendi bedensel ve ruhsal benliğine aşırı hayranlık duyup bağlanması.

ÖZSEVER KİŞİ ya da KİŞİLİK (Caractère narcissique): Özüne vurgun, hayran kişi ya da kişilik.

SANRI (HALLUCINATION): İlişkili ve yeterli bir uyaranın bulunmamasına karşın gerçeklikte varolmayan şeyleri görmek, işitmek gibi dayanaksız algılama türü.

SEXPOL: Cinsel siyaseti uygulamak üzere kurulmuş bir Alman örgütü.

SİNİRCELİ KİŞİLİK (CARACTERE NEVROTIQUE): Zorla benimsetilen aktöresel düzenlemeden ötürü sürekli dirimsel-enerji durgunluğu çeken kişilik.

TAŞKINLIK HASTALIĞI (MANIE): Kişinin sevinç, güven gibi coşkularının, ve her türlü devinimsel etkinliğinin düzgün, olağan sayılamayacak biçimde artması.

TAŞKIN KİŞİ (MANIAQUE): Coşkuları, devinimsel etkinlikleri olağandışı artmış kişi.

TÖREL ALIKLIK (MORAL INSANITY ya da IMBECILITY): Zihinsel yeteneklerde herhangi bir aksaklık bulunmadığı halde törel değer ve ilkeleri öğrenip uygulayabilmekte yetersiz kalma.

USYARILIMI (SCHIZOPHRENIE): Gerçeklikle ilişkinin büyük ölçüde zayıflaması; düşünce, duygu ve davranış alanlarında önemli bozuklukların belirmesi; kişiliğin parçalanması; içe kapanma.

ÜRETKEN-CİNSEL KİŞİLİK (CARACTERE GENITAL): Cinsel durgunluk çekmeyen, sinirceli olmayan kişilik; cinsel durgunluğun bulunmayışı bu kişiliği, bedensel boşalma gücüne dayalı, doğal özdüzenlemeye yatkın kılmaktadır.

YANILSAMA (ILLUSION): Varolan bir nesne ya da canlıyı yanlış, ayrımlı ya da değişik algılama.

YANSITIMCALI BUNAMA (SCHIZOPHRENIE PARANOIAQUE): Gerçeklerden çok dileğe dayalı düşüncelerin, sanrıların bulunduğu, çoğunlukla düzenli kendini büyükseme ve kötüleme sayıklamalarıyla ortaya çıkan usyarılımı.

YERSEL KURAM (THEORIE TOPIQUE): Sinir ya da ruh hastalıklarını ruhsal süreçlerin bulundukları bölge ya da dizgelere dayanarak açıklayan kuram.

ZIRH: Kişilik zırhı, kas zırhı sözcüklerine bakın.

ZORLANIM (COMPULSION): Uygunsuz olsa da bir davranışı yinelemeden duramamak.

ZORLANIMLI KİŞİLİK (CARACTERE COMPULSIF): Bilincin sesine, toplumun ölçü ve dileklerine uymak için aşırı çaba harcayan, görevine düşkün, çalışkan, uysal kişilik.

ESİR, TANRI VE İBLİS

Nedir en zor şey?
Sana en kolay gözüken:
Görebilmek gözünle
Durarı gözünün önünde.

Goethe

I. BÖLÜM

DİRİMSEL ENERJİ İŞLEVCİLİĞİNİN DENEYODASI

ACUNDAKİ dirimsel enerjinin bulunması işlevsel akılyürütmenin uygulanmasıyla gerçekleştirilmiştir. Sıkı bir yöntembilimsel denetimden geçirilen zihinsel edimler, bir dizi olgunun incelenmesiyle, yirmibeş yıl içinde, dıştan bakıldığında birbirinden kopuk gözüken olguları birbirine bağlayarak, doğal işlev konusunda birleştirici bir imgede toplanmıştır; sözkonusu imge bugün —yani 1947'de— dünyayı *Dirimsel Enerji Bilimi*'nin (Orgonomie'nin) henüz eksikleri giderilememiş dizgesi içinde değerlendirmektedir. Dolayısıyla, ilkin "işlevsel akılyürütme uygulayımı"nın betimlenmesi gerekir.

Doğal bilimleri seçen ciddi öğrencilere yalnızca araştırmanın verdiği ürünleri değil, ayrıca bu ürünün binbir çabayla geliştirildiği deneyodasının gizlerini de göstermek her zaman yararlıdır. Bence, bilimsel iletişimin yanılgısı, bir sanat galerisindeki gibi, yalnızca bilimsel araştırmanın iyice işlenmiş, kusursuz ürünlerinin gözler önüne serilmesidir. Böyle yalnız kusursuz ürünlerin gösterilmesi hem yaratıcı, hem de kullananlar açısından sayısız sakınca ve tehlike yaratır. O zaman yaratıcı boşlukları, belirsizlikleri, tatsız çelişkileri saklayarak ürünün yalnız yetkinlik ve arılığını öne çıkarma eğilimi duyar. Böylece gerçek bilimsel araştırmanın anlamını çarpıtır. Öte yandan, bilimsel araştırmanın elde ettiği ürünü kullanansa, doğanın gizlerini ortaya çıkarıp *yararlı* biçimde betimlemek isteyen araştırmacının karşılaştığı gerekliliklerin çetinlik ve yamanlığını kavrayamaz. Araştırmacının bulduklarını dile dökme çabalarıyla düşüncesine hiçbir zaman etkin olarak katılamaz. Sürücülerin pek azı bir otomobilin yapımında harcanan insan emeklerinin niteliğinin, gerekli kol ve kafa işlemlerinin karmaşıklığının açıkça bilincindedir. Herhangi

birinin emeğinden yararlananlar çalışma *süreci* ile emekçilerin kılgısal yaşamı konusunda daha iyi aydınlatılsalar, başkalarının emeğinin ürünlerini kayıtsızca devşirmeye alışmamış olsalardı, dünyamız çok daha yaşanır hale gelirdi.

Dirimsel enerji bilimi konusunda, deneyodasında yapılan çalışmanın kimi yanlarını gözler önüne sermek son derece önemlidir: gerçekten de, hep aşırı bir etkinlik bolluğu ve gözlenecek veri çokluğuyla karşılaştık. Gereğinden çok olgu, yeni ilişki çıktı karşımıza; aşılmış yanlış görüşleri düzeltmek, özel bilimsel araştırmanın türlü dallarını birbirine bağlamak zorunda kaldık. Dolayısıyla, hep kendime belli bir sınır koymama, bir anda "pek çok şeye birden" girişme suçlamasıyla savaşmam gerekti. Oysa gerçekte bir sürü işe birden girişmedim, aşırı bilimsel heveslere kapılmadım. Karşısına çıkan araç gereç *bolluğundan* kimse benim kadar acı çekmemiştir. Ben olguların ardına düşmedim, olgularla aralarındaki ilişkiler bana kendilerini zorla kabul ettirdiler. Onları doğru gözlemleyip sınıflandırmakta büyük zorluk çektim. Son derece önemli bir sürü gözlem yarı yolda yitip gitti; kimilerini açıklayamadım. Bununla birlikte, acundaki dirimsel enerjinin bulunuşu büyük ölçüde sağlanmış ve bilim dağarcığına yerleştirilmiştir; böylelikle, daha başka araştırmacılar, benim bitiremediğim yapıyı tamamlayabilecektir. Olgularla bunlar arasındaki yeni ilişkilerin bolluğu, özellikle de insan denen hayvanla yaşadığı evren arasındaki ilintiler şimdi kolayca açıklanabilmektedir.

Christophe Colomb New York'u, Chicago'yu, Maine ilindeki balık yataklarını, Amerika Birleşik Devletleri'nin güneyindeki ağaç ve bitki yetiştirme alanlarını, batı kıyısındaki büyük su bentlerini, doğal güzellikleri bulmuş muydu? Hayır, bütün bunları o bulmadı, kurmadı, zihninde ayrıntılarıyla canlandırmadı. O yalnızca, kendi çağındaki Avrupalıların bilmedikleri bir kıyı parçasını buldu. Bu kıyı parçasının bulunuşu, daha sonraki birkaç yüzyıl içinde, hani şu "Kuzey Amerika" denen şeyin anahtarı oldu. Christophe Colomb'un büyük başarısı Amerika Birleşik Devletleri'nin kurulması değil, çıkacağı gezinin hazırlanıp gerçekleştirilmesini güçleştiren sayısız önyargı ve engeli yenmesi, bilinmeyen, tehlikeli bir kıyıya çıkmasıdır.

Acundaki dirimsel enerji de buna benzer koşullarda bulunmuştur. Gerçekte ben hiçbir mucize yaratmadım, *tek bir şeyi buldum:* KANSUDAKİ

(PLAZMADAKİ) ÖRGENSEL BOŞALMA ÇIRPINMALARININ İŞLEVİ. Bu da bizim "yanaştığımız kıyı" oldu işte, ve her şey bunun üzerine oturtuldu. İnsanların kafasını onca kurcalayan dirimsel-bedensel coşku konusundaki önyargıları yenmek, örneğin, dirim kabarcıklarını (bionları) gözlemekten ya da kansere yol açan dirimsel bozukluğun yaşama aygıtının körelip yozlaşmasından ileri geldiğini söylemekten çok daha zor oldu. "Nedir en zor şey? Sana en kolay gözüken: görebilmek gözünle, duranı gözünün önünde", diyor Goethe.

Beni şaşırtan dirimsel enerjinin varlığı ve işleyişi değil, dirimin görüngülerini bilen araştırmacılar onu fark edip betimledikleri halde, tam yirmi yüzyıl bilinmeyişi ya da sonu gelmez tartışmalarla varlığının yadsınması oldu. Oysa, Amerika'nın bulunmasıyla dirimsel enerjinin keşfi arasında bir ayrım var: dirimsel enerji her insanda ve herkesin gözü önünde işlemektedir. Amerika'yı bulmak içinse kalkıp oraya gitmek gerekmiştir.

Deneyodasındaki çalışmamın büyükçe bir kesimi insanların ve özellikle bilginlerin neden bedensel boşalma sırasındaki çırpınmayı *ilke olarak* yadsıdıklarını aydınlığa kavuşturmaya harcandı. Ortalığa pek çok çirkef sıçratacak, tozu dumana katacak başka bir görev daha bekliyordu beni: gerçekten de, *gerek dostlarımın gerek düşmanlarımın* bedensel boşalma konusundaki araştırmalarıma gösterdikleri amansız nefreti sezmek, anlamak ve aşmak gerekiyordu. Bu temel sorunlar kansudaki örgensel boşalma çırpınmalarından başka şeyle kavranabilseydi, pek çok bilimadamının şimdiye dek dirimin oluşumu, esir (éther), dirimsel işlev, "insan doğası" gibi sorunlara çoktan eğilmiş olacaklarına inanıyorum.

Otuz yıl boyunca, bütün engellere ve düşmanca tutumlara karşın, bu temel sorunu derinleştirmekle, ona egemen olmakla, onu *temel* doğal işlevin çıkış noktası yapmakla, yavaş yavaş, insanoğlunun bugünkü kişilik yapısının zihinsel çerçevesini aştığımı, son beşbin yıllık uygarlığı geçtiğimi fark ettim. Hiç istemeden, bu uygarlığın sınırları *dışına* çıkmıştım. Dolayısıyla, doğrulanması son derece kolay olgularla çok yalın ilintileri gözler önüne sersem de anlaşılmama tehlikesiyle karşı karşıyaydım. Daha ileri gitmezden önce kolaçan etmem gereken, o güne dek ayak basılmamış, *yeni bir zihinsel alana girmiştim.* Ataerkil uygarlığın makinacı-gizemci

(mekanist-mistik) düşüncesiyle çelişen bu yeni, işlevsel düşünme alanında yönümü yeniden saptayışım tam ondört yılda, yani 1932'yle elinizdeki kitabın yazıldığı 1946-47 yılları arasında tamamlandı.

Yazılarım hep aşırı yoğun olmakla, okurdan çok büyük zihinsel çaba istemekle suçlanır. İnsanlar önemli bir kitaptan, rahat bir arabayla usul usul geçerken seyrettikleri kırgörünümü gibi "haz duymak" istiyorlar. Hiç kimse, başdöndüren bir hızla, dosdoğru ereğe koşmak istemiyor.

Bedensel Boşalmanın İşlevi'ni üç yüz yerine bin sayfada, kanserin dirimsel yanını da yüz yerine beş yüz sayfada anlatabilirdim rahatça. Ayrıca, kitaplarımı okuyanlara dirimsel enerji bilimini bulmama izin veren düşünme ve araştırma yöntemlerini anlatma zahmetine girmediğim de doğrudur. Bu da bir sürü dokunca yarattı. Özür olarak, son yirmi otuz yıl içinde, birkaç bilimsel alana değer kazandırışımı; araştırmalarımın ucunu elimden kaçırmamak için, bunların özlü ve açık biçimde sunulması gerektiğini söyleyebilirim. Yapının yalnızca temelini atıp çatısını çattığımı, kapıların, pencerelerin, önemli donanımın eksik kaldığını, dolayısıyla henüz pek rahat ettirici olmadığını çok iyi biliyorum.

Okurdan, bütün öbürlerinden köklü biçimde ayrılan bu araştırmanın mutlak yeniliğini özür diye kabul etmesini dileyeceğim. Çünkü, bilimsel verileri bulduğum yerde *tez elden* derlemek zorunda kaldım; kimisine "barışçıl" durum ve koşulların, kimisine de kötüniyetli sataşmaların yolaçtığı altı yurt değiştirme arasındaki kısa dinginlik dönemlerinde kendimi araştırmaya verebildim. Ayrıca, 1930'da Almanya'da, 1933'te Kopenhag'ta, 1934'te İsveç'le Norveç'te, 1939'da Birleşik Devletler'de geçimimi sağlayacak temelleri güvence altına almam gerekti. Dönüp geriye baktığımda, bu koşullar altında, en azından işin özünü nasıl geliştirebildiğimi kendim de merak ediyorum. Yirmi yıl, yuvasız kuş gibi yaşadım. Bütün bunların rahatlıkla uzaktan yakından ilgisi yok; oysa belli bir rahatlık ve bilimsel çalışma ortamı olmadan geniş ve ayrıntılı bildiriler kaleme alamazsınız. Buna karşılık, yapıtımın başına "bedensel boşalma" sözünü oturtarak halkı ürkütme kınamasını kabul etmiyorum. Bu doğal işlevden utanmak için hiçbir neden yok. Bu lâfı duyar duymaz hop oturup hop kalkanlara gelince, hemen kitabı kapatsınlar. Biz bilim adamları araştırmalarımıza sınır konmasına razı gelemeyiz.

Elinizdeki yapıtı kaleme almaya giriştiğimde, bugüne dek gerek okurdan gerek kendimden esirgediğim süs ve ayrıntıları sunmaya karar verdim. Umarım bu sefer de onlara "bu kadar yer vermek"le araştırmalarımı "gereğinden çok ciddiye" aldığım suçlamasına uğramam.

Doğa, parçaları şöyle ya da böyle birbirine bağlı bir bütün oluşturduğundan, "dirimsel enerjiye dayalı işlevcilik" kılgısal olarak tüketilmez bir konudur. XIX. yüzyılda ve XX. yüzyılın başlarında gerçekleştirilen insanca başarılar, bilimsel araştırmalarımla incelemelerimin potasında yeniden eritildikten sonra, işte bu canlı şeyi verdiler; sonunda "enerji işlevciliği" haline gelen bu şey, ayrıca kılgısal ve yararlı biçimde de karşımıza çıkıyordu. Her ne kadar işlevsel akılyürütme burada ilk kez bir dizge halinde betimleniyorsa da, *dirimsel enerji bilimi* kılığında doğa bilimlerinin değişik dalları arasındaki katı engelleri aşmazdan önce de pek çok araştırmacı tarafından az çok bilinçle kullanılmıştır. Sanırım, kendilerine gönül borcu duyduğumuz yazarları anmanın tam sırasıdır: De Coster, Dostoyevski, Albert Lange, Friedrich Nietzsche, Lewis Morgan, Charles Darwin, Friedrich Engels, Semon, Bergson, Freud, Malinowski ve daha başkaları. Yukarda kendimi yeni bir "düşünce alanı"nın ortasında bulduğumu söylerken, "enerji işlevciliği"nin beni "olmuş bitmiş" beklediğini, Bergson ya da Engels'in düşünme uygulayımını benimseyip kafamı kurcalayan soruna hiçbir uyarlama yapmadan uyguladığımı belirtmek istemiyordum elbet. Yeni bir düşünce yönteminin geliştirilmesi, hekim ve araştırmacı olarak canlı görüngülerin (fenomenlerin) makinacı ya da gizemci yorumuna karşı giriştiğim kavganın bana yüklediği bir görevdi. Kimi dostlarımın sandığı gibi, öbür yaşam anlayışlarıyla yarışarak ya da elbirliği ederek canlı varlık dünyasını kavrayabilecek "yeni bir felsefe" geliştirmedim. *Gerçekte, bunun düşünbilimle uzaktan yakından ilgisi yoktur. Canlı maddeyi incelemek ya da çekip çevirmek isteyen herkesin yakından tanıması gereken yeni bir düşünme aracıdır bu.* Dirimsel enerji işlevciliği, insanın cebinde taşıyabileceği ya da dilediği yere bırakabileceği allı pullu bir nesne değildir. O, çocuklarla gençlere doğru bir dünya görüşü kazandırmak istiyorsak mutlaka egemen olmamız gereken düşünme yasalarıyla algılama işlevlerini özetlemektedir; insan denen hayvanla, doğal yapısıyla onu çevreleyen doğa arasında uyum kurmak istiyorsak ancak bu yönteme

başvurabiliriz. Düşünbilimsel ya da dinsel nedenlerden ötürü böyle bir amacı benimsememek elimizdedir; "salt düşünsel" bir akılyürütmeyle "doğayla uygarlık arasında uyum" kurulamayacağını, bunun zararlı, güzelliğe aykırı ya da ilgiye değmez bir iş olduğunu söyleyebiliriz. Ama bundan böyle hiç kimse kalkıp insan denen memeli hayvanın ekinsel (kültürel) ve özel, resmi ve kişisel varlık diye, bir "üst değerler temsilcisi" ve "dirimsel enerji dizgesi" diye iki parçaya bölünmesinin, terimin gerçek anlamında sağlığını bozmadığını, anlama yeteneğini azaltmadığını, yaşama sevincini yok etmediğini, girişim duygusunu köreltmediğini, toplumu habire uçurumun kıyısına itmediğini öne süremeyecektir. Yol güvenliği nasıl sağlam durduraçlar (frenler) ve kusursuz işaretler isterse, yaşamın (dirimin, canın) korunması da (makinacı ya da gizemci düşünceyle çelişen) işlevci düşüncenin kılavuzluğunu gerektirir.

Bunu derken, sözün en bilimsel anlamında, *özgürlük düzeni*'ni savunuyorum. Dört yaşında bir çocuğun ilk cinsel coşkularını kaygılı ya da kaygısız yaşaması ne düşünbilim alanına girer, ne de aktöre (ahlâk); doğrudan doğruya toplumsal düzenin işleyiş güvenliğini ilgilendirir. Hekim, eğitimci ya da yönetici olarak genç bir kızın ya da oğlanın aktöreciliğin baskısıyla eziyetçi ya da buram buram tensel haz düşkünlüğü kokan düşler kurması karşısında beş değil, *bir tek görüş* bildirebilir. Binlerce kanser uzmanı bu açık gerçeği benimsemeye ya da toplumdan korkup dile dökmeye cesaret edemediği için, cinsel perhizde yetiştirildiklerinden dölyatağı kanserine yakalanan binlerce kadını eldeki bütün olanakları kullanarak kurtarmaya çalışmak düşünbilimsel bir sorun değil, toplumsal ve kişisel bir *gereklilik*'tir. Çocuklarla gençlerin doğal işlevlerinin baskı altında tutulmasını savunmakta direnen bir düşünbilim, düpedüz cana kıyıcıdır.

Kamuoyu oluşumunun kökenlerini ve sayısız dallarını araştırdığımız zaman, hep dirimle, Devlet'le, mutlak değerlerle, dünya anlayışıyla ilgili eski beylik "düşünbilimler"e toslarız; çağımız, kendisini uçuruma sürükleyen, insan denen memeli hayvana sağını solunu şaşırtan, kendi değerini unutturan, yaşamını imlemsiz kılan bu "suya sabuna dokunmayan" düşünbilimleri eleştirisiz alıp uygulamıştır. Kısacası biz yeni düşünbilimler değil, insan yaşamını çekip çevirmeye izin verecek kesin ve kılgısal araçlar getiriyoruz; yapılacak şey, insan toplumunun sağlam

temeller üstüne oturtulabilmesi ve yeniden örgütlenebilmesi için, iyi-kötü araçlar arasında seçim yapmaktır.

Oysa, hiçbir araç tek başına herhangi bir iş beceremez. Doğaya egemen olabilmek için araçları icat edenler *canlı* insanlardır. Araçların nitelikleriyle kullanılacakları yerleri *insanın kişilik yapısı* belirler.

Makinacı bir katılık içinde donup kalmış zırhlı insan makinamsı düşünceler üretir, makinasal araçlar yaratır, doğayı da bir makina gibi tasarlar.

Dirimsel katılığına karşın vücudundaki dirimsel enerjiye dayalı coşkuları anlayamadan duyumsayan zırhlı insan *gizemci*'dir. "Nesnel" şeylerle değil, "*tinsel*" şeylerle ilgilenir. Doğa konusunda doğaüstü, gizemsel bir öğreti geliştirir.

Makinacı insanla gizemci insan, makinalarla tanrıların karman çorman biraraya getirildiği bir simgenin simgelediği uygarlıklarının zihinsel sınır ve yasaları içinde devinirler. İnsanların makinacı-gizemci kişilik yapılarını işte bu uygarlık üretir, makinacı ve gizemci uygarlığıysa makinacı-gizemci kişilik yapıları çoğaltır. Gerek makinacılar, gerek gizemciler makinacılıkla gizemciliğin yönettikleri uygarlığın önceden saptanmış insan yapısı içinde yer alırlar. Bu uygarlığın temel sorunlarını kavrayamazlar, çünkü dünya görüşleriyle düşünceleri durmadan yansıtıp çoğaltıkları duruma tıpatıp uymaktadır. Hindistan'ın bölünmesi sırasında Hindularla Müslümanlar arasında çıkan kanlı kavgayı, gizemciliğin o korkunç etkilerini düşünün. "Atom bombası çağı"nı düşünün, o zaman makinacı uygarlığın gerçek özyapısını yakalarsınız.

Dirimsel enerji işlevciliği daha ilk adımda makinacı ve gizemci uygarlığın dışında yer almaktadır. Bu uygarlığın "dibini oyma" arzusundan doğmamıştır. Dolayısıyla, *önsel olarak* devrimci değildir. Dirimsel enerji işlevciliği, *kişilik zırhından kurtulmuş*, içindeki ve dışındaki doğayla ilintisini sürdüren CANLI VARLIK İNSANOĞLUNUN zihinsel uygulayımını dile getirmektedir. *İnsan denen memeli hayvan bütün hayvanlar gibi işlevsel etkinlikte bulunur; zırhlı insansa makina gibi, cinperi gibi davranır. Enerji işlevciliği zırhsız insanın dirimsel belirtilerinden biridir, doğayı kavramasını sağlayan bir araçtır.* Bu düşünme ve çalışma yöntemi, makinacı-gizemci uygarlığı devlet, Kilise, tutumbilim (iktisat), ekin (kültür) falan değil, canlı varlığın doğal yasaları doğrultusunda

değerlendirdiği, eleştirip değiştirdiği için, toplumsal evrime öncülük ederek kendisi de değişir.

Canlı madde, makinacı ve gizemci kişilik yapılarının zihinsel çerçevesinde kötü anlaşıldığı, kötü kullanıldığı, kendisinden korkulduğu, çoğunlukla itilip kakıldığı için, enerjiye dayalı işlevciliğin, kendiliğinden, makinacı uygarlığın toplumsal çerçevesi dışında kaldığı görülür. Bu çerçeve içinde bulunsa bile, işleyebilmesi için onun dışına çıkması gerekir. Buradaki bağlamda "işlemek", *doğal bir güç olarak canlı varlığı derinlemesine incelemek, kavramak ve korumak* demektir. Acunsal yaşam enerjisini inceleyen dirimseldoğabilimi başından beri, canlı maddenin "işlemek"le yetindiğine, "canlı işleyiş"in dirimin özü olduğuna, başkaca bir "erek"i ya da aşkın "imlem"i (signification'u) bulunmadığına inanmıştır. Yaşama, dirime bir şeyler anlatan, gösteren bir "erek" aramak, canlı işleyişi ortadan kaldıran, onun yerine kaskatı dirimci (vitalist) laflar getiren insan vücudunun ürünüdür. Zırhsız canlı varlık, yaşayışında bir anlam ya da erek bulmaya uğraşmaz, çünkü kimseden "aktöresel bir buyruk" almadan, anlamlı ve imlemli bir taslak uyarınca, kendiliğinden işler.

Düşünme yöntemleri, kişilik yapıları ve toplumsal sınırlandırmalar arasındaki ilintiler yalın ve mantıklıdır. Bu ilintiler, dirimi şöyle ya da böyle gerçekten anlamış kişilerin neden insan toplumunu binlerce yıldır yöneten düşünsel kuralların *dışına* itildiklerini, neden acı çekip yok olduklarını güzelce açıklamaktadır. Bu yasaların kendilerini kabul ettirdikleri yerde, makinacı ve gizemci uygarlığın savunucularının öğretilerindeki canlı öğeyi bütün özgünlüğünden arıttıkları, bir tatsızlaştırma ve "uyarlama" çabasıyla getirip geleneksel düşünce çerçevesine oturttukları görülmektedir. İlerde bu sorun üzerinde ayrıntılarıyla duracağız. Burada, işlevsel düşüncenin, henüz derinlemesine incelenmediği, anlaşılmadığı ve korku yarattığı için uygarlığımızın dışında kaldığını belirtmekle yetinelim.

II. BÖLÜM

İNSAN DÜŞÜNCESİNİN İKİ ORTA DİREĞİ: "TANRI" VE "ESİR"

İNSAN toplumunun bin ya da beşbin yıllık evrimine eğilen kişi, çağımızın, yani XX. yüzyılın, insanoğlunun yönelişinde büyük bir dönemeç oluşturduğunu saptayacaktır. Zamanımızın coşkusal sarsıntılarından sıyrılıp şöyle yüksek bir noktadan baktığında, insan denen memeli hayvanın şaşkınlıklarını ana çizgileriyle görecektir. Belki, yeni zamanlara doğru yönelmek üzere attığı ilk adımları da ayırt edecektir. İnsan denen memeli hayvanın tarihini ve şimdiki anını değerlendirip yargılayacağı bakış açısı *yaşam* öğretisi olacaktır. Geçmiş altıbin yılda ve bugün insan denen memeli hayvana yaşama biçimini tepeden inme benimsettiren şeyleri tarihsel eleştiri süzgecinden geçirecektir. İşlevsel düşünce uygulayımım doğruysa, bugün uygarlığımızın *dışında kalan* şey geçmişin değerlendirilmesinde ölçüt olacaktır. Bu bir peygamberlik değil, mantıklı bir çıkarımdır. Çünkü tıpkı makinacı ve gizemci dünya görüşlerinin, kendi yöntemleriyle, insan denen memeli hayvanın canlı temellerini yokedişleri, tıpkı makinacılıkla gizemciliğin akılyürütme yöntemleri olarak *yaşamın (dirimin) yadsınması*'ndan gelişleri gibi, yıkılışlarının ardından ister istemez yaşamın bulgulanmasının geleceği besbellidir. Daha bugünden, gerek makinacılığın, gerek doğaötesi dünya görüşünün insan yaşamını düzenleyecek araçlar olarak başarısızlığa uğradıkları açıkça görülmektedir.

Evrimin kurallarından biri, yanlış düşünme dizgelerinin, insan yazgısını üstlenecek yeni düşünsel yöntemler geliştirilmedikçe yürürlükte kalmasıdır. Çöken düşünce dizgelerinin insan denen memeli hayvanın yaşamasını sağlayacak canlı düşünceler doğurabilmesi için, birincilerin

önce her yanı kasıp kavurması, insanları kedere boğması gerekmektedir. Bir canlı can çekişirken, yaşama işlevi, dirimsel işlevlerin durmasına karşı kendini güçlü çırpınmalarla, ölüm çırpınmalarıyla korur. Bunun gibi, toplum da yanlış düşünce dizgelerine karşı kendini, yürürlükteki düşüncelerin ışığında "devrimci" ya da "yepyeni" gözüken yeni düşünce dizgeleriyle korumaktadır; yakından bakıldığında, yapılan işin kendilerini kabul ettiremeyen ya da tembel kafalı insan yığınlarının kısırlaştırdığı *eski mi eski* düşünceleri canlandırmak üzere girişilmiş umutsuz çabalardan başka bir şey olmadığı görülmektedir. Can veren bir hayvanın çırpınmalarında etkinlikte bulunan enerji "yepyeni", "yabancı", dışardan gelmiş bir enerji değildir; bu, eskiden aynı hayvanı sağa sola koşturmuş, seviden haz duymasına yolaçmış bulunan, vücudundaki dirimsel enerjidir. Aynı biçimde, yanlış bir değerlendirmeyle devrimci ya da köktenci diye nitelendirilmiş, bunalım dönemlerinde yeni toplumsal düzenleri hazırlayan düşünceler de ne yeni bulunmuş, ne de yeni kurulmuşlardır; gerçekte, insan toplumunun örgütlenmesinin kökenlerine doğru uzandıkça bu düşüncelerle karşılaşırız. Giderek, genellikle yerlerini almaya uğraştıkları düşünce dizgelerinden çok daha eski oldukları saptanır. Bu dediğimiz gerek makinacı düşünce, gerek gizemci düşünce için geçerlidir. Canlı maddenin konumlarını büyük Asya dinlerini, Hinduluğu, Brahmanlığı kuranların ürünü olan birkaç bin yıllık düşünce dizgelerinde, Hıristiyan dininin kökenlerinde, Eski Yunan'daki bilimsel düşüncenin ilk dönemlerinde bulmaktayız.

Demek ki dirimsel alanda insan denen varlığın konumu hiç de "yeni" değildir, onu "kurmak" da sözkonusu olamaz. Tersine, o, insan düşüncesinin *en eski*, giderek en tutucu konumudur. İnsanın aklına mantık gereği hemen şu soru geliyor: peki ama, böylesine eski bir konum neden hep güçsüz kaldı, neden hep insanlığı durmadan uçuruma sürükleyen öbür düşünce dizgelerine yol verdi? İnsan dönüp geriye bakınca şaşırıyor; bundan beşbin yıl sonra yaşayacak gözlemci de dirime-karşıt düşünce dizgelerinin, bütün acımasızlık ve kısırlıklarına karşın, onca uzun süre ayakta kalıp insanlığa acı çektirmiş olmasına bakıp şaşacaktır. Bu gibi sorular ortaya atmakla, hiç kuşkusuz, yanıt bekleyen bir mantıklılık göstermekteyiz. Peki yanıt bulunabilir mi acaba?

Benim burada yapmak istediğim, incelememizin yer aldığı genel çerçevenin ana çizgilerini çekmektir. Dirimsel enerji biliminin dayandığı zihinsel uygulayım ilkelerinin dökümünü çıkarmaya uğraştığım günlerde, aşılması zor bir ikilemle karşılaşmıştım:

Dirimsel enerji bilimi, acunsal yaşam enerjisinin işlevsel yasalarını kapsayan kuramdır. Konuyu sınıflandırabilmek için önümde iki yol vardı: bunlardan biri "her şeye karşı kayıtsız" okulcu yoldu; öbürüyse, "bir şeylere bağlanan" insanca yol. Peki neye bağlanacaktı bu ikinci yol? Her şeyden önce bilimsel gözlemlerin, verilerin ve ilişkilerin doğruluğuna. O güne dek bilinmeyen birtakım doğal işlevleri betimleyip tanımlamak gerekiyordu. Bu önemli işe girişirken, şu can sıkıcı soruyla karşılaşıyordum: *İnsanoğlu, binlerce yıl, birtakım bilimsel, düşünsel ya da dinsel dizgeler geliştirerek neden böylesine ciddi, yıkıcı, inatçı biçimde kendi kendini kandırdı?* Bilimsel kuşkuculuk gerekli, doğrulanmış bir tutumdur. Biz bilim adamları uğraşımız gereği kuşkucuyuz, çünkü insanın yanıldığını, izlenimlerinin pek güvenilir olmadığını, yanlış değerlendirmelerinin pek çok olduğunu biliriz!

Bununla birlikte, pek yerinde olarak, insanın ille de yanılması gerekip gerekmediğini, insan yanılgısının akılsal temellere oturup oturmadığını, *her yanılgının ille de gerekli olup olmadığını, akılsal bir temele oturup oturmadığını* sorabiliriz kendimize.

İnsan yanılgısının kaynaklarını titizlikle incelediğimiz zaman, onları kesin çizgilerle ayrılmış birkaç kümede toplayabiliriz:

İnsanın doğa konusundaki bilgisindeki boşluklar pek çok yanılgının kaynağıdır. İnsan vücudundaki örgenlerin ve bulaşıcı hastalıkların tanınmasından önceki hekimlik yanılgıları kaçınılmaz yanılgılardı. Ancak, hayvan örgenbilimine merak salan ilk araştırmacılara yönelen gözdağlarının da kaçınılmaz olup olmadıklarını düşünebiliriz.

Yerkürenin kıpırtısız olduğu düşüncesi, doğa konusundaki bilgisizliğimizden gelen kaçınılmaz bir yanılgıydı. Peki, dünyanın döndüğünü bulan Giordano Bruno'yla öğrencisi Galileo'nun ateşe atılmaları ya da zindana tıkılmaları da kaçınılmaz yanılgılar mıydı acaba?

Bu soruyu sorduğumuzda, Bruno'nun ateşe atılmasını açıklayabilecek akla yakın, anlaşılır hiçbir gerekçe bulamıyoruz; demek ki konuyu biraz daha derinleştirmek gerekiyor. "Eh, işler öteden beri böyle olageldi" açıklaması açıklama değil, kafa tembelliğinin kanıtıdır.

İnsan denen hayvan doğa konusunda yanlış bir görüş benimsediği zaman, nesnel açıdan yanlış, ama anlaşılamayan görüngüleri açıklamakta kendi içinde tutarlı bir düşünce dizgesi kurmaktadır. Doğru olmayan düşüncelerden kurulu bir dizgenin *iç* mantığını, yansıtımcalı (paranoid) bir düşün iç sağlamlık ve tutarlılığına benzetebiliriz. Yanlış toplumsal düşünce dizgesinde de, tıpkı hastalıklı düşteki gibi, gerçek bir yan, gerçeklikle bir bağıntı vardır. Ama iki durumda da düşünce, belli noktalarda, nesnel gerçeklikle ilintisini yitirmekte, kendine özgü bir iç "yanılgı mantığı" geliştirmektedir.

İnsan düşüncesinin, ele alınan her durumda, belli bir sınırı aşamayacağını biliyoruz. Ama insanın anlama yeteneğinin neden buna ayak uyduramadığını, kendi kendine: "Benim bugünkü anlama sınırım bu. Yeni bir yörüngenin bize yeni ufuklar açmasını bekleyelim!" diyemediğini anlayamıyoruz doğrusu. Böylesi akılcı, anlaşılır, yararlı bir düşünme biçimi olurdu. Oysa, işte tam bu noktada, akılcı düşünce parçasının akıldışı yanılsamaya dönüştüğünü görmekteyiz. Akıldışılık ve yanılsama, bunlara sahip çıkanların hoşgörüsüzlük ve acımasızlığıyla kendini belli etmektedir. Gözlem bize, düşünce dizgelerinin gerçeklikle ilintilerini kesmedikleri sürece hoşgörülü kaldıklarını göstermektedir. Zihinsel süreç gerçek yaşamdan uzaklaştıkça, hoşgörüsüzlükle acımasızlık ayakta kalabilmesi için gerekli olmaktadır. Bu tutumu, "insanoğlu böyledir" diyerek açıklayamayız. Bu bir açıklama değildir; tersine, karşımıza inatla bu yanıtın getirilmesi daha köklü bir niyetin varlığını açığa vurmaktadır. Şimdi bu niyeti ortaya çıkarmaya çalışalım.

Yeni düşünce dizgelerinin işlevi, eski öğretilerin yanılgılarını aşmaktır. Bilindiği gibi, bu yanılgıların kaynağı gerçeklikten uzaklaşmış, eksik bilgili düşüncenin çelişkileridir. Yeni düşüncenin yanlış düşüncelerle yoğrulmuş bir ortamdan çıkması, yeni dizgeye de yanılgı kaynaklarının bulaşmasına yol açmaktadır. Yeni dizge, yanılgılarına karşın, eski zihinsel yapı içinde, bir iç mantığa göre gelişmektedir. Yenilik getiren kafa çağına bağlıdır. İşte tam bu noktada başka bir etken işe karışmaktadır: öncü yanlış, ama rahat bir dizgeyi yüzüstü bırakmaya en küçük bir itki duymamaktadır. Ölmeden anlaşılmak istemekte, geleneksel düşünce çerçevesinin bütünüyle dışına çıkmaktan hoşlanmamaktadır. Bundan ötürü eleştirisi canlılığını yitirmekte, birtakım yanlış kavramlar benimsemekte

ya da getirdiği yenilikleri modası geçmiş, artık kullanılamayacak terimlerle dile dökmektedir. Yeni katkı, zorla kendini kabul ettiremeyecek kadar kırılgandır, belirsizdir. Savaştığı yanlış düşünce dizgesi yığınların alkışını, resmi kuruluşların saygısını kazanmıştır; toplumsal örgüte ve güce yaslanmaktadır.

Düşüncemizi örneklendirmek üzere, doğanın incelenmesinde düşülen büyük insan yanılgılarının hızlı bir dizelgesini çıkaralım.

Bilimlerde büyük devrim yaratan Nicolas Copernic, düşünce dizgesini Ptoleme'nin dizgesini eleştirerek geliştirmiştir. Ancak Ptoleme'den evrenin kıpırtısız bir merkezi bulunduğu düşüncesini ödünç almış, yalnız dünyanın yerine güneşi geçirmiştir. Öncülünden "yetkin" evren düşüncesini de almıştır; buysa, o günlerde, tekbiçimli "devinim" ve "çember" kavramlarını içeriyordu. "Yetkinlik" düşüncesi, yeni dizgede, "kutsal" düşüncesinin yerini alıyordu. Bu yanılgı tam üçyüz yıl sürdü. Yanılgı, üç yanlış kavrama dayanıyordu: "yetkin", "kutsal", "kıpırtısız".

Bu düşünce dizgesindeki üç öğeden herhangi biri için akılsal bir gerekçe aramaya kalksak, onları destekleyen bir tek olgu bulamayız. Oysa, bu koca yanılgının da bir işleviyle bir kökeninin bulunması gerekir.

Kepler kendi düşünce dizgesini Copernic'in çizdiği taslak içinde geliştirdi. Dünyanın yörüngesini çemberden elipse çevirmekle yetkinlikçiliğe bir çelme taktı. Gerçi yerkürenin elips biçimindeki yörüngesini doğrulayacak hiçbir doğal süreç bulamadı, ama bugün de yürürlükte olan ünlü üç yasayı ortaya attı. Sonradan biz, dirimsel enerji biliminin Kepler'in uyum yasasına uyduğunu, onu doğruladığını ve enerjiyle ilgili yanlarını ortaya çıkardığını gördük. Kepler, ayrıca, güneşin merkezinden yerkürenin merkezine uzanan ışınların taradıkları alanların, söz konusu ışının o uzaklığı geçmek için harcadığı zamanla orantılı olduğunu göstererek devinimin tekbiçimliliği ilkesini de kaldırıp attı; başka bir deyişle, yerküre günberide (périphélie'de), yani dünyanın güneşe en yakın olduğu noktada, günöteye (aphélie'ye), yani yerkürenin güneşe en uzak olduğu noktaya oranla çok daha hızlı dönmektedir.

İlerde göreceğimiz üzere, Kepler, dünyanın güneş tarafından çekilmesini sağlayan gücün ne olduğunu araştırırken acundaki dirimsel enerjiyi bile sezinledi. O, enerji alanı kavramını tanıyor, güneşin ve çevresindeki enerji alanının kendi ekseni üzerinde döndüğünü biliyordu;

ama güneşi hâlâ acunsal uzayda kıpırtısız duruyordu. Kepler'e göre, güneşin kendine özgü devinimi yoktu; onun için güneş, dünyanın dönüşünün dayanağıydı.

Güneşin kıpırtısızlığı yanılgısı sonradan düzeltildi, ancak kılgısal alanda hâlâ sanki kıpırdamıyormuş gibi davranılıyordu: bugünkü gezegenler arası hesaplar yine kıpırtısız güneşe göre yapılmaktadır. Bu kavram olmasa, güneşin devinmesini odak noktalarından birinde güneşin bulunduğu bir elips biçiminde betimleyen işlevsel Kepler yasası uygulanamazdı, çünkü tıpkı çember gibi elips de *kapalı* bir geometri biçimidir. Gezegenler dizgesinin merkezine oturtulmuş devingen güneş, mantık gereği, elips biçimindeki yörüngeler düşüncesini ortadan kaldıracak, gezegenlerin yörüngelerini *açık* biçimler haline getirecekti.

Bu büyük yanılgıların kaynağını aramaya kalkarsak, hep *kıpırtısızlık* kavramıyla karşılaşırız. Bu kavram bütün bilimsel tasarımlara sızmaktadır. Zamanındaki onca yanılgıyı düzelten Kant bile, doğanın incelenmesine konu olarak insan bilgisinin işlevini gösterdiği halde, yapıtına doğaötesi aktöre ilkesi "MUTLAK" kılığında sızan kıpırtısızlık kavramından bütünüyle kendini kurtaramamıştır. Buna bakarak, insanoğlunun durağan (statik) kavramından kurtulamayacağı.... ya da kurtulmak istemediği öne sürülebilir. Engin kıpırdayan, devinen öğe denizinin her yanında dinginlik, kıpırtısızlık kavramıyla karşılaşmaktayız. Bu kavram, çağdaş gökbilimde "Gök (acun) tozu" halinde somutlaşmıştır. Kıpırtısız mutlakla özdeşleşir, onun hiçbir işlevsel süreci yoktur. Ölümsüzlük, sonsuzluk gelip ona takılıp kalmıştır sanki. Nedir bütün bunların gösterdiği? Bu gibi kavramların boşluğu kanıtlamaya gerek kalmadan açıkça görülür: ama ilerde gerekli kanıtı göstereceğiz.

Bütün insan düşüncesini yaralayan herhangi bir temel yanılgıyı gözler önüne sermeye kalkışan kişinin her şeyden önce kendi kendine zihinsel uygulayım (düşünme) temellerinin sağlam olup olmadığını sorması gerekir. Demek ki karşımıza çıkan soru, *temel akılyürütme yanılgılarına karşı elimizde herhangi bir güvence bulunup bulunmadığı* ve bu güvencelerin niteliğidir. Dirimsel enerji biliminin temel akılyürütme ilkelerini gözden geçiren kitabımız işte bu özeleştirinin ürünüdür. Daha şimdiden birkaç önermede bulunabiliriz:

1) Nesnel değer taşıyan ve denetlenebilen bir akılyürütme uygulayımını belirleyen temel ilkeler vardır.

2) Doğal verilerin araştırılmasında, uygulanan akılyürütmelerin değerini doğrulayacak ya da çürütecek mantıksal bir gelişim vardır. Bir kuram, yalnızca önceden bilinen olguların ilginç ayrıntılarının değil, yeni temel olguların bulunmasına yarıyorsa doğrudur.

3) Geliştirilen kuram karşısında doğru akılyürütme uygulayımının olgusal temelleri piramidin doruğu karşısında tabanın taşıdığı değeri taşır. Mantıksal olarak birbirine bağlı olgular sayıca ne denli çoksa, kuram o denli kesindir. Olgusal tabanı ne kadar inceyse, kuram o denli kırılgandır. Dolayısıyla, tabanın doruktan daha dar olması halini andıran kuram/olgu ilintisinin bulunduğu akılyürütme uygulayımlarını ya da olgusal tabandan yoksun olanları yeterince bilimsel saymayarak atmak gerekir.

4) Gözlemci, yanılgılı olumlamalardan kaçınmak üzere, bulunduğu konumu çok iyi tanımalıdır. Gerek incelediği konunun, gerek kendisinin doğanın hangi işlevsel alanında bulunduğunu bilmelidir.

5) Araştırmacı, kendi duyu ve algı aygıtını hesaba katmadığı zaman daha çok yanılgıya düşecektir. Algılayıp düşündüğü zaman bütün varlığının nasıl işlediğini bilmelidir.

Bu akılyürütme ölçütlerini doğru diye benimsediğimiz zaman, bir anda, insan yanılgısının en önemli kaynaklarından birine iniveririz: *araştırmacının ve düşünürün duyu ve algı aygıtını tanımayışı.* Başka bir deyişle: insan denen memeli hayvanın bugüne dek kullandığı bütün akılyürütme uygulayımlarında hep doğaya, ele alınan doğal nesnede bulunmayan insan yapısının niteliklerini yükleme tehlikesi vardı. Başka bir tehlike de, söz konusu doğanın birer parçası olsalar da, kimi bilinmeyen ya da tu kaka ilân edilmiş insan işlevlerini kapı dışarı etmekti.

Her şeyin kökeninde yatan acunsal yaşam enerjisinin hiç mi hiç bilinmeyişi işte bu ikinci eğilimden geliyor olmalıdır.

"Her şeyin kökeninde yatan acunsal yaşam enerjisinin hiç mi hiç bilinmeyişi" derken, bu enerjinin kavramsal olarak dile getirilmesini değil, *bilimsel olarak ortaya konmasını* anlatmak istiyorum; zihnin olgusal temelden yoksun yalın kurgusundan değil, bu enerjinin varlığının *kılgısal*

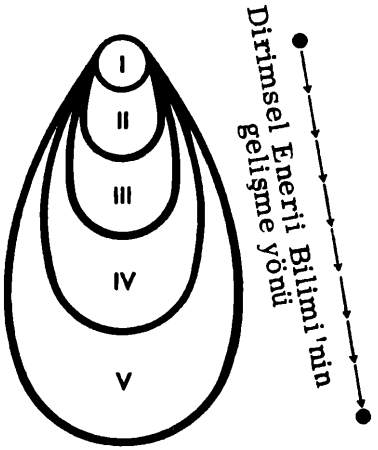
olarak kanıtlanmasından söz ediyorum. Bu ayrım son derece önemlidir, çünkü ben insan denen memeli hayvanın tarihi kaleme almaya başlayalı beri her şeyin kökenindeki acunsal yaşam enerjisinin bilincine vardığını kanıtlamak istiyorum. Bu nokta üzerinde ısrarla duruşum, doğanın incelenmesinde benim tuttuğum yolun tanımlanmasında önemli oluşundandır.

Önsözün başlarında, araştırmalarımla akılyürütme uygulayımımın beni beş-altıbin yıllık uygarlığın yürürlükteki düşünme yöntemlerinin dışına çıkardığını söylemiştim. Peki ama nereye? Bunu belirlemek kolay değildi. Bedensel boşalma işlevini bulmakla temel acunsal işlevler alanına girdiğimi, mantık gereği, ancak havaküredeki yaşama enerjisini bulduktan, onun evrensel ve acunsal niteliğini kavradıktan *sonra* bilebilirdim.

Oysa, çalışmalarıma başladığım zaman, bilimsel konumumla ilgili bu olumlu işaret yoktu elimde. Nerede olmadığımı söyleyebilirdim, ama nerede olduğumu bilmiyordum. Bir araştırmacı içinse, kesin konumunu bilmeden çalışmak ağır bir yüktür. Bu koşullarda, pek çok benzerim ve çağdaşım gibi, çevremi kuşatan belirsizliğin içinde asılacak bir dal aramam kolayca anlaşılabilir. Bunu yaparken, birkaç büyük akılyürütme yanılgısına düştüm. Sonunda bu yanılgılardan sıyrılabilmiş olmam, o günlerde beni herkesin üstüne çıkaracak birtakım zihinsel üstünlüklerin değil, onca saldırıya uğrayan bedensel boşalma işlevinin bulunmasının yardımıyla gerçekleşmiştir. Akılyürütme yanılgılarım bir sürü karışık önyargı ve yanlış yargının iç içe girmesiyle atbaşı gidiyordu. Bunları, ortaya çıkış sıralarına göre sınıflandırmaya çalışalım.

En başta, insan düşüncesinin çeşitli alanlarını genişliklerine göre sıralayalım.

Yan sayfadaki yalın çizim düşüncemizi aydınlatacaktır:

Duyum

I. Tinsel sorumluluk (*bilinç*).

II. Suç, ruhun *bilinçsiz* yaşamınındır.

III. Suç, *toplumun* ve tarihinindir.

IV. Suç, *canlı* (dirimsel) *madde'nin*, kalıtımındır.

V. *Acunsal* yaşayış sorunu (suç, insanın günaha yatkın doğasınındır).

Nesnel acunsal yaşam enerjisi.

İnsan düşüncesinin türlü alanlarının ve nesnel bağımlılıklarının yalın çizimle anlatımı

Birinci Dünya Savaşı boyunca (1914-1918), toplumsal yaşam, Marx'a ve Nietzsche'ye karşın, SUÇLULUK'un, MUTLAK AKTÖRE'nin damgasını taşımıştı.

İnsan denen memeli hayvanın "tinsel (aktöresel) varoluşu" *bilinçli tinsel sorumluluk*'a bırakılmıştı. Yeryüzündeki bütün kötülükler insanın "kötü istemi"ne yükleniyordu. Schopenhauer'in o günlerdeki aydın çevreler üzerindeki etkisi, Kilise'nin dilinden düşmeyen "ilk günah" kavramı kadar yıkıcı olmuştu. *Bilinçli* varlık insanoğlu aktöre, hukuk, yurttaşlık alanlarında yapıp düşündüğü her şeyden sorumlu tutuluyordu. Bu yanlış düşünceden günümüze (1947'ye) dek kurtulamamıştır. Çok gariptir, kimse çıkıp son derece mantıklı şu soruyu ortaya atmadı: Neydi insan bilinciyle isteminin *kökeni?* Tinsel (aktöresel) bilinç, istem, sorumluluk insanın doğumundan önce varolan, doğaötesi, tartışılmaz somut değerlerdi. Nietzsche'nin giriştiği dev boyutlu işin, aktöre eleştirisinin toplum üzerinde en küçük bir etkisi olmamıştı. Bu eleştiri, suçluluk ve istem kavramları gibi zamanın aktöre anlayışına girememişti. Ancak,

sonradan Freud'un derinlemesine incelemeye girişeceği "bilinçdışı ruhsal yaşam" alanında yeni bir atılım sağlamıştı. Bu arada, Kilise kaynaklı dinin tinsel suçluluk kavramından pek güzel yararlandığını, ama yine de insanoğlunun bilincine demir atamadığını belirtelim. Bu noktaya ilerde yeniden döneceğiz.

Bilincin derinliklerini inceleyen ruhbilim, bilincin bilinçdışı ruhsal yaşama bağımlılığını göstererek bilincin mutlaklığı kavramına da, *bilinçli* suçluluk kavramına da son verdi. Ama mutlak, suçluluk, ölümsüz varlık kavramlarını tinsel bilinç alanından bilinçdışı dünyaya aktarıp ayağa vurulmuş köstek gibi ardında sürükledi. Bundan böyle insanın suçluluğunu bilinçli kötü istem ve aktöresizlik değil, BİLİNÇALTINDAKİ GÜDÜLER belirleyecekti. Çocuk, dizgine vurulması, "zihinsel ekin"e *uydurulması* gereken bir "yırtıcı hayvan", "çokbiçimli, sapık" bir varlık haline gelmişti. Bilgi alanının *ikinci* büyük yanılgısı oldu bu.

İnsanoğlunun "zararlı bilinçaltı"ndan kaynaklanan suçluluk duygusu bugün de geniş halk yığınlarının düşüncesine egemendir. İnsan denen memeli hayvanın yanılgıda ayak direyişi gözönünde bulundurulacak olursa, bu düşüncenin daha yüzyıllarca sürüp gitmesinden korkulur. Bu gibi yanılgıların asal özelliklerinden biri, çevrelerinden soyutlanmaları, elden geldiğince geniş bir alana yayılmaları, kanıt yokluğuna karşın köklü bir dogma haline gelme eğilimidir. Mantık gereği, şimdi şu soruyu sorabiliriz kendimize: *peki nerden geliyor kötü eğilimler?* Düşüncenin akılsallığı doğanın hangi işlevsel alanından kaynaklanmaktadır? Çocuktaki "yaramaz" hayvanın "soylu ekin"e ayak uydurmasını sağlayacak, onca göklere çıkarılan insan aklı doğanın hangi işlevinden gelmektedir? Ruhçözümlemesinde akıl, tıpkı bilinçdışı güdü gibi, dev boyutlu, durağan, ölümsüz bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Nereden gelip nereye gittiği bilinmemektedir. Bilincin derinliklerini inceleyen ruhbilimin, cinsel tutumbilimin bakımevi deneyleriyle çürütülmüş bu yanılgısı ruhçözümcülerin bilgisizliğinden ötürü daha da ağırlaşmaktadır; ruhçözümcülerin çoğunun genel olarak doğal bilimler, özel olarak da ruhbilimle dirimsel-toplumbilim arasındaki ilintiler konusunda bilgileri yoktur. İnsan denen hayvanın coşkusal yoksulluğundan yararlanan pek çok ruhbilimci, eğer şu beylik bilinç ülkesine çöreklenmeyi yeğlememişse, özünden sapık bilinçaltı denen durağan düşüncenin ardına gizlenmekte, bilimsel yolların dışında, elindeki bütün araçlarla bu kaleyi savunmaktadır.

Sayısız kere ayrıntılarıyla gözler önüne serdiğim gibi, bilinçdışı, sapmış bir ruhsal yaşamın varlığını yadsımıyorum elbet. Ama bence, insanoğlu da doğanın bir parçasıdır. Dolayısıyla, kötülüğü çok daha geniş bir işlevsel alanda yer almaktadır. Bütün öbür doğal işlevler gibi, onun da bir kökeni, bir varlık nedeni, bir ereği vardır.

İnsanoğlunun benliğinin derinliklerinde "iyi" mi, *yoksa* "kötü" bir hayvan mı olduğunu bilmenin hiç önemi yoktur. Tinsel (aktöresel) tanrıbilimle işimiz yok bizim. Bizi ilgilendiren şey insanoğlunun, "iyi" ve "kötü" güdüleriyle, küçük bir parçası olduğu doğada tuttuğu yerdir. Araştırmalarımızın başlangıç noktası budur.

İnsan denen memeli hayvanın küçücük bir parçasını oluşturduğu "doğa"yı daha ayrıntılı betimlemeye çalışırsak, öbür iki düşünsel dizgeyle burun buruna geliriz: *toplumbilim* ve *dirimbilim* (yalın çizimdeki III. ve IV. halkalar). Yerleşik kanılardan uzak bir görüş açısı benimsersek, bu sorunun yanıtı çok yalın gözüküyor: belli bir zamanda, belli bir yerde, doğanın içinde canlı madde gelişmiştir. Dirimin geniş alanı içindeyse, milyonlarca yıl boyunca, bugün insan toplumu adını verdiğimiz şey ortaya çıkmıştır. İnsan toplumu dirim alanının özel olarak başkalaşmış, çeşitlenmiş kesimidir, tıpkı dirimin doğanın özellikle başkalaşmış parçası oluşu gibi. Bu çıkarım yerindedir, ama şimdilik bu iki başkalaşma ve onların iç işlevleri konusunda hiçbir şey bilmiyoruz. Doğayı dirimin ya da toplumsal ilkenin bir parçası sayan çıkarımsa düpedüz saçma olurdu. Demek ki sorumuzun yanıtı pek yalın, hemen hemen beyliktir. İnsan, birey olarak, dirimbilimin ve toplumsal çevresinin yasalarına ayak uydurur. İnsanın doğa içindeki yeriyle ilgili bu yüce yalınlık, tarihöncesinin karanlıklarında, bir sürü yanlış kavramın ortalığı kaplamasıyla allak bullak oldu. İnsan denen hayvan bugüne dek bu cehennemden kendini kurtarmayı başaramadı; bu üçüncü büyük yanılgı ilerde en az geçmişteki kadar kurban alacaktır sanırım.

Her türlü sahici doğabilimi bugünkü toplumsal yaşamın çerçevesi *dışında* kalır; o, doğanın geniş bağlamları içinde insan varlığının özünü kavramaya uğraşır. Toplumsal çerçeve insanın doğa içindeki nesnel konumuyla değil, insan denen memeli hayvanın binlerce yıl boyunca doğadaki yeri konusunda ürettiği *yanlış* düşünlerle bağdaşır.

Bu korkunç yanılgı, büyük ölçüde, insan denen memeli hayvan yığınlarının doğa içindeki yerlerini düşünemeyişlerinden ve birkaç kişinin savunduğu yanlış öğretileri körü körüne benimseme eğilimlerinden, ve daha da kötüsü, yanılgıya parmak basanları kovalayıp rahatsız etme eğilimlerinden gelmektedir. Büyük halk kitlesi, XX. yüzyılda, henüz büyük yanılgıların ortaya çıkışından beri gömüldüğü "bitkisel yaşamı iç karartıcı biçimde benimseme" evresini aşamamıştır. Bu durumda, doğanın temelleriyle ilgili her yeni açıklamaya neden öyle nefret dolu bir yadsımayla tepki gösterdiğini sorabiliriz kendimize.

Büyük yanılgıların gözle görülür niteliklerine şöyle çabucak göz atalım. Çağdaş uygarlığın çerçevesi dışında yer aldığımız için, birtakım "çıkarlar"a zarar verip vermediğimizi, birtakım kişisel duyarlılıklarla çatışıp çatışmadığımızı anlamak üzere sağa sola bakmamız gerekmez. Konumumuz, herhangi birinin gelip zihinsel bütünlüğümüzü bozmasına izin vermeyecek kadar uzaktadır. Dediklerimize kulak asılıp asılmaması da umurumuzda değil, çünkü hiç kimse gelip zihinsel işlemlerimizin mantığını sarsamaz.

İnsan denen memeli hayvanın en belirgin yanılgılarından biri, aslında hiç mi hiç tanımadığı kendi öz doğasını *genel olarak doğanın özüyle karıştırmasıdır*. Bu dediğimiz yalnız bilimöncesi Eski Çağ'la Orta Çağ için değil, özellikle günümüz için geçerlidir. Giderek, düşüncenin *temellerini* etkileyen bir yanılgıdır bu; insanoğlu doğanın bir parçası olduğu, doğa insanın bir parçası olmadığı için, *ancak doğadan çıkıp insana gidilebilir, insandan doğaya gidilemez. Kendi özel* dünyayı algılama *biçimini* incelemek üzere insan denen memeli hayvanın algılama ve düşünme aygıtını irdelemeye giriştiğimiz zaman bile, insandaki *doğal işlevleri* derinleştirmemiz gerekir. Başka bir deyişle: doğanın süreçleri dışında incelememeye özen göstererek, duyumu doğal bedensel süreçlerden çıkarmalıyız.

Toplumsal yoksulluğun kurbanı olup da düşünemeyen insanoğullarını bir yana bırakacak olursak, büyük düşünme dizgelerinin, içlerindeki yanılgılarla birlikte, hep birkaç kişinin ürünü olduğunu görürüz. Bunların düşüncesinin boşlukta gelişmediği doğrudur elbet. İnsanın ve doğanın varoluşu konusunda kendilerine sordukları sorular dirimsel ve toplumsal varoluşlarına bağlıydı. Ama onlar bu iki işlevsel alanın karşısına geçtiler, üzerlerinde düşündüler. Onları şaşırtan ilk şey, düşünme yetenekleri oldu

herhalde: "Cogito — ergo sum!" (düşünüyorum — öyleyse, varım!) Kant'a, orta ya da yüksek okullarımızdaki tatsız mantık derslerine varana dek, doğacı düşünbilimin tarihi işte insanoğlunun bu düşünme, algılama, yargılama yeteneği karşısında duyulan şaşkınlığın tarihidir.

Kendini düşünürken görüp şaşıran insanoğlu, doğaya kendi niteliklerini yakıştırarak mantığa aykırılık tuzağına düşüverdi. Düştüğü şaşkınlığı da, mantığa aykırılığı da çok iyi anlıyoruz. Ama bu yanılgıda direnmekteki inatçılık ve acımasızlığını anlayamıyoruz. Dünyayı evrenin merkezi yapan anlayışın kökenini, insanoğlunu Olympos Dağı'nı insan kılığındaki tanrılarla doldurmaya iten nedenleri anlıyoruz. Ama kanıtlamasındaki yanılgıyı düzeltebilecek şeylere gösterdiği öldürücü düşmanlığı anlayamıyoruz.

Homo Sapiens (bilen maymun/insan) düşüncesinin geçirdiği evrimi anlıyoruz. Ama bugüne dek hiç kimse, Orta Çağ'da insan vücudunun incelenmesine konan yasağı akla yakın biçimde açıklayamamıştır. Bu yasak, insan denen memeli hayvan bütün tasarımlarına örnek diye kendini aldığından, iyice anlaşılmaz olmaktadır. Akıl düzeni içinde, insanın *ilkin* kendi vücuduna eğilmesi gerekirdi. İnsanı doğanın merkezi sayan görüş, makinacı görüş kadar eskidir. Üstelik, insanın tanınmasından önce yerleşmiştir. İnsanın tanınmasıysa, XX. yüzyılda, topu topu yüzyirmi yaşındadır.

Bütün bu soruları, kendi konumumuzla çevremizdeki dünyayı ayıran sınırı iyice belirleyebilmek için ortaya atıyoruz. Ve birtakım yanıtlar önermeye girişmiyoruz. Bizim arzumuz, bilimsel çadırlarımızı kuracağımız bölgenin özelliklerini tanımaktır. Bu çevreyi açıklamak niyetinde değiliz. Onun yüklemlerini yakalamak bize yeter. Soruları artırdıkça, şaşkınlığımız büyümektedir. Birkaç bin yıl içinde düşülen zihinsel yanılgıların çokluğu karşısında ağzımız bir karış açık kalıyor. Ama bunlara bakıp yengi davulları çalacak yerde, büyük bir alçakgönüllülük benimsiyoruz: *insanı yanılgıya iten şu güçlü zorlanımın kökeni nedir? Stoacı, "dünyadan elini eteğini çekmiş" dünya görüşleri* bu konuda bize yararlı ipuçları veremez. "Yanılgı zorlanımı"nın nedenlerini bulamazsak, hiç değilse, zaten epey uzun olan dizelgeye bir yenisini eklememeliyiz! İnsan denen memeli hayvanların sayfalar dolusu yazmak, sonu gelmemecesine gevezelik etmek gibi bir alışkanlıkları vardır. Bilgi işlevini

incelemeye kalkışanın kendini sıkı bir özdenetim altında tutması gerekir. Bunun dışındaki tutumlar ciddiye alınamaz.

Biz çevreye göz gezdirmeyi sürdürelim.

Ruhbilimin, insan denen memeli hayvanın kendisini çevreleyen dünyada yönünü bulmasına izin veren en eski yöntem olduğunu rahatça söyleyebiliriz. Nitekim, kısa bir süre öncesine dek, ruhbilimin düşünbilim (felsefe) öğretimi içinde yer alması rastlantı değildir. Doğanın incelenmesi ruhsal yaşamın incelenmesiyle çakışıyordu. Makina uygulayımını doğacı düşünbilim üretmemiştir. Buna karşılık, doğacı ruhbilimle düşünbilime makinacı bakış açısını sokmuştur.

"Makinacı/devinimci" terimi burada *madde* ile *devinimler*'in çevresinde dönenen, tanımlanmaz bir sürü düşünü dile getirmektedir. Radium'un bulunuşuna, yani bundan (1947'den) 40-50 yıl öncesine dek, madde gözle görülen, elle tutulan, bozulmaz, "maddenin saklanması" yasasına bağlı, "atomlar" ya da "acunsal toz" biçiminde kendini gösteren ölümsüz, mutlak bir "güç"ün devindirdiği, durağan bir şey sayılıyordu. Freud okulu gibi devindirici güçleri temel alan ruhbilim okulları bile, bilinçaltı anlayışlarına *mutlak, durağan* kavramlarını sokmuşlardır. Jung, "bilinçdışı ruhsal yaşam" kavramını durağan, "eskiden kalma bilinçaltı" ve "toplumsal bilinçaltı" anlayışına dek uzatmıştır. Bütün ruhbilimler, bu durağan bakışla, düşünbilimle evliliklerini bozduktan sonra bile, *suçluluk* sorununu üstlenmişlerdir. Bunu yapmakla tam bir çıkmaza saplanmışlardır. Çünkü duyusal/ruhsal aygıtı durağan ve mutlak bir görüşle ele almaktan vazgeçmek, en son doğal işlevleri inceleyecek bir bilim olarak ruhbilimi kaldırıp atmak anlamına gelir. Son derece mantıklı bir gidiş bizi şu saptamaya götürmektedir: ruhbilimsel öğeler öteden beri varolmamışlardır, varolamazlardı. Zorunlu olarak *gelişmiş*'lerdir. Bu mantık, maddeci ve durağan bakış açısının ölüm çanlarını çaldırmaktadır. Çünkü evrim, özü gereği *canlı, devingen* bir süreçtir. Kıpırtısız noktalar yoktur, her şey oynaktır. Böyle olunca, ruhbilimi durağan ve mutlak bir şey sayan insanoğlu düşünsel dayanağını yitirmektedir. Eğer "suçlular" atadan kalma bilinçaltı ile mutlak dirimsel bir veri sayılan Oidipus karmaşası değilse, kusurun (yani ilk günahın) sorumluluğunu kime yükleyebiliriz? DÜNYAYI KASIP KAVURAN YOKSULLUKTAN KİM SORUMLUDUR?

Buraya dek ikinci düşünce alanına, bilinçdışı ruhsal yaşama eğildik. Şimdi de *üçüncü* alana, *toplumsal* alana giriyoruz. Mutlak, durağan, "hedef tahtası" kavramlarını burada da karşımızda bulacağız. Şöyle bir bakalım çevremize! Anlamakla işimiz yok henüz.

Ruhbilim ve aktöre alanlarındaki gibi, burada da yine ilk günah düşüncesiyle burun buruna geliyoruz: bir kez daha her şeyin sorumluluğunu insan denen memeli hayvanın temel suça yatkınlığı üstlenmektedir. Tensel hazlara bu denli düşkün olmasaydı, bu denli et düşkünü ve günahkâr olmasaydı, yeryüzü bir cennet olurdu. Binlerce yıl ayakta durabilmiş bir düşünme dizgesinin tensel haz, et ve günah eğilimlerinin insanoğluna nerden geldiğini hiç mi hiç merak etmemiş olduğunu saptamak gerçekten ürkütücüdür. Bu eğilimler öteden beri var idiyseler, "mutlak"salar, Tanrı'nın oğlu insanlığı işlediği büyük günahtan kurtarmak için çarmıhta can vermek zorunda kaldıysa, Tanrı'nın yarattığı insanoğlu kendisine yakıştırılmaktan hoşlanıldığı kadar yetkin değil demektir. Tanrı'nın yarattığı "insanoğlu"nun günahkâr bir varlık olduğunu kabul etmek açık bir çelişkidir. Okulcu kilise öğretisinin belli bir gerçekliğe karşılık verdiğini kimse yadsıyamaz. Kilise'yi suçluluk duygusunun doğurmadığını, suçluluk kavramını Kilise'nin ortaya attığını söylemekle doğruya yakın lâf etmiş oluruz. Peki, nedir öyleyse şu saçma "sonsuz kusur" savının altındaki anlam?

Din, doğaötesi mutlak suçluluk yanılgısının yardımıyla, egemenliğini en geniş boyutlara, *acunsal* alana (V) dek uzatabilmiştir. Bundan destek alarak da, dirimsel, toplumsal ve tinsel varoluşu ilgilendiren alanları ele geçirmiş, ilk günah ve mutlak öğretisini buralara da bulaştırmıştır. Sayısız bölüğe, kümeye, ulusa ve Devlet'e bölünen insanlık karşılıklı suçlamalarla habire boğazlaşmıştır. "Yunanlıların kusuru bu!", diyordu Romalılar. Yunanlılar da: "Kusur Romalılarda!". Ve kapıştılar. "Kusur yaşlı Yahudi dinadamlarında", diye bağırıyordu genç Hıristiyanlar. "Hıristiyanlar Musa'ya karşı günah işlediler!" diye bağırıyordu Yahudiler sıradan bir insan olan İsa'yı çarmıha germezden önce. "Kusur Müslümanlarda, Türklerde, Hunlarda!" diye haykırıyordu Haçlılar. "Büyücülerin, dinsizlerin kusuru bu!", diye uluyordu yüzyıllarca insanları işkence tekerleğinde geberten, ateşte yakan Hıristiyanlar... Geriye, İsa masalının

büyüklüğünü, coşkusal gücünü, sürekliliğini nerden aldığını incelemek kalıyor.

Biz bu gürültü patırtıdan uzak duralım. Yanımıza yöremize baktıkça, tam bir çılgınlıkla karşılaşmaktayız! Kendilerini "kral" ya da "dük" ilân etmiş yüzlerce küçük ataerkil adam, birbirlerini şu ya da bu kusurla suçluyor, savaş açıyor, ülkeleri yerle bir ediyor, halklara açlık ve hastalık getiriyordu. Sonradan bunun adına "tarih" adını verdiler. Ve tarihçiler, hiçbir zaman bu tarihin sahiciliğinden kuşkulanmadılar.

Derken, yavaş yavaş, halk girdi sahneye. "Kraliçe sorumludur", diye bağırdı halk temsilcileri, ve ecenin kellesi uçuruldu. Halk, giyotinin çevresinde uluyarak dans ediyordu. "Avusturyalıların, Prusyalıların, Rusların kusuru bu!" "Kusur Napoléon'un!", diye uluyordu yankı. "Kusur makinalarda!" diye bağırıyordu dokumacılar. "Aşağılık işçi takımında kusur!", diyordu yankı. "Sorumlu krallık yönetimidir, yaşasın Anayasa! Gebertin hınzırları! Yaşasın işçi sınıfı buyurganlığı!" "Kusur anamalcılarda!", diye haykırıyordu işçi sınıfından gelme buyurgan zorbalar. "Kusur Rusların!" "Sorumlu Almanya'dır!", diyordu 1915'te Japonlarla İtalyanlar. "Kusur İngiltere'de!", buyuruyordu 1939'da işçi sınıfının babaları. Aynı babalar, 1942'de: "Kusur Almanya'dadır!" diye bağırıyorlardı. 1940'da: "Sorumlu İtalyanlar, Almanlar ve Japonlardır!" deniyordu.

Ancak bu cehennemin dışında duran insan, insan denen memeli hayvanın kendi anlama yeteneğinden kuşkulanmayı aklının köşesinden geçirmeksizin, tek bir Tanrı'nın kulu çıkıp da suçluluğun *kökeni* neresidir diye sormayı akıl edemezken, "şunu bunu suçlu" göstermeye devam etmesine bakıp şaşabilir. Oysa, toplu çılgınlıkların da bir kökeni ve işlevi vardır. Yanılgıda ayak diremek ve yanılgıyı düzeltebilecek her şeyi vahşice bastırmayı sürdürmek olsa olsa saklanacak bir yıkımları bulunan canlı varlıkların işidir.

Bütün bu soruların yanıtı ancak insan denen memeli hayvanın dirimbiliminden gelebilirdi. Oysa insanoğlu kendine bu yolu da tıkamıştı. Dirimbilimsel düşüncenin kapısını aralar aralamaz, büyük bir yanılgıya, "kalıtımsal yatkınlıklar ve kalıtımsal yozlaşma" yanılgısına düşerek her türlü ilerleme kapısını sımsıkı kapamıştı. Bundan böyle başımıza gelen bütün mutsuzlukların sorumluları yalnızca Yahudiler, Japonlar, Hı-

ristiyanlar, Hunlar, Ruslar, anamalcılar, zenciler değildi, ayrıca "kalıtımsal yatkınlıklar" da sorumlu kılınmıştı. Anaları babaları tarafından perişan edilmiş çocuklar, "kalıtımsal kusur" bahanesiyle hedef tahtasının önüne dikilmişlerdi. Toplumsal yoksulluğun alkole savurduğu ayyaşların "arkalarında yüklü bir kalıtım bulunduğu" ilân edilmişti. Aç oldukları ya da tenle ilgili Katolik günahının daracık alanında doyum bulamadıkları için kendilerini satan kadınları da kalıtım açıklıyordu. Ekmek paralarını kazanamayan sinir hastalarına "kalıtımsal hasta" yaftası yapıştırılıyordu. Canlı atılımı çocukluğun ilk yıllarında kıran eğitimin kurbanı olan akıl hastalarına da aynı niteleme yakıştırılıyordu. Doğa kurallarına uygun yaşayan Afrika Zencileri, "kurtarılması" gereken "günahkârlar" haline getiriliyordu. Bu insancıklara örnek diye Afrika'da çalışan beyaz hükümlüler gösteriliyordu.

İnsan denen memeli hayvanın işlevleri konusunda ruhçözümlemesi alanında edindiğimiz bilgiler bize, insanoğlunun, kabalığıyla milyonlarca suçsuz insana karşı düştüğü gülünç yanılgıları "bozuk türeyim hücrelerine" yüklediği zaman taşıyamadığı bir öz algılamayla boğuştuğunu öğretmiştir. "Kalıtımsal bozukluklar bunlar!" — Alın size dirimbilimin anahtar-sözcüğü (hâlâ, erginlik çağındaki "suçlu" cinsel ilişkilere yol açan türeyim hücreleri aranmaktadır); hastalık bilimini, ruh hekimliğini, yasamayı, toplumsal hekimliği de, kör kör parmağım gözüne ortada gerçeklere, her günkü deneyimlere karşın, işte bu anahtar-sözcük çekip çevirmektedir.

İnsan denen memeli hayvan benliğinin derinliklerinde bir yozlaşma, doğa yasalarından bir sapma bulunduğunu seziyordu. Ama işin dibine inemediğinden, kusuru kendi yozlaşmasının kurbanlarında arıyordu. Neydi insan denen memeli hayvanın kendine dönmesini engelleyen?

Dirimsel zırh bulunduğunda, eskiden birbirine düşman kesimler, ruhçözümcülerle ortaklaşmacılar, ortaklaşmacılarla buyurganlar, soyaçekimi savunan dirimbilimcilerle hastalıkbilimciler, kısacası toplumsal zenginliklerini geçmişteki büyük yanılgılara borçlu olanlar yaygın dirimsel yozlaşmayla ilgili yeni filizlenmekte olan bilgiyi yoketmek üzere birleştiler. Bu çevreler, doğruyla savaşmakta harcadıkları enerjinin küçücük bir bölümünü bütün büyük kentlerin gazete satıcılarını dolduran

bayağı cinsel yayınlarla, siyaset cambazlarıyla, binbir çeşit cellâtla savaşıma harcamış olsalardı, "suçluluk" savı çoktan silinip süpürülmüş olurdu!

Bu da dördüncü alanın, yani dirimsel alanın yanılgıları.

İnsanın düşünce dizgelerinin düştüğü büyük yanılgılar —eldeki bütün verilerin gösterdiği üzere— "mutlak durağan" ve "suçluluk" düşüncelerinden gelmekteyse, her türlü bilimsel yeniden yönlendirmenin iki temel görevi olmalıdır:

1) İnsan denen memeli hayvanın, doğadaki bütün duyusal deneyimlerle çelişkiye düşerek, durağan *mutlak*'a, yani *kıpırtısızlık*'a, suçluluk savına neden böylesine sımsıkı bağlandığını bilmek gerekir. Bu, ruhbilimin işidir.

2) İkinci olarak, mutlak düşüncenin nesnel doğadaki bir gerçekliği dile getirip getirmediğini ortaya koymak gereklidir.

Neyse, biz dönelim *toplumsal* düşünce alanına. Burada, bizce, gülünçlüğü ve sapıklığı insanlığın tarih boyunca düştüğü yanılgılarınkini bastıran bir kusurla karşılaşıyoruz. Toplumsal düşünce alanında *mutlak*'ı tinsel (aktöresel) ve ruhsal açıdan eleştirmeyi başlatmak büyük ölçüde Karl Marx'ın işidir. Tinsel ve ruhsal yaşamın mutlak ya da ölümsüz bir şey olduğu düşüncesini o yürürlükten kaldırmıştır; bu yaşamın varlığını yadsımamış, yalnızca alıp insan denen memeli hayvanın içinde yaşadığı toplumsal koşullara bağlamıştır. Bu, gerçekten parlak bir bilimsel başarıdır. İnsan varoluşunun üçüncü alanı, toplumsal alan, dirimsel alandan küçüktür, ama ruhbilim, bilinç ve aktöre alanından büyüktür. Zihinsel ve aktöresel varoluş toplumsal yaşayışın içinde yer almakta, düşüncelerinin içeriğini sürekli olarak bu işlevden almaktadır; bunun tersi hiç olmamaktadır. Toplumsal alanı inceleyen bilime "toplumbilim" ya da "tarih" diyoruz. Sayılamanın (istatistiğin) dışında, nicel değerlerle uğraşmamakta, *toplumbilimsel* düşünce dizgesine dayanmaktadır. Bu dizgede, ruhsal ve aktöresel alan "bağıntılı kılınmış"; başka bir deyişle, *insanlar arasındaki ilişkilere* indirgenmiştir. Bu öğretinin yaratıcısı Karl Marx anamalcılığın doğuş çağında yaşadığı için, yapıtında özellikle *anamalcı* toplumsal yapıyı vurgulamış olmasını anlamak kolaylaşmaktadır. Ancak o, anamalcı yapıyı da "bağıntılı kılma", yani daha önceki toplumsal örgütlenmelerden (derebeylikten falan) çıkarma bilgeliğini

de göstermiştir. Ancak toplumsal düşünce dizgesi, bölümsel bir işlevini oluşturduğu dördüncü alana, dirimbilim alanına girememiştir. Toplumsal düşünce dizgesinin yaratıcısı, "toplumsal süreç"i "doğal süreç" diye nitelendirmekle toplumsal alanın dirimsel alana bağımlılığının bilincinde olduğunu göstermektedir. Marx, yaşadığı çağda işçi sınıfına yöneltilen haksızlıkları (küçük çocukların çalıştırılmasını, yasal güvence yokluğunu falan) gözler önüne sererek kınadığı yoksulluktan birey olarak anamalcıyı sorumlu tutmayı düşünmemiştir. İşte o zaman gülünç bir görüngü ortaya çıkmıştır:

İnsan denen memeli hayvan bu düşünce dizgesini benimsemiş, ama içine yeniden mutlak'la durağan'ı katmıştır! Böylece "anamalcı" en büyük sorumlu olup çıkmıştır — bugün de öyledir! İnsan denen memeli hayvan binlerce anamalcıyı kovalamakta, kırıp geçirmekte, asmakta, işkence çarkına bağlamakta, ama yıkmaya niyetlendiği dizgeyi başka bir kılıkta sürdürmektedir; bireye karşı, özgürlüğüne karşı sürekli yılgıyı yürürlüğe koymakta, Devlet kavramını göklere çıkarıp "mutlaklaştırmakta", *yabancı* ülkelerin anamalcılarını suçlamaktadır. "Anamalcı, işte suçlu!"... Yeni mutlak, durağan denklem, büyük yanılgı budur işte! Mutlak Devlet her şeydir, birey hiçbir şeydir. Kilise'nin kendisini doğuran büyük düşünceleri bilmem kaç yüzyılda çarpıtmasına karşılık, kızıl buyurganlık insanlığın özgürlüğe kavuşması için düşünülmüş büyük öğretiyi birkaç yılda insanlık tarihinin en karanlık umut kırıklıklarından birine dönüştürmüştür.

Yine kendimize sorular sormayı sürdürelim. Tutumumuz, büyük yabancı bir kente gelmiş gezgininkidir. Bizi ilgilendiren şey, kimi şeylerin neden şöyle değil de, böyle olduğudur. Yıllardır o kentte oturan kişi bunları sormayı aklına getirmeyecektir. Her şey ona tanıdık, açık seçik gözükmektedir. Bedensel ve ruhsal yaşamıyla ilgili her şeyi anladığını sanmaktadır. Ona göre temel sorun yoktur. Ulaşım tıkanıklıkları, New York'ta doğmuş kişiye göre sorun olmamaktadır. "Böyle bu iş!" deyip geçmektedir. "New York bu!" Kimi sokaklarda durmayı, "tek yönlü yollar" açarak birtakım güçlükleri aşmaya uğraşmaktadır elbet. "New York birkaç milyonluk bir kenttir, işyerleriyle mağazaların açılış kapanış saatlarında yolların tıkanması kaçınılmazdır."

Kendi sınırları içinde, bütün düşünce dizgeleri mantıklı ve akılsaldır — bu dediğimiz bir yanılsama dizgesi için de geçerlidir. Bu dizgenin

saçmalığının ortaya çıkabilmesi için, yabancı bir konuğun gelmesi, can sıkıcı sorular sorması gereklidir. Örnek: Sekiz milyon insan, yerden tutum sağlayabilmek üzere kırk katlı yapılar kurmayı zorunlu kılarak neden küçük bir adanın üstüne yığıldı acaba? New Yorklu bu gibi soruları saçma bulur, sorunca şaşırır. Yabancı der ki: Amerika uçsuz bucaksız bir ülke. Milyarlarca hektar alan insansız. Peki neden sekiz milyon insan Manhattan'a ve dış mahallelerine yerleşmeyi seçti acaba? Ama New Yorklu da açıklama sıkıntısı çekmez: "New York büyük bir anakenttir..." ya da: "N'apalım, böyle işte!"... ya da: "Büyük bir kalabalığın arasında yaşamak çok hoş" der. Peki, neye yarayacak bu? diye sorar yabancı. Binlerce çocuk, ömür boyu bir ağaç ya da yeşillik görmüyor. Hava nemli ve kirli. Mağazalar öylesine dolu ki, sıranın size gelmesi için uzun süre beklemeniz gerekiyor. Daireler çok küçük, donanım ilkel, kiralar yüksek. Kırlık yerlere aynı yatırım yapılsaydı, çok daha iyi koşullarda yaşanırdı. "New York dünyanın başkentidir!", denecektir size. İnsan yaşamına canlı evren açısından bakıp bir dini, bir işleyimi (sanayii), bir Devlet'i ya da uygarlığı öne almazsanız, Kilise'ye gidenin, fabrika sahibinin, Devlet adamının ya da bilmem hangi ekin (kültür) derneği yöneticisinin salakça, çocukça, giderek anlamsız bulacağı sorular sorarsınız.

Dirimsel enerji işlevciliği, bundan otuz yıl önce, insan yaşamıyla ilgili ilk çocuksu sorularını ortaya attığı zaman, onun *dirimin, yaşamın* bakış açısını benimsediğini kimse aklına getirmiyordu. Durağan'la Mutlak'ı savunanların dünyası için sorular son derece yalın ve mantıklı, ama yanıtlar köşeye kıstırıcı ve kırıcıydı. Bu çocuksu sorulardan birkaçını sıralayalım:

Neden bütün siyasal partilerin toplumsal izlenceleri başarısızlığa uğradı? Öbürleri gibi başarısızlığa uğrayacak yeni izlenceler yapmanın yararı ne? *İnsanoğlu neden o eski, kusursuz izlenceleri gerçekleştiremiyor?* Bunların hepsinde en iyi niyetler yer almış: Hıristiyan yardımseverliği, özgürlük, eşitlik, kardeşlik düşüncesi, Amerikan Anayasası, 1848 Anayasası; Lenin'in toplumsal halk yönetimi, falan, filan. Hep aynı özlemler, aynı ülküler çıkıyor karşımıza.

Bütün insanlar barış istiyorsa, yeryüzündeki insanların özlemlerine ve dirimsel çıkarlarına aykırı düşen onca savaş niye?

Kişileşmiş Tanrı yoksa, bir kişiye yakıştırılan dinlerin olağandışı gücü nerden geliyor? Bunun bir nedeni olmalı.

Doğa cinsel olgunluğu erginlik çağında gerçekleştiriyorsa, bu çağda sevi neden yasak?

Yalan ve karaçalına karşısında doğru kendini kabul ettirmekte neden o kadar zorluk çekiyor? Neden doğrunun yerine yalan savunma içinde değil?

Birleşik Devletler'de, yurttaşların yurttaşlık hakları Anayasa'nın temellerinden biridir. Peki neden "Civil Liberties Union" (Yurttaş Özgürlükleri Derneği) yurttaş haklarının çiğnenmesiyle savaşmak zorunda kalıyor da, tersine, siyasal gericilik kendini yurttaşlık haklarına karşı savunmak zorunda değil?

Neden çocuklara kötü davranılıyor? Neden kıpırdamalarına olanak bırakmayacak biçimde kundaklanıyorlar? Süt çocukları neden başlarını kaldırırken büyük çabalar harcasınlar diye yüzüstü yatırılmaktadır? Çocuğa yönelik bu evrensel nefret nerden geliyor?

İnsanoğlu yeni ve geçerli düşüncelerden niçin nefret etmektedir? İyi düşünmeyi öğrendiği zaman yaşama koşullarını kötüleştirmeyecek, tersine iyileştirecektir! Bugün insanın gerçekten düşündüğü söylenebilir mi? Ya da yerinde düşünce özel bir Tanrı verisi midir?

Nasıl olup da milyonlarca emekçi bir avuç zorbanın boyunduruğu altında ezilmektedir?

Sıradan insan işin özüyle ilgili ciddi sorunlara niçin yan çizmektedir?

Birleşmiş Milletler toplantılarında neden asal sorunlardan değil de, kıvır zıvırdan söz edilmektedir? İşin özüne değinilmekten, yalın yanıtlardan kaçınıldığı besbellidir. Neden?

Bir yazman seçileceği zaman oya başvurulduğu halde, milyonlarca insanın canını ilgilendiren savaş/barış sorunu niçin hiç oylanmamaktadır?

Yalnız kaçıklar ya da bilgeler bu kadar yalın sorular sorarlar. Yanıtlarıysa hepimiz biliriz:

Habire siyasal izlenceler yapılmaktadır, çünkü insanoğlu bir "siyasal hayvan"dır.

İzlenceler başarısızlığa uğramaktadır, çünkü *karşı* partinin adamları elaltından para yemektedir.

Tepemizdeki mutsuzluğun sorumluları insanın mayasındaki suçluluktur, aksoylu sınıftır, anamalcılardır, bolşeviklerdir, Yahudilerdir.

Amansız yaşam kavgasına hazırlamak, çeliğe "su vermek" için çocuklara eziyet edilmektedir.

Gençlerin erginlik çağının *olgunluğunda* sevinin hazlarından yararlanmaya hakları yoktur, çünkü henüz *olgun* değildirler, evlenemezler, öğrenecek çok şeyleri vardır, ya da "böyle şeyler yapılmaz", yoksa aktöre duyguları zedelenir, çünkü "aile kutsaldır".

Doğru öteden beri dokuz köyden kovulmuştur, bundan sonra da kovulacaktır. Bundan ötürü insanın bir aktöresi olmalıdır.

"Civil Liberties Union" insan haklarının çiğnenmesini önlemek üzere kurulmuştur.

İnsanların kötü düşünmeleri ya da hiç düşünmemeleri, "bitkisel yaşam sürmeleri"ndendir.

Savaş ya da barış konusunda *halkoyuna başvurma* töre değildir. Böyle bir öneri hiçbir zaman çoğunluğu sağlayamaz.

Elçiler arasında dolaysız sorular sorma "töresi" yoktur. "Elçi gibi davranmak", elçilik sanatının altın kuralıdır.

İnsanlar, kafaları tembel olduğu ya da geleneğe bağlandıkları için yeni düşüncelerden nefret ederler. Böyledir insanoğlu.

İnsan yaşamı üzerinde dürüstçe düşünmüş okur, şimdi, araştırmacıyla sanat yaratıcısının neden günlük alışkanlıkların *dışında kaldığını* biraz daha iyi anlamaktadır. Bu dışta kalmayı onlar istememiştir, ama *geçerli bir çalışma* yapmak isteyen, büyük akılyürütme yanılgılarından kaçınmayı arzulayan kişi genel çerçevenin dışında yer almak zorundadır.

Onca yanılgıya karşın, insan denen memeli hayvan bir türlü durup oturmamıştır. Yanılgılarında bile belli bir evrim göze çarpar. Nitekim, kutsal bir varlık, "homo divinus" olduktan sonra, evrim geçirmiş, kendini eğitmiş, yavaş yavaş "homo Sapiens" (bilen insan) haline gelmiştir. Bir tutam akıldışı güdüden başka bir şey olmadığını öğrenince, evrimin son aşamasına ulaşmış, HOMO NORMALIS'e (olağan-sıradan insan'a) dönüşmüştür. Bu evrimin her aşamasında, bir sürü yanılgı daha biriktirmiş, gittikçe yanılgı batağına gömülmüştür. "Kutsal insan" düşüncesi, "bilen insan" düşüncesinden daha az yaygın ve güçlüydü. Ancak, "bilen insan" da "olağan insan" kadar güçlü ve yanılgıyla çevrili değildi.

"Olağan insan"ın temelinde yatan yanılgı konusunda bir yargıya varabilmek için, çok çok ötelere uzanmak gerekir. Çünkü başka hiçbir akılyürütme yanılgısı, kimse gelip çarklarını ortaya çıkaramasın diye, yanını yöresini böylesine güçlü kalelerle donatmamıştır.

İnsanoğlunun düştüğü yanılgının *anlaşılır* gerekçelerini sırayla gözden geçirirsek, geriye anlaşılmaz, garip bir tortu kalır: yeni ve doğru her şeye karşı amansız bir nefret, doğal sevi işlevinden nefret. *Sıradan insanın varlığının özüyle ilgili sorunlar karışısında duyduğu tiksintiyi bugüne dek kimse açıklayamamıştır.* Bu tiksintinin uzantısı, insanın havailiğidir.

Alabildiğine yerleşmiş zihinsel alışkanlıklar çerçevesinde kaldığınız sürece bir sürü dostunuz olur. Alışılmışın dışına taştığınız an dostlar tabanları yağlar. Pek azı ardınızdan gelir. Düşünsel alışkanlıklarının dışına çıktığınız an, insanların çelebiliğiyle yardımseverlikleri de toz olup gider.

Salt adlandırmaya dayanan, "insanların sersemliği"nden, "gelenek"ten, "Kilise'nin" ya da "siyasetin etkisi"nden, "büyük güçlerin istemi"nden dem vuran "açıklamaları" elimizin tersiyle itmek zorundayız. Bu gibi açıklamalar boş gevezeliktir, ve herhangi bir şeyin açıklanması gerektiği zaman insanların takındıkları havai tutumun, işin içinden sıyrılivermelerinin iyi bir örneğidir.

Birtakım konulara değinme *yasağı*, belli bir *engel* var besbelli. Burada, halkın genel olarak "cinsellik" adını verdiği şeyden söz etmiyoruz. Çünkü sıradan insan özellikle cinsel konuya değinmekten hoşlanır, cinsel yaşamla ilgili kötü şakalara seve seve vakit ayırır. Demek ki cinsel yaşam yanına yaklaşılmaz bir konu değildir; sorun çok daha derin ve temeldir.

İnsan düşüncesi alanında, birbirinden köklü biçimde ayrılan iki geniş, asal dizgenin bulunduğunu saptamak kolaydır. Birinci alan doğaötesi ya da gizemsel alandır; yeryüzünde olup biten her şeyi belirleyen doğaüstü bir varlığın bulunduğu düşüncesinden yola çıkar. Bir sürü ayrıntıda birbirlerinden ayrılsalar bile, bütün dinsel dizgelerin ortak niteliği "Tanrı"dır. İkinci alansa, her şeye damgasını vuran, her şeye egemen olan doğal bir gücün bulunduğu varsayımından yola çıkmaktadır. Bu düşünce dizgesi *"esir"* (ether) düşüncesinin çevresinde dönmektedir.

Asya uygarlıklarının düşünsel dizgelerinde, esir, canlı bir varlık olmasa da, onun bütün yüklemlerini taşımaktadır: PRANA'dır ya da buna benzer kavramlardır o.

Bu iki büyük düşünce dizgesinin yanında, algılanabilir doğal süreçlerle hiçbir ilintisi bulunmayan üçüncü bir dizge vardır; bu dizge Hıristiyanlıkta, "iblis" düşüncesinde açıkça kendini göstermektedir. Bu dizgeyi şimdilik bir yana bırakacağız, çünkü birtakım insanların hastalıklı imgeleminden kaynaklanmaktadır. Buna karşılık, "Tanrı" ile "esir" kendi kökenlerini anlamak isteyen insanoğlunun *akılsal* girişiminden doğmuş dizgelerdir. Daha baştan, İBLİS'in yüzde yüz akıldışı bir görüngü oluşuna karşılık, TANRI ile ESİR'in doğal gerçeklikleri dile getirdiklerini belirtelim. Şimdilik, akıldışı'nın payına düşecek alanı tanımıyoruz.

"Tanrı" ve "esir" dizgeleri kendi başlarına mantıklı bir bütün oluştururlar; ve birbirlerine karşıttırlar. Tanrı düşüncesi iç dünyadaki *ruhsal duyumlar*'dan kaynaklanır; esir düşüncesi, *doğal* görüngüleri yorumlamak üzere girişilmiş zihinsel işlemlere indirgenebilir. Tanrı düşüncesinin görevi insanın ruhsal ya da tinsel varlığını açıklamak, esir düşüncesininkiyse insanın maddesel ve bedensel varlığını aydınlatmaktır.

Bu iki düşünce dizgesinin birbirinden bağımsız doğduklarını, birbirinden bağımsız ayakta kaldıklarını düşünebiliriz. Şöyle ya da böyle, ikisi de binlerce yıldır yaşamaktadır. *Din* ile *bilim* denen iki büyük dizgenin çekirdeğini oluşturmaktadırlar.

Değişik varoluş alanlarını çekip çevirmelerine karşın, iki dizge arasında çarpıcı benzerlikler vardır. Ortak noktalarının dizelgesi şöyle:

TANRI	ESİR
evrenseldir	evrenseldir
her tür varlığın kaynağıdır	her tür varlığın kaynağıdır
"yetkin"dir	"yetkin"dir
her şeyi bilendir	bilincin temelidir
sonsuzdur	sonsuzdur
dingindir	dingindir
yıldızların yaratıcısı ve devindiricisidir	yıldızların yaratıcısı ve devindiricisidir
madde ve enerjinin kökenidir	madde ve enerjinin kökenidir
akılla kavranmaz	"kanıtlanamaz"

Şimdi de iki dizgenin çelişen niteliklerinin kabataslak dizelgesini çıkaralım:

TANRI	ESİR
duygusal yaşam	doğadaki enerji dizgesi
tinsel	(kanıtlanamasa da) somut
dinin, öznel alanın öğesidir	doğa bilimlerinin, nesnel alanın öğesidir
gizemcilik	makinacılık/devinimcilik

Tanrı'yla esirin başka bir ortak yanı da, bilim düşünürlerinin ikisini de yadsımalarıdır. La Mettrie, Buechner, Marx, Lange gibi düşünürlerin doğacı maddeci düşünbilimi Tanrı'nın varlığını yadsır. Einstein'ın kuramlarını benimseyen doğabilimciler (fizikçiler) esirin varlığını yadsır. Buna karşılık, ne Tanrı, ne de esir kavramının yerine, varoluşun kökenini ve özünü akla yakın biçimde açıklayabilen kavramlar konabilmiştir.

Kanıtlamamızı iyi yürütebilmek için, başlangıç noktası olarak insan düşüncesinin büyük yanılgılarını seçtik. Bizi devindiren şey, insanların *neden* böylesine pusulayı şaşırdıklarını ve yanılgılarına dört elle sarıldıklarını anlama arzusudur. Yeni bir acunbilimsel kuram ortaya atmak bizim için çok kolay olurdu. Ama böyle yapmakla geçmişteki yanılgılara bir yenisini eklemeyeceğimizi gösteren bir kanıt yoktur. Ortaya atacağımız kuram halk tarafından ne denli tutulursa, vereceği zarar o denli büyük olurdu. Yeni kuramlar bize siyasal izlenceler kadar az şey getirmektedir. Burada bizi ilgilendiren, geçmişteki yerleşmiş yanılgıların kaynağını bulmaktır. Akılyürütme uygulayımımızın denetlenmesi, bütün öbürlerini bastıran bir iştir. İnsanın akıldışı davranış ve düşüncelerinin ortaya çıkarılışının, bütün acunbilimsel (kozmolojik) doğabilimi kavramlarının temellerinin irdelenmesiyle çakışması rastlantı değildir.

Gerçek doğabilimi öteden beri yargılarının doğruluğunu kanıtlamaya uğraşmıştır. Oysa bunu yaparken büyük bir yöntembilim güçlüğüyle karşılaşmaktadır: doğanın *nesnel* süreçlerini betimlerken, işin içine hep duyusal algıları karıştırması gerekmektedir; bu algılar olmadan hiçbir yargıyı dile getiremez. Duyusal algılarsa araştırmacının *öznel* algılama aygıtının ürünleridir. Bu algılardan "nesnel" olmaları istenmekte, ama onlar öznelliği aşamamaktadır. Bütün bilimsel işlemleri etkileyen bu temel

zorluk öylesine büyüktür ki, koskoca etkili bilim okulları, ilkin duyularımızla algıladığımız şeylerin nesnel veriler olup olmadıklarını ("görgül eleştiricilik": empirio-criticisme), algı ve duyumlarımızın dışında bir gerçeklik bulunup bulunmadığını ("tekbencilik": solipsisme) çözemedikleri için bölünmüştür. Bu savların karşısında, dünyayı göründüğü gibi almaktan çekinmeyen görgücülük (olguculuk, makinacı maddecilik) vardı. Ve hepsinin üstüne, bütün düşünce dizgelerinin en yaygını olan güçlü düşünce akımı doğaötesi tinselcilik (spiritualisme métaphysique) ekleniyordu. Ona göre, doğayla ilgili olumlamalarımızın doğruluğu diye bir sorun yoktur. Bu dizge yalnızca öznel duyumlara yaslanmakta, insanoğluna bakarak, en küçük bir eleştiri yapmaksızın, mutlak bir tin'in (esprit'nin) varlığına inanmakta, insanı bu tin'in imgesi saymaktadır.

İnsan algılarının ve olumlamalarının eleştirisi öteden beri öylesine belirsiz olagelmiştir ki okur, zaman zaman, birtakım ünlü düşünbilim okullarının (örneğin Husserl'in) kısır ve zorlanımlı geviş getirmeler oldukları duygusuna kapılmaktadır. Türlü bilgi kuramlarının bilimsel değeri üzerinde görüşümü bildirme savında değilim. Düşünce yöntemlerinin eleştirel incelenmesi çoğu kez düşünbilimsel uzmanlıkları benimkini kat kat aşan kişilerce yapılmıştır. Benim buradaki işim çok daha özgüldür: ben, insanların düştükleri benzersiz yanılgıyı belirleyen genel ilkeyi bulup ortaya çıkarmak istiyorum.

Eleştirici okur, haklı olarak, insan yanılgısının yargıçlığına kalkışma hakkını nereden aldığımı soracaktır kendi kendine. Ancak üstün bir varlık böyle bir göreve göz dikebilir. Biz insanoğullarına gelince, insanın yanılmaya yazgılı olduğunu, dünyanın sonuna dek de öyle kalacağını alçakgönüllüce kabul etmeliyiz. Yalnız Tanrı her şeyi bilebilir.

İnsanın düştüğü yanılgıyı yargılayacak, her şeyi bilen yargıç kılığında ortaya çıkmak niyetinde değilim. Ama kendi payıma, düşünbilimsel tartışmaların *dışında* kalma ve duyularının algılayabileceği doğru her yanda kendini gösterdiği halde, düşünen varlıklar olan insanların neden bu kadar çok saçmalık anlattıklarını merak etme hakkını elimde bulundurmak istiyorum. Otuz yıldır her toplumsal katman ve ekinsel çevreden gelmiş insanlara bakmış bir dirimsel ruh hekimi olarak, yeni bir bakış açısı önerme ve bunun *kaçınılabilir* insan yanılgısı alanının sınırlarını çizip çizemeyeceğini gösterme hakkını elde ettim.

Beni eleştirenlerin alçakgönüllülüğünün içten olduğuna inanmıyorum. Çünkü onlar bana alçakgönüllü olmayı, kutsal yargılar vermemeyi önerirken, kendilerine bir an bile görmedikleri Tanrı'nın yüklemlerini en küçük ayrıntılarıyla milyonlarca kişiye açıklama hakkını bağışlıyorlar. Dikkatimi duyusal algılarımın sınırlarına çeken doğacı düşünbilimciye gelince, yanıtım şu: Sen de esiri betimledin, gözünle görmediğin halde ona birtakım nitelikler yükledin. "Boş uzay"ın bir tek öğesini görmeden salt aklınla acunbilimsel dizgeler kurdun. Derken esiri ortadan kaldırdın, anıtsal bir yanılgıydı bu. Gerçek, yüreği atan, işlevleri canlı bir dünyanın yerine rakamları geçirdin. Bense, tersine, mantıklı bir gidişle, doğanın göremediğin, varlığını yadsıdığın bir gücünü bulup ortaya çıkardım; böylece, senin neden yanıldığını, bulup ortaya çıkardığım gücün doğal görüngülerdeki yerini araştırma hakkını elde ettim.

Senin gibi yanılabileceğimi biliyorum. Ancak, acunsal yaşam enerjisini bulduğum koşulların bilincine vararak kendimi yanılgıdan kurtarmaya çalışıyorum. Doğanın bu gücü evrensel olduğundan, "tanrı" ve "esir" tasarımlarıyla bir ilintisinin bulunup bulunmadığını arayıp göstermek istiyorum. Doğaötecilerin, tanrıcıların ve görececilerin tersine, doğanın doğrulanabilir süreçleriyle *gözlemlere* dayanıyorum. Bulup ortaya çıkardığım güç evrenselse bunda benim kusurum yok! Yanılgı kaynaklarını elden geldiğince uzaklaştırabilmek için akla gelebilecek bütün önlemleri alıyorum, önceden yapılmış, doğrulanabilir deneylere ve gözlemlere dayanmayan tek bir bilgi ortaya atmıyorum; kendi duyumlarımla bana bağlı bulunmayan, nesnel doğa süreçleri arasındaki ilintilerin incelenmesine kesin öncelik tanıdım. Bugüne dek denenmiş bütün düşünce dizgelerinin *dışında kalarak* bize şimdiye kadar düşülmüş akılyürütme yanılgılarının ortak ilkesini buldurabilecek bir bakış açısı benimsemiş oluyorum. Tutumum, bir halk kahvesindeki dövüşü seyreden kişininkine benziyor. Kimseyi tutmuyor, dövüşün dışında duruyorum. Patırtının dışında dururken, kendi kendime bu kavgayı neyin başlatmış olabileceğini soruyorum. Ayrıca, ilk bakışta akıldışı gözüken kavganın *gerekli* olup olmadığını, bundan kaçınmanın elimizde olup olmadığını araştırıyorum.

Elimde bütün öbür bilimsel eğilimlerinkinden daha çok sayıda ve daha temel doğal veri bulunduğu halde, acunbilimsel bir dizge kurmaya

girişmiyorum. Günün birinde durum ve koşullar beni doğa konusunda genel bir görüntü çizmeye iter belki. Ama bu resim düşünsel bir çerçeveden öteye geçmeyecektir. Ben bu çerçeveyi ancak

1) bugünkü düşünce dizgelerinin neden öylesine ağır ve ilginç yanılgılara düştüklerini anlayabildiğim;

2) çizeceğim "dünya görüntüsü" mantık gereği doğrulanabilir olguların bolluğundan kendi kendine çıktığı;

3) son otuz yıl içindeki bulgularımın *mantıksal* zincirlenişini anladığım zaman çizeceğim.

Bugüne dek bilinmeyen işlevlerin bulunup ortaya çıkarılmasının mantıksal zincirlenişi de kendi başına önemli bir doğal işlevdir herhalde. O, araştırmacıyla küçük bir parçası olduğu ve incelediği doğa arasındaki bağları doğrulayacaktır.

Doğanın incelenmesi konusunda şimdiye dek kimsenin böylesine sıkı önlemler aldığını sanmıyorum. Ancak bunlar mutlaka gereklidir, çünkü araştırmalarımın konusu kestirilemeyecek kadar geniş ve canalıcıdır. Ayrıca, ilerde düşebileceğim yanılgıları düzeltmeye de hazırım.

Kendi düşebileceğim yanılgılar konusundaki tutumum budur. Yirmi otuz yılı kapsayan ve haz duyumunun (o güne dek yanaşılması yasak konunun!) çözümlenmesiyle başlayıp evrenin her yanına yayılmış, bilinmeyen acunsal yaşam enerjisinin bulunmasıyla sonuçlanan anlama süreci kendi başına vazgeçilmez bir şeydir ve her türlü temel yanılgıyı önleyecek bir güvencedir.

Dine inanan insanları rahatlatmak üzere şunu da ekleyeyim ki, TANRI ya da ESİR'i icat etme savında değilim. Ben yalnızca, eskiden "Tanrı" ve "Esir"e yüklenen birtakım nitelikleri taşıyan, kılgısal olarak kullanılabilecek bir "doğa olgusu"nu bulup ortaya çıkardığımı söylüyorum. Ancak, acunsal yaşam enerjisinin Tanrı ya da esir'e *gönderme yapmaksızın* araştırdığım nitelikler taşıdığını da çok iyi biliyorum; bütün öbür araştırmacılar gibi, söz konusu incelemeye giriştiğimde ben de bu nitelikleri bilmiyordum. Ancak birtakım gözlem ve deneylerle, adım adım ele geçirdim onu. Bir sürü şeyi düşünsel işlemlerin mantıksal zincirlemesine borçluyum. Ayrıca, 1941 Ocağında Albert Einstein'la yaptığım uzun görüşme sırasında, acunsal yaşam enerjisiyle insan denen memeli hayvanın Tanrı ve esir konusunda kafasında canlandırdığı düşün arasında

herhangi bir bağın bulunabileceğini aklımın köşesinden geçirmediğimi söyleyebilirim. Sırtıma hiçbir önceden tasarlanmış düşünce yükü bindirmeden çalışırken acunsal yaşam enerjisiyle esir arasında herhangi bir ilinti kurmayı *ne denli aklımdan geçirmediğim,* doğabilimciyle konuşurken "esiri ortadan kaldırma"yı, onun yerine kısa bir süre önce saptanmış birkaç matematik denklemini geçirmeyi bir an bile düşünmemiş oluşumdan anlaşılmaktadır. Ben Tanrı'yı ya da esir'i bulup ortaya çıkarmaya girişmemiştim. Demek ki, gözle görülmeyen Tanrı ya da esir kavramlarının temelini oluşturan doğal olguların bulunması rastlantısal ve nesnel bir süreçle olmuştur. Ben yalnızca alışılmış düşünce dizgelerinin *dışında* kalma kararına sımsıkı bağlı kaldığım, hiçbir önyargının etkisini duymamaya, kılı kırk yararak gözlem yapmaya, bunların sonuçlarından başka şeye bakmamaya, akılyürütme uygulayımımı sıkı denetimden geçirmeye, kökeni ne olursa olsun buyurgan bir sesle önc sürülmüş hiçbir bilimsel sava güvenmemeye çalıştım. Ayrıca, din, devlet ya da siyaset yetkililerinin canıma yönelttikleri gözdağlarına aldırmamaya ta başından karar verdiğimi de belirteyim. Aralıksız sürdürdüğüm araştırmaların sonuçlarına herkesten önce kendimin şaştığını söyleyeceğim. Doğru'nun ardında koşmanın insana verdiği karşı konmaz gücü deneysel olarak yaşadım ve bu güce, tıpkı Almanya'da, büyük bir inatla sürdürdüğü yalanların toplumsal sonuçlarına bakıp ağzı bir karış açık kalan kötü yürekli, hasta falcı kadar şaştım.

Doğru'nun araştırılması insan denen memeli hayvanın doğal örgütlenmesiyle sıkıca bağıntılıdır. Burdan, doğru'dan *kaçma* ile nesnelerin yüzeyinde kalma alışkanlığının da insan denen memeli hayvanın yapısından geldiği sonucu çıkarılabilir. Birtakım yerleşik olgular karşısında tabanları yağlama eğiliminin varlığı saptanırsa, doğanın incelenmesi işlevinin bundan ötürü epeyce kösteklenmesi gerekir.

Bu akılyürütme bana insanoğlunun, kendi kuyusunu kazmak üzere, düşünce yanılgılarını onca direnç ve kötülükle sürdürmesinin anahtarını verdi: ASLINDA PEKÂLÂ KAÇINILABİLECEK İNSAN YANILGISI KİŞİLİĞİN HASTALIKLI BİR ÖZELLİĞİDİR.

Burada bir kez daha özeleştiri gerekiyor. Acaba aşırı kendini beğenmişlik kokan bir düşüncenin, hiçbir zaman yanılgıya düşmediğime inanmanın kurbanı mıyım? Feleğin başkalarından esirgediği hiçbir zaman

yanılgıya düşmeme armağanını bana bağışladığını öne sürecek kadar alık ya da kendini beğenmiş miyim acaba?

Yazılarımı okumuş olanlar, kendime böyle bir ayrıcalık bağışlayacak kadar alık ya da kendini beğenmiş olmadığımı bilirler. Onlar ayrıca, kendimi bilgin nitelemesiyle onurlandıralı beri, her türlü peygamberlik ve yanılmazlıkla canım pahasına savaştığımı da bilirler. Bence "işçi" Rus zorbasının her şeyi bilme, her şeyi becerme özenci, kendini Tanrı'nın her şeyi bilen, şaşmaz temsilcisi sayan Papa'nın saldırganlığı kadar hastalıklı ve zararlıdır. Bu tutumu seçmekle, kendimi, Alman, Rus ya da Katolik halkların babalarını değil, öncelikle insan denen memeli hayvanın yapısını ele alıp inceleyen *bilimsel* görünge (perspektif) içine oturtmuş oluyorum. Birçok kez gözler önüne serdiğim gibi, kötülük birkaç bireyin niyetlerinde, acımasızlığında ya da özençlerinde değil, insan denen memeli hayvanın dirimsel yapısındadır. Yerleşik görüşün tersini benimsemekle, öteden beri, *"sorumluluğun insan denen memeli hayvanlara düştüğünü"* savundum.

İnsan yanılgısını kendi deneylerimle tanıyorum. Yıllarca ben de başkaları gibi davrandım, parmağımla birtakım "suçlular" gösterdim. Bu sapmaları anlamak isteyen, bir kez daha 39. sayfadaki yalın çizime baksın.

İlk yanılgıya, bütün yoksulluklarımızın *biricik* sorumlusu diye dini göstermekle düştüm. Dinsel yanılgının, insanın dirimsel yapısındaki hastalığın nedeni değil, belirtisi olduğunu bilmiyordum. İnsanın sevisel yaşamının baskı altına alınmasını belli bir toplumsal katmanın, anababaların ya da eğitimcilerin *kişisel* çıkarlarına vererek yanılgıya düştüm. Sevisel yaşamın baskı altına alınmasının başımıza gelenlerin son nedeni, hele hele birtakım toplumsal çevrelerin ereği değil, yalnızca düşünmeden, robot gibi yerine getirilen bir edim olduğunu bilmiyordum.

Toplumcu harekete bütün gönlümle bağlanıp halkın en yoksul kesimlerinde hekim olarak çalışırken, büyük bir yanılgıya düşüp yoksulluklarımızı "anamalcılar"a yükledim. Beni bu yanılgıdan Rus devriminin yozlaşmasının yaşattığı sarsıcı deneyim kurtardı. Bütün anamalcılar kılıçtan geçirilmişti, yoksulluk hâlâ artıyordu. Kökünün kazınacağı öne sürülen yalan, dolan, siyasal dümenler, muhbirlik, hafiyelik Ali kıran baş kesen haline gelmişti. Bütün bunlar çok acı deneyimler oldu!

Yıllarca Freud'un izinden gidip *bilinçaltı*'nın "sapık" ve bütün insan yoksulluklarından "sorumlu" olduğunu öne süren aldatıcı kuramın tutsağı oldum. Bu yanılgıyı aşabilmek için tam on yıl ruh hekimliği yapmam gerekti! Sonunda, ruh hekimliği alanında insanların ruhsal sıkıntılarıyla yaşayıp zenginleşen tüccarlardan ölesiye nefret ettim.

Sizin anlayacağınız, çağımın en ağır yanılgılarına ortak oldum, giderek bunların inanmış savunuculuğunu yaptım. Bununla birlikte, yine de çalışma ya da uğraş arkadaşlarımın çoğu kadar dört elle sarılmadım bu yanılgılara: *kendi devingenliğimi korumayı bilebildim.*

Bugün yeni bir yanılgının kurbanı olup olmadığımı bilmiyorum. Çektiğimiz yoksulluğu, kişilik zırhından gelen hastalıklı yapıya bağlamakla doğruyu dile getirdiğimi sanıyorum; kişilik zırhını doğuran nedense, insan denen memeli hayvanın çektiği bedensel boşalma güçsüzlüğüdür: ancak, bunu saptamakla, yalnız bir düzeneği (mekanizmayı) betimlemiş oluyorum. Sorun, örgütlü dinin karanlığa boğup elimizin eremeyeceği yere atmaktan başka bir şey yapmadığı yaşama alanında yer almaktadır. Bu, büyük bir olasılıkla, insanoğlunu çekip çeviren *acunsal yaşam enerjisiyle insan arasındaki ilintilere* bağlıdır.

Bu sefer de yanılıyor olsam bile, en azından yanılgımın kaynaklarını bulmaya çalışıyorum. Buysa pekâlâ *yapılabilecek* bir şeydir. Boşluğu bilmem kaç kez kanıtlanmış görüşleri benimseyemesem de, birtakım düzeltmeler yapabileceğimi, bunları düşünceme katabileceğimi duyumsuyorum. Daha önce kanıtladım bunu! Çünkü eskisi gibi "kötü niyet"in tinsel nedeninin (kusurun) birinci düşünce alanına; "bilinçdışı, sapık güdüler"in nedeninin ikinci alana; "kötü yürekli anamalcılar" nedeninin üçüncü alana; "değişmez insan yatkınlıkları" nedeninin dördüncü alana; "Kutsal Ruh'a karşı işlenmiş günah" nedeninin de beşinci alana girdiğine inanmıyorum artık. *Gerçekte, ortada tinsel neden, kusur falan yok: insan denen memeli hayvanın dirimsel-toplumsal evriminde, çok iyi anlaşılamayan bir yıkım olmuş. Bu yarım kalmış evrimin,* asal nedeni değil, *başlıca itici gücü dirimsel zırhtır;* ama bu zırhın da, iç çarklarının ve bilinen sonuçlarının dışında, açıklanabilir bir kökeninin bulunması gerekir.

Bundan böyle, insan denen memeli hayvanın kişilik zırhında arayacağız yanılgı eğiliminin kökenini. Zırh, kıpırtısızlığıyla öbürlerinden

ayrılan biricik insan işlevidir. Canlı işlevlerin devinmesine engel olur, bir ketvurma dizgesi olarak doğmuştur. Bütün insan yanılgılarının, bunlardaki durağanlığın, mutlak'ın, sonsuza dek donup kalmış'ın temel niteliği olarak ortaya çıkan *kıpırtısızlık* pekâlâ zırhın bir belirtisi olabilir. Ama buna emin olabilmek için, insan yanılgısının belli başlı niteliklerinin, bakımevindeki araştırmalarımızdan çok iyi tanıdığımız kişilik zırhında karşımıza çıkması gerekir. Bu kanıtlama, bilimsel konumumuzu değerlendirebilmek için bize sağlam bir temel kazandıracaktır. O zaman, insan denen memeli hayvanın canlı devingenliğinden kaynaklanan dirimsel belirtileriyle kişilik zırhından gelenleri kesinlikle birbirinden ayırabilecek duruma geliriz.

Akılyürütmemizin uygulayımı açısından, eğitimimizin temelinde yatan büyük önerme şudur: insan denen memeli hayvan, önceden dirimsel-bedensel yapısında şu ya da bu biçimde hazırlanıp ayarlanmamış hiçbir şey düşünemez, ilke olarak öne süremez ya da yapamaz. İnsanın dirimsel-bedensel aygıtı, düşünce ya da edim haline gelmezden önce, bütün doğal iç/dış işlevlerinin geçmesi gereken bölgedir.

Başka bir deyişle: *düşünceleriyle edimleri yaşamındaki verilerle ya da doğal-nesnel bir bilimin görüşleriyle çelişse de, şu ya da bu biçimde, şurada ya da burada, herhangi bir nesnel doğru çekirdeğini yansıtmayan,* şu ya da bu görünüşüyle sağduyuya ve akla uygun olmayan *hiçbir şey düşünüp yapamaz.* Dolayısıyla, insanoğlunun dünya-ötesi ruhlara ya da bütün varlıkları yaratan mutlak bir Yaratıcı'ya inanmak gibi büyük yanılgılarının bile akılsal bir işlevi, kavranabilecek bir anlamı vardır. Bu kurama göre, suçluluk ve mutlak düşüncelerinin de belli bir *gerçekliği* yansıtan bir işlevleri olması gerekir.

İnsanoğlunun en büyük iki putunu, Tanrı'yı ve esir'i akılla kavranmaz diye nitelendirmesi epey şaşırtıcıdır. Bunlara "insanlık" kavramını da ekleyebiliriz. Aslında yeryüzündeki hiçbir şey onu bu üç kavramdan daha çok ilgilendirip coşturmamış olsa da, insanoğlu "Tanrı", "esir" ve "insan" kavramlarıyla ilgili düşünsel çizemlerde (şemalarda) yanıldığı kadar sık ve köklü olarak başka hiçbir alanda yanılmamıştır. Hiçbiri kendisine *kılgısal* (pratik) bir destek sağlamadığı için, bu üç alanda yolunu şaşırmıştır. Varsayımımız uyarınca "Tanrı", "esir" ve "insan" kavramlarının temelinde de bir gerçeklik bulunduğundan, mantık uyarınca, bu alan-

lardaki düşüncelerinin kısırlığından kişilik zırhı sorumludur. Bu alanlarda gerçekliği, somut olarak eline geçiremeden, bir aynaya yansıyormuş gibi algıladığına inanmak zorundayız.

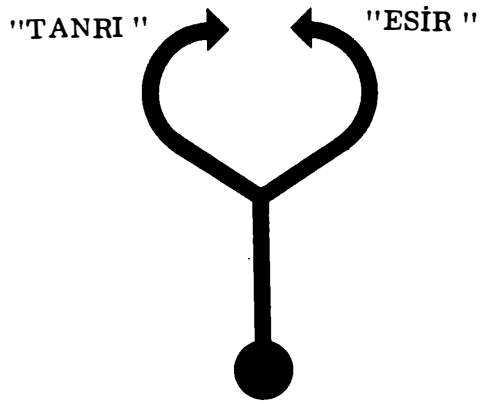
Şimdi başka bir varsayımda bulunmayı göze alalım:

Karmaşık "TANRI" kavramıyla "ESİR" kavramının öylesine çok benzerliği vardır ki, ortak bir kökenleri olması gerekir; hem de, *güzelduyusal bir nitelik* olarak Tanrı kavramıyla, *bedensel (somut) bir nitelik* olarak esir'in hiçbir zaman aynı yerde buluşmamış olmalarına, insan denen memeli hayvanın düşünce çerçevesinde biraraya gelmemiş olmalarına karşın. İnsanın düşüncesinde Tanrı'yla esir arasında, aynı düşünsel evrende yer alan bir rengin güzelliğiyle esir içindeki dalga uzunluğu arasında en küçük bir bağ yoktur. Bu dediğimiz, insanın tasarımında Tanrı'yla esir arasında bir sürü benzerlik bulunduğu için daha da şaşırtıcı ve birşeyler göstericidir.

"Tanrı" ve "esir" kavramlarının temelindeki doğal gerçeklik her şeyin kökenindeki acunsal enerji, yani dirimsel enerji olabilir. İnsanın bugüne dek söz konusu enerjiyi kılgısal olarak bulgulayıp betimlemesini engelleyen şeyler, esiri ortaya çıkarıp betimlemesini önleyen nedenlerin aynısı olabilir. Her ne kadar, bu varsayımla uyumlu olarak, insan denen memeli hayvan acunsal yaşam enerjisini doğaötesi alanda "Tanrı", doğal alanda da "esir" biçiminde algıladıysa da, kişilik zırhı bilim ve *kılgısal uygulayım* yoluyla duyumlarının içeriğini kendine maletmesini engellemiştir.

Kitabımın konusu işte bu geniş düşünsel çerçevede geçecek. 58. sayfadaki işlevsel yalın çizim iki alan arasında varolduğu kabul edilen ilintileri göstermektedir. Bu ilintilerin olgusal gerçekliklerinin kanıtlanması bizi alıp doğa denen evrene götürecektir.

Duyum	Enerji
Ruh	Vücut
Doğaötesi	Maddecilik
Gizem	Makinacılık, uygulayım
Din	Bilim
Nitelik	Nicelik
Öznel	Nesnel

ACUNSAL YAŞAM ENERJİSİ

Her şeyin başı olan enerji
Evrenin dört bir yanına yayılmıştır
Her şeyin içine sızar
Her türlü enerjinin (= devinimin) kökenidir
Canlı varlıkta: dirimsel enerji
Evrende: gökadaların (galaksilerin) kökeni.

Tanrı, esir ve acunsal yaşam enerjisi arasındaki işlevsel ilintileri gösteren yalın çizim. Yapıtınızın kavramsal uygulayım çerçevesi bu çizemdir.

III. BÖLÜM

DOĞANIN İNCELENMESİNDE ARAÇ OLARAK ÖRGEN DUYUMUNUN KULLANILMASI

HAZ, özlem, kaygı, öfke, üzüntü —hemen hemen bu sırayla— canlı maddenin temel coşkularını oluştururlar. Bunların duyulabilmesi için, ilkin, vücudun tam bir devingenlik içinde olması gerekir. Bu coşkuların her biri özel bir nitelik taşır. Onlar, her an, Ben ve dünya karşısında vücudun bir "imlem" (ruhbilim terimleriyle söylersek, bir "anlam") taşıyan bir devinim halini dile getirirler. Bu imlem *akılsal*'dır. Hücre kansuyunun *gerçek* halleriyle devinim süreçlerini yansıtır. Canlı maddenin ilk coşkularının da *akılsal bir işlevi* vardır. Haz işlevi, hücrelerde biriken artık enerjinin boşaltılmasına yarar. Her türlü öfkenin temelinde kaygı vardır. Dirimsel alanda, öfkenin en genel işlevi, dirim için tehlike yaratan durumların aşılması ya da zararsız kılınmasıdır. Üzüntü, alışılmış bir bağıntının yitirilişini, özlem de başka dirimsel enerji dizgeleriyle bağıntı kurma arzusunu dile getirir. İlerde, bir güdünün *ereği*'ni belirleyen şeyin coşkusal *işlev* olduğunu, doğaötecilerin öne sürdükleri gibi, ereğin işlevi belirlemediğini göreceğiz. Şimdilik, canlı maddenin coşkularının *akılsal* olduklarını, dirimsel işlevler bir "anlam" taşıyorlarsa, böyle olması gerektiğini belirtmekle yetinelim. Bu anlamın varlığı, dediğimizin doğru olduğunu kanıtlamaktadır.

Burada canlı maddenin ilk coşkularının (atılımlarının) akılsallığına parmak basıyorum. Derinlikleri inceleyen ruhbilime makinacı bakışla yaklaşanlar, *bütün* coşkuların güdülerden geldikleri savını çürütmenin, dolayısıyla akıldışı olduklarını göstermenin yolunu bulmuşlardır. Canlı varlıklar için son derece zararlı sonuçlar doğuran bu sapkınlığın da bir işlevi ve belli bir kişilik yapısında kaynağı vardır; onun akla uygunluğunu

başka bir incelemede ele almak gerekir. Gerçekte, birincil akılsal coşkularla ikincil akıldışı coşkulara *aynı yerde* rastlanmış, bunları birbirinden ayırma yüreklilik ya da akıllılığı gösterilmemiştir. İnsan denen memeli hayvanın yaşadığı ağlatının temel nedenlerinden birini işte burada aramak gerekir. Bu ağlatının dirimsel yanını iyi kavrayabilmek için, canlı varlığın işlev ve anlatımını *doğal* halinde inceleyip derinleştirmek gereklidir.

Coşkular, hücredeki canlı kansunun kendine özgü işlevleridir. Canlı madde, cansızın tersine, uyarılara "devinim" ya da "coşku"larla karşılık verir. Coşkuyla kansu deviniminin aynılığından, ister istemez, kansunun en küçük parçasının bile duyarlı olduğu sonucu çıkar. Gösterilen tepkinin türü doğal olarak uyarının türüne uygundur. Kansunun küçük parçacıklarının tepkileri alabildiğine evrim geçirmiş canlıların tepkilerinden hiç mi hiç ayrılmaz. Bunların arasına kesin bir çizgi çekmek olanaksızdır.

Canlı maddenin devinimlerinin verdiği "izlenimler" "anlatımları"nı doğru olarak dile getiriyorsa, canlı maddenin temel işlevleri dirimin bütün alanlarında aynıysa, duyumlar coşkulardan geliyorsa, coşkuları da kansunun nesnel devinimleri yaratıyorsa, *izlenimlerimizin nesnel olarak doğa kurallarına uygun, doğru olmaları gerekir.* Bunun içinse *duyusal aygıtımızın parçalanmamış, zırha bürünmemiş ya da başka türlü düzenini yitirmemiş olması gereklidir.*

Cansız maddenin duyumu yoktur, çünkü açılıp kapanmaz (yürek gibi küt küt atmaz). Baktığımız ister bir kaya ister bir ceset olsun, cansız madde insanda *kıpırtısızlık,* giderek *duyarsızlık* izlenimi uyandırır. Bu izlenimler, cansız maddenin *uyarılamayışı*'yla tam bir uyum içindedir. *Yaşamayan nesnelerin coşkusu,* yani istemdışı devinimi yoktur.

Bir sürü insanın neden cansız maddeyi "canlandırdığı", ona duyum yakıştırdığı sorusunu daha sonra ele alacağız. Şimdilik, çıkardığım sonuçları daha başından söylüyorum:

Tıpkı bütün duyum ve tepkilerin örgen duyumlarından ve anlatım devinimlerinden gelişleri ve bu devinimleri yansıtışları, canlı maddenin kendisini çevreleyen dünyayla ilgili düşüncelerini aynı dünyanın anlatım kaynaklarından alışı gibi, zırhlı varlığın izlenim, tepki ve düşünleri de kendi devinim ve anlatım halinden kaynaklanır.

Canlı varlık zırhlı olsa da olmasa da, çevredeki dünyanın uyandırdığı duyumun "öznel" olacağını, dolayısıyla "nesnellik"ten yoksun kalacağını savunan "nesnel eleştiri"nin bakış açısı aynı nesnenin iki ayrı aynada iki ayrı görüntü verişiyle çürütülebilir. Aynalardan birinin yüzü düz olsun, öbürü de çarpık. Birinci ayna nesneleri ikinciden başka türlü yansıtacaktır. Yansı, yani "duyum" iki durumda da "öznel" ya da "keyfi"dir. İki aynanın yansıttığı görüntüler de gerçekdışıdır. Ancak, birinci aynanın nesneleri oldukları gibi yansıttığı, ikinci aynanınsa çarpıttığı yadsınamaz.

Bu örnekle, görüşlerime karşı çıkanların, ister "mutlak nesnel" bilimden, ister eleştirel "öznellik"ten yana olsunlar, çevremizdeki gerçekliği duyum ve algılarımızla kavradığımızı, söz konusu duyumun bizi çevremizdeki dünyaya bağlayan biricik kapı olduğunu, nesneleri hiçbir zaman oldukları gibi göremeyip yalnızca görüntülerini algıladığımızı söyledikleri zaman *tepeden tırnağa haklı* olduklarını göstermek istedim. Bütün bunlar doğrudur elbet, ama oraya saplanıp kalırsak saplantı haline gelir. Acunsal yaşam enerjisini temel alan doğabilimin görüngesi içinde, bizim "öznelciler"le "nesnelciler"in bütün coşkusal etkinliği dirimsel aygıtın yapısına bağlamalarına olsa olsa sevinebiliriz. İlerde, şu bizim "nesnelciler"in, "nesnel araştırmacılar"ın aslında öznelci, öznelcilerinse farkına varmaksızın, sezinlemeksizin nesnelci olduklarını göreceğiz. Her iki küme de, dünyayı betimlerken, yalnız duyumları algıladıklarını öne sürmektedir. *Ama iki küme de bu duyumların doğal yapısına, ya da başka bir deyişle, onları duyan dirimsel aygıtın yapısına aldırmamaktadır. Acunsal yaşam enerjisini inceleyen doğabilimse bizi açık seçik aydınlatmaktadır: zırhsız canlı varlığın kendisiyle ve çevresindeki dünyayla ilgili duyumu zırhlı kişininkinden köklü biçimde ayrılmaktadır.* Özalgılama bütün duyumlara damgasını vurduğuna, duyum dış dünyayı bize gösteren süzgeç olduğuna göre, bütün algı ve yargılarımızı duyumsama biçimimiz belirlemektedir. Bu, gerekli, kaçınılmaz bir sonuçtur. Hem benim hem karşıtlarım için, hem nesnelciler hem öznelciler için geçerlidir. Var gücüyle yürürlüktedir, hasımlarımın bakış açısı —akılyürütme azıcık sürdürülünce— makinacılığı ya da gizemciliği değil, işlevciliği doğruladığından, bütün tartışmalarda bu görüşü benimsemeye hazırım. Nitekim ben, öteden beri, kendisi bunun hangi noktada olduğunu bilemese de, herkesin bir yanıyla haklı olduğunu savunmuşumdur.

Bundan sonraki akılyürütmelerimiz için, şu saptamadan yola çıkıyoruz:

Canlı varlık dış dünyayı ve kendisini yalnızca duyumlarıyla algılamaktadır. Gerek yargıları, gerek bunların dayandığı tepkileri duyumsama biçimine bağlıdır; genellikle "dünya görüntüsü" diye adlandırılan görme biçimi, duyumsama biçimine bağımlıdır. Ben, "dünya görüntüsü" üretmeyi aklımın köşesinden geçirmedim. Ama "dünya görüntüleri" çalışmamı ve canımı öyle sık tehlikeye düşürdü ki, bu terimle anlatılmak istenen şeyin işlev ve temellerini daha yakından incelemek yararlı olacak.

İşlevsel kafa taşıyan eğitici, çocuğu bir canlı varlık olarak görür, çevresindeki dünyayı onun dirimsel gereksinmelerine göre düzenler.

Makinacı ve gizemci eğitici, çocuğu devinen, kimyasal bir makina gibi, herhangi bir Devlet ya da dinin uyruğu olarak görür. Çocuğu kendisine *yabancı* bir dünyaya kapatır, özgürlükçüyse bu sürece "uyum", buyurgansa sıkıdüzen (disiplin) adını verir.

Oysa, çocuk denen dirim ilkesi binlerce yıldır değişmemiş acunsal yasalara ayak uydurur. Özerk olarak yeni dirimsel araçlar ve içerikler geliştirir. Makinacı ve dinci uygarlığın *değişken* yaşam biçimlerine uymak, insan denen memeli hayvanın yuvarlandığı çelişki uçurumunu yaratır.

Christophe Colomb makinasal işlevler taşıyan zorlanımlı bir kişi olsaydı, dünya çevresindeki gezisine çıkmazdan önce, gemisindeki bütün çivileri sayar, kılı kırk yararak bunların dizelgesini çıkarırdı. Amerika'ya ulaştığı zaman, ağaçları, dalları, yaprakları sayarak, derelerin, ırmakların ve tepelerin dökümünü yaparak yeni kıtayı sömürgeleştirmeye girişirdi. Kısacası, ayrıntıya dalıp gider, Avrupa'ya dönemeden, çağdaşlarına bulgusunu duyuramadan can verirdi.

Şu bizim makinacı-gizemci uygarlık, çocuk denen canlı varlığın cinsel yaşamını fark etmeden yeni doğmuş bebeğin milyonlarca tepkisini filme çekip dağlara yerleştirdiği ve eğiticiler bütün öbürlerinden kat kat önemli evrensel dirimsel-cinsel olgudan ölesiye nefret ettikleri için yavaş yavaş çürümektedir. Böylece eğitimbilim, içinden çıkılmaz bir karışıklık içinde, ayrıntı avına girişmiştir. Çocuğu ilerinin yurttaşı değil de canlı bir varlık olarak görebilseydik, bütün güçlükler ortadan kalkar, toplumsal kurumlar çocuğun dirimsel gereksinmelerini hesaba katardı.

Bu karışıklıktan kurtulabilmek için, yaşam biçimlerine canlı maddenin yasalarına uygun olarak yeniden çekidüzen vermek gerekir. Bu görevse, bir varlığın zırhlı ya da zırhsız oluşuna göre, dirim karşısında takınılan birbirinden köklü biçimde ayrı tutumların eksiksiz tanınmasını gerektirir.

Demek ki karşımızda birbirinden taban tabana ayrı iki yaşam biçimi vardır. *Bunlardan biri, doğal süreçleri temel alarak özgürce işleyen canlı maddeye uygundur. Öbürüyse, kansu işlevleri sürüp giden, özerk bir zırh tarafından kösteklenen canlı maddeye uygun.* Bu iki yaşam biçiminin duyumlarının birbirinden apayrı olduğunu varsaymak için elimizde haklı nedenler var. *Zırhsız canlının duyumları zırhlı varlığınkilerden köklü biçimde ayrılmaktadır.* Vücuttaki kansu (plazma) bütün izlenimleri alıp başka yerlere aktaran araç olduğundan, özgürce dolaşan bir kansu dizgesinin kösteklenmiş, yani zırhlı bir dizgeninkilerden apayrı izlenimler algılaması gerekir. Bunlar "duyum ve acun" konusunda yürütülen soyut düşünceler değil, insan vücutları üzerinde yapılan uzun ve yorucu bir çalışmanın sonunda toplanmış, kanıtlanmış olgulardır. Bu olgular çeyrek yüzyıl boyunca toplanmış, sınıflandırılmış, doğrulanmış, sonunda değerlendirilmiştir. Onlar, insan davranışı konusunda yapılmış somut gözlemlerin sonucudur.

Zırhlı vücut, zırhsız vücudun tersine, hiçbir kansu akımını duyumsamaz. Kişilik zırhı kırıldıkça, duyumlar yerine gelir; zırhlı vücut bu duyumları ilkin kaygı biçiminde algılar. Zırhın bütünüyle ortadan kaldırılmasından sonra, dirimsel enerjinin vücutta özgürce dolaşması haz biçiminde algılanır. Bundan böyle bütün tepkiler *öylesine kökten* değişir ki, karşımızda birbiriyle en küçük bir ilintisi bulunmayan, *köklü biçimde ayrı iki dirimsel durum* bulunduğu söylenebilir. Bu değişikliğin her zaman olamadığını söylemeye gerek bile yoktur. Sağlandığı zaman, örgen duyumlarında da köklü değişimler başgösterir; örgen duyumlarıyla birlikte "dünyanın görüntüsü" de hızla ve kökten değişir.

Acunsal enerjiyle sağaltım uzmanı dünya ve yaşam konusunda düşünsel akılyürütmelere dalıp gitmez. Hekimle eğitici, hastayla öğrenci "bireyin toplum ve acun içindeki konumu"nu derinleştirmeye çalışmazlar. Yaptığımız deneylerin *hekimsel* yanına bile bile parmak basıyorum. Çünkü kimi kişilik yapıları her türlü girişimi kısır bir görececilikle daha baştan boğmaktadır. Nitekim, kimi düşünürler: "Öğreti alanındayız. Bütün

öğretiler eşdeğerlidir. Tek ve aynı olgu bizi bir sürü doğruya götürür!" diyeceklerdir.

Oysa, tek ve aynı olguya dayanarak nesnel olarak geçerli BİR TEK doğru önerebiliriz. Dirimsel hastalıkların temelindeki enerjinin kökeni sorusunun on değil, bir tek yanıtı vardır: *dirimsel yönden hastalıklı tepkilerin enerjisi dirimsel-cinsel enerji durgunluğundan gelmektedir.* Bir dirimsel hastalığın evriminde türlü katman ve dereceler vardır, değişik işlev ve görünüşler de olabilir elbet. Birkaç yoldan *tek ve aynı yanıta* ulaşılabilir. Ama işin altında *ortak* bir işlev, enerji durgunluğu denen temel işlev vardır. Ayrıntılar, toplumsal duruma, söz konusu kişinin geçmiş deneyimlerine bağlı olarak değişebilir. Ancak ne denli çeşitli olurlarsa olsunlar bütün bu ayrıntıları bağlayan, dirimsel işlevin *köklü biçimde* bozulmasıyla dile gelen şey, bütün olaylarda, yalnızca *dirimsel (dirimsel-cinsel) enerji durgunluğu ile kişilik zırhı*'dır. Tıp bilimi, tüm çabalarına karşın, *sonunda bu kaçınılmaz sonucu benimsemekten kaçamayacaktır.*

Kişilik Çözümlemesi adlı yapıtımda dirimsel-bedensel "sağlık" sorununu irdelerken, "üretken" kişilikle "sinirceli" kişiliği birbirinden ayırmıştım. Bu iki kişiliğin birbirinden ayrılmasına izin veren temel ayırıcı belirti, sürüp giden enerji durgunluğuyla özdevingen kişilik zırhının varlığı ya da yokluğudur. Bu hekimsel ayrımların imlemi bireysel alanın çok çok dışına taşmaktadır. Söz konusu imlem, "yaşam görüşleri"nin ve "dünya görüntüsü"nün oluşumunu etkilemektedir.

Okur, dirimin *üretken* kişilikte kendi doğal ve özel *yasalarına* uygun olarak işlediğini, *sinirceli* kişilikteyse canlı maddenin değil, *zırhın* isterlerine ayakuydurduğunu anlayacaktır. Sağlıklı yılan acunsal yaşam enerjisinin yasalarına göre ilerleyip etkinlikte bulunur. Bağlanmış yılansa, devinimlerini köstekleyen *engele* uygun şeyler duyumsayıp tepki gösterir. Bu örneği genelleştirebiliriz.

Zırhsız canlı varlık, öbür zırhsız canlıların anlamlı devinimlerini kendi istemdışı, onlarınkilere benzeyen devinimlerinin ve örgen duyumlarının yardımıyla açıkça duyumsayıp anlar. *Zırhlı canlı varlık* hiçbir örgen duyumu algılamaz, ya da çarpık algılar: böylece dirimle bağıntısını yitirir, dirimin işlevlerini anlayamaz olur.

Nitekim, zırhlı kişi katı ve gergin göğsünü bir "güç" *(toughness)* belirtisi sayar. Duyumları, kendi dirimsel ortamında *doğru*'dur. Göğsünün

"askerce" duruşunun işlevi, dengesini sağlamak, günlük yaşamı için giriştiği kavgayı desteklemektir. Ama o, göğsündeki zırhın doğal dirimsel güçlerini ne denli *zayıflattığını* bilmez. Dahası, göğsün devingenliğinin insanın özgürce ve canlı tepki göstermesine izin verdiğini anlayamaz. Göğsün devingenliğini bir peltelik ve istem yitikliği belirtisi sayar. "Kafa tutacak" yerde "kendini bırakırsa" *(yield)* kişiliğini kabul ettirememekten korkar. Canlı maddenin özgür devingenliğinden gelen doğal gücü değerlendirmeyi bilmez. Zırhsız canlı varlığa gelince, göğsün kıpırtısızlığından nasıl bir güç elde edileceğine akıl erdiremez. Soluğunu kesip göğsünü ileri vererek "kendine egemen kişinin gücü"ne öykünmeye kalksa bile, uzun zaman sürdüremeyeceği bir çaba harcadığını fark eder. Zırhsız varlık böyle bir zırhın zorlamasına yıllarca nasıl dayanılacağını merak eder.

Sağlıklı dirimsel enerjiyle sağaltım uzmanının dirimsel ilkesi zırhlı hastanın anlatımını *ters etkiyle*, edindiği gariplik ve bozukluk izlenimiyle anlayıp duyumsamaktır. Örneğin, katı bir göğüs ya da acı bir gülümseme gördü mü rahatsız olup sıkılır. Zırhlı insan içinse durum bambaşkadır. Onda kıpırtısız göğüsle acı sırıtma ikinci doğa haline gelmiştir. O bu doğayı bir ayakbağı gibi, gerçekte dile getirdiği şey, yani sürekli bir çaba gibi canlandırmaz kafasında. Giderek, göğsünün "sürekli güvensizlik"i dile getirdiğini, acı sırıtışının ağlama arzusunu ya da bastırılmış bir öfkeyi gizlediğini bilmez. Buna karşılık, zırhsız varlık zorlanımlı gülümsemeyi olduğu gibi, en kısa zamanda kaldırılıp atılması gereken bir yük gibi algılar.

Demek ki zırhsız varlık başka bir varlığın zırhını bir sıkıntı biçiminde algılar. Zırhlı kişi de canlı varlığın devingenliğini garip ve sinirlendirici bir şey diye duyumsar. Bu devingenlik çoğunlukla onu ürkütür; ve bütün olaylarda, kişilik zırhı varlığın derinliklerinde yatan devinmenin özgürce dile gelmesinin yarattığı öldürücü korkuyla atbaşı gider. Bir dirimsel hastalığı derinlemesine incelediğimiz zaman, varlığın özgür devingenlikten ölesiye korktuğunu saptarız hep. Dirimsel enerjiyle sağaltımı (tedaviyi) bozulmamış biçimiyle, yani bedensel boşalma kuramını merkez alarak uygulayanlar bu sözün doğruluğunu kolayca görebilirler.

"Dünya görüntüsü"nün ya da yaşam anlayışının vücuttaki kansunun işleyişine bağlı bulunması, zırhlı vücuda dirimsel enerji akımını du-

yumsama yetisini yeniden kazandırdığımız zaman kendiliğinden ortaya çıkıverir.

İçimizdeki ve çevremizdeki doğayı ancak duyusal izlenimlerle anlayabiliriz. Duyusal izlenimlerse, aslında, duyumdurlar. Duyumlar da öncelikle *örgen duyumu*'dur: başka bir deyişle, *çevremizdeki dünyayı örgenlerin devinimleriyle* (kansu devinimleriyle) *keşfedip algılarız.* Coşkularımız, dış dünyadan aldığımız izlenimlere verdiğimiz yanıtlardır. Gerek algılamada, gerek özalgılamada, duyusal izlenimlerle coşkular işlevsel bir birlik içinde kaynaşırlar.

Bundan ötürü, örgen duyumu doğanın incelenmesinde elimizdeki en önemli araçtır.

Örgen duyumunun doğanın incelenmesinde en önemli araç oluşu yerleşik doğacı düşünbilimin araştırmalarıyla da doğrulanmıştır. Bu düşünbilim —Kant'ın bilgi eleştirisinde— nesnelerin gerçek doğasını algılayamadığımızı açıkça göstermiştir. Gözlem ve yargıya varma bedensel düzenimize bağlıdır. Kısa bir süre öncesine dek, bedensel düzenimiz doğanın en az bilinen kesimiydi. Demek ki "nesnelerin kendi içleri"ndeki hallerinin bilinemeyişi duyusal aygıtımızın doğal yapısının temel sonucudur. Bilgi eleştirisinin bu çok yerinde temel önermesi dirimsel enerji bilimini son derece önemli bir sonuca götürmektedir:

İnsanoğlu enerji ve dirimsel enerji açısından algılamayla duyumun işlevini yakalayabilirse, yani kendi doğasının derinliklerini keşfedebilirse, bir anda "kendi içinde varolan nesne"yi de anlayabilir. Freud araştırısında "bilinçaltı", ruhsal örgütlenmede "kendi içinde varolan nesne" yerine geçmekte, dolayısıyla doğanın incelenmesine aracılık etmektedir. Acunsal yaşam enerjisinin bulunup ortaya çıkarılması, ilkin ruhsal işleyiş, sonra da dirimsel işleyiş alanında enerji işlevlerinin dizgeli araştırılmasının sonucu olmuştur. Bu araştırmanın somut temeli örgen duyumuydu. Bu duyum, Ben'in duyumsanmasının ayrılmaz parçası, nesnel olarak işleyen doğanın da küçük bir bölümüdür. Özalgılamayı nesnel ve deneysel olarak doğrulayabiliriz: çok duyarlı örgen duyumlarına sahip kişi, örgen duyumlarının yoğunluğundan ötürü, bitişik odaya yerleştirilmiş titreşimölçerin göstergesindeki nicel değişimleri algılayabilir. Aynı biçimde, titreşimölçerin karşısına yerleştirilen gözlemci, enerji titreşimlerinin büyüklüğüne bakarak, deneye sokulan kişinin örgen duyumlarının yo-

ğunluğunu söyleyebilir.[1] Böylece, yüzyıllardır örgen duyumlarının incelenmesini köstekleyen engel devrilmiş oldu. Ellerin çevresindeki enerji alanının X ışınlarıyla resminin çekilmesi, yerinde bir akılyürütmeyle, duyumlar ile nesnel uyarının birleştirilmesi sonucunda gerçekleşti. Çekim duyumu bulunmadığı zaman, enerji alanında karanlık bölgeye rastlayamıyoruz.

Örgen duyumlarını titizlikle inceleyince, bütün doğa araştırmalarında bilinçli bilinçsiz, iyi kötü kullandığımız bir aracı çok daha yakından tanımış oluyoruz. Böylece, canlı maddenin örgütlenmesiyle işleyişi doğa konusunda elde edilecek her türlü bilginin vazgeçilmez, asal koşulu haline gelmektedir. Sözün kısası, dirimsel örgütlenmede (örgenleşmede) *her türlü* bilginin temelini gören Kant'ın bilgi eleştirisine bütünüyle katılıyoruz.

Lange, bu eleştiriden, kısa sürede doğru bir sonuç çıkarmıştır: "Günün birinde, nedensellik kavramının temelini tepkesel devinimlerle duygulanımsal uyarılma düzeneğinde buluruz belki," diye yazmaktadır *Maddeciliğin Tarihçesi*'nde. "Böylece, Kant'ın *Arı Aklın Eleştirisi*'ni işlevbilim diline aktarmış, somutlaştırmış oluruz" (Lange, *Materialismus*, II, s. 44, 1902).

Lange'nin olağanüstü kestirimi gerçekleşmiştir. *Acunsal yaşam enerjisini inceleyen dirimsel doğabilim, sözün gerçek anlamında işlevsel-bedensel bir duyu olan örgen duyumunu temel alarak iş görmektedir.*

Doğayı araştırıp inceleyebilmek için, sözcüğün en yalın anlamında incelediğimiz konuyu *sevmemiz* gerekir. Ya da, acunsal yaşam enerjisini inceleyen doğabilimin diliyle söylersek, ele aldığımız konuyla aramızda dolaysız, bozulmamış bir *dirimsel enerji ilintisi* kurmalıyız. Vücudun dirimsel enerji işleviyse acunsal yaşam enerjisiyle sağaltımda canlanmaktadır.

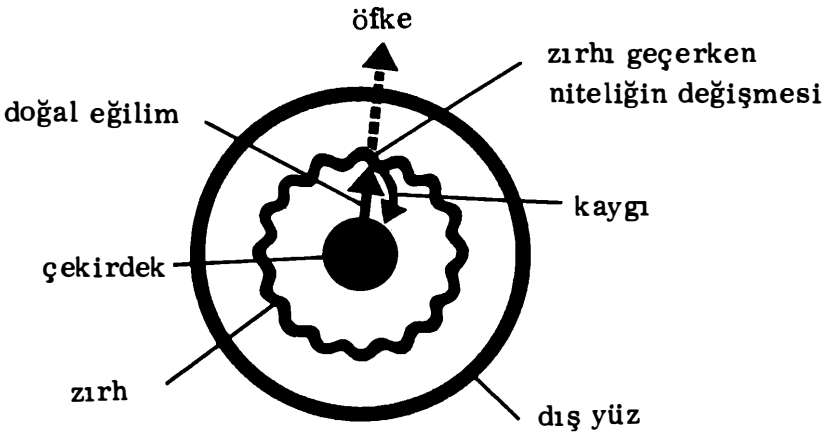
Böylelikle, dirim karşısındaki değişik tutumların *(Weltanschauungen*'in: dünya görüşlerinin) temelindeki düzenekleri tanımış oluyoruz. Gizemciyi, siyasetçiyi, suçluyu, dümenciyi falan belirleyen sayısız zırh

[1] Bkz. REICH: *"Experimentelle Ergebnisse über die Funktion von Sexualität und Angst"* (Cinsellik ve Kaygı'nın İşlevleri Konusunda Elde Edilmiş En Son Deneysel Sonuçlar), Oslo, 1937.

düzenekleri konusunda koskoca bir kitap yazabilirdim. Ama incelememizin amacı bu değil. Dolayısıyla, canlı maddeyi dirimsel hastalıklı, bozulmuş anlatım biçimlerinden ayıran temel düzenekleri incelemekle yetineceğiz. İnsan denen memeli hayvanı binlerce yıldır, vücudunu saran zırhın ortaya çıkışından beri kırıp geçiren toplumsal ağlatıların gizini bulup ortaya çıkarmak üzere, birbirine yabancılaşmış bu iki dünyayı karşılaştıracağız. Canlı madde, kendi alanında, sayısız dirim biçimi geliştirir. Aynı biçimde, zırhlı canlı varlık da kendi özel alanında bir sürü hastalıklı tepki yaratır. Bizi ilgilendiren, bir kişilik türünün bütünüdür, bütün öbür karşıtlıkların temelinde yatan dirimsel duyumların karşıtlığıdır.

Zırhlı varlık, zırhsız varlıktan, bütün doğal güdülerin kaynağı olan dirimsel çekirdeğiyle içinde yaşayıp etkinlikte bulunduğu dünya arasında yükselen katı duvarla ayrılır. Bundan ötürü bütün doğal güdüler, özellikle de sevi güdüsü kösteklenir. Zırhlı varlığın dirimsel çekirdeği de bu güdüleri içinde saklamaktadır, ama güdüler özgürce açılıp çiçeklenememektedir. *Bütün doğal güdüler, umutsuzca "dile gelmek" isterken, zırhın katı duvarını aşmak ya da delmek zorunda kalır. Güdünün su yüzüne çıkabilmesi, ereğine varabilmesi için şiddet kullanması gerekir.* Güdü, zırhın duvarını şiddetle aşmaya çalışırken, başlangıçtaki doğal yapısı ne olursa olsun, *yıkma çılgınlığına dönüşür.* Bu ikinci elden öfke tepkisinin, zırhı geçtikten sonra yöneleceği ereğin şu bağlam içinde pek önemi yoktur. İster eyleme konsun ister dizginlensin, ister hastalıklı acıma duygusuna dönüşsün ister açık eziyetçilikle amacına ulaşsın: *sürecin asal öğesi, bütün sevi güdülerinin zırhı geçerken yıkıcı öfkeye dönüşmesidir.* Dirimsel çekirdekteki güdüleri yıkıcı öfkeye dönüştüren şey —bu nokta üzerinde ısrarla duruyoruz— doğal olarak dile gelmek, ereğe ulaşmak için harcadıkları çabadır. Bundan ötürü, zırhlı kişinin genel hali sertliğe, uyum yokluğuna yöneliktir.

Bu sürecin yalın çizimle anlatımı şöyle: (S. 69'a bakın.)

Zırhın varlığı, zırhlı varlığın sevmesini ya da korkmasını önlemez. Bu varlığın dirimsel belirtileri vücudun *bütün* derin katmanlarından gelir. O dünyayla, bir bakıma, zırhın delik ve kusurlarından iletişim kurar. Özgürce açılıp çiçeklenme olanağı bulamayan sevisi ikiyüzlü, ölçülü, kılı kırk yararak bölüştürülüp üleştirilmiş bir sevidir; çocuğa duyduğu ilgi "denetimli"dir, "bütün durum ve koşulları hesaba katan" bir ilgidir; etkinliği "dengeli", "akıllı uslu"dur, "akılcı" ve "yararlı" işe yöneliktir; nefreti "hedefinin bilincinde", "kavrayışlı" bir nefrettir. Başka bir deyişle: serinkanlılığını hiç yitirmez, "gerçekçi siyaset adamı"na yakışır biçimde, "durmuş oturmuş"tur, "ılımlı"dır. Böyle bir varlık doğal süreçlerin düzenli, ama çok biçimli özgürlüğünden nefret eder ya da korkar.

Yıkıcı nefreti, her şeyden önce —giderek yalnızca— dirimin sahici ve taşkın belirtilerine, kendiliğindenliğe, kendini bırakışa, coşkunluğa, atılıma, esrikliğe, çılgınlığa yöneliktir. İlk kurbanı, bedensel alandaki kendiliğindenlik ve özgürlüktür. Zırhlı varlığın, dirim karşısındaki yıkıcılığı amansızdır. Bu noktada, insan davranışının ülküsü saydığı niteliklere metelik vermez. Zırhlı varlık, ülkücülük ya da sağlık bahaneleriyle, kendisindeki ve başkalarındaki dirimin dolaysız, apansız devi-

nimlerini bastırır. 1945'te New York'taki çok basılan bir gazetede yayımlanan şu yazıyı dikkatle okuyun. Yazar, solunumun önemini bilmektedir. Kötü soluk alıp vermenin yarattığı zararların bilincindedir. Gerçekte, "yapılması" ve "yapılmaması" gereken şeylerin dizelgesini çıkarmaktadır!

DERİN SOLUKALMA ALIŞTIRMASI

Derin solukalmanın etkileri hem çeşitli, hem yararlıdır. Doğru soluma kanı temizler, cilde canlılık verir, besinlerin sindirilmesini kolaylaştırır. Vücudun sağlıklı kalmasını sağlayan, iç örgenlerin iyi çalışmasını kolaylaştıran, insana iyi solunum alışkanlıkları kazandıran alıştırmalar vardır. Bunları her gün yapmaktan hoşlanırsınız belki:

1) Sırtüstü yere uzanın. Sağ elinizi karın bölecinin (diyaframın) üstüne koyun. Ağır ağır, derin derin solukalın. Solukalırken karın böleciyle karnın havaya kalkması gerekir. Solukverince, elinizin eski yerine gelmesi gerekir. Sonra, karın kaslarınızı kasıp yeniden solukalın; aynı zamanda, sırtınızı elden geldiğince yere yapıştırın.

2) Aynı konumda kalın. Derin solukalın, dizlerinizi bükün, ayaklarınızı yere basın. Karın böleciyle, böğürlerinizin yana açıldığını duyana dek solukalın. Göğsünüzü kaldırmayın. Karın kaslarınızı kasarak ya da gevşeterek solukverin, ama kaburgalarınızı indirmeyin. Soluk alıp verin. Sonra kısa kısa soluyun. Havayı, karın kaslarınızı ufak ufak kasarak verin. Ciğerlerinizi bütünüyle boşaltın, kaburgalarınızı indirin.

Bu danışman, soluğunu tutmamasını söylediğimiz zaman bizim zırhlı hastanın hastalıklı bir çabayla yapmaya çalıştığı şeyi betimlemektedir. Bizim hasta *birden hareketlenmekte*, "birtakım alıştırmalara girişmekte", "hekime birşeyler göstermekte", "uğraşıp didinmekte", "solunumunu gözler önüne sermektedir". Ancak, doğal sinir ağına uygun soluk alıp vermemektedir. Bu örneği, zırhlı varlığın sayısız belirtisine uzatabiliriz. Bütün bu belirtiler arasındaki ortak nokta, hepsinin dolaysız, istemdışı anlatımlarını engellemeye ya da kösteklemeye yönelik olmasıdır. Zırhlı kişi yaşamın bütün durumlarında hoşgörülü, giderek sevimli, hoş, yardımsever olabilir. Ama zırhsız yaşayan bir varlıkla karşılaşınca, mantıklı bir tepkiyle müthiş kızar.

Zırhlı dirimin zırhsız dirim karşısında takındığı yıkıcı tutumu eğiticilerin çoğunun yeni doğmuş çocuklarla ilişkileri doğrular. Yeni doğmuş

bebek zırhsızdır. Ondaki dirim kendi yasalarına göre işler, "uygarlığın isterleri"ne aldırmaz. İlk yaşama belirtisi, alabildiğine dirimsel enerji yüklü ağzının etkinliğidir. Bizim ünlü doğumevlerinde, sarsılmaz bir yasa yeni doğmuş bebelere doğumdan yirmidört ya da kırksekiz saat sonrasına dek meme vermeyi yasaklar. Bir hastabakıcıyı ya da hekimi bu yasayı çiğnemeye zorlayabilmek için gözdağı vermek gerekir. Bebekler ağlar sızlar, acı çeker. "Uygarlık" bunlara poposuyla güler. Gidip bu önlemin nedenini sorun. *Akla yakın bir tek nedene rastlayamazsınız!* Çok çok, hani şu maske takma uyarılarına benzeyen yanıtlar gevelerler size. Öte yandan, yeni doğmuş çocukların analarını günde ancak birkaç dakika koklayıp duymaları gerekir. Düşünsenize canım! Çocuğu götürüp anasına bırakmak ha? Sağlıkbilim açısından ne büyük suç! Dokuz ay yaşadığı sıcak dölyatağının dirimsel enerji alışverişini yitiren, 37 derecelik bir ortamdan ansızın 18-20 derecelik bir odaya çıkan bebek, ana vücudunun tatlı sıcaklığından da yoksun bırakılır. Başka türlü davranmak, hastane yönetiminin yönetmeliğini çiğnemek, uygarlığa ve görgü kurallarına başkaldırmak, çocuğu Oidipus karmaşasına düşürmek, kısacası bilimlerin en soylusu olan tıp biliminin, hani şu elektronlarla protonların atom bombası patlamalarında nötron ve pozitronlarla kol kola girip hora teptikleri dünyamızda ulu hekimlerle üniversite rektörlerinin temsil ettikleri bilimin tu kaka ilan ettiği bir yaşama belirtisidir! Yeni doğmuş bebeklere, başlatılması için diplomatik ilişki gerektirmeyen türden savaşların isterlerine boyuneğmeyi başka yerde değil, doğumevlerinde öğretmekteyiz. Yeni doğmuş çocuk soğuğa ilkin kaygıyla, sonra özerk yaşama aygıtının kasılıp kalmasıyla tepki göstermektedir; vücudu cansız ana karnında örselenmemişse, bu, ömrünün ilk kasılıp kalmasıdır.

Kulakları sağır eden, yürek paralayan yankısını dünyanın bütün doğumevlerinde işitebileceğiniz bu yeni doğmuş bebek kıyımının sağlıkbiliminin isterleriyle uzaktan yakından ilgisi yoktur. Zırhlı varlıkların —hekimlerin, hastane yöneticilerinin, ana babaların— gözlerinin önündeki el değmemiş, bozulmamış canlı dirim karşısında aldıkları ilk bilinçsiz önlemdir. Şimdi azıcık düşünelim: binlerce hekim ve hastabakıcı süt çocuklarının çığlıklarını işitmekte, ama gözlerini yumup kulaklarını tıkamaktadır! Bu davranışı, bezle örtülmüş ağızların, kauçuk eldiven geçirilmiş ellerin yarattığı, çekim merkezi değişmesini gizlemeye, sı-

radan'ın asal'ın yerine geçirilmesini, dirime karşı verilen amansız kavgayı gözlerden saklamaya yarayan törenli sahnelemeyle kıyaslayın!

Bugün uygulanan ve okullarımızda öğretilen tıpla eğitimin, canlı varlığı ve en temel "dirimsel süreçleri" anlamaktan fersah fersah uzak olduğunu öne sürüyorum. Bakın "alyuvar sayısı" değil, "dirimsel *süreçler*" diyorum. İşte bu tutum, *vücudun, kendi dile getirdiğinden başka bir şey duyumsayamayacağını* bir kez daha doğrulamaktadır. Zırhlı hekim kendi içindeki çığlıkları bastırdığı, karşısındaki varlığın dilini anlayamadığı için yeni doğmuş bebeğin çığlıklarını işitmemekte ya da kaçınılmaz bir yazgı saymaktadır. Birkaç ender, yiğit ses, yeni bir anlayışın filizlenmekte olduğunu kanıtlar gibidir.

Burada eğitsel yıkımların dizelgesini çıkaracak değilim. Benden daha uzman başkaları üstlensin bu görevi! Yapılması gereken ilk iş, dirime yöneltilen *bütün* saldırıların köklü nedenlerini ortaya çıkarmaktır. Hekimlerin, hastabakıcıların, eğiticilerin, ana babaların iyi niyetinden kuşkum yok. Ben yalnızca, yeni doğmuş çocuğa besledikleri, benliklerinin derinliklerine gömülmüş sevginin kılgısal olgulara dökülemeyeceğini öne sürüyorum. Onlar yeni doğmuş çocuğun dirimini anlamıyorlar, bu dirimden korkuyor, onu tehlikeli ve garip buluyorlar. Ruhçözümcü eğitimbilim, çocuktaki "hayvanın ortadan kaldırılması"ndan yanadır açıkça. Bu tutumun gözler önüne serilmesi, gerekçelerinin gösterilmesi gerekir.

Ananın bedeniyle ilintinin kesilmesinden sonra daha başka yoksun bırakmalar kendini gösterir: çocuğun kıpırdanması önlenir (birkaç yıl öncesine dek, sözün gerçek anlamında, kundağa hapsedilmekteydi), yarı açık ağzıyla doğaya uygun olarak solumasına izin verecek yerde soluğu burnundan alıp vermeye zorlanmaktadır; ağlayıp bağırmaması buyurulmaktadır; çişi ve kakası sıkıca denetlenmekte, fitil takılıp kalın bağırsağı yıkanarak düpedüz ırzına geçilmektedir; dirimin bütün dolaysız belirtileri, özellikle kendini okşaması yasaklanmaktadır.

Zırhlı dirim, zırhsız dirime korku ve nefretle tepki göstermektedir. Kimi zaman korku yılgıya, nefret de gözü kör, kan içici, öldürücü öfkeye dönüşmektedir. Zırhlı kişi yeni doğmuş çocuğun yumuşak, bükülgen devinimlerine dayanamaz. Daha önce avucuna küçük bir kuş almış olan kişi, hangi duyumdan söz ettiğimizi bilir. Eğiticilerimizin dilinin neden

o kadar kırıcı olduğunu, çocuktan neden o kadar çok şey beklediklerini ve bunu neden öylesine sert istediklerini, verilen cezaların neden hep çocuğu küçük düşürme amacını güttüğünü anlamak kolaylaşıyor. Çağdaş uygarlığın düşünsel çerçevesi içinde, çocuğa neden bu denli sert davranıldığının açıklamasını bulamayız. En yetkin eğiticinin neden orta yaşlı, çirkin, evde kalmış kız biçiminde düşünüldüğünü akla yakın nedenlerle kimse açıklayamaz. Pek çok ülkede eğitmenin evlenmemiş olması istenir, bekârlığın biçimsel olarak yasaya dökülmediği yerlerdeyse, sözlü olarak eğiticinin evlenmemesi beklenir.

Oysa, cinsel açıdan doyumsuz varlığın dirimin doğal belirtilerini bir kışkırtma gibi algıladığını herkes bilir. Kimse kendi mutsuzluğuyla, doyumsuzluğuyla yüz yüze gelmek istemez. Gerçekte, sorun sanıldığı kadar yalın değildir. Zırhlı varlık dirimden ta baştan nefret etmez. Tam tersine, başkalarıyla ilinti kurmak ister, akılcı, sevimli tepkiler gösterir. Ama sevgi ilişkileri bir bakıma içten gelen bir zorlanımla, kaçınılmaz biçimde öfkeli nefrete dönüşür. Bu sürecin derinlemesine incelenmesi, zırhlı varlığın herhangi bir ilintiyi dolu dolu kurup sürdürme yeteneğinden yoksun bulunduğunu gösterir. İlk sevecenlik ve sevgi devinimi er geç zırha takılır kalır. Bunun sonucunda, dayanılmaz bir yoksunluk duygusu belirir. Zırhlı varlık sevgisini köstekleyen bu engelin bilincinde değildir, dolayısıyla zırhsız kişinin kendisinden duygularını esirgediğini düşünür. Zırhı delme, sevgisini gösterme konusunda giriştiği umutsuz çabadan sonra sevi içtepisi nefrete ve yıkıcı öfkeye dönüşür. O bu nefreti bile bile istemez, bilinçli bir kararın sonucu değildir. Büyük öfkenin gerekçesi hep saçından sürüye sürüye getirilir ve tam bir akılsallaştırma durumuna sokulur.

Yukarıda betimlediğimiz düzenek evrenseldir. Bu düzeneğin çarklarını gözler önüne sermeden, insanlar arasındaki ilişkilerin kimi yanlarını anlamak olanaksızdır. Coşku ve sevginin ansızın gözü kör nefrete dönüşmesinin kaçınılmaz evrimine başka bir bağlamda, yeniden döneceğiz. Zırhlı varlığın yıkıcı devinimlerini belirleyen şey, sevi güdülerini özgürce segileyemeyişi, coşkunluğunu dile getiremeyişi, herhangi bir davaya bağlanamayışıdır.

Buna, zırhsız çocuğun zırhlı eğitici karşısında takındığı tutum eklenir. Sağlıklı çocuklar, karanlık bir biçimde, birtakım davranışların sahici

olmadığını sezerler. Zırhlı insandan yüz çevirir, doğruca zırhsız insana koşarlar. Zırhsız varlık, zırhlı varlığın karşısında kendini "daralmış", "bağlarını yitirmiş", "itilmiş" gibi duyumsar. Şimdilik bu tepkileri aygıtlarla ölçebilecek durumda değiliz, ama dirimsel-bedensel niteliklerinden kuşku duyamayız. Şöyle ya da böyle, bunlar, *dirimsel enerji alanlarının birbirine değmesi, birbirini uyarmasıdır.*

Zırhsız iki varlığın, örneğin sağlıklı bir anayla sağlıklı bir çocuğun karşılaşmasıysa bambaşkadır. O zaman bedensel anlatım her türlü düzmece öğeden yoksundur. Sevgi gösterilerinin hem gerekçeleri, hem dile gelişleri savunma ya da nefret tepkileri kadar akılsaldır. Zırhlı varlıklar arasındaki yapmacıklı ve karmaşık ilişkilerin tersine, zırhsız varlıklar arasındaki alışveriş alabildiğine *yalın*'dır. Bu alışverişte de sürtüşmeler vardır elbet, ama sinirceli bağlanma, gizli kapaklı öç alma, ardı arkası gelmeyen çatışkı gibi hastalıklı tepkilere rastlanmaz.

Zırhlı kişi de zaten insan ilişkilerindeki bu "yalınlığı" anlayamaz. *Oysa, büyük ve doğal şeyler aynı zamanda yalındır!* Büyük ressamların, ozanların, romancıların, bilginlerin en belirgin özelliğinin devinimin anlatımında kullandıkları *büyük ve yalın* çizgiler olduğunu biliriz. *Zırhlı kişilik yalınlıktan habersizdir.* Güdüleri öylesine karmaşık bir biçim alır, gidişleri öylesine dolambaçlı ve çelişkilidir ki, dolaysız ve *yalın* devinimi dile getirecek bir örgeni yoktur. Yalınlık duygusundan yoksundur. Sevgisi hep nefret ve korkuyla atbaşı gider. Zırhsız kişi yalnız sevgisi kabul edildiği zaman sever, nefret etmek gerektiğinde nefret eder, korkuyu gerektiren nedenler varsa korkar. Zırhlı varlık sevmesi gerekirken nefret eder, nefret etmesi gerektiğinde sever, sevmesi ya da nefret etmesi gerektiği anda korkar. *Karmaşıklık, zırhlı varlığın başlıca dirimsel anlatımıdır.* Zırhlı varlık, bir bakıma, varoluşunun çelişkilerine saplanıp kalır. Bütün kişisel deneyimlere kendi karmaşık kişilik yapısıyla yanaştığından, sonunda deneyimleri de karmaşıklaşır. Sağlıklı varlığın ilişkilerine bakıp bakıp şaşırır, ya da bunları kendisinde *bulunmayan* bir yeteneğe verir. Onun gözünde "üstün yetenek" bir tür olağandışı "canavar"dır, çünkü "üstün yetenek"in dirimsel anlatımının yalınlığını kavrayamaz. Kişiliğini oluşturan çeşitli katmanları kaldırıp baktığımızda, zırhlı kişiliğin karmaşıklığının harika bir savunma aracı olduğunu saptarız. Zırhlı varlık, yalın, doğru, dolaysız, kendiliğinden gelen şeylerden *ölesiye* korktuğu

için karmaşıktır. Evet: *ölesiye* korktuğu için. Bu yazınsal bir eğretileme (istiare) değildir. Terim, önümüzdeki süreci çok güzel betimlemektedir: *yalınlık, doğruluk, kendiliğindenlik bizi ister istemez kansu dizgesinin belirli aralıklarla bedensel boşalma çırpınmalarını yaşamasına götürür.*

Zırhlı kişi, doğal güdüleri kişilik zırhı tarafından bozulduğu, parçalandığı, dizginlendiği, saptırıldığı için kendini dolaysız olarak anlatamaz. Zırhlı kişi, çevresini kuşatan dünyayla dolaysız bağıntı ve ilinti kuramadığından, gerek kendi karmaşıklığını, gerek dünyanınkini büyük bir güçle duyumsar. Sonunda dünya, ikinci elden bir etkiyle, *gerçekten* karmaşıklaşır. İçine gömüldüğü karmaşıklık yumağı düzenli bir yaşam sürmesine izin vermediği için, "insanca ilişkileri" kısa bir süre sonra yapay kuralların boyunduruğuna girer. Kaskatı töreler, alışkılar, görgü kuralları, yasalar, elçiliklerarası kurnazlıklar işte buradan doğar.

Zırhsız varlık başkalarının önünde kusma ya da geğirme eğilimi duymaz. Bundan ötürü, zırhsız varlık, başka birinin yanında kusmak ya da geğirmenin yakışık almayacağını söyleyen bir kural koymayı aklının köşesinden geçirmez. Buna karşılık, zırhlı varlık hep bu gibi güdülerin baskısı altındadır. Zırhlı kişi, bunların *denetim altında* tutulmasını sağlayan kuralları ikinci elden güdülerinden çıkarır. Yaşamda nasıl davranılacağını gösteren öğütlerle görgü kurallarının sayısı ve katılığı, insanları gıdıklayan ikinci elden toplumsal güdülerin nitelik ve yoğunluğu konusunda açık bir kanı edinmemize izin vermektedir.

Zırhsız varlık küçük kızları zorla kirletmek ya da öldürmek, şiddet yoluyla hazza ermek eğilimini hiçbir zaman duymaz. Bu gibi güdüleri denetim altına almayı amaçlayan kurallara tam anlamıyla kayıtsızdır. Öbür cinsten biriyle fırsat çıktığı, örneğin odası paylaşıldığı için pat diye sevişmeyi aklı almaz. Zırhlı kişiyse ırza geçmeyi, cinsel dürtülerle adam öldürmeyi önleyen sert yasalar olmadan düzenli bir yaşam kurulabileceğini düşünemez. Bir erkekle bir kadının, cinsel ilişki kurmadan bir köşeye çekilebilmesini anlayamaz. Kısacası, içi sapıklık doludur, dünyayı sürekli sapıklık çağrısı gibi görür. Ruhçözümlemesi, ruhçözümcünün hasta bir kadınla başbaşa kalmasına karşı çıkan bu sapıkların sapıklığı yüzünden uzun süre olduğu yerde saymıştır. Aynı biçimde, sapık, zırhlı kişiler "baştan çıkarma okulu" diyerek cinsel yaşama çekidüzen verme

bilimine (cinsel tutumbilime) de saldırmaktadırlar. Günün birinde benden yardım isteyen kalın bir zırha bürümüş bir elezer (sadik), "her yerde, her durum ve koşulda yatak hüneri"ni övdüğüm için kitaplarıma bayıldığını söyledi. Birkaç haftalık çetin çalışmadan sonra onu bu yanılgıdan kurtarabildim. Ancak kaç elezer ve sapık kişinin kitaplarımı okuduklarını, kendi tensel haz düşkünlüklerini bana nasıl yakıştırdıklarını bilemem. Gerçekte, vebayla savaşan hekim hastalık kapma tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğunu bilir. Cinsel tutumbilimin böyle kösnül (şehevî) bir yaklaşımla yorumu bizim uğraşın bulaşıcı yanıdır.

İlerde, bayağı cinsel yaklaşımın yalnız sapık ve aktöresiz çevrelere özgü kalmadığını göreceğiz. Son derece "saygıdeğer" insanlar tehlikeli birer coşkusal veba mikrobu taşıyıcısıdırlar. İncelememizin amaçlarından biri, *sağlıklı* dirimle *hasta* dirimi kesin çizgilerle birbirinden ayırmak, insanların bu ikisinin benzersizliğinin bilincine varmalarını sağlamak, böylece coşkusal vebayla savaşan hekimin bu tehlikeli "hastalığa yakalanması"nı önlemektir.

Kişilik zırhından geçmiş güdülerin dış belirtileri eziyetçi kabalık, aktöresiz tensel haz düşkünlüğü ve öldürücü bir korkunun yarattığı savunma halidir. İnsanların çoğu zırhlı olduğu için, ilkin cinsel tutumbilimin, daha sonra acunsal yaşam enerjisine dayalı dirimsel doğabilimin dirimin birtakım asal sorunlarını yalın ve dolaysız biçimde aydınlatmaya başlamalarının gelip bir kabalık, bayağı cinsellik ve öldürücü korku duvarına toslamalarına şaşmamak gerekir. Doğal dirimsel güdülerle halkın eziyetçi ve aktöresiz ikinci elden eğilimlerini kesinlikle birbirinden ayırmak gibi ağır bir sorumluluk yüklenmemiş olsaydım, cinsel sapıklıklar batağına girmekten vazgeçerdim. Ama bilim adamının rahat fildişi kulesine kapanma hakkına sahip değilim. Oyuna sürülen para çok yüksektir. Her türlü öç alma güdüsünden uzak olsam da, insan yaşamının Dante'msi cehenneminden onuruma sürülmüş birkaç hafif lekenin dışında, yenilip kirletilmemiş olarak, dirimsel yönden hastalıklı kişilerin yönelttikleri karaçalmalara karşın bilimsel buluşlarımın değeriyle güçlenerek sağ ve esen kurtulabilmiş olmak azıcık göğsümü kabartıyor.

Şimdi yeniden zırhsız dirimin kaynaklarına, acunsal yaşam enerjisi okyanusuna dönelim. Zırhlı dirimi gülünç ve tehlikeli gelişmelerinde izleyelim. Canlı maddenin ancak birkaç belirli noktada çakışan bu apayrı

biçimlerini birbirinden kesinlikle ayıralım. Bu ayrım yapaydır, ve bütün yapay girişimler gibi, dirimsel işlevleri ancak cansız olarak yansıtır. Birtakım önemli soruları yanıtsız bırakacak, bütün kuşkuları ortadan kaldırmayacağız. Ama sonunda, bütün dirimsel enerji işlevlerini ve onların çok ve değişik biçimli türlerini yalın olduğu kadar yüce bir doğal uyuşum içinde özetleyen bir yasa bulacağız. Ve insan denen memeli hayvanın doğanın bu yasasından sapışını daha acı duyacağız; bir hekimlik terimiyle "İNSAN DENEN MEMELİ HAYVANIN YAKALANDIĞI COŞKUSAL VEBA" adını verdiğim, betimlediğim şey karşısında tüylerimiz diken diken olacak. Coşkusal veba hayvanla bitkinin, yeni doğmuş çocuklarla bundan kurtulacak kadar talihli ve güçlü bir avuç insanın hiç tanımadığı, doğaya aykırı bir çatlak sestir.

Zırhsız dirimle zırhlı dirim arasındaki kıyasıya kavgayı ancak hastalarımla ilişkilerimden edindiğim kişisel deneyim ve gözlemlere dayanarak betimleyebilirim. Bu alanda, sözün dar anlamında dirimbilimle toplumbilim arasındaki sınırlar eriyip gitmektedir. İnsanın toplumsal yaşamı doğal yaşamının kötü bir uzantısıdır. Uyumlu yaşamın ışığında, toplumsal yaşamdaki coşkusal vebanın yapmacıklı yüzü ortaya çıkacaktır. Şöyle iyice geri çekilip genel bakışa izin verecek uzaklığı kazanabilmek için, toplumsal varlık olarak düşünsel yaşamımızı aşacak, onu insanoğlundaki dirimin görüngesi içinde ele alacağız. Canlı varlığı en büyük düşmanı ilan ettiği gün insan denen memeli hayvanın tepesine çöken büyük ağlatıyı inceleyeceğiz. O arada, dirime duyduğu nefreti kendimiz de sınayacağız. Toplumsal alanı canlı madde açısından inceleyeceğimiz için, vebaya yakalanmış insanı değil, onu hayvanların en kötülükçüsü, zararlısı yapacak kadar doğasından uzaklaştıran durum ve koşulları kınayabileceğiz.

Kısacası, okuru uzun ve yorucu bir yolculuğa çağırıyoruz. Bizi izlemek istemeyen ya da geleneksel dirimbilimle toplumbilimin boş gevezeliklerini yeğleyen evine dönsün. Birtakım tatsız doğrularla yüz yüze gelme yürekliliğini göstereceklerse seve seve yanımıza alıyoruz.

IV. BÖLÜM

CANLICILIK, GİZEMCİLİK, MAKİNACILIK

ŞÖYLE bir soru çıkıyor karşımıza: canlı varlık alanındaki bilgisizlik kusurlu akılyürütme uygulayımından, araştırma verilerindeki yetersizlikten mi gelmektedir? Yoksa kişilik yapısından gelen bir ketvurmanın, deyim yerindeyse, "bilinçdışı bir niyet"in ürünü müdür? Bilimler tarihi dirim konusunda araştırma yapmanın *sözün gerçek anlamında yasak* olduğunu, insan denen memeli hayvanın makinacı ve gizemci yapısının, binlerce yıl, eldeki *bütün yolları kullanarak*, dirimsel görüngülerin acunsal kökenlerinin araştırılmasını kapı dışarı ettiğini göstermektedir. İnsanın yapısına işlemiş bu amaç tam bir yöntemle gözetilmiştir: İlkin, Tanrı'yla dirimi daha işin başından bilinemez nesneler olarak sunan dinin getirdiği düşünme yasağı vardı. Dinin koyduğu dirim alanının incelenip araştırılması yasağı çoğu kez ölüm gözdağıyla atbaşı gitmekteydi. Bu açıdan bakıldığında, hani şu Âdem'le Havva masalının köklü bir akılsal imlemi vardır. Bilgi ağacının meyvesinden yemek, alev alev yanan iki uçlu kılıçla cennetten kovulma anlamına geliyordu. Âdem'i kandırıp bu meyveden yedirmesi için Havva'yı kışkırtan, ilk dirimsel devinimin ve erkeklik örgeninin simgesi *yılan*'dı. Yılanın kandırdığı Âdem'le Havva yasak elmayı koparıp yediler. Bir anda yüzleri kızardı. Buradaki cinsel simgecilik açıktır: "Bilgi ağacının meyvesini yiyen Tanrı'yı ve dirimi tanıyacak, bu bilgi de cezalandırılacaktır!" Masalın anlattığı budur işte: *sevgi yasasının bilinmesi insanı dirim yasasının, dirim yasasının bilinmesi de Tanrı yasasının bilinmesine götürür*. Bu kanıtlama yüzde yüz doğrudur ve XX. yüzyılda, acunsal yaşam enerjisinin bulunmasıyla sonuçlanan bir dizi olguyla doğrulanmıştır. Bu buluşu izleyen cezalar da Kutsal Kitap'taki gözdağlarına uygun düşmüştür.

Acunsal yaşam enerjisini, onunla birlikte de işlevsel yasayı ilk bulup ortaya çıkaranın ben olduğum doğru değildir; işlevsel yasa, canlı doğayla cansız doğayı bir *birlik* içinde eritip kaynaştırmaktadır. İnsanlık tarihinin son ikibin yılı içinde, insanlar dirimsel enerjiye dayalı görüngüleri sık sık gözlemlemiş ya da acunsal yaşam enerjisiyle uyuşan düşünce dizgeleri geliştirmişlerdir. Bu bilgiler şimdiye dek kendilerini kabul ettirememiştir, çünkü dinlerin koyduğu düşünme yasağının temelini oluşturan insan kişiliğinin ana çizgileri bu alandaki her türlü gelişmeyi olanaksız kılmıştır. Kişiyi düpedüz öldürmedikleri zaman kullanılan yıkıcı silahlar sözümona bilimsel makinacı açıklama ya da gizemci, masalcı yorumdu.

Ben bu konuda değişik çağlardan birkaç örnek vermekle yetinip, coşkusal vebanın Tanrı = dirim = acunsal yaşam enerjisi = doğadaki işlevsel yaşam enerjisi yasası = yerçekimi yasası denklemine açtığı dizgeli amansız savaşın ayrıntılı incelenmesini tarihçilere bırakacağım.

Eski Yunanlılarda da gerek kendini beğenmiş dinadamlarının çıkarlarına, gerek kurtarılmaya susamış halkın inancına dayanan katı ve bağnaz bir katı ilkecilik vardı. Sokrates zehir tasını kafasına dikmeseydi, bugün bunu kimsecikler anımsamayacaktı; kent düşünbilime karşı ikinci bir suç işlemesin diye, Aristo Atina'dan kaçmıştır (Eski Yunan'da, "düşünbilim" (felsefe) bugün bilimlerin gördüğü işi görürdü. W.R.) Protagoras da kentten kaçmak zorunda kaldı ve tanrılarla ilgili kitabını Devlet yaktırdı. Anaxagoras zindana atıldı, kaçmak zorunda kaldı. "Dinsiz" Theodoros'la Apollonyalı Diogenes, büyük bir olasılıkla, zındık diye zulüm gördü. Bütün bunlar, insancılığıyla tanınmış Atina'da oluyordu! Halkın gözünde, herhangi bir düşünür, giderek en ülkücüsü bile dinsizlikle suçlanabilirdi, çünkü söz konusu bilginlerin tanrılar hakkındaki düşünceleri dinadamlarının zorla kabul ettirdikleri gelenekten ayrılmaktaydı.

Friedrich Albert Lange, *Maddeciliğin Tarihi*'nde böyle diyor. Eski Yunanlılar tanrıların varlığını yadsıdıkları zaman neye dayanıyorlardı? Yunan düşünbilimini, boş inançlarla savaşta kullanılacak belli başlı araçlardan biri olan bilimsel maddeciliğin gelişmesini hazırlayacak yola sokan neydi? Demokritos'un *"ruhun atomları"nda bulunduğunu varsaydığı enerji*, başka bir deyişle, ruhsal işlevlerin temelini oluşturan özgül enerji, dirimsel enerjiydi.

Ne gariptir, maddeci düşünbilim başlangıç noktası olarak devinimbilimin temel sorunlarını değil, *ruhbilimin* sorunlarını almıştır; aynı biçimde, acunsal yaşam enerjisini temel alan dirimsel-doğabilimi de güdülerin ardındaki devindirici dirimsel güçleri inceleyen ruh hekimliği sorunlarından doğmuştur: DUYUM NEDİR? MADDE NASIL OLUP DA KENDİ KENDİNİ ALGILAYABİLMEKTEDİR? ÖZALGILAMA HANGİ DUYUMA BAĞLIDIR? HANGİ KOŞULLARDA DUYUM GERÇEKLEŞİR HANGİ KOŞULLARDA GERÇEKLEŞMEZ?

Eski Çağ'ın dikkat çekici, ilkeleri bugün de geçerli olan doğabilimi maddesel öğeye değil, duyumu bir *köşeye atmak* şöyle dursun, kendi alanına alan *işlevsel öğe*'ye dayanmaktaydı. Demek ki, doğaötesi ve gizemci anlayışın tam tersi olan bilimsel anlayışı doğuranlar maddesel değil, işlevsel sorunlardır. Aynı sorunlar coşkusal vebanın doğa ile "Tanrı= Doğanın yasası" denkleminin incelenmesine karşı açtığı amansız savaşı başlatmıştır. Dünyanın ve süreçlerinin daha iyi anlaşılması için girişilen tartışmaların temelinde cisimlerin düşüşünü düzenleyen devinim yasaları değil, yine bu sorunlar yatmaktadır. Çünkü doğada olup biten şeyleri merak eden herkes, doğanın büyük bilmecelerinin anahtarını bize yalnızca kendi içimizdeki ve dışımızdaki süreçlerin *duyumları*'nın verdiğini bilir. Canlı hücre kansuyunun duyarlılığı, insan yaşamının öteki değil *bu yakası*'nda yer alan son derece ilginç bir doğal görüngüdür. Duyarlılık, iç ve dış uyarıları algılamamıza yardım eden süzgeçtir; Ben'le dünya arasında köprülük eder. Araştırma yöntemlerini şöyle azıcık düşündüğü zaman, gerek doğal bilimin, gerek doğacı düşünbilimin kabul ettiği bir olgudur bu. Bilimsel araştırmanın kısa bir süre öncesine dek kendi doğasının bu temel yanı, elindeki en değerli araç konusunda hiçbir görüş öne sürmemiş olması da, gizemciliğin dirimsel duyumlar alanına öylesine yıkıcı biçimde ve bütünüyle sahip çıkmış olması da şaşırtıcıdır.

Böylesine garip olguların hep belli işlevleri vardır, gizli bir niyetin ürünüdürler. Zırhlı insanoğullarının günün birinde bir kurultay topladıklarını, duyumların doğal yapısını, Ben'le doğa arasındaki bağı tanımaya yolaçacak her türlü bilgiyi önlemeye, doğanın bu giziyle ilgili bilgileri sağa sola yayanları cezalandırmaya, köşe bucak kovalayıp işkence etmeye, ateşe atıp yakmaya karar verdiğini tasarlamak yanlış olur elbet. Böyle bir toplantı hiçbir zaman yapılmadı, böyle bir karar hiçbir zaman alınmadı. Coşkusal vebanın duyumların doğal yapısının öğrenilmesine

karşı giriştiği ölüm/kalım savaşını zırhlı insanların *kişiliğinin işlevsel yasaları* saptayıp yürürlüğe koydu.

Kötü büyünün bozulabilmesi, duyumların doğal yapısının öğrenilmesine giden kapının ardına dek açılabilmesi için, kişilik çözümlemesinin ürünü olan *kişilik yapısı kuramı*'nın gelişmesini beklemek gerekti. Duyarlı varlığın içindeki dirimsel enerji işlevlerinin ve sözün en somut anlamında havadaki acunsal yaşam enerjisinin bulunuşu, bu *ilk* fethin, yani *duyumun coşkunun bir işlevi olduğunun, bir uyarının nicel değeriyle bunun yarattığı duyumun yoğunluğu arasında işlevsel aynılık bulunduğunun ortaya çıkarılmasının* mantıksal sonuçlarıdır. Böylece, duyumun kendisi bir bilimsel araştırma konusu haline geliyordu. Bu buluşun daha sonraki sonuçları kendi başlarına çok şey anlatmaktadır!

Duyum, canlı varlığı (dizgeyi) çevresindeki acunsal yaşam enerjisi okyanusundan ayıran zarın bir işlevidir. Dirimsel enerji dolu canlı vücut bütün öbür dirimsel enerji dizgeleriyle işte bu zar aracılığıyla iletişim kurmaktadır. Sinirlerle donanmış duyu örgenlerinin dışdokudan, gastrulanın (karıncık'ın) *dışındaki* ince zardan türemeleri rastlantı değildir.

Doğaya doğabilimsel bakış, doğayı inceleyen gözlemcinin dirimsel anayapısının sonucu olduğundan, tasarlanan "dünya görüntüsü"nün onu yaratandan ayrı olması düşünülemez. Kısacası, *acunsal yaşam enerjisinin bulunmasıyla sonuçlanan doğa araştırması, atom bombasını borçlu bulunduğumuz öbür doğa araştırmasından kesin, açık seçik, bağdaşmaz çizgilerle ayrılmaktadır. Bütün sorun, doğanın "büyük aralıklarla serpiştirilmiş lekelerin bulunduğu boş bir uzay" mı, yoksa her şeyin başı olan acunsal yaşam enerjisiyle dolu bir uzay mı, bütün evren için geçerli bir yasaya ayakuyduran ve canlı olarak işleyen bir süreklilik mi olduğunun bilinmesindedir.*

Düşüncesi makinacı öğreti tarafından biçimlendirilmiş doğabilimi *uygulayımcısı* ayrıksız bütün doğabilim sorunlarının çözüldüğüne inanır. Onun kafasındaki "dünya görüntüsü", etten kemikten yapılmış bir sürücüyü eksiltmek üzere, uçakları alabildiğine geliştirilmiş aygıtlarla uzaktan denetleyip uçurabilmenin ötesine geçmez. İnsanlık tarihinin en öldürücü, en tiksinç silahının ortaya çıkışını "atom enerjisi çağının başlangıcı" sayar. Ayağının altındaki dünya yıkılıp gitmektedir, ama kafasındaki "dünya görüntüsü", asal olarak şurasına burasına birkaç leke serpiştirilmiş "boş

bir uzay"dan oluşan "dünya görüntüsü" sağlam ve tıkızdır. Kamuoyunun oluşumundaki asal öğelerden biri olsa da, bu uygulayımcının görüş açısını tartışmayacağız. Bu evren görüşü canlı maddeye yer bırakmaz. Daha da kötüsü, doğayı görüşünün *kılgısal* etkisi *yıkıcı*'dır; kuramsal açıdan, canlı maddeyi bütün değerlendirmelerinin dışında tutar; kılgısal alanda, bu görüş toplumsal ölümün ve savaşın tohumlarını eker.

Bu ölü ve öldürücü dünya öğretisinin *kurucuları* içinse durum bambaşkadır. Boş ve ölü evren öğretisinin kurucuları kavrayışlı, eğitim görmüş insanlardır. Bütün sorunların çözüldüğüne inanmazlar. Tersine, doğabilimsel dünya görüntülerinde birtakım düzeltmelerin yapılması gerektiğini açıkça kabul ederler. Dolayısıyla, kendi kuramlarıyla çelişirler. Matematik simgelere boğulmuş bir fildişi kuleye çekilip gerçek yaşama sırt çevirdiklerini söylerler. Gerçek dünyayı verip yerine gölgelerden oluşmuş bir dünya aldıkları, artık yalnızca soyut simgeler ve gölgelerle iş gördükleri için onları kınayamayız. Başkalarına zarar vermedikçe, herkes dilediğini yapabilir. Peki ama, sorunları bu türlü ele almak gerçekten zararsız mıdır? İnsanı kapı dışarı ettiğine, dirimi gizemselleştirdiğine, onu bulanlar isteseler de istemeseler de insanı son derece zararlı buluşlara götürdüğüne göre, bu doğabilimi zararlı değil mi acaba?

Makinacı dünya görüşünü geliştiren makinacı gözlemcinin duyu aygıtını betimlemeye çalışacağım şimdi. Makinacı doğabilimi nasıl olmuş da dökümünü en parlak temsilcilerine yaptırabilmiş, düşüncesini saran, içinde kendini tutsak hissettiği cendereyi kıramamıştır? Kendi görüşümüze bağlı kalıp makinacı dünya görüntüsünün sorumluluğunu doğabilimcinin kişilik yapısına yüklersek, birkaç soruyu yanıtlamamız gerekir: Makinacı kişilik yapısı karşımıza nasıl çıkmaktadır? Kimilerinin doğayı hiç mi hiç gözlemleyemeyişi hangi özelliklerden gelmektedir? Bu kişilik yapısının kökeni nedir? Varlığı hangi toplumsal koşullardan gelmektedir?

Burada makinacı bilimin tarihçesini yazmak niyetinde değilim. Kendi kişisel deneyimlerimle yetinip ruhçözümlemesinde ortaya çıkan örnek makinacı doğabilimciyi betimleyeceğim.

Örnek makinacı doğabilimci, bir an bile aklından çıkmayan makinaların kuruluş ilkelerine göre düşünür. Makinanınsa *yetkin, kusursuz* olması gerekir. Aynı biçimde, doğabilimcinin de "kusursuz" düşünüp

eylemde bulunması gereklidir. *KUSURSUZLUK*, makinacı düşüncenin en ayırıcı niteliğidir. Bu düşünce yanılgıya yer vermez. Kararsız ya da belirsiz durumları sevmez. Makinacı görüşü benimseyen kişi, deney yaparken, doğadan alınmış örnekler üzerinde çalışır. XX. yüzyılın makinacı deneyi her türlü ciddi araştırmanın temelini oluşturan şeyi, *doğal* süreçlerin denetlenip yinelenmesini elinin tersiyle itmiştir; doğal bilimlerdeki öncülerin hepsinin çalışmasının en belirgin özelliği doğal süreçlerin denetlenmesi ve bunlara öykünmedir. *Aynı türden* makinalar en küçük ayrıntılarına varana dek benzerdir. Her benzersizlik kusur sayılır. Bu, makina yapımında çok işe yarayan bir ilkedir. Ancak doğa süreçlerine uygulandığı zaman, kesin yanılgı kaynağı olur. *Doğa ip gibi dümdüz değildir. İşleyiş biçimi makina gibi değil, işlevseldir.* Bu yüzden, makinacı dünya görüşünü benimseyen kişi makinacı ilkelerini doğaya uyguladığı zaman yanılmaktadır. Doğal işlevleri yöneten, canlı her şeye damgasını vurup egemen olan bir uyum yasası vardır. Ama bu uyumla yasaların makinalaşmış insanın kişilik ve uygarlığına giydirdiği deli gömleğiyle uzaktan yakından ilgisi yoktur. Makinacı uygarlık, *doğal yasanın yoldan çıkmış biçimidir;* daha da kötüsü, kudurmuş bir köpeğin köpek ailesinin hastalıklı üyesi oluşu gibi, *doğanın bozulması*'dır, öldürücü bir türevdir.

Doğal süreçlerin en belirgin niteliği, işlevlerini çekip çeviren yasalara karşın, içlerinde kusursuzluğun bulunmayışıdır. Doğal bir ormanda, benzeşik (homojen) bir büyüme ilkesi gözleriz. Ancak yüzbin ağaç arasında yaprakları çoğaltılmış bir fotoğraftaki gibi birbirine benzeyen iki ağaç bulamazsınız. Değişken öğenin alanı, tekbiçimlininkinden çok daha geniştir. Gerçi benzeşik doğal yasa en küçük ayrıntı için de geçerlidir ve bu ayrıntıda da görülebilir, ama doğada hiçbir şey kusursuzluk ilkesine ayakuydurmaz. Yasalara karşın, doğal süreçler BELİRSİZDİR. Kusursuzlukla belirsizlik birbirlerini dışlar. Bu olumlama karşısında bizim gezegenler dizgesinin işleyişindeki kararlılık gösterilemez. Gezegenlerin yörüngeleri binlerce yıldır değişmedi elbet. Ancak doğanın evrimi içinde bin yılın, milyon yılın hiç önemi yoktur. Gezegenler dizgesinin kökeni de, geleceği de belirsizdir. Bunu herkes kabul etmektedir. Dolayısıyla, gökdoğabilimcisinin gözünde "kusursuz" bir düzenek olan gezegenler dizgesi de yetkin değildir, ısınma dönemlerinin, güneş lekelerinin,

yersarsıntılarının "kuralsız" değişimlerine bağımlıdır. Hava bilgisiyle gel-gitler makina yasalarına ayakuydurmaz. Bilimsel makinacı görüşlerin bu alanlardaki başarısızlıkları kör kör parmağım gözüne ortadadır. Söz konusu görüngülerin her şeyin başı olan acunsal yaşam enerjisinin işlevlerine bağımlılıkları da. Doğanın birtakım yasaları var. Ama bu yasalar makinasal değil.

Demek ki kusursuzluk, makinanın egemen olduğu uygarlığın bir gereği; bu ilke, doğanın yapay örnekleri olan makinaların dışında değil, içinde geçerlidir. Tıpkı biçimci mantık içinde her şeyin mantıklı, dışında da mantıksız oluşu gibi, soyut matematiğin sınırları içinde her şeyin tutarlı olup da bu sınırların dışında gönderme (başvurma) dizgesini yitirişi gibi, eğitsel ilkelerin bugünkü buyurgan eğitim dizgesi içinde mantıklı olup da bunun dışında yararsız, eğitime aykırı oluşu gibi, kendi mantıksal sınırının dışına çıkarıldığı an makinacı kusursuzluk düşkünlüğü de bilime aykırı kaçmakta, sözümona doğru olup çıkmaktadır: gerçekte, bu tutum doğanın incelenmesini kösteklemekten başka bir şey yapmamaktadır. Yanılgısız araştırma olanaksızdır. Her türlü doğa incelemesi el yordamıyladır, "düzensizdir", kararsızdır, esnektir, hep yeniden başlar, oynaktır, belirsizdir, çok az emindir, ama *gerçek* süreçlerle ilintisini hiç yitirmez. Çünkü doğanın gerçek süreçleri, kendilerini yöneten yasalara karşın, son derece değişkendir, *özgürdür* —yani yasalardan bağımsızdır—, önceden kestirilemez ve tıpatıp yinelenemez.

Karşılaştıkları zaman bizim makinacı dünya görüşünü benimseyenleri ürküten de işte bu özgürlüktür. Makinacı kişi belirsizliğe dayanamaz. Ama doğanın özgürlüğü ne doğaötesidir, ne de gizemsel, işlevseldir, birtakım yasalarla düzene konur.

Kişilik çözümlemesi bu alanda bizi birkaç temel ışıkla zenginleştirmiştir. Gerçekten de artık insan tepkileriyle ilgili ruh hekimliği bilgilerimizi dirimsel enerji görüngülerini elin tersiyle itmekte gösterilen anlaşılmaz olduğu kadar hırçın dirençe uygulama saatı gelip çatmıştı. Bütün yayınlarımda, şu şaşırtıcı olgunun, doğabilimcilerin (fizikçilerin) acunsal yaşam enerjisinin varlığını görüp kabule yanaşmayışları üzerinde durdum. Binlerce yıldır sürüp gelen bu direnme rastlantı ürünü olamaz. Ruh hekimliği çalışmam, ne mutlu ki, yerleşik makinacı doğabilimi temsil

eden, yetenekli, ama arzularını bastırmış bir doğabilimciyi ruhçözümlemesinden geçirerek bu gizin bir bölümünü çözmeme izin verdi.

Birtakım belirli, ama önemsiz çocukluk deneyimlerinin bu kişide, sonradan onu doğanın incelenmesine itecek, acunla ilgili düşsel ve kurgusal bir özlem yarattıklarını gördük. Kurulan bu düşün merkezinde, bizim doğabilimcinin evrende, yıldızlar arasında tek başına, yapayalnız uçtuğu düşüncesi vardı. Çocukluğun ikinci yılından kalma somut bir anı bu kuruntuyu geçmişteki gerçek olayların içine oturtuyordu. Bizim doğabilimci, çocukken penceresinden yıldızları gözlemeyi alışkanlık haline getirmişti. Ortaya çıkışlarını, korkulu bir coşkuyla beklemişti hep. "Yıldızların dolaştığı uzay boşluklarına kaçışı"nın ikinci işlevi onu dayanılmaz aile ortamından kurtarmaktı. Acısını çektiği ağır ketvurma da zaten tam bu döneme, "evrene kaçış"ın anıştırdığı acı deneyimlere uzanıyordu. Ancak, söz konusu deneyimler kendini bırakma yeteneğine de ketvurmuş, örgen duyumlarını kilitlemişti. Sağaltım sırasında bedensel boşalma duyumlarını bağlayan düğümün çözülmesine yaklaştığımız zaman, içindeki kilitlenmenin kökenini oluşturan ağır bir kaygıyla karşılaştık. Çocukken, güçlü örgen duyumları karşısında duyduğu kaygının aynısıydı bu. İnsanoğlu, örgen duyumunda, kendi vücudundaki doğanın dirimsel enerji işlevini sınayıp yaşar. Söz konusu kişide, bu işlev büyük bir kaygıyla atbaşı gidiyor, dolayısıyla iyice daralmış bulunuyordu. Bizim doğabilimci, doğruluğunu ve önemini kavradığı dirimsel enerjiye dayalı dirimsel doğabilime yönelmek istedi. Madensel levhalardan yapılmış enerjiyi görmüş, ayrıntılı betimlemesini yapmıştı. Ama sıra *kılgısal* çalışmaya gelince, büyük bir ketvurma elini kolunu bağlıyordu; bu ketvurmanın çekirdeği de kendini bırakma, kendini vücudundaki duyumlara terk etme korkusuydu. Dirimsel enerjiyle sağaltım sırasında, ilerleme ve kaygılı geri çekilme görüngüsü öyle çok yinelendi, öyle özgün biçimde kendini gösterdi ki, *örgen duyumlarının verdiği korkuyla acunsal yaşam enerjisini incelemenin yarattığı korkunun aynılığı konusunda* en küçük bir kuşkuya yer kalmadı.

Bu sağaltım sırasında ortaya çıkan nefret tepkileri, doğabilimci ve hekimlerle günlük ilişkilerimizde acunsal yaşam enerjisi sorununu ortaya attığımız zaman gözlemlediğimiz tepkilerin aynısıydı. Dolayısıyla, bakımevindeki yaşantımızı genelleştirmeye hakkımız vardır: *acunsal yaşam*

enerjisinin görülmesini engelleyen şey, özerk örgen duyumlarının yarattığı korkudur.

Özalgılama (kendi varlığını algılama) doğanın genel incelenmesinin en çetin, en derin sorunudur. Duyumun anlaşılması özalgılamanın anlaşılmasına giden yolu açacaktır. Canlı varlıkların duyma yeteneklerini *uyarılara gösterdikleri tepki*'yle ölçeriz. Uyarılabilirlik, bir COŞKU'ya, yani hücre kansuyunda başgösteren bir devinime sıkı sıkıya bağlıdır. Varlığın uyarılara gösterdiği coşkusal tepki, işlev alanında, gerek nitel, gerek nicel açıdan, duyumla çakışmaktadır. Bir canlı varlığı etkileyen uyarıların tümü, ilke olarak, iki temel biçime, *hoş* uyarılarla *tatsız* uyarılara indirgenebildiği gibi, duyumlar da iki temel duyumla sonuçlanırlar: *haz* ve *tatsızlık*. Bu dediğimizi Freud'un geliştirdiği ruhbilim de biliyordu. Freud bu düşünceyi *cinsel enerji kuramı*'nda aydınlığa kavuşturmuştur. Acunsal yaşam enerjisine dayalı dirimsel-doğabiliminin başarısı, *haz*'la *dirimsel yayılma*'nın, *tatsızlık* ya da kaygıyla *işlevsel dirimsel büzülme*'nin aynılığını kanıtlamış olmasıdır.

Yayılmayla büzüşme, doğanın *cansız* kesiminde de varolan *doğal* işlevlerdir. Coşku alanının dışındaki alanları da kapsarlar. Yayılıp büzülmesiz coşku bulunmadığını, buna karşılık, örneğin havaküredeki dirimsel enerjide coşkusuz yayılıp büzülmenin bulunduğunu varsayabiliriz. Burdan, birtakım koşullar biraraya geldiğinde, canlı maddenin yer değiştirmesinde coşkuların dirimsel enerji yayılıp büzülmesine eklendikleri sonucunu çıkarmaktayız. Geçici bir varsayımla, şunu söyleyebiliriz: *coşku, sınırlı bir dizge içinde kansu maddesinin bulunup devinmesine bağlı olmakta, bu koşullar biraraya gelmemişse, kendini göstermemektedir*. Elektrikli mıknatıslı dalgaları incelediğimiz zaman, doğadaki yalın dirimsel enerjinin de belli bir *uyarılabilirliği* bulunduğunu göreceğiz.

Pek çok sorun çözüm beklemektedir. Bakışımızı bulandıran bütün belirsizliklere karşın, şurası kesindir: bundan böyle, eskiden olduğu gibi, duyumla coşku doğanın *doğabilimsel* incelenmesinin dışında değil, *içinde* yer almaktadır. Makinacı bilimin elinde bu konuya yaklaşabilmek için hiçbir araç bulunmadığından, duyumu araştırma alanının dışında bırakmak *zorunda* kalmıştır. Duyumla coşku canlı varlığın en dolaysız, en kesin deneyimleri olduklarından, Eski Yunan'daki doğacı düşünbilimin dikkatini

her şeyden çok çekmiş, önüne bir sürü çetin sorun getirmişlerdir. Northrop, *Meeting of East and West* (Doğu'yla Batı'nın Buluşması) adlı yapıtında, eski Asya uygarlıklarının doğacı düşünbilimlerinde dolaysız örgen duyumuna verilen önem üzerinde ısrarla durmaktadır. Demokritos'a göre, duyum doğaötesi ya da gizemsel bir işlev değildi. Tanrı'nın işi de değildi. Bedensel (doğal) işlevler arasında yer alıyor, alabildiğine kaygan ve ince atomlardan ileri geliyordu. Duyumla ilgili bu eski anlayış, "çağcıl" bilimin anlayışından çok daha fazla geçerlidir ve doğa sürecini çok daha yakından kavramaktadır.

Coşkusal (duygusal) yaşamla ilgili ilk anlayış bugünkü gibi gizemci, tinci, doğaöteci değildi, *canlıcı*'ydı (animistti). Doğaya "canlı" bir nesne gözüyle bakılıyordu, *ancak bu canlılık yaşanmış duyusal deneylerden esinleniyordu.* Tinlerin (ruhların) *yeryüzünde bir anlatımları* vardı. Güneşle yıldızlar, *gerçekten canlı* insanlar gibi davranıyorlardı. Göçüp gitmiş insanların ruhları gerçek hayvanlarda yaşıyordu. Tarihin ilk çağlarındaki canlıcı anlayış ne dış dünyayı değiştiriyordu, ne de iç dünyayı. Bilimsel dünya görüşüyle tek bir noktada çatışıyordu: *gerçek* nesnelere aslında kendilerinin olmayan *gerçek* işlevler yüklüyordu: kendi gerçekliğini dışındaki yabancı bir gerçekliğe aktarıyordu; kısacası, *yansıtmalarla* akılyürütüyordu. İlk çağlardaki anlayış toprağın doğurganlığıyla kadının doğurganlığını bir saydığı zaman ya da yağmur yağdıran bulutu duyarlı bir varlık kabul ettiği zaman gerçeğe çok yakındı. Kendi duyum ve işlevlerine uygun olarak canlandırıyordu doğayı; birkaç yüzyıl sonra insanların yapacakları gibi, "gizemselleştirmeksizin" can veriyordu doğaya. *Burada gizemcilik, duyusal izlenimlerle örgen duyumlarını doğaüstü, gerçekdışı kendilikler (entité'ler) haline getirmeyi anlatmaktadır.* İnsanbilim (antropoloji) bize kuyruklu, dirgenli iblisle kanatlı meleğin gerçeklikle en küçük bir ilintisi bulunmayan, giderek onu çarpıtan, insan imgeleminin (hayalgücünün) çok sonraları ürettiği şeyler olduğunu göstermektedir. "İblis"le "melek", hayvanlarla ilk insanlarınkinden *köklü biçimde* ayrılan insan yapısının duyumlarını yansıtmaktadır. Bu dediğimiz "cennet"le "cehennem", külrengi mavi biçimsiz ruhlar, tehlikeli canavarlar, ufacık cüceler, yani *doğaya aykırı, çarpık* örgen duyumlarının dışa yansıtılmasından doğan bütün şeyler için geçerlidir.

Dış dünyaya can verilmesi süreci ilk canlıcıyla gizemcide aynı biçimde yürür. İkisi de doğayı kendi dokusal (bedensel) duyumlarını yansıtarak canlandırırlar. *Canlıcıyı (ruhçuyu) gizemciden ayıran şey, birincinin doğal ve dolaysız örgen duyumlarını yansıtmasına karşılık, ikincinin doğaya aykırı, sapık örgen duyumlarını yansıtmasıdır.* İki durumda da, eski söylencelere bakarak varlığın coşkusal yapısını kestirebiliriz. Ayrıca, ikisi arasındaki köklü ayrımı da yakalayabiliriz; bu ayrım, insan denen memeli hayvanın belli bir *dirimsel* yaşayış biçiminden yüzde yüz *başka* bir yaşayış biçimine geçişini göstermektedir.

Canlı düşün'le canlı nesne gerçekte çakışmasalar da, canlıcılığı doğru doğa anlayışı diye nitelendirmeye hakkımız vardır. Çünkü burada gerek düşün gerek nesne *bozulmamış* nesnel gerçekliklerdir. Buna karşılık gizemciliği doğaya uygun bir anlayış sayamayız, çünkü onun gözünde hem dış dünya, hem kişisel iç dünya doğaya oranla *bozulmuş*, düzenini yitirmiştir. Bulutun ya da güneşin canı yoktur elbet. Ancak iblisle melek hem biçimsel hem işlevsel açıdan her türlü gerçeklikten yoksundur. Gizemci canlandırmanın dayandığı biricik destek, zırhlı kişinin doğallığını yitirmiş örgen duyumudur.

Bu çözümleme son derece önemlidir, çünkü doğanın incelenmesinde karşılaşılan birtakım temel sorunları aydınlığa kavuşturmaktadır. Daha sonraki çağlarda, Kepler'de, gezegenlerin işlevi konusunda canlıcı bir görüşle karşılaşırız; bunun gizemcilikle karıştırılmaması gerekir. Oysa Kepler sık sık gizemcilikle suçlanmıştır. Gezegenlerin devinim işleviyle ilgili yasaları kâğıda döken Galileo'nun Kepler'le geçinemediğini biliyoruz. Newton'da yeniden, imleminin ortaya çıkarılması gereken bir canlıcılıkla karşılaşmaktayız. Makinacıların (devinimcilerin) Kepler ya da Newton'ın doğadaki uyum yasasını anlamak için harcadıkları, "gizemci" diye nitelendirilmiş çabalar karşısındaki şişinmelerinden uzak durabilmek son derece önemlidir. İlerki sayfalarda, bizim makinacıların sandıklarından daha gizemci olduklarını, doğadan ilk insanların canlıcılığına oranla çok daha fazla uzaklaştıklarını göstereceğiz. Bilim alanındaki makinacı yaklaşımın Demokritos ya da Kepler'in canlıcılığına tepki olarak değil, Orta Çağ'daki Kilise'nin dört bir yana bulaşan gizemciliğine karşı geliştiğini tarihsel olarak kanıtlayabiliriz. Hıristiyan Kilisesi Eski Yunan bilginlerinin doğaya onca yakın canlıcılığıyla kurucusunun yaşama (dirime) onca yakın dünya görüşünü, gerek doğadan

gerek dirimden alabildiğine uzak gizemcilikle değiştirmişti. Gizemci papaz, canlıcı büyücüyü ateşe atıp yakıyordu. Tyl Ulenspiegel doğaya yakın bir canlıcıydı, İspanya Kralı II. Philippe'se kaba, eziyetçi bir gizemci. İşlevsel doğabiliminin görevi sapık gizemcilik karşısında canlıcılığı savunmak, doğanın *algılanmasına* tepki diye öne sürdüğü bütün deneysel öğeleri elinden almaktır.

Makinacı doğabilimini savunan dar kafalı kişiler işlevciliği "gizemcilik"le suçlamaktadır. Bu suçlama, gizemciliği anlamaya çalışanın gizemci olduğu savından kaynaklanmaktadır. Makinacının coşkusal süreçler konusunda en küçük bir bilgisi yoktur; hem kişisel deneyim, hem araştırma konusu olarak onların varlığından habersizdir. Herhangi bir sinirbilim ya da örgensel hastalık bilimi kitabında coşkuları konu alan bir inceleme aramak boşunadır. Öte yandan, coşkular gizemciliğin deneysel temelini oluşturmaktadır. Öyleyse, coşkularla ilgilenen gizemcidir, diye yanlış bir sonuca varmaktadır makinacı. Makinacı düşünce coşkuları öylesine az anlar ki, bilimsel araştırmalarda onlara yer vermez. *İşlevcilik coşkuyu es geçemez, bilimsel araştırma alanına coşkuyu katabilmek için yeterince donanmıştır.* Makinacı bilgin, gizemcilikle gizemciliğin incelenmesini birbirine karıştırdığı için, bu yaklaşıma "gizemcilik" damgasını yapıştırır.

Makinacı hastalık biliminin gözünde, işlevsel hastalıklar "düşsel" hastalıklardır. Makinacı hekim kanın bileşiminde herhangi bir bozulma, dokusal yapıda herhangi bir değişim saptayamadığı zaman, hasta ölüp gitse bile, hastalık yok, der. İşlevci hekim, dirimsel enerjiyle sağaltım uzmanıysa, coşkuların *dokusal* işlevini bilir. İnsanın nasıl olup da "üzüntüden ölebileceğini" anlar. Üzüntü, işlev düzleminde, dirimsel sinir dizgesindeki büzüşmeyle aynı şey olduğundan bir bakıma sürüp giden bir sarsıntıdır. İşlevci hekim için, işlevsel ateş boş bir uydurma değil, dirimsel dizgede başgösteren gerçek, *dirimsel-bedensel* bir uyarılmadır.

Canlıcılıkla gizemcilik arasındaki ayrım önemlidir, çünkü en sonunda, canlı maddenin *dirimsel enerjiye dayalı bedensel devingenliği* ve *cansız* bir maddenin canlanmasıyla (canlıcılıkla) örgen duyumlarının gülünç biçimde çarpıtılmasını (gizemciliği) birbirinden ayırmaya izin vermektedir. Gizemcinin gözünde, vücutta bir ruh "vardır". Vücutla ruh

arasında, bunların birbirlerine yaptıkları etkiden başka bağ yoktur. Gizemciyle makinacı için (ruhsal öğeye inandığı sürece) vücutla ruh, aralarında karşılıklı ilintiler bulunan, apayrı iki alandır. Bu dediğimiz hem ruhbilimsel koşutluk için, hem de orta malı ruhbilimden esinlenmiş vücut = ruh ya da ruh = vücut neden/sonuç ilişkisi için geçerlidir. Dirimsel enerjiye dayalı işlevciliğin *araştırma ilkesi* saydığı işlevsel aynılık, başka hiçbir yerde, ruhsal dünyayla bedensel dünyanın, coşkuyla uyarılmanın, duyumla uyarının *birliğindeki* kadar açık seçik görülmez. *Dirimin kavranmasında benimsenen temel ilke olarak bu benzeşiklik ya da aynılık, ruhsal dünyanın aşkınlığı ya da özerkliği düşüncesini bütünüyle ve kesin olarak yürürlükten kaldırmaktadır.* Coşkuyla duyum, dirimsel enerjiye dayalı bedensel uyarılmaya bağlıdırlar ve hep öyle kalırlar. Bu görüş her türlü gizemciliğin çanına ot tıkamıştır. Çünkü gizemcilik, asal olarak, coşkularla duyumların dünyaüstü *özerkliği* düşüncesine dayanmaktadır. *Bu yüzden, kendine verdiği ad ne olursa olsun, ruhsal dünyaya özerklik bağışlayan her doğa anlayışı gizemcidir.* Bu dediğimiz özellikse, istese de duyumu yadsıyamayan, açıklaması gerekirken de anlayamayan makinacı dünya görüşü için geçerlidir. Hele gerçek gizemcilik, dinsel tincilik için haydi haydi. Ruhsal/bedensel koşutluk da bu sınıfa girer. Aynı nedenle, güdüleri elle tutulur, somut işlevsel coşkular saymadığı sürece, ruhçözümlemesinin düşüncesi de gizemcidir.

Canlıcılıkla gizemciliğin kesin çizgilerle birbirinden ayrılması ayrıca bilimsel araştırmada iki eğilimin saptanmasına izin vermektedir:

Canlıcılığın çıkış noktası, bir örgenin *devinim halinde*, canlı, yani *canlanmış* olduğunu gösteren kişisel örgen duyumlarıdır. Canlıcılığa inanan kişi, tümdengelimlerini kendi dolaysız kişisel deneyimlerinden çıkarsa da, duyumun, devinimin, canlanmanın *doğası* konusunda hiçbir şey diyemez. *Devinim, yeni doğmuş çocuğun düşüncelerinin oluşumunda kullandığı deneyim aracıdır.* Çocuk, doğanın yasalarına göre işleyen, çarpılmamış örgen duyumlarını algılayabildiği sürece, *kıpırtısız* maddeyi canlandırarak yanlış yorumlara varabilir elbet: ama duyarlılığı doğal kalmış çocuk *devinen, canlı* maddeyi betimlediği zaman, yargıları *doğrudur, yerindedir.* Bu işlev sonradan doğanın incelenmesinde sürüp giderse —örneğin Sigmund Freud'daki gibi— vücuttaki "süreçler" kök salmış "ruhsal enerji" kavramıyla sonuçlanır. Soruna böyle yaklaşmak

doğrudur, çünkü *ruhsal yaşantıyı* bir *devinim* biçimi saymakta, devinimse, sözün en gerçek *bedensel* anlamında, enerjinin yer değiştirmesini dile getirmektedir. Acunsal yaşam enerjisinin bulunuşunun başlangıç noktası işte bu doğru canlıcı görüştü: *duyumun doğal yapısının incelenmesi, sıkı bir akılyürütme uygulayımıyla kılgısal sınamanın yürürlüğe konmasıyla, kendine özgü dirimsel işlevleri yerine getiren bedensel-dirimsel enerjinin ortaya çıkarılmasına yol açmıştır.*

Buna karşılık, ruhsal devinimle ilgili gizemci anlayış bedendeki enerji süreçlerinin bulunup ortaya çıkarılmasını sağlayamaz. Böyle bir şey ilke olarak olanaksızdır, çünkü gizemci ruhsal dünyayla bedensel dünya arasında hiçbir bağlantı görmez. Gizemci, kılgısal olarak bu tür buluşlar yapamaz, çünkü örgen duyumları, canlandırıcı duyum ve düşüncelere yönelmiş çocuğunkiler gibi dolaysız değildir, *görüntüleri çarpıtan bir aynadakiler gibi bozuktur.* Gizemci dirimsel enerji akımlarıyla bunların yarattığı coşkuları betimleyebilir, giderek çok şaşırtıcı ve kesin ayrıntılar sağlayabilir. Ama nasıl bir ağaç kütüğünün aynadaki yansısını tartamazsak, gizemci de dirimsel akımlarıyla coşkularını nicel olarak betimleyemez.

Çürütülmez hekimlik deneyimleri gizemcide, örgen duyumuyla nesnel coşku süreci arasında aşılmaz bir duvar bulunduğunu kanıtlamaktadır. Bu duvar gerçektir. Gizemciyi saran kişilik zırhı biçiminde karşımıza çıkar. Gizemciyle bu duvarın ötesinde iletişim kurma girişimleri hep müthiş bir kaygı nöbetine ya da kişinin bayılmasına yol açar. Gizemci coşkuyu aynada seyrediyormuş gibi duyumsayabilir, ama hiçbir zaman *gerçek* olarak kendi içinde duyamaz. Bu sav, sayısız kere yinelediğim bir deneye dayanmaktadır: dirimsel enerjiyle sağaltımın yardımıyla gizemcinin zırhını kırabilirsek, gizemli yaşantılar birandauçup gitmektedir. *Gizemli yaşantıyı belirleyen şey, coşkuyla duyumun arasına duvar çekilmesidir.*

Gizemli yaşantı (deneyim) çoğunlukla görülmemiş derecede eziyetçi güdülerle atbaşı gider. Kendi deneyimlerime dayanarak, bedensel boşalma gücü yerinde kişilerde gizemciliğe rastlanmadığını, gizemcilerde de bedensel boşalma gücü bulunmadığını söyleyebilirim.

Gizemcilik dolaysız örgen duyumlarına ketvurulup bunların sonradan "doğaüstü güçler" biçiminde hastalıklı olarak algılanmasına dayan-

maktadır. Bu çözümleme tinciler, usu yarılmış kişiler, dinci doğabilimciler, bütün yansıtımca (paranoya) türleri için geçerlidir. Gizemci kişi doğayı betimlemeye kalkıştığında, kişilik yapısının özelliklerinden ötürü, sonuç *hep* aynı olur: çizdiği resim bir sürü gerçek süreci yansıtır, ama oldukları gibi değil, *çarpıtılmış* olarak. Yansıtımcalı usu yarılmış kişi birtakım elektrik akımlarından söz edecek, tinci çevrede dolaşan külrengi-mavi tinlerden, dinci saralı bir "dünya tin"inden, doğaötesi "mutlak"tan dem vuracaktır. Bütün bu izlenimlerde doğru bir yan vardır: dirimsel enerjinin yarattığı karıncalanma usu yarılmış kişilerin (şizofrenlerin) sözünü ettiği "elektrik akımı"dır; acunsal yaşam enerjisinin mavi rengi tincinin külrengi-mavi tini; dirimsel enerjinin bütün evrene yayılmış olması da, gizemci kişinin kafasında canlandırdığı "dünya tini" ve "mutlak"tır.

Demek ki gerek canlıcı, gerek gizemci belli bir gerçekliğe varmaktadır. Aralarındaki ayrım, gizemcinin gerçekliği çarpıtıp gülünç ya da mutlak bir nesneye dönüştürmesiyle canlıcının cansız şeylere can vermesindedir. Gizemcinin olumlamalarını kolayca çözümleyebilir ya da çürütebiliriz. Canlıcınınkilerse kolay kolay çürütülemez, ama akılla kavranmaları daha kolaydır. Şu çok yaygın ve kanıtlanmış düşünce, "doğanın içindeki uyum" düşüncesi aslında canlıcı bir görüştür; gizemci onu alıp "dünyanın tini" ya da kutsal, evrensel bir varlık haline getirerek çarpıtmaktadır. Gizemci mutlak'a çakılıp kalır. Mutlak elle tutulmazdır. Canlıcı doğal devingenliğini korur. Görüşleri değişkendir. Gizemcinin tersine, elinde, *kılgısal* bir doğru çekirdeği barındıran bir doğa anlayışı vardır. *Gezegenlerarası uyuşum yasasını bulup ortaya çıkaran canlıcı Kepler, onca yüzyıl sonra, gezegenlerin devinimini "vis animalis"e (canlı güce, enerjiye) yüklerken dediği hâlâ geçerlidir*. HAYVANLARIN (CANLILARIN) DEVİNİMLERİYLE CANLI MADDENİN BÜYÜMESİNİ DÜZENE KOYAN ENERJİ YILDIZLARI DA DEVİNDİRMEKTEDİR.

Bütün canlıcı dünya görüşleriyle sahici dinsel görüşlerin kökeni örgendeki dirimsel enerjiyle acundaki dirimsel enerjinin işlevsel aynılığıdır. Canlıcılıkla gerçek dinsel inancın *akılsal çekirdeğini* de yine bu işlevsel aynılık oluşturur; bize düşen, bu akılsal çekirdeği çevresindeki kılıftan kurtarmak, böylece bizi alıp yüzde yüz bilimsel bir süreçle acunsal yaşam enerjisinin doğal işlevine götürecek ilk zihinsel hammaddeyi ortaya çı-

karmaktır. "Doğal işlev" sözünden, burada, *acunsal enerji birimlerine uygun* olarak karşımıza çıkan *acunsal enerji devinimi*'ni anlamak gerekir. "Dirimsel duyum"la "acunsal işlev"in şiirsel ve düşünbilimsel yaklaşımla özdeşleştirilmesi doğrudur, ama insan denen memeli hayvanları doğayla barıştırmaya yetmez. İnsan denen memeli hayvan, düşüncesiyle eylemi doğa gibi, yani gizemsel ya da makinasal olarak değil, *işlevsel olarak* işlemedikçe kendi içindeki ve dışındaki doğayı ne anlayabilir, ne de sevebilir.

İşlevciliğin "enerji"ye ve acunsal yaşam enerjisine dayalı dünyası özgürce, yani kendi yasalarına göre işleyen bir dünyadır. Makinacı doğabilimcinin doğayı dolduramadığı için vazgeçemediği "boşluk"u yoktur; ayrıca, varolduklarını gizemcinin kanıtlayamayacağı cinlerle, perilerle, hayaletlerle de dolu değildir. İşlevciliğin dünyası, soyutlamaları içinde yitip gitmiş matematikçinin yaratmak istediği "gölgeler dünyası" da değildir; o, aynı zamanda duyularla algılanabilen, aygıtlarla ölçülebilen, *elle tutulur, canlı,* dolu bir dünyadır.

Soyutlamaları içinde yitip gitmiş matematikçi kâğıt üzerine döktüğü denklemlerin —düşüncesi soyut simgelerle yakaladığı doğal işlevin küçük bir parçası olduğu için— nesnel süreçleri tanımlayabildiğini anlayamaz. Örgen duyumlarını bilen birey, "yüksek" matematik uzmanının farkında olmaksızın bilgilerini çıkardığı kaynağı keşfeder. Matematikçinin gerçek dünyanın yerine geçirdiği işlevsel simgeler gerçeklikten yoksun olsalar ve gerçekliği yeniden üretme ereğini gütmeseler de, şurası doğru olmaya devam eder: bu işlevsel simgelerin *yaratıcısı* yaşayan bir dirimsel enerji dizgesidir; bu etkin yaşam olmadan, matematikle uğraşamaz. "Yüksek" matematik, ancak canlı doğadaki kökleri bilinmediği ya da kabul edilmediği için kendini doğa bilimlerinin en gelişmişi saydırabiliyordu. Matematikçinin beyni çok özel bir araç değildir; başka beyinlerden, örgen duyumlarını matematik denklemlerle dile getirebilmesiyle ayrılmaktadır. Demek ki matematik denklemi de bütün ötekiler gibi bir anlatım yoludur; gizemcinin daracık kafasının yapmak istediği sihirli değnek değildir. Duyumları sınıflandıran, kümelere ayıran, bir matematik denklemi halinde önümüze getirmezden önce birbirleriyle ilişkilendiren *canlı, yaşayan* varlıktır.

Dirimsel enerjiyi inceleyen dirimsel doğabilimi uzmanı, uyanıkken boşu boşuna çözmeye uğraştığımız birtakım sorunları düşte çözebildiğimizi bilir. İlerde, başka bir bağlam içinde sunacağım bir dizi işlevsel denklemi ben yarı-uyku halinde buldum. Bunu kabul etmekte bir saniye bile duraksamam, çünkü "arı us"un "coşkular"dan üstün olduğuna inanmam; öte yandan, insanın anlama yeteneğinin (zekasının), çevresindeki dünyayı kolaçan edip yoklayan canlı kansunun yürütme örgeninden başka bir şey olmadığını da bilirim.

İşlevsel bakışaçısı içinde, duyum, gerçekliği yoklamanın bir yoludur. Hayvanların duyarga ve dokungaçlarının ağır, esnek, sağı solu yoklayan devinimleri düşüncemi resimlendirmektedir. İşte bu yüzden, işlevcilik duyumlara hakettikleri değeri vermektedir. Duyumu bir *araç* saydığından, onun arılığına, marangozun rendesinin temizliğine özenişi kadar özen göstermektedir. İşlevci, düşünsel etkinliğinin hep "duyumu"yla tam bir uyum içinde olmasına dikkat edecektir. Çalışmalarında akıldışının payını en aza indirgeyen araştırmacı —doğayı incelediğimiz zaman bu pay en az olmalıdır— vücudundan gelecek en küçük uyarı ve duyuma dikkat etmelidir, çünkü akılyürütmelerinin doğru mu yanlış mı, kişisel çıkarlarla gölgelenmiş mi apaydınlık mı, kendi akıldışı eğilimlerini mi nesnel süreçleri mi izlediğini ona işte bu uyarı ve duyumlar gösterecektir. Bütün bunların gizemcilikle uzaktan yakından ilgisi yoktur. Bir araştırma aracı olan *duyusal aygıtın arılığını, temizliğini koruyup sürdürmek* gerekmektedir. Bu arılık, temizlik bir "tanrı vergisi", bir "yetenek" değildir, sürekli bir çabanın, aralıksız sürdürülen özeleştiri ve özdenetimin sonucudur. Dirimsel hastalıklara yakalanmış hastalarımıza bakarken duyusal aygıtımızı denetlemeyi öğreniriz. Alabildiğine duru bir duyusal aygıta sahip olmadan, akıldışı çapaklar ortaya çıktığında onu arıtmayı bilmeden insanın kişilik yapısının derinliklerine inebilmek, doğanın süreçlerini nesnel (yantutmaz) olarak betimleyebilmek olanaksızdır.

Doğanın incelenmesinde (insanın coşkusal yaşamı da hiç kuşkusuz doğanın ayrılmaz parçasıdır!) bu gibi gözlem ve tutumlara yer vermek kimyacının, eski okulu tutan doğabilimcinin, gökbilimcinin, uygulayımcının alışkanlıkları içinde değildir. Bu saydıklarım, dünyayı araştırıp incelemelerini sağlayan duyusal aygıtı hiç tanımazlar. Bütün bildikleri, eylemlerini deneyle denetlemektir; oysa, örgen duyumu olmaksızın ya-

pılan deney makinacı doğal bilimi hiçbir zaman doğanın *gerçekten önemli* gizlerinin çözümüne götürmemiştir. Bilimin uygulayımcıları bunu yadsımakta, ama ünlü doğabilimciler kabul etmektedir.

Biz doğacı bilginler için dirimsel işlevin bir sürü imlemi vardır:

O, *her şeyden önce,* doğanın incelenmesi de içinde olmak üzere, *her türlü* dirimsel etkinliğin temelini oluşturmaktadır. O, araştırma gezilerimize çıktığımız, dinlenmek, araştırmalarımıza çekidüzen vermek, eksiğimizi gediğimizi kapatmak üzere döndüğümüz limandır.

Dirimsel işlev, *ikinci olarak,* doğayı ve kendimizi araştırıp incelediğimiz, bu konudaki bilgilerimizi derinleştirdiğimiz, doğayı ve kendimizi kavradığımız araçtır (Almanca *Begreifen* sözcüğü "yoklamak" ve "anlamak" anlamına gelmektedir). İster iç örgen duyumu, ister dış dünyanın duyularla algılanması söz konusu olsun, insanın başlıca aracı *duyum*'dur.

Dirimsel işlev, *üçüncü olarak,* araştırmamızın konusudur. En önemli araştırma konumuz, yine, hem bir araç, hem bir görüngü olan örgen duyumudur. Canlı maddenin işleyişini araştırırken, içimizdeki doğanın bir kesimini de derinleştiririz. Çünkü *içimizdeki* canlı öz dışımızdaki doğanın ayrılmaz parçasıdır. Sakına sakına yürürsek, dirimsel işlevin sunduğu maddenin altında *evrensel, acunsal olarak geçerli* işlevler buluruz. Burdan da şu kaçınılmaz, çürütülmez sonuç çıkmaktadır: evrensel işlev ilkesi, ne denli küçük olursa olsun, özel işlev ilkesinde gizlidir.

Böylece, nesnel doğanın bir parçası olan dirimsel işlev karşımıza, kendi içinde ve kökensel olarak canlı maddeyle hiçbir ilintisi bulunmayan birtakım evrensel doğal işlevler biçiminde çıkmaktadır. Bir kümülonimbüs bulutunun amiple ortak yanı yoktur. Bununla birlikte, amibin gözlenmesinden bulut için de geçerli sonuçlar çıkarmak olasılıkdışı değildir; nitekim, büyük fırtına bulutunun küçük bulutları kendine doğru çekişi, amibin dirim kabarcıkları üzerindeki çekimine benzetilebilir.

Bu gibi yaklaştırmalarla sonuçlanan böylesine düzenli ve denetimli doğa incelemesi, söz konusu yaklaştırmalardan nefret eden makinacının alışkanlığı içinde değildir. O, amiple bulut arasında herhangi bir ilinti bulunduğunu hiçbir zaman kabul etmeyecek, bu türlü akılyürütmeyi kaçıklık, kâğıtçılık, gizemcilik sayacaktır. İşte bu yüzden, dirim kabarcıklarının oluşturduğu kolamsı maddenin enerji üretiminden yola

çıkarak havaküredeki benzer enerjiyi bulup ortaya çıkaramamaktadır. İşte bu yüzden, *aynı görüngüyü* betimleyebilmek için, havabilimci olarak —20 derecede, *gündüz ışığında* havakürenin titreşimini görünce, "ısı dalgaları"ndan söz etmektedir; gökbilimci olarak *geceleyin* yıldızları gözlediği zaman "kötü görüş"ten ya da "belli belirsiz ışık"tan dem vurmaktadır; elektrikçi-doğabilimci olarak havakürey i incelediği zaman da "durağan elektriklilik"ten. "İyonlaşmış acunsal toz" terimini üreterek bütün sorunları çözdüğünü öne sürmese, kimsenin bir diyeceği olmazdı. Kendini beğenmişliği bilimsel düşüncenin gelişmesini engellemektedir; insan soyunun ilerki gelişmesi daha binlerce yıl insanın doğa karşısındaki tutumuna (başka bir şeye değil, yalnız ona) bağlı kalacağından, bu gibilerin sersemce kendini beğenmişlikleri toplumsal evrimi de köstekleyemektedir. Bugün dünyanın içinde bulunduğu durum başka bir yoruma gerek kalmaksızın çok şey anlatmaktadır.

İşlevsel düşüncede durağan hal yoktur. Ona göre, donmuş yapılarla kıpırtısız biçimler söz konusu olduğu zaman bile, her şey *devingen*'dir. Gözlemciyi doğal süreçle bağıntılı kılan da işte habire akıp giden düşüncenin bu devinimi ve kararsızlığıdır. "Akıp giden" terimi aynı zamanda gözlemcinin duyusal aygıtı için de geçerlidir. Dirim, zırhın zorlaması bulunmadığı sürece, durağan hal nedir bilmez. Doğanın kendisi de, gerek bütünüyle, gerek ikinci elden işlevleriyle "oynak"tır, "akıp gidici"dir. Durağan hallerden habersizdir. Bundan ötürü Bergson'un, "süre yaşantısı"nı çok doğru betimlerken, "doğaötesi" adını verdiği dirimsel-bedensel olguyu "bilimle uygulayım"ın alanı saydığı doğanın karşısına dikmekle yanılgıya düştüğü kanısındayım. Gerçekte Bergson, doğa konusundaki görüşünü açıklarken tek bir şey göstermeye çalışıyordu: makinacı bilimin cansız doğayla uygulayımcı uygarlığa yüzde yüz uyduğunu. Ve duyarlı canlı varlığı ya da dirimsel-bedensel süreçler alanında doğanın incelenmesi *edimi*'ni kavramakta hiçbir işe yaramadığını.

Acunsal yaşam enerjisiyle ilgili araştırmalar makinacı doğa incelemesinin yalnızca dirimsel-bedensel alanda değil, bütün doğal süreçlerin ortak paydasını bulmak gerektiğinde, doğanın bütün öbür alanlarında da başarısızlığa uğradığını ortaya çıkarmıştır. Çünkü, daha önce söylediğimiz gibi, doğa yalnız canlı madde alanında değil, bütün alanlarda *işlevsel*'dir. Gerçi devinimbilim, makina bilimi vardır Ama doğanın bu

devinimbilimi de doğal işlevsel süreçlerin özel bir türüdür. Bunun kanıtını ilerde sunacağız.

Kendi kendimizle tutarlı kalabilmek için, dirimsel enerjinin her şeyin başı olan acunsal yaşam enerjisi olduğu çalışma varsayımına bağlı kalmayı sürdüreceğiz; bu ilk acunsal enerji, alabildiğine karmaşık bir türeyim süreci sonunda, üç büyük işlev alanı yaratmıştır: devinim enerjisi, cansız kütle, canlı madde; ilk acunsal enerji, birtakım türeme biçimler altında, bu üç temel işlev alanında *etkili biçimde* işlemektedir. Bu varsayımdan yola çıkarak, dev boyutlu bir işle burun buruna gelmekteyiz: özgül enerji türlerini dirimsel enerjinin ortak işlev ilkesinden türetmek. Bunu kanıtlayabilmek için önümüzde birkaç yol var:

Dirimsel enerjiyi havaküre de ve canlı varlıkta işleyişle ele alabilir, temel işleyiş ilkelerini çıkarabilir, daha üst türevlerde izini sürebiliriz. Çok daha iyisini yapabiliriz: özgül enerji türlerini şu üç büyük işlev alanı *içinde* ve *arasında* somut olarak kavrayabilir, daha üst basamaktaki ortak işlev ilkesi bizi alıp bütün doğadaki ortak işleyiş temellerine götürebilsin diye, sözü geçen üç alanı somut olarak birbirine bağlayabiliriz.

Bu yaptığımız düşünbilim de değil, doğacı düşünbilim de. İşimizi, geniş bir ırmak üzerinde köprü kurmakla yükümlü mühendisinkine benzetebiliriz. İki yakanın birleştirilmesi gerekmektedir; bunu yapabilmek için, mühendisin köprüyü bir bütün olarak tasarlaması, değişik çimento kalıplarının biraraya gelmesini *kılgısal olarak* sağlaması gereklidir. Mühendisin tersine, biz köprümüzü önceden saptanmış belli bir tarihte gidiş-gelişe açmaya söz vermiyoruz. Kurmaya başladığımız sanat yapıtının ne zaman biteceğini ve onu kimin bitireceğini bilmiyoruz. Kendi imgegücümüzün sınırları içinde kalmak üzere, *hem* iki kıyıya, *hem de* ırmağın aşılmasını sağlayacak yapı araç gerecine dikkat etmek zorundayız. Şimdilik biçim, kullanılacak araç gereç, aydınlatma gibi sorunları gözönünde bulundurmuyoruz.

Acunsal yaşam enerjisini oldukça çeşitli işlev alanlarında yeterince inceleyip bütün doğada ortak işleyiş temelini ilgilendiren birtakım evrensel ilkeler öne sürecek duruma geldik.

Doğanın bu işleyiş temelini derinleştirince, dirimsel enerjinin temel özelliklerinden biriyle karşılaşmaktayız: AÇILIP KAPANMA (yürek atışı) devinimi. Bu devinim, yanyana kondukları zaman devinimi ta-

mamlayan, karşıt yönlü iki bölümsel işlevden oluşmaktadır: *yayılma* ve *kasılma*. Burada makinacılara özgü bir dil kullandığımı biliyorum. Ancak, incelememiz boyunca, ele alınacak işlevi doğal sürecin genel devinimden ayırma, giderek, daha iyi inceleyebilmek üzere kıpırtısızlaştırma gerekliliğinden kaçmayalım. Yalnız, araştırmamızın gereksinmelerinin yarattığı bir önlemi işlevin nesnel özelliği gibi yorumlamaktan da kaçınalım. *Doğaya, akılyürüttüğümüz birkaç saniye boyunca kazandığı, ama aslında kendisinin olmayan nitelikler yakıştırmaya hakkımız yoktur.* Bu olgunun üstünde duruşumuz boş bir bilgiçlik değildir. Makinacı bilim bu tür yanlış yorumlarla doludur.

Makinacı bakteribilimi, dirimsel etkinliği olan birtakım kimyasal boyalarla yumurtacıkları ve kimi bakterileri boyamaktadır. "Olumsuz gram" tepkisi denen işlemde stafilokoklar maviye, eozinle yapılan işlemde Koch basilleri kızıla boyanmaktadır. Bakteribilimci o zaman boyalarla yapılan bu işlemden gözle görülmeyen canlılara özgü dirimsel bir nitelikmiş gibi söz etmektedir. Yanılgıdır bu, çünkü boyama nesneyi görebilmek üzere girişilen yapay bir işlemdir, minicik canlıların özgül niteliği değil.

Makinacı okulu benimseyen kanser uzmanı kanser hücresinin gerçek özelliklerinin hep kıyısından geçmiştir, çünkü hücrenin araştırmalar sırasında edindiği ikinci elden, yapay niteliklerine çakılıp kalmıştır.

Makinacı doğabilimci ışığın yedi asal renkten oluştuğunu, ışığı bunların "oluşturduğunu" söyler. İşlevciyse, bir ışın prizmadan geçerse yedi renkli bir demet görünümü alır, der. Arada prizma, yağmur damlaları, yani yapay bir nesne yoksa, ışık birtakım özel nitelikler, örneğin bir odayı aydınlatma gibi nitelikler taşıyan, benzeşik (homojen) bir görüngüdür. Ayrıca, ışık "aydınlatıyor" derken şimdilik hiçbir şey anlamadığımızı da unutmayalım.

Bir hayvanı öldürüp dilediğim gibi parçalayabilirim. Kimse çıkıp hayvanın benim yarattığım parçalardan "oluştuğunu" söyleyemez. Bu dediğimiz, saçma bir örnekle, bütün makinacı bilimin boşluğunun kanıtlanmasıdır. *Deney yaparken araya girmek, oynamak, üzerinde araştırma yapılan nesnenin doğal yapısını bozar.* Kanserli bir dokunun boyanması canlı niteliklerini yok eder. Işığın bir prizmadan geçirilip ayrıştırılması bizi yalnızca *yolundan saptırılmış* ışık konusunda aydınlatır,

üzerinde oynanmamış ışık konusundaki bilgimize en küçük bir katkıda bulunmaz.

Makinacı doğal bilimler, geniş araştırma alanlarında, doğal bir işlevin *değiştirilmiş* niteliklerinin asıl niteliklerinin aynısı olduklarını sanmakla yanılgıya düşmüşlerdir. İki yaşındaki bir çocuktan üçgenleri ya da dikdörtgenleri yan yana koymasını istediğim zaman, iki yaşındaki bir çocuğun doğal yapısı konusunda hiçbir *bilgi* edinmem; yalnız, giriştiğim deneyin *özel durumunda* bir çocuğun nasıl tepki gösterdiğini öğrenirim. Çocuğu ilkin kendi doğal çevresinde gözlediğimiz zamansa durum aynı değildir. Çocuk varoluş koşullarını kendi eliyle hazırlar; benim yapay olarak yarattığım *koşullara* göre tepki göstermez. Bundan ötürü, doğanın doğrudan gözlenmesi deney yapmaktan çok daha önemlidir. Gözlemlerimi doğrulamak üzere *doğada yaptığım değişimi değil, doğanın kendisini* gözlememe izin verecek deneyler hazırlayabilirim.

O zaman, bitkilerin yoğun dirimsel enerji ve su aldıkları zaman, alamadıkları zamana oranla çok daha iyi büyüdüklerini saptarım. Bu durumda, tohumları yoğun dirimsel enerjiye tutarak ve büyümelerini ışın verilmemiş tohumlarınkiyle kıyaslayarak, deney yoluyla, *doğal* koşulları yeniden yaratmış olurum. Ama doğal büyümesi sırasında hiç karşılaşmadığı bir kimyasal ürünle işleme sokarsam, tohumda *yapay* bir değişime yol açarım. Sonuç yararlı da olabilir, önemsiz de, zararlı da. Ancak, doğada bulunmayan koşullar yarattığım zaman hiçbir doğal süreci inceleyemem. Çocuk, doğal gelişmesi sırasında birtakım küpleri alıp toprağa gömmez, kum ya da toprakla oynar. Kanserli hücre doğal ortamında Gram tepkisindeki gibi değil, kendine özgü bir renk taşır. Doğada tohumun gelişmesi potasyumun etkisiyle değil, dirimsel enerji süreçlerinin araya girmesiyle olur.

Her türlü doğa incelemesi, neden olarak coşkuyla, sonuç olarak duyumu birbirine bağlar. Nicel değişimlerin nitel değişimlere yol açtıklarını, dirimle cansız maddenin birbirlerini etkilediklerini, koşullandırdıklarını, değiştirdiklerini çok iyi biliyoruz. Demek ki *devingen* düşünce dirimsel enerji işlevciliğinin bir *özelliği* değildir. Doğal süreçlerin ekinsel (kültürel) süreçleri etkiledikleri, ekinsel süreçlerin doğayı değiştirdiği düşünen herkesin bildiği sıradan bir doğrudur. Aynı biçimde, herkes kılgısal yaşamda hayvanlarla bitkiler, insanlarla makinalar, dişilerle

erkekler, bilimle sanat, elektrik bilimiyle makina bilimi, artı elektrik yüküyle eksi elektrik yükü, asitlerle bazlar, derebeylikle kentsoyluluk, matematikle müzik, akılla duygu, düşünceyle yaşanmış deneyim arasındaki işlevsel etkileşimleri bilmekte, kabul etmekte, anlamakta, kullanmaktadır.

Dirimsel enerjiyi temel alan işlevcilikle bütün öbür akılyürütme biçimleri arasındaki *temel* ayrım, canlı varlığın birtakım bağlantılar kurmakla kalmayıp *daha derin üçüncü bir işlevsel ilinti aramaya girişmesinde* aranmalıdır.

Aşağıdaki sonuçlar, iki işlevin üçüncü temel işleyiş ilkesine bağlanmaya çalışılmasından son derece yalın ve mantıklı bir biçimde çıkmaktadır:

1) Daha yakından tanımayı öğrendikçe, varolan bütün işlevler karmaşıklaşmayıp *yalınlaşmaktadır*. Bu noktada, dirimsel enerjiye dayalı işlevcilik bütün öbür akılyürütme yöntemleriyle yüzde yüz çelişmektedir. Makinacıyla doğaötecinin gözünde dünya, onunla ilgili olgusal ve işlevsel bilgileri arttıkça, karmaşıklaşmaktadır. İşlevcilikse, doğadaki süreçler konusunda çok daha yalın, açık, saydam bir görüş getirmektedir.

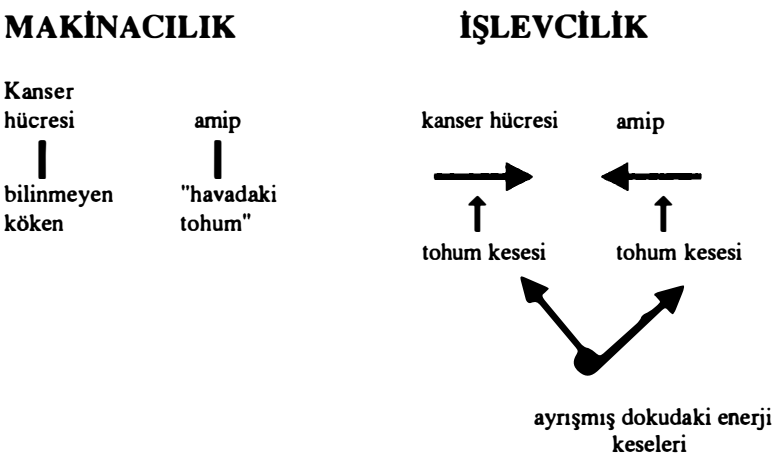
2) Herhangi bir işleyiş ilkesiyle bağıntı kurmak araştırmacıya *daha başından* araştırmalarını çevireceği yönü göstermekte, *çok daha yalın ve evrensel işleyiş ilkeleri* bulup ortaya çıkarmasını önermektedir. Hayvanla bitkinin ortak işleyiş ilkesi, yani dirim kabarcığı (bion) bulunduğu zaman, ister istemez çok daha köklü ve evrensel *ortak etkenler*, örneğin *canlı maddeden* elde edilmiş dirim kabarcıklarıyla cansız maddeden gelme dirim kabarcıklarının ortak işleyişini araştırma zorunluluğu doğmaktadır. Böylece, örgensel (canlı) maddeyle örgensel olmayan (cansız) maddeyi inceleyebileceğimiz bir görünge, bir bakışaçısı elde ederiz.

Araştırmalarımızı *özel*'e mi *genel*'e mi, ayrımlar'a mı *ortak etkenler*'e mi, *değişik biçimler*'e mi *temel biçimler*'e mi yönelteceğimize karar vermek bize düşer. Değişik biçimlerin, öbür değişik biçimlerden apayrı işleyiş yasaları vardır. Ama değişik biçim, *aynı zamanda*, kökenindeki genel ilkeye de ayakuydurur.

Kanserin dirimsel yanı üzerinde araştırma yaparken, işlevci sav çarpıcı biçimde doğrulandı. Hayvan dokusundaki kanserli hücre, buğdaygillerden

bir yaprak daldırılmış suda üreyen amipten bütünüyle ayrıdır. Makinacı kanserbilimci amibin havada uçuşan tohumlardan geldiğini, kanserli hücrenin kökeninin bilinmediğini söyler. Görüldüğü gibi, "amip"le "kanserli hücre" eskiden birbirinden kesinlikle ayrılmış, başsız sonsuz, başka alanlarla ilgisi bulunmayan iki alana girmekteydi. İşlevcilikse, kanserli hücreyi amibe benzeterek kendine geniş bir araştırma alanı açıyordu.

Yakından bakıldığında, bunlar arasındaki *ortak etkenler* ayrımlardan daha çoktur. Kanserli hücrelerle amipler, dirim kabarcıklarıyla enerji keseciklerinden yola çıkarak belli bir örgenleşmeyle gelişmektedir. Kanserli hücre hayvan dokusunda üreyen amip, amip de bitki dokusunun kanserli hücresidir. Amiple yozlaşıp dirim kabarcıklarına ayrışan canlı dokudaki kanser hücresi arasında bağ kurmakla kanserbilim araştırmasına eskiden kapalı geniş ufuklar açılmaktadır. Böylece şu yalın çizimi elde etmekteyiz:

Makinacı anlayış ayrımlara takılıp kalır, ortak etkenleri genellikle es geçer; böyle yapmakla da, esnekliğini yitirir, her yere aşılmaz sınırlar çeker. İşlevci düşünce ilkin ortak niteliklere bakar, çünkü ortak çizgilerin incelenmesi bizi çok daha ileri götürür, çok daha derin görüşlere yol açar.

Darwin, insanın üst basamaklardaki hayvanlardan türeyiş biçimiyle ilgili araştırmalarında şurda burda gözüken küçük ayrımlardan çok insan, domuz, maymun, köpek dölütlerindeki (ceninlerindeki: embryon'larındaki) ortak niteliklere önem vermiştir. Böylece, hem insanlara hem maymunlara uygulanabilen ortak evrim ilkesini bulmuştur. Makinacılıkla gizemcilikse yalnız insanla hayvan arasındaki ayrımlarla, insanın "hayvansal olmayan" ya da "cinsel olmayan" yanıyla ilgilenmiştir, ilgilenmektedir. Bu ayrımcı incelemenin bizi alıp nasıl *ille de erekçi* ya da *gizemci* dünya görüşüne götüreceği gösterilebilir: bizi ortak kökene götüren hep ortak etkendir. *Değişik görüngülerin ortak işlevlerinin incelenmesi, bundan ötürü, aynı zamanda tarihsel ve türeyimsel (genetik) bir incelemedir.* Ayrımcı gözlem, örneğin betimlemeyle yetinen dirimbilim hiçbir zaman türeyimsel incelemeyle sonuçlanmaz. Dolayısıyla, değişik varlık biçimlerini işlevlerindeki ortak bir "amaç" ya da "erek"le birleştirme eğilimi doğar. Böylece gizemcilik sızıverir bilime. Ayrımcı incelemenin gizemci yanı da bizi alıp dosdoğru dirimle ilgili akıldışı öğretilere, ırkçı önyargılara, küçük çocukların cinsel açıdan baskı altında tutulmasına götürür.

Demek ki, dirime düşman öğretinin hep benzerliklere değil de ayrımlara parmak basma eğilimi bir rastlantı olmayıp sağlam nedenlere dayanmaktadır: böylece bu eğilime sahip çıkan ulusçuluk halklar arasındaki ayrılıklara, aile öğretisi aileler arasındaki benzersizliğe, para ilkesi zenginlik ayrımlarına, yetke ilkesi toplumsal sıralanmadaki basamak ayrılıklarına önem verir; dirime olumlu gözle bakan tutumsa, tersine, herkesteki ortak niteliklerin altını çizmeye çalışır: insan denen memeli hayvanların dirimsel kökenine, insan, hayvan ve doğa arasındaki birliğe, ortak dirimsel çıkar ve gereksinmelere parmak basar.

İşlevsel düşünce bütün süreçlerin içindeki *devinimin* bilincinde olduğundan, kendisi de hep devinim halindedir, içinde bir sürü geliştirici süreç barındırır. Makinacı düşünce özünden katıdır ve araştırdığı nesneyi, eğitimi, hekimliği, toplumsal çabaları kötürüm eder. Tutucunun iyiniyetinden kuşkumuz yok gerçi, ama canlı gerçekliği çekip çevirebilme yeteneğinden var. Makinacı ancak tutucu ya da gerici olabilir. Kendi tutum ve niyetleri konusunda düşündüğünün hiç önemi yoktur; düşüncesinin doğal yapısı onu evrimden habersiz kalmaya, canlı madde konusunda yanlış şeyler düşünmeye ya da dirimden nefret etmeye, kaskatı ilkelerle yitirdiklerini geri alma çırpınmasına iter.

Dirimin özyapısı işlemek, her türlü katılaşmaya karşı çıkmaktır. Doğa, yazçizcilik, kamu görevlisi egemenliği nedir bilmez. Doğanın yasaları işlevselidir, makinasal değil. Makina biliminin, devinimbilim yasalarının geçtiği yerde bile doğanın bir sürü ayrık örneği vardır.

İşlevcilik, makinacılığın aşılmaz dediği çelişkileri aşabilir, çünkü o her yerde ortak yanlar bulur. Birkaç örnek verelim:

Makinacı "toplum"la "birey"i bağdaştıramaz; eksik olan iyiniyet değil, yol yordamdır. O zaman *ya* toplumun çıkarlarını öne alır *ya da* bireyinkileri. Toplumun çıkarlarının, bireyin çıkarlarının gözetilmesine bağlı bulunduğunu çok iyi bilir; ama gerek düşüncesinde gerek edimlerinde bunlardan *ancak biriyle* ilgilenir. Böylece Devlet'le bireyler arasında çözümsüz bir karşıtlık doğar.

"Din"le "Cinsel yaşam" arasındaki kesin ayrılık da makinacı ayrımcılığın başka bir örneğidir. Makinacı ve gizemci düşünce dinle cinselliği bağdaştıramaz. Bu ayrım öylesine uzar ki, katoliklikte cinsel haz, Kilise'nin kutsadığı evlilik içinde bile günahtır. İşlevcilik bu karşıtlığa son vermiştir: gerçekten de, cinsel yaşamla dinin ortak ilkesi, vücuttaki doğanın vücut tarafından algılanmasıdır. Ataerkil düzenin evrimi insan denen memeli hayvandaki doğanın cinsel belirtilerini baskı altına almaya başlayınca, *günah sayılan cinsel etkinlikle günahtan arınma yolu sayılan din arasında* keskin, aşılmaz bir karşıtlık doğmuştur. Doğal dinde, dinle cinsel yaşam aynı şeydi: ikisi de kansu dizgesindeki dirimsel enerji atılımıydı. Ataerkil düzende, dirimsel enerji etkinliği "günah" ve "Tanrı" diye ikiye bölünmüştür. Dolayısıyla işlevcinin, cinsel coşkularla dinsel coşkuların aynılığı, bunları birbirinden ayıran kopmanın nedenleri, bu kopma sonunda ortaya çıkan karşıtlık, dinci insanın cinsel etkinlik karşısında duyduğu korku, dine sırt çeviren insanın cinsel yaşamının yılışık yozlaşması konusunda çok açık bir görüşü vardır. Makinacıyla gizemci, hem tutsağı hem çoğaltıcısı oldukları bu karşıtlığın ürünüdürler. İşlevci, gerek dinin gerek cinsel etkinliğin kökeni ve özü olan coşkudaki ortak etkenleri ortaya çıkararak bu katı karşıtlığın diktiği duvarları yıkar.

Makinacılığın doğaya çizdiği kesin sınırların aşılması işlevci bilgini ilkin belirsiz bir alana götürür. Gözlem ve kuramsal hazırlama alanında benimsenen makinacı katılık nesnel araştırmaya yarar değil, araştır-

macının kendisine güvenlik sağlar. Ben kendimde ve bir sürü çalışma arkadaşımda, katı sınırlandırmalarla yasalara bağlanmanın *araştırmacıyı ruhsal tedirginlikten kurtarmaya yaradığını* doğrulama fırsatını bulmuşumdur sık sık. Devinimin önüne köstek koymakla, *devinen* bir nesneyi incelediğimiz zamankine oranla çok daha az tehlikeye atılmış olmaktayız.

Bir dirimsel araştırma kurumunda çalışmış olan kadın yardımcılarımdan biri, araştırmalarına çok kesin kurallar konduğunu anlattı. Birtakım sınırları aşma, "araştırma izlencesi"nin dışına taşan alanlara girme hakkına sahip değilmiş. Sinirceli kişilik yapısının keyfilik ve düzensizlik eğiliminin bu gibi kuralları zorunlu kılabileceğini kabul ediyorum elbet. Ama bunların her türlü ciddi araştırma çalışmasını olanaksız kıldığını da biliyorum. Örneğin bakteri uzmanı mikroptan arıtma sınırları içinde öylesine daralır ki, doğanın mikroptan arınmamış olduğunu, *çürüme süreçlerini de incelemek gerektiğini* unutur. Başka bir bağlam içinde, kanserbiliminin, yalnızca mikroptan arınmış alanda çalıştığı için, kanserli canlılardaki ayrışma görüngülerini yanlış değerlendirdiğini göreceğiz. Mikroptan arıtılmamış deney parçaları üzerinde çalışırken insanın kendini daha az güvensiz duyduğunu söylemeye bile gerek yok. Ancak bu güvensizlik iyi bir akıl sağlığı dengesi alıştırmasıdır. Gerçekten de, "mikroptan arıtılmış" ortamda elde edilen sonuçların "mikroptan arıtılmamış" doğal verilerle karşılaştırılması gerekmektedir. Bu daha zor, ama daha doğurgandır. İnsan o zaman önyargılardan sıyrılmakta, gerçekliğe daha çok yaklaşmaktadır.

Doğanın deney yardımıyla incelenmesi, *nesnel* araştırmaya doğru atılmış büyük bir adımdır. Ancak *makinacı* kafada yapılan deney araştırmacıyı ele aldığı nesneyi dolaysız gözlemekten caydırdı. İnsanoğlu, haklı olarak, ayırdetme yeteneğinden ve coşkularının akılsallığından öylesine kuşkulandı ki, nesnel araştırmaya gereğinden çok önem verir oldu. Gerek canlı dokunun incelenmesini, gerek çıplak gözle havakürenin gözlenmesini elinin tersiyle itti. Esirin ortadan kaldırılmasına yol açan Michelson'un ışığın hızıyla ilgili deneyine benzeyen "nesnel deneyler" doğanın incelenmesini yıkıcı biçimde etkilemiştir. Deneylerle canlı gözlemciyi denetleyebiliriz, ama yerine başkasını geçiremeyiz. Makinacı ölçütlere göre çalışıp düşünen bir kişilik yapısı deneyden gebe kalamaz.

İşte bu yüzden, dikilen bütün engellere karşın, doğanın makinacı gözle incelenmesine başkaldıran kişi, katı kuralcılığı yadsıyışıyla bir sürü şey bulup ortaya çıkarmıştır. Onun bütün yaptığı, doğal görüngülerin doğrudan doğruya gözlenmesine ve bunlar arasında işlevsel, yani doğal bağlar kurulmasına dönmek olmuştur. Bilim dünyasındaki bu başkaldıranlar aynı zamanda düşünce dünyasının da ayaklanmacılarıdır; bunların doğal işleyişleri canlıydı, sınırlara aldırmıyor, kimyasal maddelerin değişmezliği, enerjiyle kütle ilişkileri, hayvanla insan arasındaki ilintiler gibi alanlardaki engelleri devirip geçiyorlardı. Bunun doğruluğunu anlayabilmek için, dolaysız gözlemle gerçekleştirilen ruhbilimsel buluşları düşünelim!

İşlevcilik, deneyden gözlemlerini ve düşünsel buluşlarını doğrulamak üzere yararlanır. *Düşünme ve gözlemin yerine deneyi geçirmez.* Makinacının düşüncesiyle gözlemlerine hiç güveni yoktur, ve haklıdır da. İşlevciyse duyularıyla akılyürütmelerine güvenini yitirmiştir. Gizemciden ve dine inanan kişiden deneyle sınadığı belirsizliği bilişiyle ayrılır. Makinacıdan da gözlem alanından *hiçbir* şeyi çıkarmayışıyla, *bütün* olasılıkları gözönünde bulundurmasıyla, ilintileri algılayıp bilimleri birbirinden ayıran duvarları yıkışıyla, işlevsel ilkenin gittikçe artan *yalınlığına* doğru sürekli ve düzenli olarak ilerleyişiyle ayrılır.

Makinacı bilimci yaptığından öylesine az emindir, işlemleri öylesine karmaşık ve gereksiz ayrıntıyla doludur, bu ayrıntılar bütünden öylesine kopuktur ki, *yalınlıklarıyla* dikkati çeken sonuçları yanlış, kabul edilmez sayar. Dirimsel enerji biriktiren aygıt, çok ünlü kişilerce, "madenden yapılmış yalın bir kutu bu!" diyerek bir kenara itildi!

Makinacı insan yapısı belirsizliklere dayanamaz, belirsizliğin doğurduğu uzun gerilimlerden kaçar, doğanın oynak ve iç içe geçmiş işlevlerine sırtını döner. Bütün bunlara, ilerde, başka bir bağlam içinde inceleyeceğimiz dirim korkusu da eklenir.

İşlevci, makinacının doğaya koyduğu sınırları aşarak, evrensel işlevlerle bunların özgül biçimlerini birbirinden ayırarak olguların çeşitliliğini işlev ilişkilerine, işlevleri enerji süreçlerine, değişik enerji süreçlerini doğanın bütün evren için geçerli bir yasasına indirger. Belli bir zaman dilimi içinde kılgısal ya da kuramsal olarak gerçekleştirdiği şeyin hiç önemi yoktur! Önemli olan, bilimsel araştırmanın yönüdür.

Bu yönse (yani yalınlaştırma ve birleştirme *ya da* karmaşıklaştırmaysa) araştırmacının kişilik yapısına bağlıdır.

Dirimsel enerjiye dayalı coşkularla insanın örgenlerindeki dokusal süreçler arasındaki bağı bulup ortaya çıkarmak söz konusu olduğunda makinacı görüş hiç işe yaramaz. Algılanabilen çırpınmalarla öznel akım duyumları, bunların dokulardaki özlerde oluşan somut süreçleri dile getirdikleri varsayımını doğrular gibidir. Makinacı dünya görüşü sağlam temellere dayanan sanımızı doğrulayıp kanıtlamakta bize yardım edemez. İnsan dokularında oluşan süreçler doğrudan doğruya gözlenemez. Kesip bakma ya da dokuları boyama bizi "canlı" dokular konusunda aydınlatamaz, çünkü ölü ya da ölmekte olan doku canlı dokudan *yüzde yüz* ayrılmaktadır. Makinacı hastalıkbiliminin önermeleri hem *ölü,* hem de *boyalarla doğal yapısı bozulmuş* dokulara dayanmaktadır; dolayısıyla dirim sorununu es geçmekte, verimsiz yollara dalıp gitmektedir. Makinacılık ayrıca, insanların hayvanların dokusal işlevlerini, *kökeni* dokularda *değil,* "daha üst merkezler"de bulunan sinir ağlarına yüklemektedir. Öyleyse, görünür kılındıkları zaman bile, minicik canlıların mikroskopla gözlenmesi bizi hiçbir yere götürmez. Amipte sinir yoktur, makinacı bilimin gördüğü biçimde, daha üst basamaklardaki hayvanların sinir ağına sahip değildir. Demek ki makinacı hastalıkbilimi (patoloji) daha baştan değişik gözlemler arasında koşutluk kurma olasılığını elimizden almaktadır.

İşlevcilikse bütün bu önyargıları ve onların getirdiği daracık sınırlandırmaları aşmıştır. İşlevcilik, zihinsel bir işlemle, hayvan dokusunu tekhücreli canlının dokusuna bağlamaktadır, çünkü bütün canlı maddelerin ortak işlev temellerinde benzer olmaları gerekmektedir. Böyle bir benzerliği kabul ettiğimiz andan sonra, *dirimsel enerjiyle sağaltım konusunda da uzmanlaşmış bir ruh hekiminin bakımevi çalışması sırasında sık sık rastladığı dirimsel enerjiye dayalı duyumların hayvan dokusunda görülebilecek, gerçek bir temele dayanıp dayanmadıkları* sorusunu yanıtlayabilmek için bir sürü deneysel olasılığa kavuşuruz.

Devinen amipleri gözleyelim; hoşa gidici uyarılma halinde, merkezden yanlara doğru kansu akımları görürüz; tatsız uyarılma halindeyse, canlının merkezine doğru. Başka bir deyişle: amip haz verici uyarılara doğru uzanmakta, uyarı tatsızsa içine kapanmaktadır. Son derece yalın ve doğru

bir gözlemin ve buna uygun bir kuramın yardımıyla çokhücreli canlıyı amibe bağlayan sağlam bir köprü elde etmiş durumdayız. Amipte, insan denen memeli hayvanın davranışını bakımevinde gözlerken sezinlediğimiz tepkileri buluruz. İnsanoğlu için ruh hekiminin yaptığı bir tümdengelimin sonucu olan şeyi, yani bir coşkuyu (atılımı) dile getiren *hücre kansuyu devinimini* amipte doğrudan gözleyebiliriz. Kuramımız şöyle diyor: *İçimizde öznel olarak duyumsadığımız ve "örgen duyumu" adını verdiğimiz şeyler hücredeki canlı maddenin nesnel devinimleridir. Örgen duyumlarıyla kansu devinimleri işlevsel düzlemde aynı şeydir.* Hazdan ötürü genleşip yayılma, kaygıdan ötürü de büzülüp kasılma işlevleri açısından bakıldığında, insanla amip işlevsel olarak benzeşmektedir.

Bırakalım amip ölsün. Canlı hücre maddesi yavaş yavaş devingenliğini yitirir, sonunda devingenlik hepten kesilir. "Ölüm"dür bu. Ölümden sonra, hücrenin içindeki kansu, kanserli dokuların incelenmesinin gözler önüne serdiği "T" (ölüm) kabarcıklarına, cisimciklerine ayrışır. Tekhücreli canlılardaki ancak mikroskopla görülebilen süreçler bizi kansere yakalanmış insanın dokularındaki yozlaşıp ayrışmaya giden yola sokmuştur. Dahası, buğdaygillerden alınmış bir dokunun suda dirim kabarcıklarına ayrışıp tekhücreli canlıya dönüşmesi bize bozulmuş insan dokusunda kanser hücrelerinin oluşumunun anahtarını vermiştir. Mikroskopla yaptığımız gözlemler, bakımevindeki gözlemlerimizi doğrulamıştır. Bir doku ilkin dirim kabarcıklarına ayrışmakta, sonra da, dirimsel enerjisini yitirince, acunsal yaşam enerjisinden yoksun kalınca, "T" cisimciklerine dönüşmektedir. Bu gözlemle kanserli vücudun canlılığını yitirmesi, kansere özgü pis ya da çürük kokusu, devingenliğin azalması, kişilik yapısında beliren yazgıya boyuneğme falan yüzde yüz uyuşmaktadır. Bütün bunlar vücudun yavaş yavaş dirimsel enerjisini yitirdiğini göstermektedir. Beylik hekimliğin pek az yargısının bunca olguya dayandığı kanısındayım.

Ve bütün dediklerimize, havaküredе dirimsel enerjinin varlığı eklenmektedir. Bir biriktireçte toplanan bu enerji, vücuttaki dirimsel enerji yitimini durdurmakta, giderek geriletmektedir. Kanserlinin kanındaki dirimsel enerji yokluğu dirimsel enerjiyle sağaltım sonunda giderilebilmektedir. Vücut o zaman kendini daha güçlü duymakta, güdülerindeki enerji yükü artmakta, kilo almaktadır.

Bir tek temel kuramsal ilkeden yola çıkarak, değişik, ama düzenli araştırma yöntemleriyle birbirinden son derece uzak alanlarda elde edilmiş verilerin işlevsel olarak birbirine bağlanmasının büyücülük ya da sihirbazlık olmadığını, hepimizin öğrenebileceği bir akılyürütme uygulayımı olduğunu saptıyoruz. Bu akılyürütme uygulayımının yardımıyla, dirimbilimle hekimliğin ayağına uzun süre köstek olan boşlukları aşıyoruz. Değişik örgenleşme düzeyindeki canlı madde türlerini bir BİRLİK içinde eriten, ilk dirimsel devingenliktir, her şeyin başı olan coşkudur (atılımdır). Sinir yollarıyla özel salgı bezlerine karşı tam anlamıyla bağımsızız, çünkü biz sorunu alıp olması gereken yere, *canlı işlevin temellerine* yerleştirdik. Akılyürütmemizin temel taşları özler ya da yapılar değil, *devinimler* ve *enerji süreçleri*'dir. Özlerle yapılar son derece karmaşık, ilk elden devinimlerse alabildiğine yalın, kolayca gözlenebilir olduklarından, kendimize yeni ve çok şey vaat eden bir çıkış noktası sağlamış olmaktayız. Şimdilik, hekimsel ve deneysel konumumuzun yalınlığı bizi özlerle yapılara eğilip kalmış hekim arkadaşlarımızın makinacı hastalıkbiliminden ayırmaktadır. Birkaç yıl önceki gibi "bilime aykırı" sayılmasa da, yalınlık henüz güven vermemektedir. Karmaşık bir düşünceye amiple insanoğlunun kıyaslanmasının ne denli garip kaçacağının çok iyi farkındayım. Ancak, makinacı kanserbiliminin buğday yaprağı daldırılmış suda üreyen tekhücreli canlıyla kanser hücresi arasına çektiği katı sınırın da bize çok garip gözüktüğünü söyleyebilirim.

Bilimsel araştırma yöntemleri üstünlüklerini yalnızca ortaya çıkardıkları olgularla değil, ayrıca araştırmaya açtıkları *yeni* alanlarla kanıtlar. Kanserli hücreyle tekhücreli canlının makinacı görüşle birbirinden ayrılması bizi çıkmaza sürüklemiştir. Kanserle ilgili araştırmaları bilmem kaç on yıl kısır bırakmıştır. Bu kısırlık dinsel ve gizemci bir önyargıdan gelmektedir: "Canlı maddenin birimi hücredir, hücreyse öteden beri başka bir hücreden türemektedir." Böylece, kanserli hücreyi bozulmuş vücudun bir hücresi sayan akılyürütme yanılgısı doğmuştur. *Oysa, kanserli hücrenin sağlıklı hücreyle hiçbir ortak yanı yoktur; yalnız, eskiden sağlıklı olan hücrelerin ayrışmasıyla ortaya çıkan maddeden oluşup örgenleşmektedir.*

Kanser hücresiyle bir buğdaygil yaprağının dokusundan türemiş tekhücreli canlı arasında işlevsel bağın bulunup ortaya çıkarılması ilerki kanser araştırmalarına geniş ufuklar açmıştır.

Akılyürütme uygulayımı konusunda bu temel görüşü benimsemekle, beylik dirimbilimin kimyasal-dirimsel sonuçları üzerinde kısır tartışmalara girişmekten kurtulmuş olmaktayız. Bu sonuçlar dirim denen görüngünün ve ona bağlı olarak kanserin dirimsel yanının anlaşılmasında pek büyük bir yer tutmazlar. Makinacı kafanın çok daha kolay kavrayabildiği makinacı alandan alınmış şu örnek demek istediğimizi daha iyi anlatacaktır:

Bir tren, lokomotifin çektiği bir dizi vagondan oluşur. Vagonlar maden, tahta ve camdan falan yapılmıştır. Lokomotif bir ana çatıyla birkaç buhar kazanından, kollardan, itici silindirlerden falan oluşur. Treni oluşturan tahtayı, madeni, camı, kolları, bütün öbür örgenleri en ince ayrıntılarına dek betimleyelim: bu çözümlemeleri sonsuza dek sürdürsek, trenin işleyişi konusunda hiçbir şey öğrenemeyiz. Bu işlevi belirleyen en önemli şey, trenin bir bütün olarak devinebilmesi ve beni alıp New York'tan Boston'a götürebilmesidir. Demiryolunu anlayabilmek için, *ilkin devinim ilkesini* anlamam gerekir. Lokomotifle vagonların *maddesel* yapısı çok değil, ikinci derecede önemlidir; kullanılan araç gereç yolcuların rahatlık ve güvenliğini sağlayabilir elbet, ama yolculuğun *ana ilkesi*'yle hiçbir ilintileri yoktur.

Beylik dirimbilim canlı maddenin yapısını bütün örnekleriyle, bütün ayrıntılarıyla inceler. Elde edeceği sonuçlar hem ince, hem alımlı olabilir; ama bize *hiçbir zaman* dirimin *doğasını, özyapısını* gösteremez.

Ayrıca burada yalnız dirimbilimsel sorunlar söz konusu değildir. Bu alanda gerçekleştirilmiş ve en önemli uygulamasını yaşamış olsa da, acunsal yaşam enerjisinin bulunuşu canlı varlık alanının çok çok dışına taşmıştır. Acunsal yaşam enerjisinin bulunuşu —bu nokta üzerinde daha önce de çok durduk— her şeyden önce karmaşık, ama son derece tutarlı bir zihinsel çalışmayla gerçekleştirilmiştir. Sonradan, olanak verdiği daha başka bulgularla ve zihinsel çalışmayı doğrulayan, acunsal yaşam enerjisinin varlığını gözler önüne seren deneylerin evrimiyle kanıtlanmıştır. Söz konusu zihinsel edimin tasarımı da böylece dirimin anlaşılmasında başlıca etken olmuştur. Dirim, bu edimle kendini kavramıştır.

Bakın bir daha söylüyorum: *dirim, düşünme edimiyle kendini kavrar.* Bu dediğim hem canlı, hem cansız doğanın işlevleri için geçerlidir. Bir makina yaptığımız zaman, dirim canlı gereksinmelerle ilintileri içinde

cansız doğanın yasa ve işlevlerini kavrar. Dirim, insan biliminde dirimin işlevlerini yakalamaya çalışır. Demek ki kendisiyle arasında tek bir ilişki yakalamaktadır. İnsan denen memeli hayvandaki dirim zırha bürünmemiş, dolayısıyla makinacı ve gizemci bir nitelik kazanmamış olsaydı, canlı doğanın kavranmasının sonucu gerçek dirimsel işlevlerle yüzde yüz çakışacaktı. Canlı varlığı devindiren yasaların *dışında,* canlı özün maddesel yapılarına *da* egemen olacaktı. Ancak, bundan birkaç bin yıl önce makinacı ve gizemci yozlaşma biçiminde insan denen memeli hayvanın tepesine çöken toplumsal ağlatıdan ötürü, insanoğlu yalnızca devinimsel işlevlerini, iskeletinin yapısını, kaslarını, kan damarlarını, sinirlerini, vücudundaki kimyasal bileşenleri kavrayabilmiştir. İnsanoğlunun içindeki devingen dirim zırha büründüğünden, kendisine ulaşılamadığı için, insan dirimin temel ilkesini, yani bir nesneyi canlandıran şeyi, *devinimi* hiçbir zaman anlayamamıştır. Dirimi çok karmaşık bir makina gibi gören katı makinacı dünya görüşünün yapamadığını gizemcilik becermeye çalışmıştır: *dirimin devinimini bu dünyadan almış,* kuramsal olarak aslının yerine simgesini geçirerek, ama kılgısal olarak da donmuş insanların birbirlerine açtıkları savaşlarla *öbür dünyaya aktarmıştır.*

Zırhlı kişi, katılığından ötürü, çoğu kez *maddesel* terimlerle düşünür. Devinimi aşkın ya da dünya-üstü bir şey diye algılar. Bu dediğimin çok ciddiye alınması gerekir. Konuşulan dil hemen her zaman örgen duyumlarının durumunu dile getirir ve bize insanın yaşadığı özalgılamanın anahtarını verir. Nitekim, zırhlı insanoğlu devinimi, kansu akımını tanımaz, dolayısıyla bunlar onun için "öteki dünya"da, yani "kendi benini yansıtan duyumların ötesinde"dir; onları alıp "dünya-üstü"ne yansıtır, yani sonsuza dek kendi somut varoluşunun *üstündeki* bir acunu özler. Zırhlı varlığın "tin" ya da "ruh" olarak tasarladığı şey, gerçekte dirimin yanına varılamayan devinimidir. Zırhlı kişi devinimi *bir aynaya yansımış olarak* görüp duyumsar. Genellikle devinim betimlemesi doğrudur. Tıpkı aynaya vuran bir görüntünün olabileceği gibi. Gizemcinin kabalığı büyük ölçüde varlığının derinlerinde yatan dirimi duyumsayıp *gerçek* olarak yaşayamayışından ya da geliştiremeyişindendir. Bunun üzerine, aynaya yansıyan görüntüyü zorla ele geçirme, ona şiddet yoluyla sahip olma, ele avuca gelir kılma içtepisi gelişir. Aynaya yansıyan varlık onun için, kendisini öfkeli çılgınlığa dek iten, sürekli bir kışkırtmadır. Yaşayan,

gülen, ağlayan, seven, nefret eden görüntü oradadır işte... ama aynadadır, bir türlü ele geçiremediğim, Lydia Kralı Tantalos'un yakalamak üzere elini uzattığı zaman yitip giden meyvelere benzeyen şu Ben. Dirime yönelik öldürme içtepilerini işte bu acıklı durum doğurmuştur.

Makinacılıkla gizemcilik dirim konusunda alabildiğine kopuk bir görüş oluşturmakta birbirlerini tamamlar: *birinde* kimyasal öğelerden oluşan bir vücut vardır, *öbüründe* Tanrı'nın kendisi gibi yanına varılmaz, bize yabancı, akıl sır ermez bir tin ya da ruh.

Zırhsız varlıksa kendini her şeyden önce *devinen* somut bir nesne olarak algılar. Örgen duyumları ona dirimin özünün kimyasal madde olmadığını söyler. Bir ceset —salt madde açısından— canlı vücuttan pek az ayrılır. Çürüme başlamazdan önce, ölümden sonra vücudun kimyasal bileşimi hemen hemen canlı vücudunkinin aynıdır. Ayrım, birinde *devinimin bulunmayışı*'ndadır. Bundan ötürü ceset canlı duyum üzerinde bir yabancılık, bir ürküntü izlenimi yaratır. *Demek ki dirim, kendiliğinden oluşan devinimdir.* Şimdi artık bütün makinacı ve gizemci düşüncelerin umutsuz üzüncünü anlıyoruz. Bu düşünce hep kendini taşıyan vücudun üstündeki zırha toslamakta, ama delip geçememektedir.

Buna karşılık zırhsız dirim kendi devinimlerinde, genel olarak dirimin devinmesinin dile geldiğini görür. Onun için asal öğe devinimdir; yapı da önemlidir, ama asal değildir. Dolayısıyla, zırhsız varlığın dirimbilimi zırhlı varlığınkinden ister istemez ayrılır.

Makinacılık, örgenleşme ilkesini kavrayamaz. Dirimsel enerjinin özelliklerini bilmez, sırf betimlemeyle yetinmek istemiyorsa, doğaötesi bir ilkeye başvurmak zorunda kalır. Vücuttaki örgenleri bir astlık-üstlük sıralamasına sokar. Evrimin en "işlenmiş" ürünü olan beyinle omurilikteki sinir dizgesi, bu dirimbilimin gözünde, vücudun "genel yönetim" örgenleridir. Makinacı, örgenleri çalıştıran içtepilerin çıktığı bir merkezin varlığına inanır. Her kasın beyinde ya da kafanın içinde özel bir merkezi vardır, sinirlerle buraya bağlıdır. *Beynin verdiği buyrukların nerden geldiği tam bir gizdir.* Örgenler, beynin akıllı uslu uyruklarıdır. Sinirler iletişim telidir. Vücuttaki devinimler arasındaki *eşgüdüm* bir giz perdesinin ardında, açıklanmamış olarak kalır. Bütün bunları açıklayamayan zırhlı kişi, kolay bir kaçamak olarak "ereklilik"e sığınır. Maymunun omuz

ve kol kasları devinimleri eşgüdüm içinde yürütürler, çünkü burada "erek" bir şeyleri ele geçirmektir! Bildiğim kadarıyla, kimse çıkıp bir "eşgüdüm merkezi"nden söz etmedi, onu bulduğunu öne sürmedi şimdiye dek. Ayrıca bulsalar da sorun değişmez; çünkü o zaman da bu eşgüdüm merkezine buyrukları *kimin* verdiğini öğrenmek gerekecektir.

Makinacı dirimi anlayamadığından, gizemciliğe sığınmak zorundadır. Bu yüzden, bütün makinacı dünya görüşleri gizemcidir, gizemci olmak *zorundadır*. Makinacı düşünce toplumsal alanda ataerkil düzene öykünür, burada beyin, sinirlerin örgenlere, yani buyrukları yerine getirmekle yükümlü "uyruklar"a bağladıkları "efendi"dir. Beyni devindiren güçse "Tanrı"dır, "akıl"dır, "ereklilik"tir. Buysa en umutsuz karmaşıklığın ta kendisidir!

İşlevciliğe göreyse "üst merkez" ve buna bağlı "alt" yürütme örgeni yoktur. Sinir hücreleri içtepileri üretmez, yalnız aktarırlar. Vücudun bütünü *işlevleri değişik, değerleri eşit örgenlerden kurulu doğal bir iş ortaklığı*'dır. Emeğe dayalı doğal halkerki (demokrasi) dirimsel bir temele sahipse, onun ilk örneğini örgenlerin uyumlu ortak çalışmasında buluruz. *Ortak çalışmayı işlevin kendisi yönetir.* Her örgenin kendine özgü bir yaşamı vardır, kendi alanında kendi işlev ve uyarılmalarına göre işler. El yakalar, salgıbezi salgılar. *Bütün örgenler kendilerine özgü bir duyarlılık ve işlevle donatılmış özerk canlı varlıklardır.* Yürek ve kaslar üzerinde yapılan deneyler bunu fazlasıyla kanıtlamıştır. Duyum, hiçbir biçimde, vücudun içindeki duyarlı sinirlere bağlı değildir. Sinirle donatılmış içörgenleri bulunsa da bulunmasa da, bütün kansular duyarlıdır. Amibin içinde duyarlı ya da devindirici sinir yoktur, ama duyum vardır.

Vücutla ilgili bu iki temel anlayış arasındaki karşıtlık zırhlı dirimle zırhsız dirim arasındaki ayrımı çok güzel yansıtmaktadır. Zırhlı varlıklar da, zırhsızlar da yargılarını örgen duyumlarından çıkarırlar. Zırhsız dirim elini dosdoğru uzatır. Piyano sanatçısı eline buyruk vermez. *Vücudun bütününe bağlı bulunan somut bir gerçeklik (kendilik)* olan el, devingen ve devindirici, *özerk* bir örgendir. İnsan yalnız kulağıyla değil, bütün vücuduyla dinler sesleri. Tekerlek, otomobil değildir. İnsan tekerlekle değil, otomobille gezer!

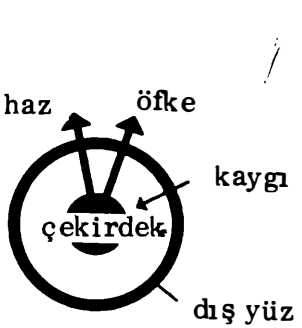
Zırhlı vücut kendisini oluşturan örgenleri ayrı ayrı parçalar halinde algılar. Güdülerinin her birinin üstündeki zırhı delmesi gerekir. Hani şu tinsel (aktöresel): "yapmalıydın", "yapmalısın" buyruğuna uyma izlenimi işte bu olguya bağlıdır. Vücutta "sağa sola buyruklar yağdıran bir üst örgen" bulunduğu düşüncesi de sözü geçen izlenimden gelmektedir. Bütün bunlara bir de kol, bacak ve gövdeyi saran ağırlık, kıpırtısızlık, giderek kötürümlük duygusunu ekleyin, her örgenin bir buyruk tarafından harekete geçirilmesi gerektiğini kabul eden de aynı mantıktır. Buradan yola çıkarak bütün bunların ardında bir "ben"in, varlığını "çekip çevirebilecek", "sağa sola buyruklar verebilecek" yetenekteki bir "üstün akıl"ın varlığını kabul eden de aynı mantıktır. Buradan yola çıkarak insan toplumuna bakarak devlet anlayışını, ya da tersine, makinasal varlığa bakarak Mutlak Devlet düşüncesini türetmek işten bile değildir.

Canlı varlığın işlevleriyle ilgili anlayış işte böylece zırhlı varlığın örgen duyumlarından kaynaklanmaktadır. Örgenleriyle duyumlarının bölünüp parçalanması, doğayla arasında işlevsel *bağlar* kurmasına ya da bunları ortaya çıkarmasına engel olmaktadır. Bilmem kaç on yıldır, kimsenin dünya tarihinin bilinmeyen zamanlarından beri yeryüzünde milyarlarca beyinsiz canlının bulunduğunu anımsamasına fırsat bırakmadan, bilim sahnesinin önünü kaplayan beyin masalını da yine bu olgu açıklamaktadır. Örgen duyumlarının bütünlüklerini yitirmesine eksiksiz çırpınmaların, istemdışı devinimlerin, apansız coşkuların yarattığı yıldırıcı korku eklenmektedir. Bu yıldırıcı korku etkili bir durduraç yerine geçmektedir. Örgen duyumlarının bölünüp parçalanması tek tek işlevler arasında birlik kurulmasını engellemektedir; yılgının etkisiyse, başka birinin işlevler arasındaki boşlukları doldurduğunu, yeni bağlantılar yarattığını, işlevsel birlikleri anladığını ya da kurduğunu gören zırhlı kişinin yüreğini kaygı ve öfkeyle doldurmak olmaktadır.

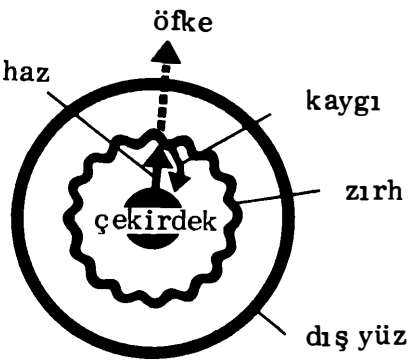
Beylik dirimbilim hücreyi aşamamış, kolayca bulunacak yolu, dirim kabarcıklarından başlayan örgenleşmesini ve ölümden sonra dirim kabarcıklarına ayrışmasını gösterecek yolu bulamamıştır. Zırhlı varlığın başlıca niteliği devinimi duyamayışı, devinimle dirimi duymasına, anlamasına olanak bulunmayışıdır. Beylik bilimin tutuculuğu ya da katılığı denen şey gerçekte ikinci dereceden bilimadamlarının ayakuydurdukları ünlü araştırmacıların yeteneksizlik ve kaygılarından gelmektedir. Bunların

dogmacılıklarını gösteren sayısız örnek vardır elimizde: "Atomların yokedilmezliği", "maddeyle enerjinin birbirinden ayrılması", "her hücrenin başka bir hücreden doğması" falan bunlar arasındadır. Bütün bunlar birçok yazıya konu olmuştur. Ancak, söz konusu dogmalar ilk kez anlaşılmış ve temelleri sarsılmıştır. İşlevsel düşüncenin gelişmesi daha böyle bir sürü dogmayı yıkacaktır.

Bu iki tür varlık arasındaki en önemli ayrım, hiç kuşkusuz, zırhlı dirimsel enerji dizgesinin yıkıcı bir elezerlik (sadizm) geliştirmesindedir. Bu varlıklardaki bütün kansu akımlarıyla dirimsel enerji atılımı dış dünyayla ilinti kurmak istedikleri zaman bir duvara tosladığından, söz konusu duvarı delmek üzere karşı konmaz bir içtepinin oluştuğu görülmektedir. Bu süreç sırasında, *bütün dirimsel güdüler yıkıcı öfkeye dönüşmektedir. Vücut, her ne pahasına olursa olsun zırhı kırmak istemekte,* kendini zindana kapatılmış gibi duymaktadır.

Zırhsız dirimsel enerji dizgesi

Zırhlı dirimsel enerji dizgesi

İnsan denen memeli hayvanın katı ve sürekli zırhında yıkıcı nefret sorununa yanıt bulduğumuza yürekten inanıyorum. Böylece, iblisin at koşturduğu alanı da ortaya çıkarmış oluyoruz.

V. BÖLÜM

İBLİS'İN DÜNYASI[1]

BÜTÜN gerçek dinler insanın acunsal, "okyanussal" deneyimine yanıt verirler. Bütün gerçek dinler, her yerde varolan bir güçle birlik olma ve bu güçten geçici bir süre, acıyla ayrı kalma yaşantısını içlerinde taşırlar. Kökene dönme ("ana karnına dönme", "insanın çıktığı toprak ananın bağrına dönme", "Tanrı'nın kollarına dönme"), yeniden "ölümsüz"ün içinde erime özlemi bütün insan arzularına damgasını vurmuştur. Bütün büyük kafa ve sanat ürünlerinin kökü bu özlemdedir; gençlerin "ruhunu saran dalga"nın merkezinde de o vardır; toplumsal örgütlenme alanındaki bütün büyük özlemleri o besler. İnsanın, kendisini acunsal okyanustan ayıran nedenleri kavramak için yanıp tutuştuğu söylenebilir; "günah" gibi kavramların kökeni işte bu ayrılmayı açıklama çabalarındadır. İnsanoğlu Tanrı'yla birlik halinde değilse, bunun bir nedeni olmalıdır. Bizi Tanrı'ya götürecek, baba ocağına dönmemizi sağlayacak bir yol olmalıdır. "İblis" düşüncesi, bir bakıma, insanın acunsal kökeniyle bireysel yaşamı arasındaki bu kavgadan doğmuştur. Ona "iblis", ya da cehennem ("inferno", "hell", "hades") adını takmanın hiç önemi yoktur.

İnsanoğlu, terimin doğabilimsel anlamında "esir" (ether) konusunda hiçbir şey bilmiyordu. "Esir"i "Tanrı", "prana", "durmadan yetkinleşen varlık" biçiminde tasarlıyordu. "Daha iyi bir gelecek", "cennet" düşüncelerinin kaynağı "Tanrı'yla insanoğlu arasındaki birlik"ti. Ancak, insanoğlunun kafasında dirimsel süreci canlandıran Tanrı'ya yaklaşılamıyor, yanına varılamıyordu. Acunsal okyanusun ufacık bir parçası olan insanoğlu her şeyi kucaklayan yaratana ulaşmayı umamazdı. Ama

---

[1]W. Reich bu bölümü İngilizce yazmıştır.

kendisini günahlarından kurtarıp acunsal yaşam enerjisi okyanusuna yeniden bağlayacak ("Nirvana"ya kavuşturacak, "Tanrı'ya döndürecek") Mesih'in dirilmesine umut bağlayabilirdi. İnsanın neden başlangıçta kendini Tanrı'ya bağlanmış, onunla birlik içinde duymadığını merak edebiliriz. Neden acaba kendini günahkâr duyuyordu? Neden Hıristiyanlıktaki gibi günahını Mesih aracılığıyla bağışlatması, ya da en acımasız örneğini Yahudilikte gördüğümüz gibi kendini şiddetle cezalandırması gerekiyordu?

İnsan kafasının yarattığı "iblis" ya da benzeri hayaletlerin altında yatan gerçeklik nedir?

Dinsel düşünbilimlerin ve dinlerle ilgili bilimsel incelemelerin çoğu "iblis"i açıklayamamıştır, çünkü hepsi aşacak yerde geleneksel düşünce çerçevesinde kalmıştır. İnsan kişiliğini hiçbir zaman acunsal çevresine göre betimleyip araştırmamış, tersine, acunsal alanı insan doğasından yola çıkarak açıklamışlardır. Bu görüş uyarınca, iblis diye bir somut gerçeklik, ya da Tanrı'ya hasım başka bir kötülükçü varlık olmalıydı. Tanrı *iyiliği* canlandırıyordu, *iblis de kötülüğü*. Tanrı'nın yanına varılmazdı, insan kafası onu tanıyamaz, anlayamazdı; ama insanın ruhu iblisin egemenliği altındaydı. Tanrı'yla iblis birbirine karşıt iki kutuptu. İkisi de varlıklarını büyük yanılgılara borçludur. Gerçekte, ikisi de insanın kişilik yapısından gelmektedir. İkisi de insanın gerçek doğasını anlamasını engellemiş, kendini gerçekleştirmesini önlemiştir.

Dirimin en yalın işlevlerinden insanın kavrayamadıklarına birkaç örnek verelim: insanlar arasındaki iş, emek ilişkileri. Gerçekte, insan varlığının temeli bu ilişkilerdir, ama insanoğlu bunu bilmiyordu. Daha kötüsü: hiç aklı ermediğinden, biri gelip ona bu ilişkilerden söz açtığı zaman, ağzı bir karış açık kaldı. Buna karşılık insan yaşamında hiçbir temeli olmayan şeyler, siyasetçi, gezgin şövalye, kral, iblis karşısında Tanrı'yı temsil eden kişi falan binlerce yıl insanın kafasında baş köşeyi tuttu.

Emekçi köprü kurarken, tren yaparken, çocukları eğitirken ağır bir sorumluluk yükleniyordu. Bu sorumluluğu vücudunun her deviniminde taşıyor, ama bunu bilmiyordu. Bir hiç olduğuna, toplumsal sorumluluğu işverenin, yargıcın ya da güvenlik görevlileri yöneticisinin taşıdığına inanıyordu.

Emekçi, çağlar boyunca, çocuklardaki doğanın işleyip boyattığını görüyordu. Çocukların, cinsel örgenlerle ve doğal arzularla donatılmış olarak doğduklarını görüyordu. Ama çocukların küçük birer memeli hayvan olduklarını anlamıyor, bundan ötürü onları cezalandırıyordu. Tanrı'nın her şeyi, o arada üreme örgenlerini yarattığı doğruydu elbet. Ama bu örgenler bir bakıma şeytan icadıydılar. Onlara dokunmak büyük günahtı. Korkunç bir güce sahip bir örgüt, binlerce yıl, sevişme sırasında haz duymanın günah olduğunu söyledi. İnsanlar buna inanıyor, vücutlarını duyumsamıyor, kendi duyularına güvenmiyor, kendi kökenlerinden yüz çeviriyor, doğurganlıklarını yitiriyorlardı.

Emekçi özgür olabilmek için gerekli bütün gücü elinde tutuyor, ama bunu bilmiyor, yazgısını efendilerine bırakıyordu. İstese insanlık tarihi boyunca çıkmış bütün savaşlara engel olabilirdi, ama bunu bilmiyordu. Gerçek yaşamı bir yerde, düşünceleri başka bir yerdeydi. Dirimin sürüp gitmesini sağlayacak her şey küçümseniyordu; kol çalışması, gençler arasındaki sevi, çocukların küçük cinsel oyunları, yaşama sevinci. Dirime son vermekten başka bir şey düşünmeyen şeylere saygı duyup onurlandırıyordu: imparator, Cizvit papazı, halkları öldüren kiralık katil. İnsanoğlu belli bir erginliğe ulaşınca, bilmem hangi yazmanı seçmek üzere oy veriyor, ama savaş açıp açmamak hiçbir zaman oya konmuyordu. İnsanoğlu alabildiğine meraklıydı ve cinsel yoksulluk içinde yüzüyordu; allı pullu toplantıları, gazete satıcıları, düşleri tıka basa cinsellik doluydu. Ama üniversitelerinden kansunun çırpınmalarıyla dirimin incelenmesini çıkarıp atmıştı.

Neydi bütün bunların imlemi, gösterdikleri şey? Nedir bu anlamsızlığın anlamı? Her akıldışı davranışın bir anlamı olması gerekir. Şunu ya da bunu şununla ya da bununla suçlayarak insanın durumunu düzeltemeyiz. Amerikan argosundaki deyimle "Passing the buck" (sorumluluk gömleğini başkasına giydirmek) hiçbir şeyi çözmez. Bugünkü toplumsal düzeni eleştiren, ama en baştaki nedene, bu durumu yaratan, dirimsel açıdan paramparça olmuş zırhlı insan yapısına uzanmaktan vazgeçen dostlarımla aynı görüşte değilim. "Kayıtcılık" ya da "saldırgan bağnazlık"la suçlanma pahasına, *"insan yoksulluğunu konu alan düşünbilimsel kuramların çoğunun işin özünü es geçtiklerini"* öne süreceğim. Ayrıca, bugün yaşayan, yarın yaşayacak olan her insanın yoksulluğunun

nerden geldiğini çok iyi bildiğini, bileceğini öne sürüyorum. Ama tıpkı Amerikan çiftçisi kendini bir hiç sayarken bilmem hangi gizemci, karman çorman düşüncelerle dolu eski başkan yardımcısının adam yerine konuşu gibi, tek tek ele alınan her insan kendisiyle ilgili doğruyu bilmekte, ama görüşünü önemsiz saymaktadır.

İblisin dünyası tam bir kısırdöngüdür. İnsan ordan çıkmaya ne denli çabalarsa, o denli içine gömülür. Bu dediğim bir *takılma* ya da şaka değil. Son derece ciddi bir söz. İblis, insan denen zırhlı memeli hayvanın asal işlevlerinden biridir. Onun için, temel niteliklerine bir kez daha göz atalım.

Zırhlı insan doğayla, insanlarla, süreçlerle bütün ilintilerini yitirmiştir. Bundan ötürü, onların yerine başlıca niteliği sahicilikten yoksunluk olan başka bir ilintiyi geçirir. Yaşadığı kent ne denli büyükse, insan kendini o denli yalnız bırakılmış duyar.

Bütün sevgi güdüleri gelip zırha toslar. Güdünün dile gelebilmesi için, kaba kuvvet kullanarak duvarı delmesi gerekir; böylece, ister istemez acımasızlık ve nefrete dönüşür.

İlk sevgi güdüsü, ikinci elden nefret güdüsüyle el ele verince, genel bir kararsızlık, iki yanlılık, kendinden tiksinme, insanı günahlarından kurtarmayı, gerilimi yok etmeyi vaat eden herkese kuzu kuzu boyuneğme biçiminde dışavuracaktır.

Vücudu saran zırh bütün örgen duyumlarını, dolayısıyla varlığın kendini rahat duymasını engellemektedir. Örgen duyumu, onunla birlikte kendine güven yürürlükten kalkmıştır. Duyumların yerini genel olarak allayıp pullama, göz boyama, düzmece kurum alır.

Doğal özalgılamanın yitirilmesi kişiliği birbirine karşıt ve çelişik iki somut parçaya böler: sınırın berisinde kalan *vücut*, öte yakadaki tin (zihin) ve ruhla bir türlü barışamaz. "Zihinsel işlev", "anlak" (zeka) vücudun öbür kesimlerinden koparılmıştır: "coşkusal", "akıldışı" sayılan vücut "sıkıdenetim altına alınmış"tır. Ve asıl üzücüsü, zırhlı insanın varoluş çerçevesinde her şeyin kendi içinde yüzde yüz doğru bir mantıkla düzene konmuş olmasıdır.

Derinlerdeki doğal çekirdekle ("Tanrı"yla, "İsa"yla, "iyilik"le, "kişisel ruh"la) dıştan gözüken şey arasında kötülüğün kol gezdiği bir katman bulunduğundan, ilk "iyilikseverlik" örtülüdür, ulaşılmazdır. Dolayısıyla,

son derece mantıklı bir gelişmeyle, coşkular "kötü", anlak "iyi" diye nitelenir. Kimse kalkıp "sağlıklı coşkular"la "sağlıklı anlama yeteneği"nin birarada varolup işbirliği yapabileceğini düşünmez. Zırhlı insanın yürürlüğe koyduğu bütün kurumları bu ikilik yönetir. Dirimsel işlev *gizemciliğe*, "kafadaki madde" de *makinasal* gerçekliğe indirgenmiştir. "İyi bir aktöre" "kötü içgüdüleri" başarısızlığa uğratmaktadır. Elimizdeki düşünsel çerçeve içinde bu da son derece doğru bir anlayıştır. Onu koşullandıran mantığı anlamadan aktöreci toplumsal yapıyı kınamakla yetinenler toplumu, insan yığınlarını yönetmekle görevlendirilseler büyük bir başarısızlığa uğrarlardı. Kötü güdüler İBLİS terimi altında toplanmıştır, aktörenin öngördüğü nitelikler de TANRI terimi altında. Böylece Tanrı iblise karşı aralıksız savaşmakta, iblis de zavallı insancıkları hep Tanrı'ya karşı günah işlemeye itelemektedir.

Yol açtığı bir sürü hastalığı bir yana bıraksak bile, çocuğu yaşamının ilk günlerinden başlayarak zırha sokan süreç bütün canlı anlatımları katılaştırır, makinalaştırır, dirimin işlev ve süreçlerine dönüşüp ayak uydurmasını engeller. Varlığın kendisince algılanamayan duyumlar böylece "doğaüstü" kavramının çevresinde dolanan düşünlerin temelini oluşturur. Burada da karşımıza acıklı, ama mantıklı bir zincirlenme çıkar. Dirim, yaşam artık insanoğlunun elinin ereceği yerde değildir, "aşkın"dır. Bu haliyle şu dinsel nitelikli kurtarıcı, bağışlatıcı, "öteki dünya" özleminin kaynağı olur. Örgen duyumlarının insanın denetiminden çıkışı gibi, canlı varlık alanını beyniyle kavrama yeteneği de kilitlenir. Öte yandan, özalgılama önündeki katı engeli devirmeye giriştiği an dirimin ketvurulmuş alanı kaygı biçiminde kendini gösterdiğinden, "öbür dünya" özlemi iki bağlaşığın (müttefikin) el ele vermesini sağlayıverir: vücudun katılığını kırmak üzere harcanan sürekli çabanın yarattığı *kabalık* ve insanoğlu "yitik cennet"le yüz yüze gelir gelmez dünyanın sonu gelmiş gibi büyük bir korkuya yol açan *köklü kaygı*. Dolayısıyla, *zırhlı "olağan insan"ın başlıca niteliğinin bir gizemcilik, kabalık ve doğal süreçler, özellikle de bedensel boşalma işlevi karşısında duyulan korku karışımı olması* son derece mantıklıdır. Daha önce de belirttiğimiz gibi, "mutlak", "sonsuzluk" ve "günah" düşünleri de bütünlüğünü yitirmiş, parçalanmış bir kişiliğin ürünleridir. "Mutlak", katılığı yansıtır; "öbür dünya", "dirimsel çekirdek"e eri[illegible]lmezliği; kabalık, kişilik zırhını delmek üzere

girişilen sürekli çabayı dile getirir; dirimin derinliklerinde yatan korkuysa bize zırhlı insanın artık cinsel açıdan üretken kişinin özdüzenleyici ölçütlerine göre işleyemeyeceğini öğretir.

Bu kişilik parçalanmasının toplumsal uzantılarını insanlığın bütün yazılı tarihi boyunca dinlerinde, aktöre (ahlâk) anlayışlarında, yasayla suç arasındaki sürekli kararsızlığında, emekçi yığınlarının mutlak yetkesiyle sorumsuzluk arasında bocalayışında görebiliriz.

Bugünkü insan yapısıyla onun oluşturduğu toplumun yarattığı (ya da aynı ölçütlere uyan başka herhangi bir) uygarlığın parçalanmakta olduğunu görenler hiç kuşkusuz görüşümüzü paylaşacak, bizimle birlikte suçluluk ya da aktöreye dayalı hiçbir öğretinin insanlığın bugünkü haline egemen olan acıklı karşıtlığı ortadan kaldıramayacağını savunacaklardır. Suçluluk ya da aktöre ilkesini zorla kabul ettirerek bu kısırdöngüyü kıramayız. Aktöreyi düzeltmeye kalksak, kabalık ve sapıklık artar. Tersine, şiddet yoluyla aktöreyi yürürlükten kaldırmaya kalkarsak, çok daha yaygın ve çatık kaşlı bir aktöreyi yürürlüğe koymuş oluruz.

İnsanoğlunun saplanıp kaldığı kısırdöngüyü kırabilmek için şunlar gereklidir:

1) *Dirimle düşüncenin geleneksel çerçevesinde (ve yalnız bu çerçevede), akıldışının içindeki akılsal ve yararlı öğeyi —aynı zamanda yararsız öğeyi— anlayıp tanımak.* Bu anlama çabası olmadan, insanoğlunun bugünkü durumunu iyileştirme girişimi daha başından başarısızlığa uğrayacak, önerdiğinden çok daha kötü yaşama koşulları yaratacaktır.

2) Yeni siyasal izlenceler ortaya atmaktan, yeni siyasal "tasarılar" yaratmaktan vazgeçmek. İnsanoğlu içinde bulunduğu yıkımın bilincine varalı, özgürlüğü özlemeye başlayalı beri kendi kendisinden kaçar olmuştur; işte bu yüzden birbiri ardından bir sürü izlence ortaya atmış — ve bunların hepsi acıklı biçimde başarısızlığa uğramıştır. Kusur izlencelerde değildir, insanoğlunun tasarıları gerçekleştirmekten kaçmasındadır. Bütün büyük dinsel ve toplumsal hareketler başlangıçta akılsaldı. Ama hepsi önünde sonunda yozlaşmış, yozlaşma süreci de az ya da çok kabalaşmaya yol açmıştır. Her hareket dünyanın yoksulluğundan ötürü başka bir hareketi suçlamıştır. Hıristiyanlar Musevileri, Museviler Hıristiyanları yerin dibine batırmıştır. Kentsoylular derebeylerini, de-

rebeyleri de halkı suçlamıştır. İşçi sınıfı kentsoylu sınıfa, o da işçi sınıfına yüklenmiştir. Karşılıklı suçlamalara son vermenin, belirsiz bir düşünce adına işlenmiş onca kıyımın ortak paydasını aramanın, kendilerinin dışındaki herkesin suçlanabileceğine inananların sandırmaya çalıştıkları kadar birbirinden uzak olmayan düşünlere, izlencelere ya da siyasal öğretilere dayanan sayısız yetkin girişimin kaynağına uzanmanın vakti çoktan gelmiştir.

Bütün bu acıklı başarısızlıkların ortak paydası, kendi doğasından kopmuş insanoğludur. Kendi dirimsel-bedensel yapısına el atmadıkça, dokunduğu her şey yıkılmaya yazgılıdır. *Burada söz konusu olan artık "siyaset yapmak" değil, insan denen memeli hayvanı zırhından kurtarmak, yeni doğan çocukları eğitmektir.*

1920'lerin başlarında, cinsel tutumbilimin eksik gedik araştırmaları yeni doğan çocukta özdüzenlemeyi yöneten ve sürdüren doğal işlevleri çürütülmez biçimde gözler önüne sermiştir: *bütün bu işlevlerin merkezinde, cinsel gelişmeye dayalı dirimsel-cinsel işlev bulunmaktadır.* Toplumsal süreçlerdeki özyönetim, bütünüyle ve temelinden, her yeni doğan çocuktaki doğal özdüzenlemeye bağlıdır. Pek çok kişi bu yalın, açık, kesin olgudan kaçıp deneysel ruhbilimin yapay yapılarına, ruhçözümlemesinin "ekinsel uyum"una, kitle hareketlerinin bayıldıkları "sınıflar" yalanına sığınmaktadır.

Alexander Neill, yirmi otuz yılda, çocukların doğal, özdüzenleyici gelişmesinin *olası* olduğu yolundaki önermemi doğrulayarak dikkate değer bir iş başarmıştır. Bronislaw Malinowski, Trobriand toplumu üzerindeki incelemeleriyle dediklerimi doğrulamıştır. Özdüzenleme işlevi artık sorun olmaktan çıkmıştır. Şimdi artık her şeyden önce —özellikle gelecekte— çocukların doğal gelişmesini sağlamak, onları hani şu *Olağan İnsan* denen zırhlı, katı, cansız, kaygılı, umutsuz hayvandan kaynaklanan kamuoyundan uzak tutmak gerekmektedir.

İnsanın artık kendi kendisinden, izlencelerinden, "tasarıları"ndan, niyetlerinden, yeteneklerinden kaçmayı bir yana bırakması gerektiği besbellidir. İnsanlar içlerindeki boşluğu dile getirebilmek ve biricik önemli soruna, *bu kaçışlarının, meydanı boş bırakışlarının nedenini araştırma işine* yan çizebilmek için gereğinden çok konuşuyor, yazıyor, akılyürütüyorlar.

3) *"Mutlak"*ın, "ölümsüz değerler"in, Tanrı-iblis, iyi-kötü, anlak-coşku karşıtlıklarının *düşünsel çerçevesinden çıkmak,* bütün bunlara sırt çevirmek istiyorsanız, gidip biraz temiz hava alın; sonra gelip bunların hepsine başından başlayın. Bu çetin yeniden yön verme sürecini doğru yürütebilmek için, ustalığı kabul edilmiş bir cerrah gibi, iyi bir ruh hekimi gibi davranmak — *Olağan İnsan*'ın yaşadığı dünyanın akıldışı karışıklığıyla, karanlığıyla bağları koparmak gerekir. Geleneksel düşünce çerçevesinin dışına adımımızı attığımız andan sonra her şey yalınlaşır: baskının bir hastalık olduğu, evlilik öncesi cinsel perhizde yaşamak, çocukların cinsel saflığı ya da içinde yüzdükleri korkulu yoksulluk gibi sağlıklı sanılan düşünlerin hastalıklı oldukları ortaya çıkar.

Geleneksel aktörenin ve toplumsal bezemin dışına çıkmak kargaşacılığa ya da yüzde yüz olumsuz bir köşeye çekilmeye savrulmak anlamına gelmez. Tam tersine, olaylara, öğretilere, parti izlencelerine, siyasal "tasarılar"a zırhsız dirim açısından bakmak söz konusudur. Bu görünge içinde, bir açıkhava toplantısına katılmazdan önce halkla birlikte şarkı söyleyen, böylece "halk tarafından sevildiğini" ve "halka ne kadar yakın olduğunu" gösteren senatör alabildiğine gülünçleşir. Aynı gözlem Rusya'yı 1918'de, yeni bir yaşam için ölüm-kalım savaşına giriştiği yıllarda değil de, 1948'den sonra, acımasız ve çürümüş bir zorba —hadi ona Tiksinç İvan adını verelim— iki yüz milyon Rus'u yoksulukların en büyüğüne düşürdüğü zaman keşfeden gizemci için de geçerlidir. Yapılması gereken bambaşka bir şeydir, çabalarımızın korunmasıdır; yeni doğan çocuklarımıza, emekçilere aslında pekâlâ yüklenebilecekleri kendi yazgılarını belirleme sorumluluğunu vermeksizin cenneti yeryüzüne indirmeyi vaat eden bütün sorumsuz "adaylar"ın sersemliğine karşı, böylelerini alkışlayan yığınların alıklığına karşı yepyeni bir yaşam sağlamaktır. Bugünkü düşüncenin sınırlarını nasıl aşacağımızı, savaş alanını bütünüyle görüp dirimin temel ilkelerini zararlı, suçlu, hiçbir işe yaramayan bir siyasetçinin Devlet anlayışına uydurabilmek üzere nasıl bir konum seçeceğimizi kestirmektir. Bu büyük girişimi cinsel doyumdan yoksun kalmış kız kurularına, yüksek yerleri tutmuş kaçıklara ve sinir hastalarına, buyurganlara, hiç bilmedikleri işlere burunlarını sokarak milyonlarca insan için dirimsel önem taşıyan çalışmaları aylarca engelleyen kamu görevlilerine karşı korumaktır. Emekçi yığınlarına kendi

değerlerini gösterebilmek ve onları siyasetin, karanlık işlerin, sinirceli eğitimin, işleri oluruna bırakan korkak hekimliğin egemen olduğu bir dünyanın yıkıcı, kötülük getirici, miğde bulandırıcı koşuşmalarından kurtarabilmek için nasıl bir örgüt kurabileceğimizi kestirebilmektir. Yeni zorbaların pençesine düşmeden, yeni kaçıklara ya da öğreti ustalarına kapılmadan kendi kendilerini yönetmeyi öğrenmelerine nasıl yardım edebiliriz? Gerçek sorunlar bunlardır, ve buna benzer bir sürü sorun daha vardır! Dolayısıyla, ne yapabileceğimizi ya da yapmamız gerektiğini araştırmak gereksizdir. Bu sorunun yanıtı görece kolaydır. Asıl sorun, işe neresinden başlayacağımızdır.

Yolumuza çıkan engeller arasında, rastlantıların en büyükleriyle bir akıl hastanesinin başına geçmiş bulunan, hastalara elektrik verdiren cerrah vardır (usu yarılmış, içine kapanmış biri, cinsel doyumsuzluk sonucu hemşirelerden birine saldırdığı zaman, bu saldırının altında yatan nedenleri araştıracak yerde, "Verin elektriği!" der bu cerrah); insan kardeşlerinin suçluluk duygusuyla palazlanan, onları sömürmek için bu duyguyu kötüye kullanan, dirim, sevi, çocuk, çalışma, bir işin iyi yapılması konusunda hiçbir şey bilmeyen dinci buyurgan; seçim zamanları emekçilerin uşağı olduğunu öne süren sinirceli, her şeye burnunu sokan Devlet denetçisi; ömrü boyunca gençler arasındaki sevda gibi "canalıcı" bir soruna elatmamış, ama bu gibi önemli konularda zaman aşımına uğramış olduğu kadar da yıkıcı görüşler öne süren ünlü uzman vardır. *Ancak, gelip tosladığımız son engel, ilgili kişilerin,* anaların, babaların, eğitmenlerin, hekimlerin, çocuk bahçesi yöneticilerinin *dirim, sevi, doğal işlevlerin yüce yalınlığı karşısında duydukları korkudur.* Yeni izlenceler yapmanın, bilmem hangi eğitim kurumunun görevini suç sayılacak biçimde savsaklamasından ötürü gebe kalmış on altı yaşındaki bir kızla ilgilenmekten çok daha kolay olduğunu görüp saptayacağız.

Bizi en yalın yanıta götürecek çetin yolu bulmak, herkesin gittiği yollardan çıkmak, alışılmış çerçevenin dışında kalmak, eğitici, hekim, toplum için çalışan kimse, ana-baba, genç ve ÇOCUK kalabalığının altında ezilmemek gerek kendi yaşamımız, gerek çocuklarımızın, çocuklarımızın çocuklarının yaşamı için gerçekleştirebileceğimiz en büyük, en kökten devrim olacaktır. Devrim budur, yoksa Tiksinç İvan'ın büyük bir kentin tepesindeki "aralık"ta insanların canıyla sersemce oynaması değil. Bütün

bu canavarlıkları, ahmaklıkları kendi yarattıkları "Onuncu Cumhuriyet"e, yani dünyanın dışına atamadan görüp katlandığımız bir çağda yaşıyoruz...

Onları bu dünyadan kovamayız... karşımıza dikilen en acı, en ciddi toplumsal sorun budur. İnsan denen memeli hayvanın dünyası çözüm bekleyen ivedi kılgısal sorunlarla, pekâlâ gerçekleştirilebilecek haklı umutlarla, içinde yaşadığımız dünyayı düşleyemeyeceğimiz kadar çok değiştirebilecek özlemlerle doludur. Ancak bugün sözümona bizi yönettiklerini söyleyen hükümetlerle eğitim kurumları iki yüzlü biçimsel işlemlere gömülüp kalmıştır. İnsanoğlu artık yana yakıla arzuladığını gerçekleştirecek durumda değildir. Tanrı, "iyilik", barış, işbirliği, uluslararası kardeşlik, mutluluk erişilmez ereklerdir. Şimdi iblis yönetmektedir dünyayı. Dirimsel-ruhhekimliği buna bir çare bulabilir mi? Buna inancım tamdır. Ancak, iblis yine herhangi bir şey yapılmasını önleyecektir. Binlerce yıl içinde birçok kişi doğru yanıtlar buldu. Onların yanıtlarından değil, iblisten çekinmemiz gerekir! Yanıt son derece açık ve yalındır, uygulamaya konulmayı beklemektedir. Sorun, bu uygulamanın önüne dikilen engellerdir, iblis ve egemenliğidir, zırhlı insanın kıpırtısızlığıdır, bugün için insanoğlunun bu zırhı delip akılcılık kuralları uyarınca düşünüp davranabilmesini sağlayabilme olanaksızlığıdır.

"İblis"le "Tanrı"yı karşı karşıya getirdiğimiz zaman ne demek istiyoruz acaba? "İblis" derken, Hıristiyanlarla gizemcilerin "kötülük"ü betimlerken söylemek istediklerinden söz ediyorum. Sorunun canalıcı noktası, canlı varlığın derinlerine kök salmış kaygıdır; biz buna "bedensel boşalma korkusu" adını verdik; bu kaygı insanın kendini ve özlemlerini gerçekleştirmesini önlemektedir. İnsanı akılcı dirimsel-toplumsal yaşama giden yoldan uzaklaştıran şeyin kişilik zırhı olduğunu biliyoruz. Ama bütün bu dediklerimiz söz konusu zırhı neden şimdiye dek fark edemediğini, zırhına parmak basıldığı zaman niçin öfkeden mosmor kesildiğini açıklamıyor. AKILCI BİR YAŞAM SÜRMESİNİ ÖNLEYEN ENGEL ASLINDA NEDİR? ZIRHIN PARÇALANMASINI BU DENLİ ZOR VE TEHLİKELİ KILAN NEDİR?

Salt zırh dediğimiz şey olamaz bu. İnsanlar, gidip kendilerine "kişilik katılığı"ndan, "kas zırhı"ndan söz ettiğiniz zaman genellikle çok iyi anlarlar ne demek istediğinizi. Bu dili, ruh hekimliğinin bütün öbür

kuramlarından çok daha iyi anlayıp değerlendirirler. Çalışmam bir sürü fırtına ve yıkım tehlikesinden kurtulabildiyse, bu, öncelikle zırhlı insanların ona gösterdikleri sevgi ve anlayışın yardımıyla olmuştur. Demek ki çabalarımızı köstekleyen ilk şey zırh olamaz. Peki nedir öyleyse?

Yanıtı, hekim odamızda arayalım. Zırhlı insan üzerinde yaptığımız en aydınlatıcı, en çarpıcı deneyleri gözden geçirelim. Ve şu son derece önemli sorunun yanıtını bulmaya çalışalım.

Hastalarımızı ruhçözümlemesine soktuğumuz zaman, üniversite öğrencilerinin, hekim arkadaşların, alıştıkları çevrede yaşayan her türlü insanın insanların çoğundaki üzücü davranışa uyan tepkileri üzerinde düşündüğümüz zaman, ilk gözümüze çarpan şey bireyin dirimsel çekirdeğiyle ilinti kurduğu, bizim "kansu akımları" adını verdiğimiz şeye değdiği an yüreğini saran *yıldırıcı korku* olmaktadır. Acunsal yaşam enerjisini inceleyen dirimsel doğabilimi bu tepkiye "bedensel boşalma korkusu" adını vermiştir. Bedensel boşalma korkusunun da bütün öbürleri gibi bir korku olduğunu, çağcıl dirimsel ruh hekimliğinin son yirmibeş yıldır sayısız kez gözler önüne serdiği dirime aykırı özgül tepkilerden biri olduğunu söylemek olgulara ters düşer. Bedensel boşalma korkusu bütün öbür korkuların ötesinde bir şeydir, sıradan bir ürküntü ya da sinirceli kaygıdan kesinlikle ayrılmaktadır. Bir evdeki su borusunun patlamasına oranla milyonlarca dönüm ekilecek araziyi basıp binlerce kişiyi boğan su baskını neyse, sıradan bir sinirceli kaygı karşısında bedensel boşalma korkusu da odur.

Sıradan korku tek bir nesne ya da duruma, örneğin bir bıçak ya da karanlık bir odaya yöneliktir. Bedensel boşalma korkusuysa her şeyi sarmalayan, insana hiçbir sığınak bırakmayan bir dirimsel yaşantıdır. Sıradan korku birtakım insanları rahatsız edebilir ya da hastanın etkinliklerini sınırlandırabilir. Bedensel boşalma korkusuysa kişiliğin bütünüyle yitirilmesine, yaşayan varlığın sağını solunu şaşırmasına yol açar. Zırhın ana kesimine dokunamamışsak, sıradan kaygı nöbetlerinde canına kıyma pek enderdir. Buna karşılık, bedensel boşalma korkusu hep insana canına kıymayı tek çıkış yolu gibi gösterecek dayanılmaz bir durumun doğmasına neden olacak tam bir yere serilme yaratma tehlikesini içinde taşır. Birçok canına kıyma dıştaki koruyucu zırhın ansızın, insanı tüketecek biçimde parçalanmasından doğmuştur. Hasta, hastalık belir-

tileriyle sürecin türlü evrelerini çok iyi tanıyan, binbir sakınımla, adım adım ilerleyen deneyimli, usta bir dirimsel enerjiyle sağaltım uzmanının elindeyse, tehlike en aza indirgenir: durum korkutucu olmaktan çıkar. Ama kişilik zırhı ansızın parçalanan kişi kendi haline bırakılmışsa, canına kıyma, başka birini öldürme, ruhsal dengesini yitirip yerlere serilmeyle karşılaşma olasılığı artar. Dirimsel dizgenin derinlerinde yatan enerjilerin denetiminin ansızın yitirilmesi en büyük tehlikeyi oluşturur. Ancak, durumu böylesine tehlikeli kılan belki de, özellikle vücudun doğal dirimsel enerjiyi dolu dolu yaşamaya ayak uyduramayışıdır. Küçük yaştan beri yoğun coşkulara alışmış, ikinci elden güçlü güdüler geliştirmemiş kişi köklü coşkuların boygöstermesi tehlikesiyle karşı karşıya değildir. Ama bütün ömrünce zırhlı yaşamış, hiçbir zaman güçlü coşkular duymamış, ya da elinde yalnızca sinirceli enerji boşaltma yolu bulunan kişi dirimsel enerjinin bütün gücüyle ansızın yüz yüze gelince feleğini şaşırmakta, umutsuzluğa kapılmaktadır. Buna bir de, dirimsel enerjisini cinsel sarılmayla düzenli olarak boşaltan kişinin, bilinçaltına itilmiş coşkuların etkisine kapıldığı zaman kişilik zırhını parçalayacak kadar çok enerji biriktirmemesi eklenmektedir.

Özetleyelim: tehlike, zırhlı dirimsel dizgenin güçlü dirimsel enerjiye dayanamamasından, ömür boyu süren cinsel durgunluk sonucunda birikmiş enerjinin çokluğundan, zırhlı kişilerin yüzeysel yaşamından köklü biçimde ayrılan derindeki dirimsel-bedensel işlevlerin özel niteliğinden gelmektedir. Böylece, kişilik zırhı, hastalıklı da olsa, son derece önemli bir işlev yüklenmektedir. Gerçekten de o, zırhsız insan açısından doğal sayılsa da, sürekli zırh içinde yaşayan bireyde en azından tam bir yolunu şaşırmaya yol açan durumdan korumaktadır kişiyi. "Özgürlüğün verdiği başdönmesi" diye adlandırdığımız şey, zırhlı varlığın doğal olarak işleyememesinin sonucudur. "Özgürlüğün verdiği başdönmesi"ni zırha göre koşullanmış bir ortamdan alınıp ansızın özdüzenlemenin doğal ilkelerine dayalı bir ortama aktarılan çocuklarda da, büyüklerde de görürüz. Bugün ya da yarın, Devlet'in buyurgan örgütlenmesinin ansızın ortadan kalkmasıyla, insanlar akıllarına eseni yapabilecek hale gelseler, sonuç özgürlük değil, tam bir cehennem kargaşası olurdu! İnsan denen memeli hayvanın doğal özdüzenlemenin temel yasalarına göre yaşamayı öğrenebilmesi için yılların geçmesi gerekecektir.

İnsan davranışları konusunda dikkatli bir gözlemciye bu derinlere kök salmış, hastalıklı örgütlenme insanoğlunu özgür kılmak üzere bugüne dek girişilmiş bütün denemelerin başarısızlığa uğramasının başlıca nedeni olarak gözükür. Hiç utanıp sıkılmadan insanlara özgürlük getirmeyi, yeryüzünü cennete çevirmeyi vaat eden, ama özgürlük geldiği an herkesten önce tabanları yağlayıp kaçan siyasetçinin bundan habersiz olduğunu söylemeye gerek bile yoktur. İster ilerici, ister geleneksel düşünceler taşısın, sıradan eğitimci de bundan habersizdir. Bundan ötürü, Alexander Neill'in yürürlüğe koyduğu eğitim yöntemlerini başka eğitimciler kullanamamakta, bunlar "Summerhill" gibi küçücük özyönetim adacıklarının sınırları içinde kalmaktadır. Yalnız gerekli nitelikleri taşıyan kişi değerli şeyler başarabilir, yalnız yeteneksiz kişi akıldışı işler yapar. Yalnız kişilik yapıları özgürlüğe elverişli kişiler özdüzenleme ilkesine uygun, özgürce yaşayabilirler. Zırhlı kişilerin yetiştirdiği bir çocuğu alıp özgür bir ortama götürürseniz, *toplumsal özyönetimin kendi kendini düzene koyabilen kişilik yapıları gerektirdiğini* hemen görürsünüz.

Bu olgulara, özgürlüğe karşıt olduğum için değil, tam tersine korkunç savunucusu olduğum için parmak basıyorum. Bir yere bir ev kuracaksam, önce o yerin doğal yapısını incelemem gerekir. Temelinde kaya mı var, yoksa kil mi? Yalnızca kil bulunduğunu biliyorsam, sağına soluna akaçlar açma, bunları taşla doldurma olanağım var demektir. Ama evimin temellerini bilemeyecek kadar bilinçsizsem, mutlak bir yıkım beni bekliyor demektir. Eğitim alanında tehlike daha da büyüktür, çünkü astığı astık kestiği kestik eğitimci bu akılyürütmelere bakıp kendi zorlama ve cansıkma yöntemlerini geçmişteki gibi uygulayabilmek için haklı nedenler bulacaktır. Benim özgürlüğe dayalı eğitim yöntemimin hiçbir işe yaramadığını söyleyecek, ben de ona bunun tersini kanıtlayamayacağım. Toplumsal yaşamımıza binlerce yıldır egemen olan coşkusal vebanın genişlik ve derinliğini görmezlikten gelirsek, davamızı bir adım ileri götüremeyiz. Sevgilerimiz özgürlükçülükten ve özgürlükçülerden yanadır elbet. Ama onların insan yapısındaki yozlaşmaya çıplak gözle, dimdik bakmaktan tiksinmelerini de kınamaktayız. Kamuoyu, insanın "özünden iyi" olduğunu söyleyenlerle onu "tepeden tırnağa kötü" sayanlar arasında ikiye bölünmüştür. Bense, insanın kişilik yapısı konusundaki sağlam bilgimizin bizi daha iyiye götürecek bir değişime izin verecek kadar

doğruya yakın olduğu kanısındayım. Biz, derinde yatan özdüzenleyici işlevleri bilmeyen buyurgan kişi gibi her türlü umudu kaldırıp atmadık; insanın özgürlüğü yaşama konusundaki aynı derecede köklü yeteneksizliğini gördüğümüz zaman umutsuzluğa kapılmıyoruz.

Neyse, dönelim akılyürütmemize:

İnsan denen memeli hayvanın özgürlük, mutluluk ve bolluğa ulaşmasını engelleyen şey kişilik zırhının kendisi değildir; çektiği acıların biricik kaynağı olsaydı, insanoğlu bu zırhtan kurtulmayı çoktan öğrenirdi. Hayır, yoluna dikilen engeller, tam anlamıyla sağını solunu şaşırması, toplumsal ya da bireysel bütün varlığına yönelik yıkılma tehlikesi, bugünkünden yüzde yüz başka türlü yaşama olasılığı karşısında duyduğu yıldırıcı korku, kendisiyle barış ve iyilik özlemi arasına giren acımasızlık ve nefret katmanıdır. Dinle gizemcilik iblisin dünyaya egemen olduklarını söylerken haksız değildiler; iblisten daha öteye bakmadıkları, ölümsüz, akılla kavranmaz, yanına varılmaz Tanrı'nın iblis haline dönüşmüş bir gerçeklik olduğunu kavrayamadıkları zamansa haksızdılar. Bugüne dek hiç kimse iblisin dünyasını simgeleyen Dante'nin Cehennemi'ni aşamamıştır. Bu büyük sanat yapıtı insanoğlunu aşıp doğal kökenlerinin uçsuz bucaksız okyanusunda köklerini bulup ortaya çıkaracak yerde, birkaç bin yılın daracık sınırlarına kapanıp kalmıştır. Bu büyük yanılgıya bakıp şaşarsak biz de yanılmış oluruz. İblisin dünyası öylesine tiksinç, insanın kişilik yapısının derinlikleri topluma aykırı, suçlu güdülerle öylesine doludur ki, bu dünyayı kolaçan edenler hep insan yaşamının en derin, en son katmanı olduğunu sanmışlardır.

Acunsal yaşam enerjisi bilimi, bilmem hangi özel esinle ya da doğaüstü bir duyguyla değil, bedensel boşalma işlevini tam bir bağlılık ve bilinçle inceleyerek iblisin dünyasını aşmayı başarmıştır. Gerçekten de, bu işlevin kökleri dirimsel enerji ve acunla ilgili yasalara uzanmakta, ve yalnız insanların çok çok ötesindeki canlı varlıklar dünyasını yönetmekle kalmamakta, ayrıca dine gerçekten inanan kişinin "yanına varılmaz Tanrı" adını verdiği şeyi dile getirmektedir. Dirimsel enerji bilimi iblisi aşabilmiştir, çünkü iblisin alanını aşmaya yeltenen, yani bilinçdışı ikinci elden güdüler alanının ötesine geçmek isteyen her insanın yoluna dikilen ürkütücü engellerin üstesinden gelmiştir. Dirimsel dizgede bedensel boşalma sırasındaki çırpınmanın canlandırdığı doğal dirimsel enerji işlevinin özünü

yakaladığımız, derindeki dirimsel-bedensel işlevlerle dirimin zırhla çarpıtılmalarını kesinlikle birbirinden ayırdığımız zaman, iblis ürkütücü yanlarının çoğunu yitirir. Biz ona Devlet ya da Kilise'nin çıkarları doğrultusunda "yukardan" değil, "aşağıdan", "öte yakadan" bakıyoruz. Sahici Hıristiyan'ın dilini kullanıp gizemciliğe savrulmadan, "iblis"in gerçekten de "Tanrı" ya da "İsa" tarafından cennetten kovulduğunu söyleyebiliriz.

Zırhlı insanoğlu tarafından çarpıtılmış da olsalar, kimi dinsel öğretilerdeki doğruların derinliğini okura daha iyi aktarabilmek için bile bile bu dili seçtim.

"İblis", Hıristiyan düşüncesinin yarattığı, çok iyi bilinen "cehennem" düşününde somutlaşan, Goethe'nin "Mefistofeles"inde büyük bir ustalıkla canlandırılmış mutlak "kötülük"ü temsil ediyordu. İnsanoğlu hep kötü'nün kışkırtmasını duydu. İnsanın aklına neden hiç "Tanrı"nın kışkırtmasına kapılmadığı sorusu geliyor. İblis sapık doğayı, Tanrı da ilk elden doğayı simgeliyorsa, neden insanoğlu Tanrı'dan çok iblisin çekimine kapılıyor? Tanrı'nın güzellik, uyum ve canlandırıcı gücü öylesine inandırıcı, öylesine açık seçik olarak varsayıldığına göre, insanı "günah"tan (iblisin kışkırtmasından) kurtarmak üzere girişilen, sonsuza dek verimsiz kalacak çabalar niyeydi acaba?

Alın size bir kez daha aynı yanıt: *en büyük nitelikleri erişilirlik olan ikinci elden güdüleri dile getirdiği için iblis çekicidir, onun izinden gitmek kolaydır. Tanrı'ysa, zırhın erişilmez kıldığı dirim çekirdeğini canlandırdığı için sıkıcıdır, bize uzaktır.* Bundan ötürü Tanrı erişilmez büyük erek, iblis de her yerde karşımıza çıkan, bizi yiyip yutan bir gerçekliktir. Tanrı'nın yaşayan gerçeklik haline gelebilmesi için, zırhın yokedilmesi, Tanrı'yla birinci elden dirim, iblisin çarpıttığı dirim arasındaki aynılığın, özdeşliğin somut ve kararlı biçimde yeniden kurulması gerekir. Ne yazık ki, başka hiçbir yerde bedensel boşalmadaki kadar açık seçik kendini göstermeyen yaşama süreciyle Tanrı özdeştir. Bu Tanrı yaklaşımı kösteklendiği zaman, her şeye iblis egemen oldu. Hem de nasıl! İnsanoğlunun giriştiği İblis'in dünyasında sonuçlanacak bu Tanrı araştırısı nasıl da acıklı, engin bir girişimdir!

"Tanrı" dirimin doğal güçlerini, insandaki dirimsel enerjiyi, "iblis" de bu canlı güçlerin yoldan sapmasını, parçalanıp bölünmesini sim-

gelemektedir: insanın doğal yapısına uygulanan kişilik çözümlemesinin son bulguları bunlardır. Bu sonuçla, elinizdeki yapıtı yazmaya kalkıştığım zaman kendime verdiğim görevi yerine getirdiğim kanısındayım. Bundan sonra, söz dirimsel enerjiyi inceleyen doğabiliminindir. Şimdiden sonra, uyanık ilgimiz esir sorununa yöneliyor; her türlü doğabilimsel kuramın ve doğacı düşünbilimin temel sorununa. Ancak, doğayı gözleyen insanın *kişilik yapısı*'yla dirimsel-bedensel çekirdeği, yani *bedensel boşalma işlevi* cansız madde evreninde de bize yol gösterecektir. Bunu hiçbir zaman gözden ırak tutmamak gerekiyor.

VI. BÖLÜM

ACUNSAL YAŞAM ENERJİSİ VE "ESİR"

HER yanı kaplayan bir esirin varlığını ve bununla acunsal yaşam enerjisinin özdeşliğini kanıtlamak niyetinde değiliz. Bizim niyetimiz, yalnızca, her şeyin içine sızabilen, varlığı kanıtlanıp gözlenebilen bir enerjinin varolduğunu gözler önüne sermek. Bu evrensel enerji evreni anlayışımızdaki birtakım boşlukları doldurmaktadır; bilmem kaç doğabilimci ve düşünür kuşağı bu boşlukları doğanın temel işlevlerinin ilk dayanağı olan, her yerde varolan "esir" kavramıyla doldurmaya çalışmıştır boşu boşuna.

Acunsal yaşam enerjisinin işlevleri çok kısa bir zaman diliminde, topu topu on yıl incelenmiştir (1949). Ancak bu dönemde yapılan bütün gözlemler bizi şu sonuçlara götürmüştür:

EVRENDE "BOŞ UZAY" DİYEBİLECEĞİMİZ ŞEY YOKTUR. HİÇBİR "BOŞLUK" YOKTUR. UZAYIN KENDİNE ÖZGÜ DOĞAL NİTELİKLERİ VARDIR. BU NİTELİKLER GÖZLENİP GÖSTERİLEBİLİR: İÇLERİNDEN BİRKAÇI DENEYLE YENİDEN ÜRETİLEBİLİR, DENETLENEBİLİR. UZAYIN DOĞAL NİTELİKLERİNDEN BELİRLİ BİR ENERJİ SORUMLUDUR. BİZ BU ENERJİYE "ACUNSAL YAŞAM ENERJİSİ" ADINI VERDİK.

İlkin, uzayda boşluk bulunmayışının yarattığı sonuçları sıralayalım; sonra bizi, o güne dek varlığı önceden kabul edilmiş "esir" kılığında önümüze getirilen her şeyin temeli olan acunsal yaşam enerjisinin somut olarak ortaya çıkarıldığını, gözleme ve deneye açık olduğunu öne sürmeye iteleyen görüngülerin dizelgesini verelim.

1) "Boş bir uzay"ın varlığına dayanan bütün doğabilimsel kuramlar uzayın somut doğal niteliklerinin yerini tutmakla görevlendirilen soyut

matematik yapıların yeni gözlenen olgulara uymadıkları gösterilebildiği (evet, yalnız o) zaman yıkılıp gidecektir.

2) Uzayın temel niteliklerinin yüzde yüz doğal olmaları, hani şu varsayımsal boşluk içinde gözlenip yeniden üretilebilmeleri gerekir.

3) Kuramsal "esir" varsayımı geçerliliğini korumuştur. "Boşluk"ta oluşan görüngülerin, uzaydaki yerçekimi, ışık, uzaktan çekim, "güneşten yeryüzüne ısının iletimi" gibi enerji alanı işlevlerini açıklamak üzere esire yüklenen niteliklere uyması gerekir.

4) Michelson-Morley'in esirin varlığını kanıtlamak üzere giriştiği deneyin olumsuz sonucunu iyi anlamak gereklidir.

Bizi Michelson-Morley deneyine getiren öncüller yanlış varsayımlara dayanmaktadır. Acunsal yaşam enerjisini temel alan doğabilimi yepyeni gözlemlerle yepyeni kuramsal varsayımlardan yola çıkmaktadır. Acunsal yaşam enerjisini temel alan bakışaçısı içinde akılyürütmenin de genel doğal işlevlerin bir parçası sayılması gerekir. Dolayısıyla, sırf akılyürütmeyle elde edilen sonuçların doğada gözlenebilecek işlevler karşısında ikinci derecede kalması zorunludur. Biz işlevci olarak, her şeyden önce doğada gözlenebilen işlevlerle ilgiliyiz; ordan yola çıkarak, gözleyen insandaki coşkusal (dirimsel enerjiye dayalı) işlevler aracılığıyla, insan akılyürütmesinin işlevlerine varıyoruz. Gözlenebilen doğa insan akılyürütmesinin başlangıç noktası sayılmadıkça akılyürütme de mantıklı ve tutarlı biçimde gözlemcinin içinde gözlenebilecek doğal işlevlerden gelmedikçe, gözlemle doğrulanmamış bütün arı akılyürütme sonuçları yöntem ve olgu yönünden sorun konusu yapılabilir. Michelson'ın yaptığı deneyin olumsuz sonucundan çıkarılmak istenen sonuç bunu açıkça göstermektedir. Bu deneyle ilgili eleştirel yargıyı deneyin hangi koşullarda gerçekleştirildiğini çok iyi bilen doğabilimcilere bırakarak şu noktalara değinmek istiyorum, çünkü bunlar acunsal yaşam enerjisini inceleyen doğabilimi alanında yapılmış gözlemlerden çıkmaktadır:

a) Michelson deneyinin dayandığı varsayımlardan biri dingin esir varsayımıdır; dolayısıyla, yerküre *kıpırtısız* esirin içinde dönmektedir. Oysa, havaküredeki acunsal yaşam enerjisinin gözlenmesi bu varsayımın doğru olmadığını kanıtlamaktadır. "Esir", acunsal yaşam enerjisi sınıfına giren bir kavramı dile getiriyorsa, *kıpırtısız olamaz, dünyanın dönüş hızında yer değiştirmesi gerekir.* Çevresini kuşatan acunsal yaşam enerjisi

okyanusu içinde yerkürenin durumu durgun bir su üzerinde yüzen lastik topunki değil, birbirini izleyen dalgalar üzerinde çalkalanan topunkidir. Böylece, Michelson deneyinin dayandığı ilk varsayım çürütülmüş olmaktadır.

b) Acunsal yaşam enerjisine dayalı gözlemleri, "ışık" işlevinde, "ışık hızında yer değiştiren uyarılma"yla "gazışını yaymayı" (luminescence'ı) birbirinden ayırmak gerekir. Işığın kendisi yer değiştirmez, *acunsal yaşam enerjisinin gazışını yaymasının* sonucudur. Acunsal yaşam enerjisi biliminin doğada yaptığı gözlemleri kabul ettiğimiz zaman —başka türlü de yapamayız— Michelson deneyinin ikinci öncülü de geçerliliğini yitirmektedir. Burada gazışını saçma derken, hani şu zorlama boşluktaki acunsal enerji ışımasını, "yaygın ışık"ı, Kuzey kızıllığını, güneşin çevresindeki ışıklı çemberi, Satürn'ün (Zühal'in) çevresindeki ışıklı halkayı anlatmak istiyorum. "Işık" "uzayda yer değiştirmiyorsa", *acunsal yaşam enerjisinin bulunduğumuz yerde gazışımasından* ileri geliyorsa, Michelson'ın neden esirin "akış" yönünde "gönderilen" "ışık ışınları"yla bu "akış"a dikey gidenler arasında hiçbir "evre" (faz) ayrımı saptayamadığı çok iyi anlaşılıyor.

5) Boşluktaki doğal işlevlerin gezegenlerin devinmesinin temelini oluşturan acunsal işlevlerle çelişmemesi gerekir. Tersine, vakti gelince, ilk acunsal yaşam enerjisi işlevinin gök cisimlerinin devinimlerine katılması zorunludur.

6) Bilmem kaç doğabilimci ve gökbilimci kuşağı *yüzde yüz doğal işlevler* toplamı olarak esirin varlığını kanıtlayamamışsa, bu yetersizliğin belli nedenleri olmalıdır. Söz konusu nedenleri *gözlemcinin* işleyişinde ve insan akılyürütmesinin kullandığı yöntemlerde aramak gerekir.

1936'da "dirimsel kabarcıklı" maddede, 1940'ta da havaküredе bulunuşundan beri "acunsal yaşam enerjisi" adını verdiğim alanda yapılmış gözlem ve kanıtlamalara konu olan belli başlı işlevlerin kısa bir özetini verelim şimdi.

1) VAROLUŞ BİÇİMLERİ

Kimi dirimsel enerji işlevleri, insanın doğayı doğrudan doğruya ya da enerji işlevlerine tepki gösteren ısıölçer, elektrikölçer, Geiger sayacı,

mikroskop, duvarları sac kaplı karanlık oda gibi araçlar ya da tekhücreliler, kanserli fareler, kansız insanlar, çürütücü bakteriler (proteuslar) gibi canlı varlıklar aracılığıyla gözleyebildiği her yerde tanıtlanabilir.

ACUNSAL YAŞAM ENERJİSİ HER YERDE GÖSTERİLEBİLİR. ÇÜNKÜ HER YERDE VARDIR. DOLAYISIYLA, DEĞİŞİK HIZLARDA OLSA DA, BÜTÜN MADDELERE SIZAR.

Bugüne dek, iki elektrik telini birbirinden ayırırcasına, acunsal yaşam enerjisinin işlediği alanı komşu alandan açıkça ayırmaya izin verecek aygıt bulunamamıştır. Bundan ötürü, canlı varlığı acunsal yaşam enerjisi okyanusunun "dirim" (can, yaşam) adını verdiğimiz özel niteliklerle donatılmış, örgenleşmiş (örgütlenmiş) bir kesimi saymak zorundayız; makinasal "gizil enerji gücü" kavramına bağlı kalırsak, dirimsel enerji açısından bu varlığı anlayamayız. İster ısıya, elektriğe ya da makinaya dayalı bir devinim olsun, makinasal (devinimsel) gizil güç hep üst dizgeden alt dizgeye, güçlü dizgeden güçsüz dizgeye doğrudur, hiçbir zaman ters yönde akmaz. Bu yasa geçerli olsaydı, canlı varlık çevresinden daha yüksek enerji düzeyinde kalamadığı gibi, kısa sürede ısısını, devingenliğini, enerjisini çevresindeki yüksek enerji düzeyi yararına yitirirdi. Ve böyle bir canlının başlangıçta nasıl oluşabildiği sorusu da yanıtsız kalırdı. Demek ki doğada, TERS ÇEVRİLMİŞ ACUNSAL YAŞAM ENERJİSİ GİZİL GÜCÜ adını verebileceğimiz bir enerji işlevinin varlığını görmezlikten gelemeyiz: *acunsal yaşam enerjisi zayıf dizgeden güçlü dizgeye, alt dizgeden üst dizgeye doğru akmaktadır.* Bu görüngü canlı varlıkların temel işlevleriyle uyuşmakla kalmaz, ayrıca cansız doğada, örneğin yerçekimi işlevinde ya da gökteki bulutların "büyümesi"nde dolaysız olarak gözlenebilir.

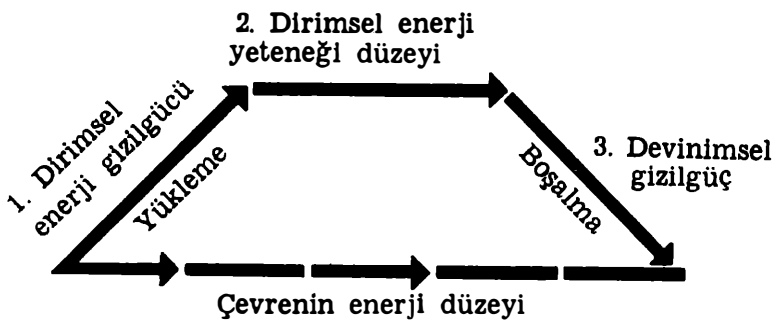
Acunsal yaşam enerjisi gizil gücü, eski devinimsel gizil güçle çelişmez. Giderek, daha yüksek bir enerji düzeyinin nasıl varolabildiğini açıklar. Doğrusu, bu işlevi kabul etmekle, "ısıdevinimbilimin ikinci temel yasası"nın, hani şu mutlak "ısının iç dönüşü ilkesi"nin ölüm çanlarını çalmış oluruz. Pek çok doğabilimcinin bu ilkeyle bağdaşamadığını biliyoruz. Öte yandan, ister "maddenin saklanması", ister "kimyasal öğelerin bozulmazlığı" olsun, bir sürü mutlak inançtan vazgeçmek zorundaydık.

Canlı varlıktaki enerji işlevlerine acunsal yaşam enerjisi biliminin bakışı, gözlem ve tümdengelimlerden çıkan biçimiyle, şöyle tanımlanabilir:

1) Düzeyi yüksek bir enerji dizgesi olan canlı varlık enerjisini daha düşük enerji dizgesinden alır: GİZİL DİRİMSEL ENERJİ GÜCÜ budur. Bu ilke yalnız vücudun bütünü için değil, bütün canlı hücre çekirdekleri için geçerlidir: hücre çekirdeği enerjisini daha düşük enerjili hücre kansuyundan almaktadır..

2) Her tür ve soy canlının kendine özgü enerji düzeyi vardır; canlı, kendine özgü bir "dirimsel enerji yeteneği"ne sahiptir. Başka türlü olsaydı, canlı varlık durmadan enerji biriktirir; sonunda ya çatlar, ya da alabildiğine büyürdü.

3) Her türlü enerji artığı devinimsel gizil güç ilkesi uyarınca bedensel bir devinimle, bedensel boşalma çırpınmalarıyla, ısı yaratarak (üst düzeyden alt düzeye doğru) boşalır.

Canlı Varlıklardaki DİRİMSEL ENERJİ ALIŞVERİŞİNİ gösteren yalın çizim

4) Demek ki acunsal yaşam enerjisinin bir üretim/tüketimi, yapım/yıkımı vardır, "vücut" denen yapışık birliğin içinde sürekli enerji alışverişi olmaktadır. Bu alışverişin başlıca işlevlerini özetleyelim: çevredeki dirimsel enerji okyanusundan ya da besin maddelerinden gelen enerjiyi *emerek* ve enerji fazlasını da yine çevredeki enerji okyanusuna *vererek* belli bir "enerji barındırma düzeyi"nin sürdürülmesi. Enerji barındırma

düzeyi ne denli düşükse, hastalıklı enerji azlığında olduğu gibi, enerji emme yeteneği de o denli düşüktür. Can vermekte olan varlık yavaş yavaş enerji emme ve kendini belli bir işleyiş düzeyinde tutma yeteneğini yitirir. Enerji barındırma düzeyi, çevredeki dirimsel enerji okyanusununkiyle çakışana dek düşer. Ölümden sonraki ayrışmanın en belirgin niteliğiyse başlangıçtaki büyüme sürecinin tam tersi bir süreçtir. Birbirine yapışık dokular, dirimsel enerji yitiminden ötürü, aralarındaki bağı da yitirirler; sonunda, ilkin dirim kabarcıklarına, ardından çürütücü bakterilere (proteuslara falan) ayrışırlar.

Acunsal yaşam enerjisinin başlıca niteliği devinim, buna bağlı olarak da alışveriştir. Kimi durumlarda, örneğin aşırı dirimsel enerji yitiminde, dirimsel enerji deviniminin bütünüyle durduğu görülür. Bu duruş ister istemez enerji barındırma düzeyinin düşmesine, "canlı varlık" adı verilen dirimsel enerji biriminin ayrışmasına, yani ölüme yol açar. Uzun süre oturulmayan ahşap yapılarda da dirimsel enerji alışverişinin durmasından ötürü ayrışma görüldüğünü söyleyebilirim. Belli bir süre işledikten ("yaşlandıktan") sonra dirimsel enerji dizgelerinde başgösteren enerji barındırma düzeyi düşmesinin nedenlerini bulabilseydik, uzun ömürlülük sorununa kılgısal çözüm bulmakta önemli bir adım atmış olurduk.

ACUNSAL YAŞAM ENERJİSİ "HER YERE" DAĞILMIŞTIR, KESİNTİSİZ BİR SÜREKLİLİK OLUŞTURUR. Bu sürekliliğin "yoğunluk" ve "birikimi" bir yerden öbürüne değişebilir. Acunsal yaşam enerjisi maddesel olmasa da, burada yine doğabiliminden ödünç aldığımız makinasal (devinimsel) terimler dizisini kullanıyoruz. Bunların yerine, acunsal yaşam enerjisinin işlevlerini çok daha iyi betimleyecek başka terimler koysak iyi olurdu. Acunsal yaşam enerjisi, katı cisimler de içinde olmak üzere, bütün uzayı doldurur. Beton duvardan da, çelik levhadan da geçer. Bütün ayrım geçiş hızındadır: çimento dirimsel enerjiyi çok yavaş emip geri verir; çelik, dirimsel enerjiyi güçlü bir biçimde, hızla kendine çeker, ama görünüşe göre madenler dirimsel enerjiyi barındıramadıklarından, aynı hızla çevreye yansıtır. Bu olgu belki de enerjinin madensel tellerde hızla akıp gitmesi işleviyle ilintilidir.

2) DEVİNİM

Dirimsel enerjiyi inceleyen doğabiliminin "acunsal yaşam enerjisi" terimiyle özetlediği doğal işlevler her yerde ve her zaman *devinim halinde*'dirler, başka bir deyişle *devingen*'dirler. Bugüne dek bir dizgenin başka bir dizgeye oranla *"kıpırtısız"* ya da *"kıpırdamaz"* diye nitelendirilebileceği koşulları kimse bulup ortaya çıkaramamıştır. Doğal anlamda acunsal yaşam enerjisinin maddeleşmiş bir türü olan kaya, yakınlarındaki başka bir kayaya oranla "dinginlik halinde" diye betimlenebilir; ama kayada bulunduğu somut olarak kanıtlanabilecek acunsal yaşam enerjisi, aynı gönderme (kıyaslama) dizgesine oranla hiçbir zaman "dinginlik halinde" değildir.

"Enerjinin saklanması"nın temel ilkesi belli bir dirimsel enerji gizil gücünün varlığıyla bağdaştırılabilir mi acaba? Büyük bir olasılıkla! Aşağıdaki varsayımı bu yolda atılmış ilk adım sayın: dirimsel enerji okyanusunda bir yere toplanma sonucu birtakım dirimsel enerji birimleri oluşurken, içlerindeki enerjinin dirimsel enerji okyanusuna dağılmasından ötürü başka birimlerin varlığı sona ermektedir. Böylece, birtakım enerji birimlerinin boşalması ya da "ölümü"yle yitirilen enerjiyi başka birimler toplayıp barındırmaktadır. "Enerji ayrışması"nın beklenmedik işlevlerin oluşmasında kullanılması böylece, tersine çevrilmiş birikimden ("yaratış"tan) ötürü yüksek enerji gizil güçlerinin doğuşuyla engellenmektedir. (Tersine çevrilmiş) dirimsel enerji gizil gücü enerjinin kendine dönmesini (entropi'yi) gereksiz kılar.

Acunsal yaşam enerjisi, doğası gereği devindirici, sürekli gidip gelen bir enerjidir. Gerçi, enerji (iş yaptıran güç) devinimin bir işlevi, devinim de enerjinin işlevi olduğundan, aynı şeyi bütün enerji biçimleri için söyleyebiliriz. Ancak yerleşik doğabilimi "gizil güç halindeki enerji"den, örneğin yükseğe konmuş bir depodaki suyun barındırdığı enerjiden söz eder. Acunsal yaşam enerjisinde böyle bir şey bulamazsınız; katı madde halinin dışında, hiçbir zaman "durağan" ya da "kıpırtısız" değildir. Belki de bilinen bütün dirimsel enerji görüngülerinin *işlevselliği*'nin temelinde acunsal yaşam enerjisinin bu devingen-devindirici niteliği yatmaktadır: bu dediğimiz, sinüs dalgaları ya da özgür düşüş gibi devinimsel belirtiler için de geçerlidir. Kısacası, acunsal yaşam enerjisinin kendine özgü, yani

ayrılmaz nitelikleri devinim, canlılık (devindiricilik), işlevsellik, değişkenliktir.

Bu devingenliği göz önünde bulundurarak, gözlem ve deney aracılığıyla, bir sürü değişik devinim saptanabilir:

a) *Dalgalı devinimler*

Dağ göllerinin üstünde ya da gökyüzünde dalgalı, tartımlı (ritimli) devinimleri açıkça görürüz. Bu devinimler tekbiçimli değildir, durmadan değişir. Su örtüsünün iki yeri aynı anda devinmez. Öte yandan, dalgalı devinim günün değişik saatlarında değişik tartımlardadır; dalgalanma, sürekli devinim içinde, daha başka boyutlar kazanır. Tek biçimli ya da durağan bir devinim ve hal aramak boşunadır. Birincil dirimsel enerji işlevleri alanında hiçbir şey karşımıza makinamsı bir yineleme biçiminde çıkmaz. Burada hiçbir yasa yok gibidir, BİRİCİK yasa bunun dışındadır.

b) *Açılıp kapanma* (yürek gibi atma)

HER ŞEYİN KÖKENİNDE YATAN ACUNSAL YAŞAM ENERJİSİNİN BÜTÜN DALGALI DEVİNİMLERİNDE BİR AÇILIP KAPANMA VARDIR. Ancak, acunsal yaşam enerjisinin dalgalı devinimiyle açılıp kapanmasını birbirinden ayırmak gerekir. Gerçekten de açılıp kapanma dalgalanmadan şu noktalarda ayrılmaktadır:

1) yürek atışı birbirini izleyen kasılıp yayılmalardan oluşur, dalgaysa sürekli bir iniş çıkıştır;

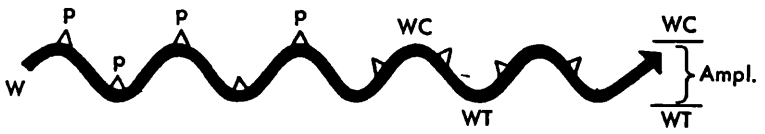
2) açılıp kapanmada ortam, örneğin bir gölün suyu, bir gidip-gelme devinimiyle dört yana yayılır gibidir; dalgalarsa alttan üste doğru dikey bir devinim çizer, insanda dalgaların tepesiyle çukurunun su yüzünde birbiri ardınca yuvarlandığı izlenimi yaratırlar.

3) açılıp kapanma devinimi *ağır ağır* batıdan doğuya doğru yer değiştirirken, dalgalanmanın aynı yöndeki devinimi daha hızlıdır;

4) açılıp kapanmanın *kesikli* bir süreç olmasına karşılık, dalgalanma devinimi *sürekli*'dir.

5) açılıp kapanma, radyo dalgaları gibi küre biçiminde çevreye yayılır, üç boyutludur. Dalgalarsa, kendi başlarına ele alındıklarında, yalnız dalga uzunluğuyla dönümün (période'un) belirlediği iki boyuttan oluşur.

Bir dalganın iniş çıkışlarının geçtiği yolu izlersek, sürekli bir çizgi elde ederiz; dalga çizgisi de süreklidir. Buna karşılık açılıp kapanma işlevinin kasılıp yayılma uç noktalarını izlersek, bir *çizgi* değil, *noktalar* elde ederiz. Havaküredeki acunsal yaşam enerjisinin devinimini dağ doruklarında gözlersek, *yürek atışları*'yla *dalgaları* açıkça birbirinden ayırırız. Yürek atışları dalga üzerinde şöyle yer alırlar:

P = yürek atışları
WC = tepe çizgisi
WT = çukur çizgisi
Ampl. = genişlik

Yürek atışlarıyla (P) dalgalar (W) arasındaki benzersizliklerin yalın çizimle anlatımı

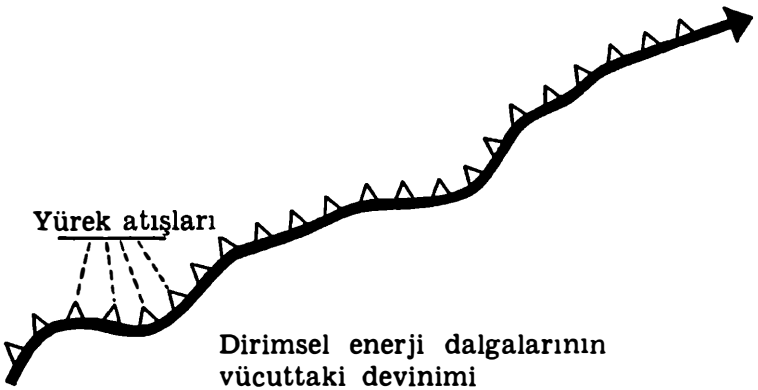
p ile w arasındaki temel ayrım ilk kez 1935'te, derinin yüzeyindeki dirimsel enerjiyi ölçüp fotoğrafını çekerken gözüme çarptı. Ama acunsal yaşam enerjisi dizgesindeki yürek atışlarıyla dalgalar arasındaki işlevsel ilişkileri ancak 1948'de anlayabildim. Bu sonucu elde edebilmek için, çark biçiminde bir motor kullanarak dirimsel enerji açılıp kapanmaları yarattım.[1] İlk gözlemimde, p zonklamaları dirimsel enerjinin dalgalanma deviniminin üzerine sıralanıyor, örgende bir dağ dizisindeki dorukların sıralanışı gibi etki yapıyorlardı.

Bir radyo vericisi, kuram uyarınca, titreşimli (açılıp kapanan) işaretleri eşzamanlı dalgalar halinde uzaya yaydığı halde, yüreğin atışındaki açılıp kapanmalar dirimsel enerji dalgalarının tartımına uymamaktadır. Açılıp kapanmalar düzenli aralıklarla sıralanırken, dalgalar sürekli değişim halinde bulunmaktadır. Bu kural, yukarki çizimde gösterildiği üzere, canlı varlık için geçerlidir. Ayrıca, havaküredeki acunsal yaşam enerjisinin devinimine de uyar gibidir.

Bundan böyle, "p" simgesi *yürek atışlarını* (açılıp kapanmaları), "w" simgesi de dalgaları gösterecek. Biricik temel AÇILIP KAPANMA (P)

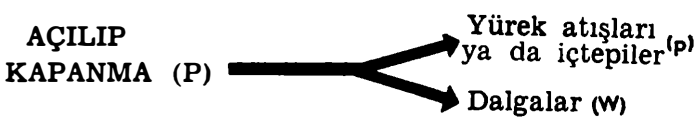
[1] Bkz. *Orgon Energy Bulletin*, 1, 1949, s. 10-11.

işlevinden açıkça ayrılan bu işlevleri ilerde birtakım dirimsel enerji işlevlerinde inceleyeceğiz. Bunlar, doğanın *süreksiz* işlevleri (p) ile *sürekli* işlevleri (w) arasındaki son derece önemli ilişkiyi dile getirmektedir. Bu işlevlerin Planck'ın nicemlerine (quantumlarına: süreksizliğe) ve beylik dalgalanma devinimbilimine (sürekliliğe) ne denli ve nasıl bağlandıklarını inceleyeceğiz.

Acunsal yaşam enerjisi dalgalanmasının vücuttaki devinimi

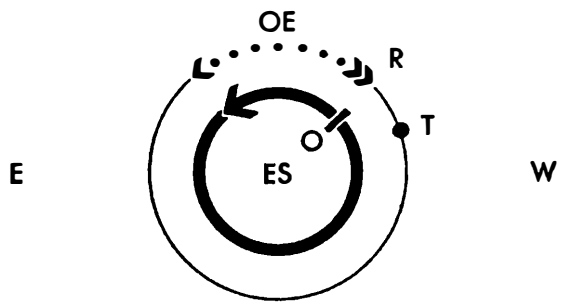
İlkin, p, w ve P'yi işlevsel olarak birbirlerine bağlamayı deneyelim:

Böylece, açılıp kapanma (titreşme: pulsation) yürek atışlarıyla dalgaların, ikisi de açılıp kapanmanın türevleri olan bu iki işlevin ortak işleyiş ilkesi olmaktadır. Her şeyin temelinde yatan dirimsel enerji açılıp kapanmasını dile getiren enerji denklemini uygun acunsal işlevlerden çıkarabilmek için iyice işlenmiş işlevsel tümdengelimlere gerek vardır. Bu konuya başka bir bağlamda yeniden değineceğiz.

c) *Havaküredeki dirimsel enerji kılıfının batıdan doğuya devinmesi*

Havaküredeki dirimsel enerjinin, dalgalanma ve titreşme devinimlerini etkileyen özel değişimlerden bağımsız olarak, batıdan doğuya yönelmesi çok büyük önem taşımaktadır. Batıdan doğuya devinim yerkürenin dönüş yönüyle de, güneş dizgesinin genel dönüş yönüyle de çakışmaktadır. Bu yönelişin yerkürenin yüzeyinde tersine dönmesine, özellikle, gözlemcinin *batısında* ortaya çıkan kasırgalarda ya da tufanlarda tanık olmaktayız. Aşağıdaki çizim yerküreyi sarmalayan dirimsel enerji kılıfının devinmesinin tersine dönüşünü göstermektedir.

E	=	Doğu	**W**	=	Batı
OE	=	Dirimsel enerji kılıfı	**R**	=	Doğudan batıya dönüş
O	=	Gözlemci	**T**	=	Fırtına bulutları
ES	=	Yerküre	**(....)**		Dirimsel enerji kılıfının tersine dönmesi

Bu tersine dönüş, *batıdaki* bulutlarda biriken yüksek enerjinin "R" (yani doğudan batıya dönüş) yoluyla özgürce dönmekte olan dirimsel enerji üzerinde yaptığı çekimle rahatça açıklanabilir (kümülo-nimbüsler doğuda belirirse, çekim genel dönüş yönünde olacağından, hiçbir devinim olmayacaktır). Göğün açılmasından, yani yönelmenin düzelmesinden sonra batıdan doğuya esen güçlü rüzgârın devinimin tersine dönmesiyle "R" üzerinde beliren açıklığın ("...") kapatılmasından ileri gelip gelmediğini belirlemek kolay değildir.

3) KARANLIKTA GÖRÜNÜRLÜK (KENDİLİĞİNDEN GAZIŞINI YAYMA)

İç yüzü madensel levhalarla kaplı, en az 180 cm^2'lik karanlık bir oda dirimsel enerjinin karanlıktaki etkilerini gözlemeye izin verir. 15 ya da 30 dakikalık alışma döneminden sonra, oda artık kara değil, KÜL-RENGİ-MAVİ gözükür. Odanın içinde açıkça birtakım bulutsuların dolaştığı görülür; maden kaplı odada ne kadar çok kalırsak, ışıklı görüngüler o denli belirginleşir. Bir süre sonra, mora çalan koyu mavi ışıklı noktalar belirir. Gözlemcinin vücudunun odadaki dirimsel enerjiyi yeterince uyarmasından sonra, bulutumsu oluşumlarda açık bir "yığınak yapma" eğilimi görülür; odanın içinde, dört bir yana savrulan şimşeklere benzeyen, sarımsı-beyaz ışıklı çizgiler *(Strichstrahlen)* dolaşmaya başlar. (4x6 boyutlarında) bir büyüteci geçirimsiz bir plastik levhaya tutup bakarsak bu sarımsı-beyaz ışınları büyütebiliriz. Okur, karanlık odada oluşan ışıklı görüngülerin daha ayrıntılı betimlemesini *Acunsal Yaşam Enerjisinin Bulunuşu,* cilt II, *Kanser* adlı yapıtımda bulacaktır.

4) BİÇİM DEĞİŞTİRME

1939'da, karanlık bir odadaki dirimsel enerjinin gazışını yaymasını gözlediğim zaman, acunsal yaşam enerjisinin üç ayrı biçimde karşımıza çıktığına inanıyordum: birbiri ardından ilkin külrengi-mavi bulutumsular, ardından koyu mor-mavi ışıklı noktalar, son olarak da sağa sola koşuşan sarımsı-beyaz ışınlar görülüyordu. O günden bu yana yapılan araştırmalar üç ayrı dirimsel enerjiyle değil, aynı enerjinin değişik koşullarda ortaya çıkan üç ayrı biçimiyle karşı karşıya bulunduğumuzu kanıtladı. Dirimsel enerji, uyarıldığı ya da kışkırtıldığı zaman, bulutumsu halden ışın haline dönüşmektedir. Uyarılma şöyle yoğunlaştırılıp artırılabilmektedir:

a) madensel maddelerle; maden dirimsel enerjiyi ne tutup ne emmekte, ama büyük bir canlılıkla yansıtmaktadır; demek ki dirimsel enerji, yani esir işlevlerine bu denli "makinasal" bir terim uygulamaya razıysak, maden burada bir "engel" oluşturmaktadır.

b) içi sac kaplı karanlık bir odaya giren canlı varlıklarla. Şuna kuşku yok ki, örgenlerdeki dirimsel enerji havadaki dirimsel enerjiyi, o da birinciyi etkilemektedir.

c) süreksiz bir elektrikli-mıknatıs alanının yardımıyla; bir dizi tümevardırıcı sargı bulutumsu oluşumun ışınlı oluşuma dönüşmesini hızlandırır, olağan durumda 1-2 saatta kendini gösteren etki, o zaman yirmi dakikada elde edilir.

Bütün bu koşullanma tür ve biçimleri devingen, devindirici, değişik hızlıdır, hiçbir zaman durağan-makinasal değildir.

5) GAZIŞINI YAYMA

Dirimsel enerjinin karanlık odada görülebilmesi büyük bir olasılıkla "gazışını yayma" işlevinden gelmektedir. Dirimsel enerji ışık "yaymakta" ya da "geliştirmekte"dir; başka bir deyişle, öyle bir işlemektedir ki, gözümüze ışıklı bir izlenim çarpmaktadır; "gazışını yaydırma" etkisi vardır. Hangi koşullarda ortaya çıkarsa çıksın, dirimsel enerjinin bu gazışını KÜLRENGİ-MAVİ, YEŞİLİMSİ-MAVİ ya da MORUMSU-MAVİ'dir. Dirimsel enerjinin gazışını yayması işte bu noktada öbür gazışımalarından ayrılmaktadır: neon gazının ışıması kızıldır, argon'unki beyaz, helyum'unki yeşil. Dirimsel enerjinin *boşlukta* gazışını yayması kendine özgü morumsu-mavi renktedir, renkli bir film üzerinde mavi rengi oluşturur.

İki dirimsel enerji alanı ya da bir dirimsel enerji alanıyla bir elektrikli-mıknatıs alanı arasında ilinti bulunduğu zaman gazışıması iyice güçlenir.

Dirimsel enerjinin gazışıması "soğuk"tur, örneğin çok ince bir telden elektrik akımı geçirildiği ya da kimyasal bir madde yandığı zamanki gibi, çevreye ısı yaymaz. Belli belirsiz parıltılar, dalgalı Kuzey kızıllığı, mavimsi seren direği ateşi gibi havaküre görüngüleri de, ateş böceklerinin ışıması da, dirim kabarcıklarına ayrışmış ağacın çıkardığı mavi gazışıması da dirimsel enerjinin "soğuk" ışıma işlevinin örnekleridir.

Mikroskopla bakıldığında, alabildiğine kırılmış ışığın yardımıyla, canlı hücrelerde ve "dirimsel kabarcıklara ayrışmış" maddelerde dirimsel enerjinin gazışımasını görürüz. Toprak kökenli dirim kabarcıklarıyla güçlü dirimsel enerji yükü taşıyan alyuvarların dış zarının çevresinde bir gazışını halkası vardır. Bu hücreler zayıflayıp dirimsel enerji yüklerini yitirdikleri zaman, bu ışıklı halka ya da "enerji alanı" yok olur.

6) ISI ÜRETİMİ

Dirimsel enerjinin gazışımasının "soğuk" oluşuna karşılık, öbür işlevlerinde az çok ısı üretimine rastlarız. Yerküreyi kuşatan havanın sıcaklığı, havakürenin yıldızlı kesimindeki sıcaklıktan hep daha yüksektir. Dirimsel enerji biriktirecinde, biriktirecin hemen üstündeki havayla öbür kesimlerdeki hava arasında belli bir sıcaklık ayrımı saptanır (To - T). Bu ayrım kapalı odada 0,3'le 1,5 derece arasında değişir; açıkhavada, çoğunlukla daha yüksek değerlere ulaşır, güneşteyse 15-20 dereceyi bulur. Bu sıcaklık ayrımı, büyük bir olasılıkla, dirimsel enerjinin devinmesiyle oluşan devinim enerjisinin biriktirecin madensel yüzleri tarafından yansıtılmasından ya da engellenmesinden doğmaktadır. Biriktirecin içindeki madensel levhaları çıkarınca sıcaklık ayrımı sıfıra, ya da hemen hemen 0 dereceye inmektedir.

Dirimsel enerjiyi inceleyen doğabiliminin genel olarak kabul edilmiş kuramı uyarınca, sürekli To - T sıcaklık farkı, ister canlı bir varlık, ister bir gezegen, ister dirimsel enerji biriktireci söz konusu olsun, acunsal yaşam enerjisinin bir dirimsel enerji dizgesinde toplanmasından gelmektedir. Bu ayrım, düşük düzeyden yüksek düzeye doğru akan "dirimsel enerji gizil gücü"nün canlı kanıtıdır ve ısıdevinimbiliminin (termodinamiğin) ikinci ilkesinin genel ve sınırsız geçerliliğiyle çelişmektedir. Enerjinin ısı biçiminde yitiminin yanında, bir de herhangi bir noktaya yığılması süreci var.

7) "DURAĞAN ELEKTRİKLİLİK"

Durağan elektriklilik havadaki dirimsel enerjinin kendine özgü bir işlevidir. Elektriklilik kuramı, tam bir çelişkiyle, havakürenin hem elektrik yükünden *yoksun* olduğunu, hem de "durağan" yüklerle dolu olduğunu öne sürer: burada "durağan" terimi "elektrik" anlamına gelmektedir. Belli belirsiz gök parıltılarıyla fırtına sırasında çakan şimşekler şimdiye dek açıklanamamıştır. Dirimsel enerji bilimi elektrikölçerin ansızın boşalmalarına dayanarak havaküredeki yükleri gözler önüne sermekte, böylece yerleşik doğabiliminin "doğal" sayılan bir boşluğunu doldurmaktadır. Elektrikölçerin boşalması havadaki dirimsel enerji küresi az yüklü olduğu

zaman hızlı, yoğun enerji birikimi karşısında yavaş olmaktadır. Öğleyin, sabaha ya da günbatımına oranla daha yavaştır; bu olgu, yükünlenme (iyonizasyon) kuramıyla çelişmektedir (Bkz. *Kanser*).

8) DİRİMSEL ENERJİNİN "BİR YERE YIĞILMASI"

Birtakım etkilerin duyulabilmesi ya da dirimsel enerji deneylerinin yapılabilmesi için, dirimsel enerji birikiminin her zamankinin iki ya da üç katına çıkarılması gerekir. Kimi deneyler, örneğin hani şu varsayımsal uzay boşluğunun enerji yüküyle doldurulması havanın doğal enerji birikimiyle gerçekleştirilemez. Söz konusu yığılmayı, deneyin yapıldığı yapıda bir "dirimsel enerji odası" kurarak ya da birkaç dirimsel enerji biriktireci yerleştirerek sağlarız. Dirimsel enerji biriktireci, kendisini oluşturan katmanların özel konumuyla havadaki dirimsel enerjiyi belirli bir alana yığabilmektedir. İki ya da daha çok katmandan oluşmaktadır (katman sayısı yirmiye dek çıkabilmektedir); dıştaki katmanlar örgensel maddelerden, içtekilerse sactan ya da çelik yünündendir. Katmanların bu yerleştirilişi, kutunun içine yönelen dirimsel enerjinin dışarı doğru akandan daha büyük olmasına yol açmaktadır. Böylece biriktirecin içinde, dışındakinden daha yüksek, aynı düzeyde saklanan bir "dirimsel enerji gizil gücü" oluşmaktadır: bu "dirimsel enerji gizil gücü"nün varlığı hem elektrikölçerin aygıtın içinde daha yavaş boşalmasıyla, hem de *üst* madensel levhanın *üzerindeki* sürekli sıcaklık ayrımıyla (To - T) kanıtlanabilir.

Kanser adlı yapıtımda betimlemeye çalıştığım gibi, bir yerde toplanan dirimsel enerjinin canlı varlıklar üzerinde bir sürü yararlı etkisi vardır.

9) GÖZLEMCİNİN DİRİMSEL ENERJİYE DAYALI GÜCÜ VE DUYARLILIĞI

Sağlıklı vücutların tersine, çok zayıf dirimsel enerji yüküne sahip ya da güçlü bir zırha bürünmüş insan bedenleri dirimsel enerjinin belirtilerini kolayca algılayamamaktadır. Kanser eğilimli dirimsel enerji yokluğu çeken hastalar günlerce, giderek haftalarca içine girmeden, başka bir deyişle yeniden dirimsel enerji yükü almadan acunsal enerji biriktirecinin etkisini duyamamaktadır. Öte yandan, dirimsel enerjileri zayıf gözlem-

cilerin dirimsel enerjiyi algılayışları da zayıf kalmaktadır. Deneye sokulan böyle kişiler örneğin gaz dolu bir cam kabın gazışını yaymasını sağlayamamaktadır. Karanlık odadaki ışıklı görüngüleri binbir zorlukla algılayacak, iyice yüklü sağlıklı vücutların kolayca duyumsadıkları ısınma ve karıncalanma duyumlarını algılayıp algılayamadıklarını kestiremeyeceklerdir.

Dirimsel enerjinin incelenmesinde gözlemcinin dirimsel-bedensel yapısı büyük önem taşır. Kişilik zırhları güçlü kişiler karanlık odaya girdiklerinde, gazışıması görüngüleriyle karşılaşır karşılaşmaz kaygıya kapılmaktadır. Kimi zaman bu kaygı büyük bir korkuya dönüşmektedir. Gözlemlerinin önemini boş açıklamalarla azımsama eğilimi duymakta: "Öznel bir algılama bu", ya da: "Düpedüz telkin" demektedirler.

Gözlemcinin dirimsel-bedensel yapısının önemi, deneye sokulan kişinin örgenlerindeki yaşama enerjisinin dışardaki dirimsel enerji görüngülerini etkileyişiyle açıklanmaktadır. Gözlemcinin yapısının doğal görüngünün (hâdisenin: fenomenin) değerlendirilmesine katılması, *öznel*'le *nesnel*'in *ruhsal*'la *bedensel*'in birleştirilmesine doğru atılmış kesin değilse bile, önemli bir adımdır. Makinacı dünya görüşüne eğilim duyan bilimadamlarını kurumsal doğabiliminin bugün içinde bulunduğu çıkmaza sürükleyen, her şeyden önce, dirimsel-bedensel dizgenin işleyişi ve bilincin derinliklerini inceleyen ruhbilim konusundaki bilgisizliktir. Bu bilimadamları, bir anlamda, vücutta temeli olmayan, dirimsel-bedensel işlevlere kök salmamış bir "bilinç" kavramına bağlanıp kalmışlardır. XX. yüzyılın ilk yarısında algılama işlevlerini coşku işlevlerine, onları da *dirimsel enerji* işlevlerine, yani sözün gerçek anlamında, gözlem yapıp akılyürüten canlı varlıkta sürüp giden *doğal* süreçlere bağlamak üzere atılmış büyük adımlardan haberleri yoktur. Doğanın bilimsel incelenmesi gözlemciyle doğa arasındaki karşılıklı etkileşime, ya da biraz değişik bir dille söylersek, gözlemcinin *içindeki* dirimsel enerji işlevleriyle *dışındaki* işlevler arasındaki etkileşime bağlıdır. *Böylece, gözlemcinin kişilik yapısıyla duyu örgenleri bilimsel araştırmanın en belirleyici değilse bile, başta gelen araçlarıdır.* Bir cerrahın girişeceği kesip biçmede işlevsel yapısının belirleyici yer tuttuğuna ya da havacının denge duygusuyla hızlı yer değiştirme duygusunun uğraşını kusursuz yerine getirmesine yardım ettiğine kuşku olamaz. Bilimsel araştırma alanındaysa bu ilke yanlış tanınıp yorumlanmıştır. İnceleyip araştıran doğayla (dirimsel ruhsal

doğayla) incelenip araştırılan (dirimsel somut) doğa arasındaki açıklığı bilimadamının doldurmasına, korkarım, coşkusal işlevler, bunlar arasında da özellikle *dirimsel-cinsel* işlevler engel olmuştur.

Aynı biçimde, cansız doğa alanındaki dirimsel enerjiye dayalı araştırma canlı doğa alanında örgen duyumlarının yoğunluğu, bedensel boşalma sırasındaki istemdışı çırpınmaların işlevi, içgörmeyle ilgili görüngüler, vücudun üstderisinin altındaki dirimsel enerji alanı tepkileri konusunda öğrendiklerine bağlıysa çok daha iyi yönlenecektir. Demek ki gözlemcinin vücudundaki ketvurulmamış dirimsel enerji işlevi dirimsel enerjiye dayalı bilimsel araştırmanın temel önkoşuludur. Yerleşik doğabiliminin sorunlarını önemseyen düşünürün gözlemcideki dirimsel enerji işlevlerini kavrayamaması, "bilinç"le "akıl"ı anlaşılmaz biçimde hâlâ köksüz, ilişkisiz olarak "boş uzay"da dolaştıran elli yıl öncesinin görüngüsel ruhbiliminin kavramlarına canla başla bağlanması üzücüdür.

Şimdi, bilinen bütün doğal görüngülerin evrensel dayanağını betimlemeye çalışmış pek çok araştırmacı tarafından esire yüklenmiş işlevlerin dizelgesini çıkarmak istiyorum. Söz konusu işlevlerin, yani aslında hiçbir zaman doğrudan doğruya gözlenmemiş işlevlerin çoğunun acunsal yaşam enerjisinin işlevleriyle çakıştığını saptamak gerçekten şaşırtıcıdır; acunsal yaşam enerjisiyse doğrudan doğruya gözlenmiş, sonra deneyle yeniden üretilmiştir. Bizi şaşırtan dirimsel-ruhçözümsel sorun şudur:

Doğayı gözleyenler, işlevleri söz konusu olduğunda, her şeyin kökeninde yatan acunsal yaşam enerjisini dosdoğru betimlemişlerdir. Ancak bu işlevlerde, tümdengelimlerin dışında bir bağlantı kuramamışlardır; dolaysız gözlem ve deney yapamamışlardır. Bunun esirden değil, gözlemciden ileri geldiği besbellidir. Demek ki karşımızda, özellikle algılamanın dirimsel doğabilimine, duyusal izlenimlerle örgen duyumlarının yorumuna bağlanan dirimsel-ruhçözümsel bir sorun vardır. Dirimsel enerji biliminin bütün evriminin de gösterdiği gibi, esirin doğal incelenmesine giden tek bir yol vardır: bu yol, insanoğlundaki dirimsel enerji akımıdır, ya da başka türlü söylersek, insanoğlunun örgenli yapısındaki "esirin akışı"dır. İnsanlık uzun süre bu ilk güce "Tanrı" adını vermiştir. Acunsal sorunlara, özellikle esir sorununa eğilen Newton gibi büyük doğabilimcilerin çoğunun neden Tanrı sorunu üzerinde uzun uzun durduklarını şimdi şimdi anlamaya başlıyoruz.

İŞLEVLERİN ÖZETİ

esire yakıştırılanlar	*dirimsel enerjide gözlenenler*
1) her yerde vardır	her yerde vardır; dirimsel enerji biriktireçleri her yerde çalışır
2) bütün uzayı doldurur	bütün uzayı doldurur; boşlukta da dirimsel enerji bulunduğu gösterilebilir bütün maddelerden geçer
3) bütün maddelerden geçer	
4) her türlü enerjinin kaynağıdır	ısı, "durağan elektrik", belirsiz parıltı ve şimşek, elektrikli mıknatıslılık, yerçekimi gibi kılıklarda karşımıza çıkar
5) madde ya da kütleye dönüşür	birkaç dirimsel enerji dalgasının üst üste gelmesi *(Kreiselwelle)* bir kütle parçacığının oluşmasına yol açar.
6) atomların birbirine yapışmasını sağlar	dirim kabarcıklarının birbirine yapışmasını, maddenin birliğini sağlar. Katı bir cisim dirim kabarcıklarına —dirimsel enerji kesecikleri— ayrıştığı zaman özgür kalır ve varlığı gösterilebilir.
7) ışığı iletir	dirimsel enerji *uyarılmalarını* "ışık hızında" iletir; "ışık", dirimsel enerjinin gazışını yaymasının bir belirtisidir, *yerel*'dir
8) saydamdır	saydamdır; "ışık kırılması", "ısı dalgaları", "kötü görüş koşulları" biçiminde görünür kılınabilir
9) esirin içinde ısı yoktur	dirimsel enerji işlevlerinin çoğu "soğuk"tur: gazışması, telden geçme, çekim. Ancak, bir madenden yansıyınca ısı verir; maddenin içinde, bir gezegende, canlı varlıkta, büyük bir devingenlikle toplanması da ısınmayla atbaşı gider.
10) enerji yitimi yoktur	enerji yitimi yoktur, ancak bir "enerji yapım/yıkımı, alışverişi" gözlenir: *a*) daha üst düzeye doğru akış; *b*) üst düzeyin sürdürülmesi, "enerji barındırma yeteneği" *c*) alt düzeydekine doğru boşalma
11) dingindir, durağandır; yerküre esirin içinde durgun sudaki lastik top gibi yer değiştirir	sürekli bir dalgalanma ya da açılıp kapanma halindedir; yerkürenin çevresindeki dirimsel enerji kılıfı acunsal yaşam enerjisi okyanusunda dünyadan *daha hızlı* yer değiştirir; bu devinimi suyun yüzünde dalgalardan daha yavaş yuvarlanan topunkine benzetebiliriz

12) "kanıtlanamaz"; Michelson'ın yaptığı deneyin kötü yorumu kıpırtısız bir esir varsayımıyla "ışık"ın uzayda yer değiştirdiği düşüncesinden geliyordu.

algılama, ısınma, elektrikölçer, Geiger sayacı gibi yollarla her yerde varolduğu gösterilebilir; bugüne dek açıklanamamış doğal görüngülerin nedenidir: "doğal boşluk", "kötü görüş koşulları", "boş uzayda alan etkisi", "durağan elektrik", "acunsal ışınlar", göğün, denizin, uzak dağların mavi rengi, Kuzey kızıllığındaki "iyonlaşmış acun tozu", vb.

ACUNSAL ÜST ÜSTE BİNME

Ey insanoğlu! Kolla kendini!
Ne diyor karanlık gece?
"Uyudum, uyudum —
derin uykulardan uyandım:
Dünya derindir
hem de gündüzün düşünemeyeceği kadar.
Acısı derindir
ama sevinç acıdan da derin.
Acı der ki: geç git!
Sevinçse sonsuza dek sürmek ister,
— uçsuz bucaksız sonsuzluğu ister."

Nietzsche

I. BÖLÜM

SAHNE VE TARLA

BU incelemenin konusu gökdoğabilimi değil, öncelikle İnsan'dır. *İnsanoğlu doğaya nasıl kök salmıştır?* Her şeyin bağlandığı soru budur. Hiç kuşkusuz doğruya en çok yaklaşan, insanın akılyürütmesindeki dirimsel enerjinin işleyişidir.

İnsanın kişilik yapısı, son dört ya da altıbin yıldır donup kalmış insan toplumunun tarihçesi, yakın bir gelecekte, insanlığın yazgısını ve durumunu belirleyecektir. Elinizdeki kitabın yazarı, otuz kırk yıldır insanların ufkunu kararlan kalın sis perdesini delerek, otuz yılı aşkın süredir toplum sahnesinin kişilik yapılarını barındıran perde gerisinde insanın işleyişi konusunda yaptığı gözlemlerden en son sonuçları çıkarmaya uğraşmıştır. Bununla birlikte, elinizdeki sayfalarda çağımızın toplumsal kavgalarının acıklı iniş çıkışlarına ender olarak değineceğiz. Sahne gerisindeki olayların halkın önünde yapılan gösteriye etkisini incelemek niyetinde değiliz. Tersine, sahne gerisindeki kapıyı ardına dek açtık; bu kapı, çağdaş insanlığın koşuştuğu tiyatroyu kuşatan geniş tarlalarla çayırlara açılıyor. Bu çayırlardan, her yanına yıldız serpiştirilmiş gökkubbenin altında bakıldığı zaman, sahnedeki gösteri çok garip geliyor insana. Bir bakıma, gecenin ve gökyüzünün sonsuz sessizliğiyle sahnede sergilenen oyunun konusu arasında en küçük bir ilinti yok. Tiyatronun *dışından* bakıldığında, içerde görülen her şey gerçekdışı, uzak mı uzak, gereksiz duruyor.

Güvenlik görevlileri sevdayla birbirine sarılan çiftleri yakalamak üzere ormanları arşınlarken, neden insanoğlu tiyatro sahnesinde salondaki seyircinin kahkahalarla, gözyaşlarıyla, tensel haz titremeleriyle izlediği eğlendirici, üzücü ya da açık-saçık sevda öyküleri canlandırıyor? Bütün bunlar insana sağduyudan yoksun gözüküyor.

Bu, şu anda insanın yaşamını etkileyen sayısız çelişki ve saçmalık arasından seçilmiş önemsiz bir örnektir. Biz burada toplumsal, ruhsal, dirimsel ya da siyasal sorunları irdelemek niyetinde değiliz; yazar bu konuları daha önceki yapıtlarında ayrıntılı olarak ele almıştır. Toplumsal sorun, birkaç bin yıldır insan düşüncesinde girişilmiş bütün araştırmalara kafa tutmuş gibidir. Bundan ötürü, ona dışardan bakmayı yeğliyoruz:

Elinizdeki incelemenin dürtüsü, yazarın yeni doğmuş çocukların doğasını incelemek üzere kurduğu "Orgonomic Infant Research Center"da (Çocuk Üzerinde Dirimsel Enerji Araştırma Merkezi'nde) yapılmış birtakım sarsıcı deneylerden gelmiştir. Dirimsel enerji araştırmaları dirimsel-enerji alanıyla gökdoğabilimi (astrofizik) alanı arasındaki sınırları ortadan kaldırmıştır; bu sınırları makinacı bilim dikmiş, ve onlar uygulama değeri taşımayan birkaç gizemci deneyimle aşılabilmiştir ancak. Gerçekte, yeni doğmuş çocuk insan işlemleri alanında birtakım kesin yasalar getiren bir enerji dizgesi olarak gözükmektedir, ya da —deminki iğretilemeye bağlı kalmak üzere söylersek— yeni doğmuş çocuğun yardımıyla, belli birtakım acunsal işlevler gösteri salonuyla insanlık dramının oynandığı sahneyi tarlalara ve çayırlara bağlayan kapıdan içeri girmektedir.

Bu açıdan, yeni doğmuş çocuk, dirimsel enerjinin yürek atışlarını (açılıp kapanmalarını) Geiger sayacıyla ya da titreşimyazar'la incelediğimiz zaman sık sık karşılaştığımız deneye benzetilebilir. O zaman, canlı vücuttaki yürek atışlarından havaküredeki benzer açılıp kapanmalara geçmek kolaylaşmaktadır. Bu durumda, gerek insanlara gerek acuna uyan *ortak işleyiş ilkesi*'yle (Oİİ) kılgısal olarak iş görülmektedir. İnsanın eskiden de, bugün de dirimsel kaynağı olan acunsal çevresiyle vücudu arasında sınır kalmamaktadır. O vakit sahnedeki oyunu unuturuz, canlı işlevlerle cansız işlevler arasındaki insanı şaşırtacak derecedeki benzerliğe eğiliriz.

İnsanlık sahnesinde, para ya da hapis cezasına, ya da "ikisine birden" çarptırılmak istemiyorsanız, üç beş yaşındaki bir kızla oğlanın sarılışmasından söz edemezsiniz. Seyirciler arasında, bir daha kavuşmamacasına yitirdiği ya da hiç tanımadığı bir şeye karşı sapık arzular ve nefret besleyen, anında en yakın Savcı'ya koşup "çocukların edep duygusuna ya da halkın aktöre (ahlâk) anlayışına dil uzatıldığını" haber

verecek biri vardır hep. Oysa dışarda, çayırda, iki çocuğun sarmaş dolaş olması bir güzellik ve görkem kaynağıdır. Peki, nedir iki canlı varlığı böyle birbirine doğru iten? Burada en küçük bir üreme niyeti, aile kaygısı yoktur. Başka bir vücutla birleşme güdüsü, bir bakıma, çayırdan sahneye geçtiği an, yeni doğmuş çocukla karşımıza çıkmaktadır. Gerçi bu güdü sahnede hemen baskı altına alınmakta, ama küllerin altında için için kaynamakta, habire duman ve sis çıkarmaktadır.

İçerde, sahnede, iki çocuğun, iki gencin ya da erginin sarılması hemen tiksinç bir şey, bakılması olanaksız bir şey haline gelmektedir.

Dışarda, yıldızlı göğün altında, birbirine sarılan iki canlı varlığı gören hiçbir iyi doğmuş kafa böyle bir tepki göstermeyecektir. Çiftleşen karakurbağaları, balıklar ya da başka hayvanlar karşısında hiçbir rahatsızlık duymayız. Böyle bir sahne insana yüce, coşturucu gelebilir, ama en küçük bir açık-saçık ya da aktörece düşünce yaratmaz. Böyle işler doğa: cinsel sarılma gecenin sessizliğiyle ve uçsuz bucaksız çayırlarla tam bir uyum içindedir. Buna karşılık köpeksi aydınla gedikli içkievi müşterisinin sahnede yerleri vardır; çayırda olsalar, doğanın uyumunu bozar, görünümün içinde kara bir leke gibi dururlardı. Yalnız biz, derin düşüncelerine dalıp gitmiş bir Hindu bilgesinin bu olay karşısında irkileceğini ya da bu görünüme aykırı kaçacağını sanmıyoruz.

Sürekli olarak birtakım derin araştırmalara girişmiş bulunan insan kafası, belli bir biçimde, öteden beri kendini doğanın ortasında, çayırda, yüksek bir dağ doruğunda, masmavi bir göl kıyısında, yani insanın kendini gösterdiği sahneden çok çok uzaklarda bulmuştur. Belli bir biçimde, doğanın işleyişindeki uyum öteden beri bilgenin ilgisini çekmiştir. İnsanın derin düşüncelere dalmasının bilmecenin üstündeki örtüyü yırtmaya yarayıp yaramadığının pek önemi yoktur. Ama derin düşüncenin hep bunu yapmaya çalıştığına, hep sahneden uzak kaldığına, siyaset sahnesine de dinsel törenlerin geçtiği sahneye de adım atmadığına kuşku yoktur. İsa birtakım güçlüklerle karşılaşınca, alıp başını bir çayıra ya da tepeye düşünmeye giderdi. İnsan sahnesine döndüğünde, çayırdan ya da dağdan, elle tutulur olmasa da önemli bir şey getirirdi.

İnsanlık tarihine damgasını vurmuş bütün dinsel akımlar, çayırın coşkusal derinliklerinde yatan iletiyi (mesajı) boşu boşuna gösterinin yapıldığı sahneye taşımaya uğraşmıştır.

Hoşgörü, iyilik, sabır, kardeşlik, sevgi, barış gibi yıldızlı bir gök altında doğan duyguların ayrılmaz parçalarına bütün dinsel inançlarda rastlarız. Ama bunları alıp tiyatro salonuna ya da sahneye soktuğumuz an birer yanılsamaya, aldatıcı dışgörünüşe dönüşürler. Neden?

Gökbilim öteden beri ruhun bu tür eğilimleriyle yakından ilgili olagelmiştir. Kepler sahneye canlı bir güç, gerek gökyüzüne, gerek canlı varlığa egemen olan *vis animalis* (havadan gelen güç: canlı güç) düşüncesini getirmiştir; ama bu düşün çok yaşamamıştır.

Eskiden burçlar, imgesel bir yaklaşımla, birtakım canlı hayvanlarla simgelenirdi — Akrep, Ayı, Andromeda, Herkül, Balık burcu gibi. Demek ki insanoğlu gökten indiğini belli belirsiz biliyor ve hemen bütün dinlerde öldükten sonra yine gökyüzüne çıkacağına inanıyordu.

Binlerce yıl, insanoğlu kendi imgesini gökyüzüne yansıttı, göğü kendine benzer tanrılarla donattı; bu, bir bakıma, kökünün gökyüzünde olduğunu sezdiğini gösterir.

İnsanoğlu, "ruhun göğe dönmesi", "yeniden canlanması" inançlarıyla (siyaset sahnesindeki birtakım çorak kafalıların inandırmaya çalıştıkları gibi, bu inançların temsilcileri hiç de avanak değildirler) evrenin uçsuz bucaksızlığında kendine bir kök bulma arzusunu gerçek kılmak istemiştir. Ama şimdiye dek beceremeyiştir bunu!

Yakın geçmişte, insan düşüncesi, evrensel bir doğa yasası kavramıyla "Tanrı" düşüncesinin belki aynı gerçekliği gösterdikleri varsayımını ortaya atmıştır.

Pythagorculardan tutun da görececilere dek soyut matematik bilimi hep insanın zihinsel gücünün acunsal işlevlere sıkı sıkıya bağlı bulunduğu düşüncesine dayanmıştır. Gerçi insan aklıyla evren arasındaki somut bağ hiçbir zaman ortaya çıkarılamamıştır. Ama söz konusu bağ gerçek sayılmıştır. Görünüşe göre, düşüncenin kendisi de "tin"le (akıl'la) "evren" arasında sıkı bir bağlantı bulunduğuna yemin etmektedir. Bununla birlikte, sözü geçen bağlantının niteliğini anlayamamıştır insanlar. Dirimsel enerji bilimi akılyürütmeyle coşkular, coşkularla içgüdüler, içgüdülerle dirimsel enerjiye dayalı bedensel işlevler arasındaki bağları ortaya çıkararak bilmecenin bir bölümünü aydınlığa kavuşturmuştur.

Dolayısıyla, buyurgan araştırma gereksinmesiyle dinsel inanç uzayın enginliği içinde bir yerde çakışmaktadır. Ama gerek akılyürütme, gerek

inanç onu alıp insan sahnesine soktukları an çayırdaki deneyimin parlaklığı yitip gitmektedir. NEDEN? İnsanoğlunun çayırda başka, sahnede başka oluşundan mı? Belki, ama bu yanıt yeterli değil.

Oysa, dirimsel enerji üzerinde yapılan araştırmalarla dinsel inanç ile arı akılyürütme arasındaki sınırlar aşıldı, daha doğrusu ortadan kaldırıldı. Elinizdeki kitabın birinci kesiminde, *Esir, Tanrı ve İblis*'te ikisinin de köklerinin insanın dirimsel enerjiye, acunsal yaşam enerjisine dayalı işleyişinde olduğunu gösterdik. İkisi de aynı işlevsel alandan kaynaklanmaktadır.

Bundan çıkan sonuç, sahnedeki olayların aslında çayırdaki olaylara dayandığıdır. Ancak, bizi alıp doğanın uçsuz bucaksızlığından sahnenin darlığına götüren kapıdan geçtiğimiz an ortaya çıkan köklü değişimler ortak kökeni karanlığa boğmuştur. Dışarda her şey BİR gibi gözükmektedir. İçerdeyse, sahne seyircilerin oturduğu salondan kesinlikle ayrılmıştır. Dışarda insan olduğu gibi gözükebilir. İçerde bir takma sakalla, yapay bir duruşla, ondan bundan ödünç alınmış bir anlatımla gerçek doğamızı saklamak gerekir. Dışarda, sımsıkı birbirine sarılan iki çocuk kimseyi ne şaşırtır, ne hoplatır. İçerde, hemen koşup polise haber verilir. Dışarda, çocuk çocuktur, bebek bebek, ana ana, hem de ister bir geyik, ister bir ayı, ister bir insan söz konusu olsun. İçerde, anası evlenme belgesi gösteremediği sürece, *bebek bebek değildir*. Dışarda, yıldızları tanımak, Tanrı'yı tanımak anlamına gelir; Tanrı üzerinde derin düşüncelere dalmak, gökleri düşünmek demektir. İçerde, Tanrı'ya inanıyorsanız, yıldızları anlamazsınız ya da anlamaya yanaşmazsınız. Dışarda, araştırmalarınız göğe yönelikse, iki çocuğun birbirine sarılmasını günah saymaya haklı olarak yanaşmazsınız. Dışarda, kanınızın fışkırmasını duyumsarsınız, içinizde bir şeylerin kıpırdadığından bir an bile kuşkulanmazsınız, yaklaşık olarak bedeninizin ortasında, yüreğinize yakın bir yerde "coşku" adını verdiğiniz bir şeyin oluştuğunu algılarsınız. İçerde, bütün vücudunuzla değil, beyninizle yaşarsınız; orada coşkuların incelenmesini yasaklamakla kalmamışlardır; ayrıca, eğer coşkuları dışardaki gibi duyumsuyorsanız, kafatasıbilimiyle ya da gizemcilikle uğraştığınızı söylerler. Dışarda, ister havaküre ister sinirleriniz olsun, her şeyde bir devinim, bir titreşim vardır; içerdeyse, boş bir uzayla sayısız "parçacıklar"dan oluşmuş atomlar.

Neyse, burada duralım! Aradaki ayrımı yeterince ortaya koyduk sanırım.

Yine uçsuz bucaksız uzaya dönelim ve yeni doğmuş çocuğun insanların dünyasına getirdiğini elden geldiğince ortaya çıkarmaya çalışalım. Araştırmalarımız —daha başka şeylerle birlikte— kasırgaları, gökadaların (galaksilerin) biçimini, kuzey kutbundaki tan "halkası"nı konu edinecek. Okurlarımızın çoğu bunun karşısında şaşıracak. Neden ünlü ve seçkin bir ruh hekimi kasırgalara, gökadalara, kuzey kızıllığına el atıyor? diye soracaklardır kendilerine. Bütün bunlar, kimilerinin öne sürdüğü gibi, ruh hekimliği alanında başarılı olduktan sonra, birkaç yıldır "zırvaladığını" göstermez mi? Gerçekte, yolunu şaşıran yazar değil, bu türlü düşünceler besleyen okurdur. Bu okur kökenlerini unutmuştur ve sahnedeki düzmece oyunları seyrederken rahatsız edilmek istememektedir.

O tiyatrodan ayrılmaya, bizimle birlikte, bütün varlıkların kaynağı olan uçsuz bucaksız çayıra açılan kapıdan geçmeye yanaşmamıştır. Yeni doğmuş bir çocuğun gelip saplandığı şu uygarlık çerçevesinde anlaşılamayacağını kavrayamaz. Geleceği bu uygarlığın içindedir. O ancak SAHNENİN DIŞINDA kalan kökeninden yola çıkılarak anlaşılabilir.

Bizi alıp insan davranışının yan tutmadan gözlenmesinden insanın acunsal işlevi içinde kökenine götüren araştırma ve akılyürütme çizgisini tam bir bağlılıkla izlediği zaman akıl hastaları ve yeni doğmuş çocuklarla uğraşan kişinin görüş alanına kasırgalar, gökadalar ve kuzey kızıllığı da girer. Tiyatronun içinde kalmak isteyen, dışarı çıkmayı reddedenler tepeden tırnağa haklıdırlar. Ama o zaman içerde oynanan oyunun akılsallığına inanmayanların, sahnenin daracık sınırları içinde olup bitenin gerçek varlıklarıyla gerçek doğalarını simgelediğini yadsıyanların gerçekleştirdikleri deney konusunda söz söylemeye hakları yoktur. Çevredeki dünyaya sımsıkı kapalı salonda oturanların uzayda dolaşan kişinin duyduğu, gördüğü, duyumsadığı şey konusunda yargıya varmaya hakları olamaz. New York'un 32. Sokağı'nda oturan ve kentinden adımını dışarı atmamış adamın Kuzey Kutbu'nu keşfe çıkanın anlatısını yargılamaya izni olamaz. Oysa, dışarıya anahtar deliğinden olsun şöyle bir göz atmamış kişi, her yandan sımsıkı kapalı tozlu sahnesinden çok çok uzakta iş gören acunsal enerji biliminin deneylerini yargılama hakkını kendine bağışlamaktadır. Lütfen alçakgönüllü olsun ve yargılarını kendi küçük

dünyasına saklasın! Düşte bile yanına yaklaşamadığı konularda —üstelik büyük bir yetkeyle— yargıya varmasına izin veremeyiz. Belki tiyatro sahnesinde büyük bir yetkedir, belki kaleminden kan damlayan bir tiyatro eleştirmenidir, belki dirimbilim ya da gökbilim dalında üniversite öğretmenidir. Ama bütün bu rollerle tiyatronun içinde yer almaktadır. Eğer tiyatrodan ayrılmaya, çayırda birkaç adım atmaya, doğanın bağrında olup biteni görmek üzere çevresine şöyle bir göz atmaya yanaşmıyorsa, rahatça yerleştiği köşede kalsa ve dilini tutsa çok daha iyi eder. Kimse bundan ötürü onu kınamaz. Ama dışarda hiçbir yetkesi yoktur. Takma sakal da yoktur, yalnızca öğrenmek isteyen, nerden gelip neden orada olduklarını araştıran insanlar vardır. Elinden tutup ilkin duyumsayıp sonra ölçmeyi tasarladığımız karanlık gecede ona kılavuzluk etmekten mutluluk duyarız. Bunu yapmak bizi mutlu eder! Ama önce takma sakalıyla yalancı saygınlığını bir yana bıraksın! Önce insan olsun!

Kısacası, kolaçan edilmesi insanın boyunu aşıyormuş gibi gözükebilecek araştırma alanımızın enginliği araştırmacının kendisinden değil, "acunsal üst üste binme" işlevinden gelen bir niteliktir. İşimiz saniyelerle değil, "ışık yılları"yla ölçülen acunsal boyutlarla.

II. BÖLÜM

İNSANIN DOĞADAKİ KÖKLERİNE BAKIŞ[1]

ACUNSAL enerji bilimini ciddi olarak inceleyen kişinin uçağa binmesi ve, acundaki dirimsel enerjinin bulunmasıyla görünür kılınan bir alanın üstünde, çok çok yükseklerde uçması gerekir. Bozulmuş insan doğasının düzeneklerini, dirimsel hastalıkları, sinirceleri, çocukluk ve gençlikteki yoksullukları, siyasal akıldışılığı ve mal üretimini gerilerde bırakıyoruz. İnsan ayağı değmemiş, güvenlik değil yalnızca işleyiş bulunan bir ülkeye çevireceğiz bakışlarımızı. Keşif gezimizin biricik ereği, yeni ve bilinmeyen bir bölgede kuruluşumuzun temellerini atmak olacak. Gökdoğabiliminin ilerki barınağına göz atacağız.

Kolaçan etmeyi tasarladığımız yeni bölgenin varlığı birtakım özdeklerin ve makinasal devinimlerin incelenmesiyle değil, insandaki temel coşkuların incelenmesiyle ortaya çıkarıldı. Bu, makina bilimine ya da kimyaya dönük kafaları şaşırtacak bir saptamadır. Tutulumla,[2] güneşin yıllık yörüngesiyle, kuzey kızıllığıyla, kasırgayla insan coşkuları arasında ne ilinti var, diyecektir bunlar. Bizi, gerçek bilginin gizemci çarpıtılmasıyla suçlayacaklardır. Biz, bir yandan uçuşa hazırlanırken, böylelerine şu yanıtı vereceğiz: *İnsanı ve coşkularını somut doğadan çıkarıp atmak bir bilgisizlik ya da gizemci yöneliş belirtisidir.* İnsanoğlu doğanın bir parçasıdır; birtakım doğal işlevlerin sonucudur. Başka türlüsü olamaz. Bu olgu, doğal evrimden çıkarılabilir mantıklı bir akılyürütmeyle. İnsan —coşkularıyla— evrimin ürünlerinden biri olarak doğadan gelmiştir.

---

[1] 25 Ağustos 1950'de Maine ilinin Rangeley ilçesindeki Orgonon'da toplanmış İkinci Uluslararası Dirimsel Enerji Bilimi Kurultayı'nda okunmuş konuşmanın metni.

[2] Ecliptic: Güneşin bir yıl boyunca gökkürede çizdiği çemberin sınırladığı daire.

Bu mantıksal çıkarımı kabul ettiğimiz zaman, başka bir soruyla burun buruna geliriz: İNSANOĞLU DOĞAYA NASIL KÖK SALMIŞTIR?

Doğal-kimyasal yaklaşımın işlem terimlerine göre de insanın kökü doğadadır; onu doğaya kimyasal öğelerle elektronlar bağlar. Geçen yüzyılın hekimliğiyle eğitimi insanın doğaya bedensel-kimyasal olarak bağlanması temeline dayanmaktaydı. Ancak makinacı ve maddeci bakış açısı insanın coşkusal yaşamını görüşleri içine alamıyordu; böylece ortaya çıkan boşluğu da gizemci ve tinci dogmalar dolduruyordu. Çok iyi bilinen tinci kurama göre tin, ruh, hani şu insanın içindeki duyan, ağlayan, gülen, seven, nefret eden şey maddedışı tinsel bir dünyaya bağlıydı; ruh, açık ya da karanlık biçimde, insanın evreni yaratanla, "Tanrı"yla bağlarını dile getiriyordu. Böylece, maddeci-makinacı görüşle tinci görüş birbirlerini tamamlıyor, ama aralarında en küçük bir köprü bulunmuyordu. Bu dünya görüşüne göre, bir yanda somut doğanın bilimi vardı, öte yanda da tinsel ya da "aktöresel" davranışın bilimi.

Eğitim, tıp, yönetim insan yaşamındaki bu ikiliğe bağlanıyordu. Eğitimci için bir yanda sevimli, Tanrı'dan korkan çocuklar vardı, öte yandaysa İblis'ten esinlenen kötü çocuklar; hekimlikte, insanda coşkusal bozukluklar belirdi mi ya kalsiyum, vitamin, sülfamid şırınga ediliyor, ya da neşterle beynin önyumruları kesilip alınıyordu; Devlet yönetiminde bu dünya görüşü bizi insanlar üzerinde hem tensel, hem tinsel egemenlik kuran, Tanrı'nın gönderdiği astığı astık kestiği kestik krallara ve führerlere götürmüştür. Doğal bilimlerde, aynı ikilik bir yanda atomların, öte yandaysa coşkular karşısındaki kayıtsızlık ve bilgisizliğin sürüp gidişiyle dile geliyordu; bunun sonucu da "boş ve kıpırtısız bir uzay"la mantık gereği hiçlikle sonuçlanan acunsal denklemlerdi. Newton'la Goethe'nin doğa anlayışlarını bağdaştırmak olanaksızdı. XX. yüzyılın en iyi doğabilimcileri bunların düşünce yapılarını kavramaktan umut kesmişlerdir: onlar da yeni bir toprak aramaktadırlar. Bakın neler yazıyor Lecomte du Nouy:

"XIX. yüzyıl doğabilimcileri bize evren konusunda bugünkü doyurucu olmayan görüntünün tersine alabildiğine doyurucu ve rahat ettirici bir resim çizmişlerdir. Bizim bilimle büyükbabalarımızın bilimi arasındaki ayrım bir küpçü ya da gerçeküstücünün resmiyle Meissonier ya da Whistler'in resmi arasındaki kadardır. Atomları düşünürken gözümüzün önüne getirmekten hoşlandığımız

küçük parçalanmaz kürecikler ilkin yerlerini elektronların gezegen oldukları minicik güneş dizgelerine bıraktı. Sonra, enerji kesintisini açıklamak üzere, elektronların bir yörüngeden öbürüne atlamalarına izin vermek gerekti. Söz konusu dönemde, elektronlar madde tanecikleri sayılıyordu, ama kısa bir süre sonra, işleri allak bullak etmek için, kütleleri hızlarına bağlanıverdi. İçeri doğru hareket ettiklerinde azıcık enerji alıyor, dışa doğru devindiklerindeyse veriyorlardı. Bir yörüngede sekiz elektron bulunabileceği kabul ediliyordu. Elektrondan 1840 kere ağır olan merkezdeki çekirdek —"güneş"— artı yük taşıyor, bu da elektronları yörüngesinde tutuyordu (elektronlar eksi yüklüydü). Bu örnek kusursuz değildi, bir sürü güçlük çıkarıyordu (örneğin, bir elektronun yörüngesinde dönüşü ne enerji yayılmasına, ne de emilmesine yol açıyordu, buysa pek açık bir şey değildi). Ama bu görüşe alıştık ve karmaşıklığına karşın onu dost bildik; kusurlarını unutmaya başladık. Hiç değilse 'kavranabilir'di, ayrıca hem maddede, hem elektrikte bulunan son bir öğenin varlığı insanın yüreğine su serpiyordu. Tam alıştığımız, giderek bağlandığımız an, büyük bir sarsıntıyla, atom denen şeyin de düzmece olduğunu, gerçek atomun hiçbir zaman bu canavara benzemediğini öğrendik. *Atomda iki değil, en azından üç öğe, artı yüklü protonla eksi yüklü elektronun yanında bir de yüksüz nötronun, artı ve eksi yüklü mesonların, küçük bir enerji birimi olan fotonun bulunduğunu söylediler bize; bu da hiçbir zaman gözlenememiş olsa da, en azından tartışılmaz iki öğeden oluşuyordu, çünkü hesaplarda gerekliydiler: nötrino ile karşıt-nötrino. Ayrıca, elektron yörüngesinde hep yalnızdı, ve artık yörüngeden de söz etmek olanaksızdı. Doğrusunu isterseniz, bundan bir süre önce verdiğimiz anlamda elektrondan da söz edemeyiz, çünkü elektron aynı zamanda hem —ağırlıksız— bir cisimciktir, hem de bir dalga. Daha doğrusu, cisimcik de değildir; elektrona yüklediğimiz niteliklerin uzayın bir köşesinde varolabilmesi için başvurduğumuz olasılığın anlatımıdır. Açık söylemek gerekirse, elektron bir olasılık dalgasıdır diyebiliriz. Bu durumda, alışılmış zaman ve uzay kavramları, Euclides uzayında değil, çokboyutlu bir uzayda dolaşan bu bireysel varlıklara uymamaktadır artık.*[1] (Satırların altını ben çizdim. W. R.)

Acunsal yaşam enerjisi biliminin buradaki katkısı ne olabilir? Parçalanmış eski bir "dünya imgesi"nin kalıntılarını mı topluyor, yoksa yeni bir yol mu açıyor?

Dirimsel enerji bilimi, yerleşik bilimin kuramlarından hiçbir şey ödünç almadan, tepeden tırnağa yeni ve bağımsız bir ilkeye dayanarak, işe sı-

[1] Lecomte du Nouy, *L'homme devant la Science* (Bilim Karşısında İnsan), Flammarion, 1939, s. 265-267

fırdan başlamaktadır. Böyle yapmak istediğinden değil, başka türlü yapamayacağından. Çıkış noktası elektron ya da atom değil; boş uzaydaki çizgisel devinim, dünyanın tin'i de değil, sonsuz bir değer de. Çıkış noktası acunsal yaşam enerjisi okyanusunun gözle görülebilen, ölçülebilen işleyişidir; ister bedensel (somut), ister coşkusal (duygusal) olsun, bütün varlıklar buradan gelmektedir. Bu açıdan bakıldığında, insanoğlu —bütün canlı varlıklar gibi— acunsal yaşam enerjisinin özel biçiminde örgenleşmiş (örgütlenmiş) bir parçasıdır.

Görünüşe göre, insanı doğaya bağlayan kökler onu çevresindeki engin doğadan ayıran şeyler değildir. Dolayısıyla, insanoğlu doğaya konuşma, düşünme, gezinme, yeme yetenekleriyle ya da tuz, şeker, su, karbonhidrat (su kaplı kömür) gibi bedensel yapısındaki kimyasal ve doğal bileşenlerle bağlanmaz. Onu doğaya bağlayan toplumsal örgütlenmesi ya da uygarlığı da değildir. Bütün işlevleri doğanın temellerinin dışında kalan ikinci üçüncü elden değişimlerdir. Doğa gezinmez, konuşmaz, yemek yemez, önbesilerden (proteinlerden), su kaplı kömürlerden, yağlardan oluşmaz. İnsanla doğayı birleştiren ortak işleyiş ilkesi yüzde yüz ayrı, bilinmeyen bir şeydir.

Toplumsal-tutumbilimsel (sosyo-ekonomik) düşünbilim insanın doğadan uzaklaşmasına yol açan sayısız etkenden yalnız *biri*'ne, insanın kullandığı araçlarla üretilen malların kullanılmasına eğilmiştir. Araç tam anlamıyla insan yapısı bir yaratıdır. Dirimsel enerji bilimiyse insanı alıp ortak işleyiş ilkesine (common functioning principle: Oİİ), yani *insanla doğa arasındaki ortak temel işlevlere* bağlar. Oİİ sonraki çeşitlenmelerinden çok daha geniş olduğundan, dirimsel enerjiye dayalı bakış açısı tutumbilimsel bakış açısından çok daha geniş ve derindir.[1]

İçinden dirim fışkırmazdan önce, doğanın tutumbilimi yoktur, çoğalmaz, bölünmez, gezinmez, konuşmaz, yemez, algılamaz. Peki öyleyse, *hem* cansız, *hem* canlı doğayı yöneten temel işlevler nelerdir? Karanlık odada gözle görülen her şeyin başı olan acunsal yaşam enerjisi biriminden tutun da dirimin insanoğlundaki en yüce belirtilerine varana dek bütün doğayı kaplayan al iplik nedir? Çok ciddi ve korkutucu bir sorudur bu!

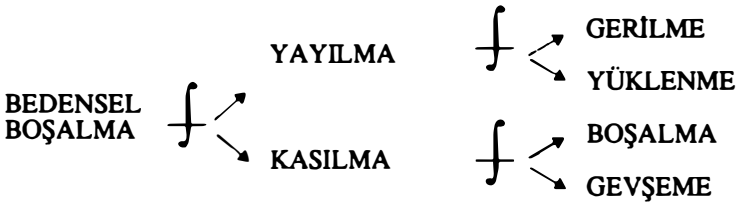
---

[1]Reich, "Orgonometric Equations" (Dirimsel Enerji Denklemleri), *Orgone Energy Bulletin*, Ekim 1950, s. 161-183.

Ama ona yançizemeyiz. Çünkü doğal işlevler üzerinde ilerde yapılacak bütün araştırma buna dayanmaktadır.

Bilinmeyen bir toprağa ayak basmakta güçlük çektiğimiz, bakışımız bulandığı, kafamızın karışması tehlikesi belirdiği zaman, sağlam temellere oturtulmuş bilgiye dönmek gerekir. Bugüne dek bütün araştırmalarımıza "kılavuzluk" eden bedensel boşalma işlevi olmuştur. Gerçekten de, örgensel boşalma sırasındaki kasılmanın hayvan dünyasının varoluşunun temelindeki dirimsel enerji işlevlerini yönettiği ortaya konmuştur. Ayrıca, gerilme → yüklenme → boşalma → gevşeme diye dile getirebildiğimiz dört zamanlı çevrimin hücrenin bölünmesini yönettiği de gösterilmiştir. Örgensel boşalmanın iki temel işlevi olan açılıp kapanma dölüt'ün (cenin'in: embryon'un) gelişmesine de egemendir. Öte yandan, aynı işlevi örneğin çanhayvanı (vorticellae) gibi tekhücrelilerin davranışlarında da açıkça görebiliriz.

Burada dirimsel enerji bilimine göre dile getirdiğimiz örgensel boşalma işlevi cansız doğayı da yönetmekte midir? Dirimsel enerji biliminin bu soruya yanıtı olumsuzdur. Gerçekten de, dirimsel enerji bilimi yukarda tanımlanan bedensel boşalma işlevinin yalnızca canlılar dünyasını yönettiğini, cansız dünyanın yayılma → kasılma sırasına ayakuydurmadığını savunmaktadır.

Bir yersarsıntısı ya da bir fırtına hayvan dünyasındaki örgensel boşalmaya benzemiyor mu? Akla yakın gelseler de, bu gibi benzerliklere belbağlamaktan kaçınmalıyız. Fırtına ya da yersarsıntısı sırasında ilkin bir gerilimin oluştuğu, sonra bunun enerji boşaltımıyla rahatladığı doğrudur. Aradaki benzerlik büyüktür ve pek çok şiirsel kafa buna takılmıştır. Bununla birlikte, hayvanlardaki örgensel boşalma ile hücre bölünmesi ve fırtına ya da yersarsıntısı arasındaki benzerliğin dikkatle incelenmesi işlev benzerliğini çürütmektedir. Gerçekten de, burada karşımıza çıkan soru şudur: bir kümülo-nimbüs bulutu "acunsal yaşam enerjisi dizgesi"

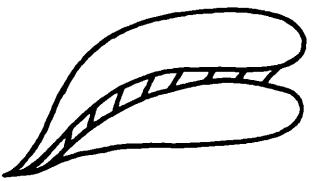
oluşturmakta mıdır? Hiç kuşkusuz, hayır; onun ne "çekirdeği" vardır, ne "zarı", ne de "enerji alanı". Canlı bir dizge gibi örgütlenmemiştir (örgenleşmemiştir). Demek ki onda "çırpınma"ya rastlayamayız, o yalnız biriken enerjiyi boşaltır.

Canlı bir varlıktaki örgensel boşalmayla (hücre bölünmesi de bunun içindedir) yersarsıntısı arasındaki işlevsel benzerliği çürütmekse daha zordur. İki durumda da karşımızda bir "dirimsel enerji dizgesi" vardır; çünkü yerkürenin enerji yüklü bir çekirdeği, bir zarı (yerkabuğu) ve bir dirimsel enerji alanı, "acunsal yaşam enerjisi kılıfı" var. Peki ama yerküre canlı varlık gibi çırpınır mı boşalırken? Canlı varlığın çırpınması tümel bir olaydır, dizgenin enerji bütünlüğünü tehlikeye düşürmediği gibi, rahatlığını artırır, bütünü tamamlayan işlevsel bir öğe olarak enerji alışverişinin (yapım-yıkımının: metabolizmanın) asal işlevidir. Yersarsıntısındaysa böyle bir işlev görülmez. O, örgensel boşalmadan çok aşırı ısıtılmış bir kazanın patlamasına benzemektedir. Demek ki aradaki benzerlik geçerli değil. Buradan, örgensel boşalma sırasındaki çırpınmanın canlı varlık dünyasına özgü olduğu sonucuna varmamız gerekir; bu da canlı varlığı cansızdan ayırdetmeye yaramaktadır.

Peki öyleyse, cansız varlıkla canlı varlık arasındaki işlevsel benzerlik nerdedir?

Kişilik Çözümlemesi'nde, "Dirimin Anlatım Dili" başlıklı bölümde, insanın bedensel boşalma arzusunun, bir bakıma, acunsal işlevlere bağlandığını anıştırmıştık. Orada buna hiçbir yanıt vermemiş ya da öne sürmemiştik. Bununla birlikte —altını çizerek— insanın bedensel boşalma arzusuyla gizemli kendinden geçme, erginlik çağındaki "nedensiz can sıkıntısı" gibi kılık değiştirmelerinin örgensel boşalmadan önce gelen ve onu körükleyen temel işleve doğru yöneldiklerini göstermiştik: ÜST ÜSTE BİNME.

Cinsel sarılma arzusu "evrensel tin", "Tanrı", "yaratıcı" inancında köklü biçimde dile gelmektedir. Temel doğal bilimde aynı arzu "doğal yasa"nın araştırılmasında dile gelmiştir.

Çizim 1. İki canlı dirimsel dizgenin üst üste binip kaynaşması

Cinsel kaynaşma işlevi öylesine kesinlikle kabul edilmiş bir olgudur ki, doğal olayların akışı içersindeki yerini kimsecikler merak etmez. Oysa bu işlev öğrenme arzusuyla yanıp tutuşan kafalarda şu bilmeceyi uyandırır: *Dişi ve erkek dirimsel enerji dizgelerini çiftleşmeye iten şu güçlü güdünün kökeni nedir?*

Yararsız olmaktan fersah fersah uzak olan bu soru bize gökdoğabiliminin bir sürü büyük bilmecesinin anahtarını vermektedir.

İnsanoğlu bugün üniversite ve yüksek okullarda okutulan biçimiyle iki canlı varlığın üst üste binip kaynaşmasını bilimden çıkarıp attığından, bir sürü temel gökdoğabilimi işlevini es geçmiş, cinsel etkinlikle aktöre, doğayla ekin (kültür), iyiyle kötü, iblisle Tanrı arasındaki katı ve çözülmez karşıtlığa gömülüp kalmıştır.

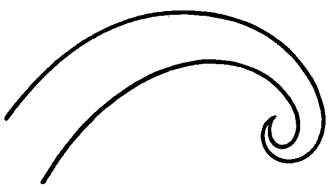
Kişilik Çözümlemesi ile elinizdeki kitabın ilk bölümünü oluşturan *Esir, Tanrı ve İblis*'te insanın dirimsel enerjiye dayalı varlığının temelini meydana getiren çekirdekten kaçmaya yatkın olduğunu, kendi çekirdeğini algılamamak için elinden geleni yaptığını göstermiştik. Dirimsel-bedensel zırh bize bu büyük kaçışı ve insanın önündeki temel dirimsel sorunlara —dine, doğa düşünbilimine, ve bu arada doğayı incelemeye— eğilmekten inatla kaçınışını açıklamaktadır; gerçekten de, insanoğlunun bugünkü toplumsal örgütlenmesini ayakta tutabilmesi için, söz konusu sorunları uzakta tutması, onlara kimseyi yaklaştırmaması gerekmektedir. *İnsanın düştüğü korkunç yoksulluk, onu büyük dirimsel enerji olanaklarından ayıran kişilik zırhından gelmektedir.*

Bu büyük kaçışın NASIL'ını saptadıktan sonra, ikinci soruya geçelim: *NEDEN* İŞİN BAŞINDA KAÇMAYA BAŞLADI?

III. BÖLÜM

ÜST ÜSTE BİNME İŞLEVİ

CİNSEL sarılma, soyutlandığı ve temel biçimine indirgendiği zaman, iki dirimsel enerji dizgesinin *üst üste binmesini* ve *dirimsel enerji kaynaşmasını* simgelemektedir. Bu işlevin temel biçimi şöyledir:

Çizim 2

Biz, biçimi devinime dönüştürmeyi öğrendik. Dirimsel enerji biliminin işlevci düşünüş biçiminde, biçim *donup kalmış* devinimdir. Üst üste binmenin her türlü istemli denetimin dışında işleyen dirimsel enerji güçlerine bağlı bulunduğu yeterince kanıtlanmıştır. Eylem halindeki iki dirimsel enerji dizgesi, olağan koşullarda, yani dışardan köstek vurulmadığı sürece, her türlü denetimden uzak bir güç tarafından çiftleşmeye itilmektedir. Demek ki bu istemdışı bir dirimsel enerji eylemidir. İlke olarak, tıpkı yürek atışlarının ya da bağırsaklardaki sağımsal devinimin dışardan gelen şiddetli bir etkenden ya da ölümden ötürü durdurulamayışı gibi, bu işlev de durdurulamaz. Üç dört yaşlarındaki bir kızla bir oğlan birbirlerinin sırtına bindikleri ve varlıkları dirimsel enerji açısından

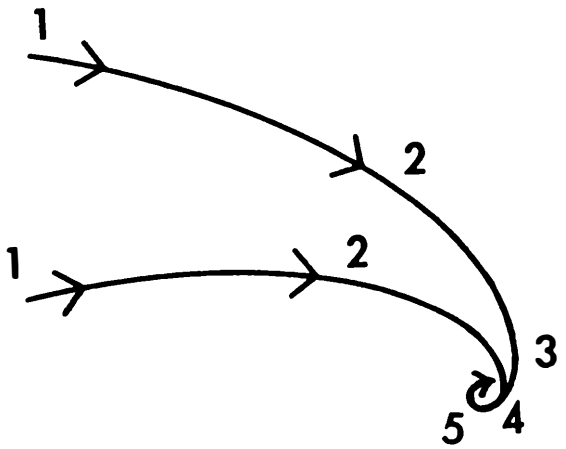
birbirinin içinde eridiği zaman, bu erimeden üçüncü bir varlık doğmayacağı için, üreme söz konusu değildir.[1] Aynı biçimde, burada, terimin ruhbilimsel anlamında, "haz arama" da söz konusu olmaz. Üst üste binmenin verdiği haz edimin itici gücü değil, deneysel sonucudur. Bir an için, sonradan doğal üst üste binmeye eklenecek daha üst düzeydeki karmaşık işlevleri unutalım. Olayı, gerek bireyi, gerek memeli hayvan türünü aşan işleve indirgeyelim. İşin derinine inip bu işlevde belli bir özerkliğe sahip, belli bir etki yaratan bir enerji süreci görelim. O zaman, açıkça, "bireyötesi" dirimi ele alıp yöneten bir olayla karşı karşıya bulunduğumuzu görürüz.

Öte yandan, dikkatli gözlem bize dirimsel üst üste binmenin, ister çocuklar, ister gençler, ister büyükler söz konusu olsun, kansu dizgesindeki uyarılmaya ve iki dirimsel enerji dizgesindeki akım duyumuna sıkıca bağlı bulunduğunu öğretir. Eğer bu işlevi özgül yanlarıyla görmek istiyorsak, insanoğlundaki ilk dirimsel enerji işleyişini karmaşıklaştırıp aşındıran sayısız toplumsal, ekinsel, tutumbilimsel, ruhbilimsel ve benzeri bulaşmaları bir yana bırakmamız gerekir.

Gereksiz bezeklerden arındırılıp en arı biçimine indirgendiği zaman, üst üste binme dirimsel dünyada, iki dirimsel enerji akımının, tümel dirimsel enerji çekim ve değmesi aracılığıyla buluşması biçiminde kendini göstermektedir. Burada, üst üste binmenin kendisini oluşturmadıklarına göre, zarları, örgenleri, akışkanları, sinirleri falan bir yana bırakmak gerekir. İki dirimsel enerji akımının üst üste binmesi doğanın ortak işleyiş ilkesi (Oİİ) biçiminde kendini göstermektedir; bu ilke, yasa iki canlı varlığı, onlara değil, temel doğal işleve özgü biçimde kaynaştırmaktadır. başka bir deyişle: *iki dirimsel enerji akımının çakışması, işlev olarak, canlı dünyasının çok çok ötesine uzanmaktadır.* Bu işlev, gerek canlı dizgeleri, gerek doğanın daha başka kesimlerini yönetmektedir. Canlı maddenin dışında doğadaki hangi alanların iki dirimsel enerji akımının çakışmasına sahne olduğunu bulabilmek için, işlevin temel biçimine ve temel devinimine bakmamız gerekir. Acunsal yaşam enerjisi bilimine dayanarak soyutlarsak, 169. sayfadaki çizimi elde ederiz:

---

[1]Reich, "Children of the Future, I", Report on the Orgonomic Infant Research Center, *Orgone Energy Bulletin* (Ekim 1950), s. 194-206.

Çizim 3. "Üst üste binme" işlevinin temel biçimi

Bunun işlevsel özellikleri şunlardır:

1. İki enerji akış yönü.
2. İki enerji akımının karşılıklı yakınlaşması ve bir noktada buluşması ("çekim").
3. Üst üste binme ve birbirine değme.
4. Kaynaşma.
5. Enerji akış yönünün ansızın değişmesi.

Üst üste binme işlevine cansız doğanın kimi alanlarında rastlarsak, bu insanı doğaya bağlayan temel kökün, *ortak işleyiş ilkesinin* bulunmasına doğru atılmış önemli bir adım olacaktır; söz konusu ilke, bütün doğada etkin olduğuna göre, insanı da içeren hayvan dünyasını temel biçimiyle çekip çevirmektedir.

Bundan sonraki sayfalarda geniş bir genelleme bulacaksınız. Daha başından şunu belirtelim ki, araştırılıp incelenmesi çetin ve titiz çabalar gerektirecek geniş bir alanın üstünden, hem de epey yüksekten uçmak niyetindeyiz yalnızca. Titiz gözlem, deneme, dirimsel enerji bilimi açısından inceleme sınavlarını başarıyla geçemezlerse bulgularımızın bir bölümünü ya da tümünü kaldırıp atmak elimizdedir. Ayrıca, ilerde daha

ayrıntılı bir işlemin çerçevesini kurmak, ana çizgilerini, dış biçimlerini, temel niteliklerini saptamak, sonra da ayrıntılı iç yapısını değiştirmek konusunda özgürüz. Gözlemlerimizin doğrulanmasını ya da çürütülmesini başkalarına bırakmak da elimizdedir. Ancak, böylesine geniş boyutlu bir işe kalkışacaklara, sözünü ettiğimiz deneyodası kurgusunu doğuran sayısız olguyu akıldan çıkarmamayı salık vereceğiz. Bir mikroskoba ya da gökyüzüne bakma yürekliliğini gösterememiş, bir an bile bir dirimsel enerji biriktirecine girmemiş olan, ama dirimsel enerji bilimi konusunda "yetkili" görüşler bildirme hakkını kendilerinde gören kişilere: "Çekilin yolumuzdan, son derece ciddi bir çalışmayı bozmayın! Hiç değilse dilinizi tutun!" diyoruz.

Yıllarca süren titiz gözlemler ve işlevsel kuramın oluşturulması bizi alıp cansız doğaya götüren iki anayolu açmış, üst üste binme işlevinin evrenin temelinde işlediğinin saptanmasıyla sonuçlanmıştır. Bu yollardan biri bizi küçükacuna, öbürüyse büyükacuna götürmektedir. Üst üste binme, bunları tek bir doğal işlevde birleştiren Ortak İşleyiş İlkesi'dir.

Küçükacunla başlayalım işe. Çok eylenmeyeceğiz burada, çünkü genel verilerin kesinliğine karşın, birtakım asal ayrıntı sorunlarında hâlâ belli sayıda boşluk vardır, ve bunlar ayağımızı sağlam yere basmayı güçleştirmektedir. Küçükacunsal çerçevenin ana çizgileri şunlardır:

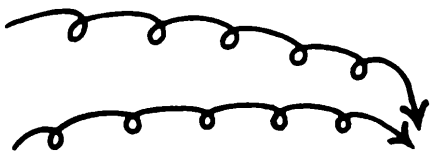
Dirimsel enerjinin gözlenmesi için özel olarak donatılmış, duvarları sac kaplı karanlık bir odada, ışıklı dirimsel enerji birimlerinin uzayda halkalar çize çize devindiklerini görürüz. Bunların çizdiği eğri *fırıldaklı dalga* biçimindedir.

Çizim 4

Bu olgu, birkaç yıl önce, dile getirdiği şey üzerine eğilinmeksizin, birçok kez gözlendi. Bugün birçok sağlam kanıta dayanarak, *iki uyarılmış*

sarmal dirimsel enerji biriminin birbirlerini çektikleri ve üst üste binene dek aynı noktaya yöneldikleri söylenebilir (5. Çizime bakın).

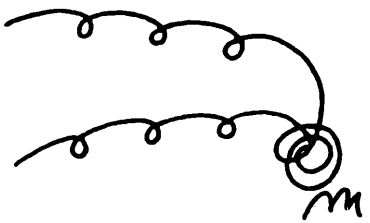
Çizim 5

İşlem temelimizin asal niteliklerinden biri, her şeyin başı olan dirimsel enerji okyanusunun kütleden yoksun oluşudur. Dolayısıyla (ilk kıpırtısız olan) kütle işte bu kütlesiz enerji dayanağından çıkmaktadır. Öte yandan, *alabildiğine uyarılmış, döne döne yol alan, kütlesiz iki acunsal yaşam enerjisi biriminin üst üste binmesinin belli ölçüde hız enerjisi yitimiyle atbaşı gittiğini; fırıldak gibi dönmenin duyulur derecede azaldığını; devinimin belirgin biçimde yön değiştirdiğini; uzayıp giden fırıldak gibi dönmenin yavaş yavaş olduğu yerde dönmeye dönüştüğünü* varsaymak mantığa uygun olacaktır.

Kütle işte sürecin tam bu evresinde, üst üste binen iki ya da daha çok sayıda dirimsel enerji biriminin yavaşlayan deviniminden doğmaktadır. Bu ilk kıpırtısız kütle birimine "atom", "elektron" ya da başka bir ad vermenin hiç önemi yoktur. Temel nokta, kıpırtısız kütlenin donup kalmış hız enerjisinden (kinetik enerjiden) çıkmasıdır. Bu varsayım, beylik doğabilimin çok iyi bilinen yasalarıyla yüzde yüz uyuşmaktadır. Ayrıca, başka bir bağlam içinde kanıtlanacağı üzere, nicem (quantum) kuramıyla da.

Düşüncemizi sürdürürsek, havaküreyi oluşturan maddesel, kimyasal parçacıkların başlangıçta yerküreyi kuşatan dirimsel enerji kılıfındaki fırıldaklı acunsal enerji birimlerinden iki ya da daha çoğunun üst üste binmesinden doğduklarını ve doğmaya devam ettiklerini kabul etmemiz gerekir. Burada, ilk dirimsel enerjiden değişik madde birimlerinin nasıl oluştuklarını bilmenin pek önemi yoktur. Bizi ilgilendiren, yukarda değindiğimiz temel dönüşümdür:

KIPIRTISIZ KÜTLE, BELLİ BİR ENERJİ YİTİMİ VE ÇİZGİSEL DEVİNİMİN BELİRGİN BİÇİMDE DÖNMEYE DÖNÜŞMESİ SONUCU, İKİ YA DA DAHA ÇOK SAYIDA FIRILDAKLI, BURGAÇLI ACUNSAL YAŞAM ENERJİSİ BİRİMİNİN ÜST ÜSTE BİNMESİYLE YARATILMIŞTIR.

Çizim 6. Dirimsel enerji çakışması sonucu ilk kütle (m) parçacığının oluşması

Böylece, kütlesiz dirimsel enerjinin (OR) dönme devinimiyle kıpırtısız kütle arasında işlevsel bir ilişki kurulmaktadır; bu ilişki ayrıca çevremizi kuşatan acunsal enerji okyanusu içinde dönüp duran gök cisimleri arasındaki ilintileri de kapsamaktadır. Tıpkı bir topun su üzerinde ileri doğru devrilen dalgadan daha hızlı gidişi gibi, katı maddeden oluşmuş küre ya da yuvarlaklar da dalgalı acunsal enerji okyanusunda bir çizgi üzerinde fırıldak gibi döne döne ilerlemektedir. Aslında son derece önemli olsa da, bu iki devinim arasındaki doğru sayısal ilişki burada bizi ilgilendirmiyor. Önemli olan, ilk dirimsel enerjinin devinimleriyle madde arasındaki işlevsel ilişkinin bulunmasıdır; söz konusu buluş, gökdoğabilimi tarihinde ilk kez, gökteki cisimlerin döne döne ilerlemelerini aklayakın biçimde açıklamaktadır. Bu buluş ayrıca güneşle gezegenlerin uzayda kendi çevrelerinde dönen tutarlı bir cisim kümesi oluşturarak, aynı düzlemde, aynı yönde gidişlerini de açıklar. Fırıl fırıl dönen dalga, gezegenlerin hem çizgisel hem çembersel devinimlerinin, N-S (Kuzey-Güney) ekseni üzerinde ve uzayda eşzamanlı olarak dönüşlerinin birbirine eklenmesiyle oluşmuştur. *Böylece acunsal yaşam enerjisi okyanusu gök cisimlerine ilk devinimi veren güç olarak ortaya çıkmaktadır.*

Bunun sonucunda, şimdi ele alıp tartışmak yararsız ve olanaksız olan birtakım yeni gökdoğabilimi sorunları belirmektedir önümüzde. Bunları kısaca dile getirmekle yetinelim:

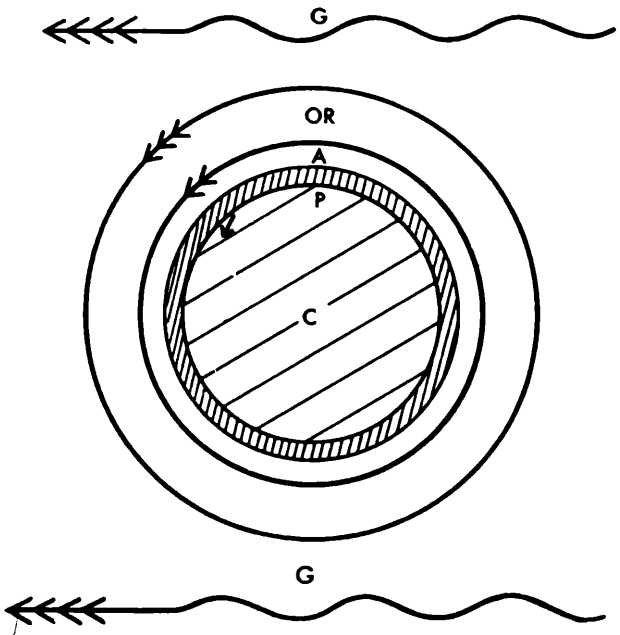
1. İki ya da daha çok dirimsel enerji biriminin üst üste binmesiyle "oluşan" ilk madde parçacıklarının somut gök cisimlerinin büyümesinde çekirdek yerine geçtiğini kabul etmek zorundayız. İlerki yıldızların "çekirdekleri" olan bu öğelerin gaz mı katı mı olduklarını, onları gaz halinden katı hale geçiren bir evrime uğrayıp uğramadıklarını bilmenin şimdilik hiç önemi yok. Önemli olan, bir gök cisminin ilk acunsal yaşam enerjisinden başlayarak geliştiği görüşünün öne sürdüğümüz varsayımla sağlam bir temele oturtulmuş olmasıdır. (Bkz. Kaynakça, Nr. 31.)

2. İkinci mantıksal gereklilik, *bir yerçekimi işlevinin DOĞUŞU*'nun kabul edilmesidir. İlerki gök cisminin çekirdeğini oluşturan madde parçacığının büyümesi büyük bir olasılıkla *gizil dirimsel enerji gücü*'ne dayanmaktadır. Dirimsel enerji açısından güçlü cisim daha küçük ve zayıf cisimleri kendine çekmektedir; bunlar, kütlesiz dirimsel enerji birimleriyle ilk çekirdeği kuşatan acunsal yaşam enerjisi okyanusundan doğmuş ilk madde parçacıklarıdır. Öte yandan, iki enerji dalgası arasındaki *dirimsel enerji çekimi* ile iki somut cisim arasındaki *ağırlık çekimi*'ni birbirinden ayırmak gerekir; dolayısıyla, başlangıçtaki dirimsel enerji çekiminin işlevden ötürü ağırlığın verdiği çekime dönüştüğünü göstermek gereklidir.

3. 1. ve 2. noktalardan büyümekte olan maddesel çekirdeğin sürekli olarak bir dirimsel enerji alanıyla kuşatıldığı; ve bu enerji alanının artık çekirdeğin genel ağırlık çekimine bağlandığı sonucunu çıkarmamız gerekir. Güneşin ve yerkürenin çevresindeki acunsal enerji kılıfının (güneş tacının) varlığı da böylece açıklanmaktadır. İki kılıf da açıkça görülmekte ve temel dirimsel enerji işlevlerine bağlı olarak yönetilmektedir: enerji kılıfının yerküreden daha hızlı olan batıdan doğuya devinimi, ışınyayma, mavi renk, çekim alanının ortasında somut çekirdeğin barındırılması bunlar arasında sayılabilir.

4. Maddesel yerküreyi çevreleyen kütlesiz dirimsel enerji akımı, çekirdeğin dirimsel enerji çekiminden ötürü, acunsal yaşam enerjisi okyanusunun genel akışından ayrılmak ve somut cismin ekseni çevresinde

dönmek zorundadır. *Böylece, eskiden benzeşik (homojen) olan acunsal enerji okyanusu biri büyük, biri küçük iki enerji akımına ayrılmaktadır.* Bu varsayım somut gökdoğabilimi işlevleriyle doğrulanmalıdır (Bkz. Çizim 7).

C Çekirdek
P ..... Dış çevre
A ..... Havaküre
OR ..... Dirimsel enerji kılıfı
G Gökadadaki (galaksideki) dirimsel enerji akımı

Çizim 7

5. Gök cisimlerini sarmalayan gaz halindeki havaküre herhalde yıldızın çevresinde dönen dirimsel enerji kılıfında bulunan kütlesiz enerji birimlerinin üst üste eklenmesiyle oluşmuştur. Bu vazgeçilmez varsayım, zamanı gelince, dirimsel enerji birimleriyle havaküreyi oluşturan gaz

parçacıklarının atom ağırlığı arasındaki ilintileri yöneten yasaların bulunmasıyla doğrulanmalıdır.

6. Bundan çıkan sonuç, dönmekte olan cismin çekirdeğine yaklaştıkça merkezde toplanıp yoğunlaşmanın artmış, ağır öğelerin merkeze yakın, dahah hafif öğelerinse dış çevreye yakın yörüngelere oturmuş bulunmasıdır: böylece en hafif gazlar —helyum, hidrojen, argon ve neon— havaküreninin en dışında yer almıştır.

7. Aynı düşünce çerçevesinde, bugüne dek bilimsel düşüncenin dikkatini çekmemiş olan son derece çarpıcı bir işlev aynılığına değinmek gerekir: gerçekten de, gezegenlerin gazlı havaküresini oluşturan öğelerle canlı dirimsel dizgeleri oluşturan öğeler birbirinin aynıdır: hidrojen (H), oksijen (O), azot (N), karbon (C) ve bunların sayısız bileşikleri, örneğin CO_2, H_2O, $C_6H_{12}O_6$ falan. Bu işlevsel aynılığın köklü bir imleminin bulunması gerekir.

İşlev benzerliği yalnızca ilk dirimsel enerji işlevlerini ve kütlesiz ilk işlevlerin kütleli ikincil işlevlere dönüşmesini kapsamaktadır. Devinimbilimin (mekaniğin) ve kimyanın çok iyi bilinen yasaları *daha önce* değil, işte bu evreden sonra geçerli olmaktadır. Bunlar evrim geçirirler; bir oluş'ları, doğuş'ları vardır. Çözülmesi gereken sorun şudur: DEVİNİMBİLİM VE KİMYA YASALARI NASIL OLUP DA HER ŞEYİN TEMELİNİ OLUŞTURAN KÜTLEŞİZ DİRİMSEL ENERJİ OKYANUSU İÇİNDEKİ İŞLEVSEL SÜREÇTEN DOĞMUŞLARDIR?

Bizim çalışma varsayımının üstünlüğü kör kör parmağım gözüne ortadadır. Kısaca özetlersek:

1. Bu varsayım bizi, ancak matematik terimlerle tasarlanabilen, uzaktan etkileyen bir "etki alanı" kavramının yardımıyla, somut gök cisimlerinin "boş uzayda" dolaştıklarını öne süren işe yaramaz düşünden kurtarmaktadır. Söz konusu "etki alanı" *gerçektir, ölçülebilir, gözlenebilir, doğanın bir parçasıdır. Uzay boş değildir,* en küçük "deliğine" varana dek aynı biçimde doludur.

2. Kabul ettiğimiz varsayım ayrıca bizi kullanışsız bir kavramdan, güneşin korkunç uzaklıklardan bütün gezegenler üzerinde bir yerçekimi yarattığı inancından da kurtarmaktadır. *Güneş ve gezegenler,* gökadanın içindeki acunsal yaşam enerjisi akımına dayanarak, *aynı düzlem içinde yer değiştirmekte, aynı yönde dönmektedirler. Dolayısıyla güneş sc-*

zegenleri kendine çekmemektedir. O yalnızca bütün gezegen kümesinin "ağabeyi"dir.

Burada, küçük acunsal işlevden büyük acunsal işleve geçişin yalnız ana çizgilerine değindik. Büyükacun alanında üst üste binme işlevine ayrıntılı olarak döneceğiz. Ancak, daha önce, üst üste binme işlevinin birtakım önemli işlevlerine, bulgulandığı canlı dünyasındaki işlevlerine eğileceğiz.

Dikkatimizi iki temel işleve yönelteceğiz:

1. *Acunsal yaşam enerjisinin canlı varlıkta fırıl fırıl dönerek akışı* ("dirimsel enerji").

2. *Canlı vücutlardaki acunsal yaşam enerjisinin üst üste binmesi*, yani ÇİFTLEŞME ve üretken cinsel sarılmayla bedensel boşalma arzusunun işlevsel imlemi.

IV. BÖLÜM

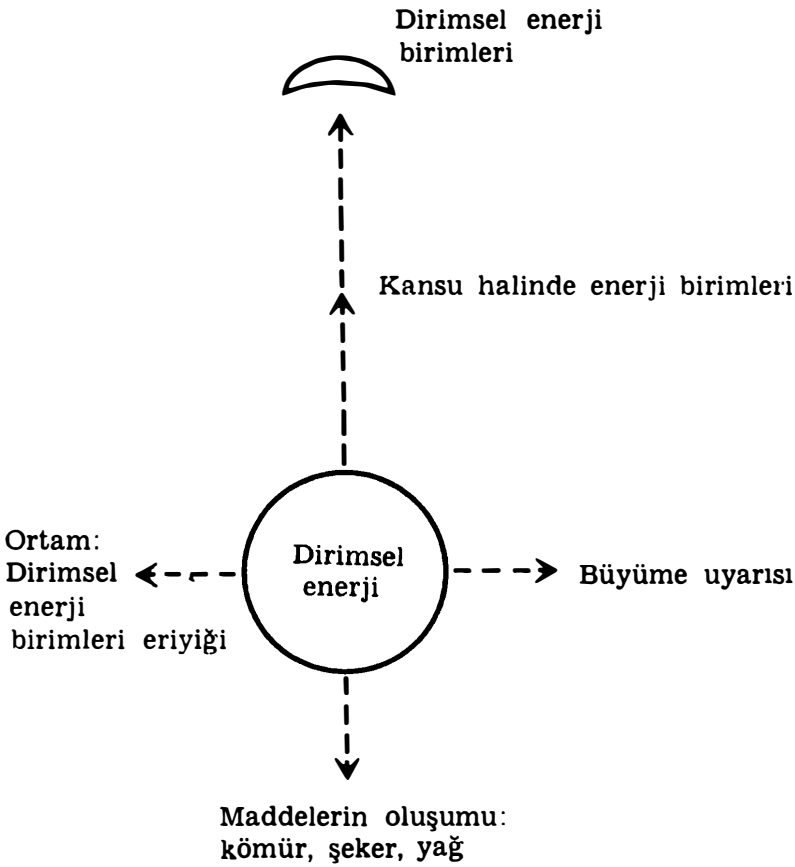
CANLI DİRİMSEL ENERJİ BİRİMİ

DİRİMSEL enerjiye dayalı XX. Deney[1] sırasında canlı maddenin elde edilmesi bir sürü dirimsel enerji görüngüsüyle dirimsel işlevi imlemi çok çok ötelere uzanan tek bir sonuçta birleştirmektedir. Gerçekten de, bu deney *ilk dirimsel oluşumu*, başka bir deyişle kütlesiz acunsal yaşam enerjisinin bir yerde yoğunlaşması sonucu *ilk* canlı kansunun (plazmanın) oluşum sürecini yinelemektedir. Bu sonuç, büyük ölçüde dirimsel enerji taşıyan dirim kabarcıklı duru suda, dondurma işleminin ardından, canlı maddenin *yapılaşma, yürek atımı, üreme, büyüme, evrim gibi* bütün niteliklerini taşıyan canlı varlıkların gelişmesinden mantıksal olarak çıkmaktadır. Konu çok geniştir, ama biz onu bütün yanlarıyla ele almak niyetinde değiliz. Bir kez daha, Amerika anakarasının Christophe Colomb tarafından bulunmasını anımsatacağım. Bu buluş Amerika'nın geçmiş ve gelecek bütün olasılıklarını tüketmemiştir. O yalnızca bir sürü vaatla dolu geniş bir alana bakan kapıyı açmıştır. Aynı şey XX. Deney için de geçerlidir.

Arka sayfadaki yalın çizim XX. Deney'in açtığı, doğadaki sayısız işleve giden kapıyı simgelemektedir:

---

[1] Bkz. *Kanser*.

1. İlk örgensel biçimlerin, kansudan oluşan "dirimsel enerji birimleri"nin (dirim kabarcıklarının: bionların) oluşumu.
2. Tekhücrelilerin (örgenli dirimsel enerji birimlerinin: orgonomia'nın oluşması.
3. Kimyasal-dirimsel maddelerin, kömürün, şekerin, yağın oluşumu.
4. Dirimsel enerji yüklü sıvının dirimi ve büyümeyi körüklemesi.

Bu *dondurma deneyi sırasında, enerji maddeye dönüşmektedir.* Ve bu madde canlıdır. Dirim kabarcıklarındaki suyun alınması ya da yakılmalarıyla, hem kömür, hem de içinde şeker bulunan tatlı bir madde elde edilmektedir. Bunlar, ayrıntılı olarak incelenmesi gereken kalın çizgilerdir. Bu süreç sırasında dondurulan dirimsel enerji, acunsal yaşam enerjisini inceleyen bilimin ortaya çıkardığı dirimsel kabarcıkların bütün evrelerinden geçmektedir: T biçimindeki kabarcıklar açıktaki dirimsel enerjiyi emerek PA kabarcığına dönüşmekte; PA kabarcıkları bir araya toplanıp küçük yumurtalara benzeyen yuvarlak biçimler oluşturmaktadır; bu "yumurtamsı" biçimlerin kimisi çekilip uzamakta, baklaya benzemekte; büyük bir canlılık kazanıp tekhücreli canlıları oluşturmaktadırlar: ÖRGENLİ DİRİMSEL ENERJİ BİRİMLERİ. Devinimleriyle yapıları erkek tohumcuklarını andırmaktadır. Çokhücreli canlılardaki yumurtacıklarla tohumcukların üretken dokularda dirimsel enerji yoğunlaşmasıyla aynı biçimde oluştuklarını varsayabiliriz. *Damıtılmış sulu dirimsel enerji eriyiği*'nde dirim kabarcıklarının gelişmesi, özgür acunsal yaşam enerjisinden *ilk* canlı maddenin oluşumunun çürütülmez kanıtıdır.

Dirim kabarcıklı su kimi zaman esmere çalan sarı renktedir. İnsan onun karşısında ister istemez ağaçlardaki reçineyi, arıların ürettiği balın sarı rengini, hayvanlardan alınan sarı serumu, canlı varlıktaki "şeker oranı"nın önemini düşünüyor. Böylece dirimbilimdeki büyük bir boşluk, bitkilerin "güneş enerjisi"ni sulu karbon tuzlarına (karbonhidratlara) ve katı hücrelere dönüştürme gizinin saklandığı boşluk doldurulmuş olmaktadır. Buradaki "güneş enerjisi" bitkilerin doğrudan doğruya topraktan, havaküreden ve güneş ışınlarından aldıkları şu bizim acunsal yaşam enerjisinden başkası değil.

Bu bağlam içinde, sarmaşığın dökülmeyen yapraklarının durumunun önemine parmak basalım: kışın, bizim kan damarları dizgesine karşılık olan damarların dışında, yaprakların yeşili solmaktadır. Damarların dışındaki kesimler esmer sarıya dönüşmektedir. İlkbaharda, damarlardaki yeşil yavaş yavaş yaprağın bütün kaygan yüzeyine yayılmaktadır. Bu görüngü şu varsayımı öne sürmemize izin vermektedir: kışın, canlı varlıktaki dirimsel enerji yaprağın kenarlarından ortaya çekilmektedir; başka bir deyişle, soğuk karşısında, tıpkı XX. Deney'deki gibi büzülmekte, baharda yeniden çevreye doğru yayılmaktadır. Böylece sarmaşık yaprağının solgun kesimi "yeniden canlanmakta"dır.

Sonbaharda yeşilin sarıya, ilkbaharda sarının yeşile dönüşmesi dirimsel enerji işleyişi açısından bakıldığında kolayca açıklanmaktadır. Yerleşik bilime göre yeşil, sarıyla mavinin karışımından doğmaktadır. Mavi, havaküredе, okyanusta, kümülo-nimbüslerde, kandaki "alyuvarlar"da, tekhücreli canlılarda gözlenen dirimsel enerjinin özgül rengidir; onu, toprak kökenli dirim kabarcıklarından yayılan ışınlara tuttuğumuz kızıl dışındaki bütün renklere duyarlı fotoğraf camlarında da görebiliriz.

Demek ki, sonbaharda yaprakların sararması, yeşili oluşturan renklerden mavinin yok olmasından gelmektedir; aynı biçimde, baharda sarmaşık yapraklarının yeniden yeşillenmesi havaküredeki acunsal yaşam enerjisinin emilmesiyle açıklanmaktadır. Kısacası, yaprakların yeşili sarı reçineyle havaküreden alınan dirimsel enerjinin mavisinin karışmasının sonucudur.

Araştırmamızı tek bir işlevle sınırlandıralım: yapılaşmış maddenin kütlesiz dirimsel enerjiden doğuşu. Şu bağlam içinde, söz konusu biçimlerin kimyasal bileşimi bizi ilgilendirmiyor.

XX. Deney'deki devingen ve yapılaşmış canlı maddenin oluşumunu doyurucu biçimde *yalnız bir tek* varsayım açıklayabilir: *Donma süreci sırasında, sıvıda başıboş dolaşan dirimsel enerji canlı kansu halinde yoğunlaşmaktadır.* Demek ki yoğunlaşma yapılaşmış maddenin varlığına bağlı değildir. O, acundaki dirimsel enerjinin temel işlevi olarak, madde oluşumundan *önce* vardır. *Dirimsel enerjinin büzülmesi yoğunlaşmayla atbaşı gitmekte, bu da gözle görülemeyen boyutlarda madde parçacıklarının oluşmasına yol açmaktadır.* Yerleşik makinacı (devinimci) kuram enerji *devinimiyle* örgensel *biçim* arasında hiçbir neden/sonuç ilişkisi görmez. *Buna karşılık, dirimsel enerjiyi temel alan dirimsel-doğabilim devinim biçimiyle canlı madde biçimi arasındaki işlevsel ilişkiyi açığa çıkarabilir.*

İlk madde acunda oluşmuştur, ve görünüşe göre, madde oluşumu süreci kesintisiz sürüp gitmektedir. Dirimsel enerjinin acunsal kökeni "Can-toprak-güneş-ilkbahar" denkleminde sınanmaktadır. Makinacı dünya görüşü yalnızca atomlarla molekülleri ve bunların oluşturdukları tuzlarla örgensel cisimleri tanımaktadır. Ne biri ne de öteki makina devinimiyle geometrinin bilinen biçimlerine benzemediklerinden, canlı maddenin

ne devinimini, ne de oluşumunu açıklayabilmektedir. *Dirimsel enerjiyi inceleyen dirimsel-doğabilimse acundaki somut enerjiyle iş görmektedir. Acunsal yaşam enerjisinin cansız dünyadaki işlevlerinin canlı dünyadaki işlevleriyle uyuştuğunu varsaymaktadır.*

XX. Deney'de kütlesiz dirimsel enerjiden zarlar ve dirim kabarcıkları oluşmuştur. Bunlar, terimin yerleşik dirimbilimsel anlamında henüz "canlı varlık" sayılamazlar belki, ama daha şimdiden canlı varlıkların özgül biçimine sahiptirler. Bu dediğimiz, XX. Deney'in evrimini gösteren çizimde açıkça gözükmektedir (Bkz. Çizim 19). Keseciklerin çoğunun biçimi balığı ya da ayaksız kurbağa yavrusunu andırmaktadır. Eğer varlık biçimleri donup kalmış devinimi dile getiriyorsa, bu biçimlere bakıp acunsal yaşam enerjisi işlevlerini çıkarmaya hakkımız var demektir. Bir sürü gözlem ve kıyaslama, yerleşik geometrinin bilinen biçimlerinden hiçbirine benzemeyen *temel bir dirim biçimi* bulunduğunu göstermiştir. Bu temel biçim şöyledir:

I. Yandan görünüş:

II. Yandan görünüş:

Çizim 8

Yukardan ya da aşağıdan bakıldığında, dirimin kendine özgü biçimi şöyledir:

III. Önden görünüş:

Çizim 9

Bu biçimin dirimsel enerji işlevini incelemezden önce, onun *gerçekten de* temel doğal-dirimsel *biçim* olduğunu kanıtlayalım. Bu biçim şuralarda açıkça görülmektedir:

1. Bitki tohumları: buğday, çavdar, arpa, mısır, fasulye, mercimek, yulaf;

2. Bitki soğanları: patates yumruları, badem, elma, armut, erik, şeftali çekirdekleri;

3. Hayvan tohumcukları;

4. Hayvan yumurtaları, özellikle kuş yumurtaları;

5. Hayvan dölütleri (ceninleri: embryon'ları);

6. Hayvan vücudundaki bütün örgenler: yürek, sidik torbası, karaciğer, böbrek, dalak, akciğerler, beyin, yumurtalıklar, yumurta torbaları, döl-yatağı, miğde;

7. Tekhücreli canlılar: terliksiler, çanhayvanları, kanser hücreleri, insan dölyolundaki tekhücreliler (trichomonas vaginalis) falan;

8. Bütünsel yapı olarak hayvan ve bitkiler: denizanaları, deniz yıldızları, bütün sürüngenler; bütün kuşların, balıkların, böceklerin, insan da içinde olmak üzere memeli hayvanların gövdesi;

9. Ağaçların hem bütünü, hem tek tek yaprakları ve çiçekleri; bitkilerin çiçektozları ve dişi örgenleri...

Bu arada şunu da belirtelim ki, kol, bacak, yüzgeç, kanat, yılan, kertenkele, tilki, balık ve insan kafası gibi gövdeden çıkan örgenler de birer "dirimsel enerji birimi" biçimini almışlardır. Bu saptama kuşların tırnaklarıyla gagaları, balıkların hava torbaları, öküzlerin, koçların boynuzları, geyiklerin çatallı boynuzları, salyangozların, midyelerin kabukları için de geçerlidir.

Bütün bu olgular doğal bir enerji yasasının varlığını göstermektedir; söz konusu yasa, yerleşik devinimbilimin geometrik yasalarına hiç mi hiç benzememektedir.

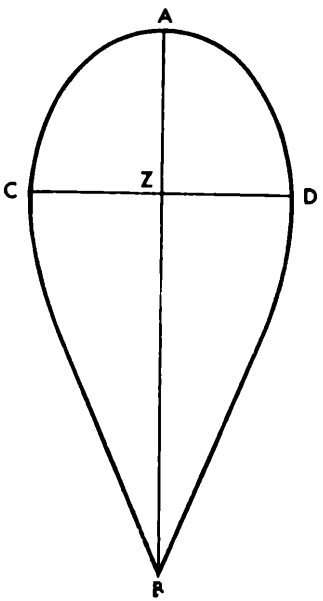
Bize bu acunsal enerji yasasının yolunu kütlesiz dirimsel enerjinin devinimi göstermektedir.

Canlı maddenin *anlamlı devinimleri* nasıl çözülmemecesine bir *coşkusal anlatım*'a, bunun imlemi de çevredeki dünyaya bağlıysa, aynı biçimde canlı maddenin biçimi de özgül bir anlatıma sahiptir. Önemli olan işte bu anlatımı doğru okumaktır.

Canlı varlık dünyasındaki bütün biçimler kolayca ve aradaki bireysel biçim değişimlerini zedelemeden *yumurta biçimine indirgenebilir.* Bu temel biçimin uzunluğu, genişliği, kalınlığı değişebilir. Kurtlarda olduğu gibi, kendi içinde bölümlere ayrılabilir; ama temel biçim, canlının ister bir bölümünü ister tümünü ele alalım, aynı kalır: yumurta biçimi, yaşayan varlıkların asal biçimidir.

Örgensel biçimdeki bu tutarlılığın doğadaki bir temel yasayı, acunsal boyutlarda geçerli bir yasayı dile getiriyor olması gerekir. Çünkü temel dirimsel biçim evrenseldir, iklime ya da bölgeye bağlı değildir. Görünüşe göre, acundaki dirimsel enerji canlı maddenin örgütlenmesinde (örgenleşmesinde) tek bir yasaya, kendi devinim yasasına ayakuydurmaktadır.

Biz, her türlü canlı maddenin özgül biçimine ORGONOM (örgenleşmiş dirimsel enerji birimi) adını veriyoruz. Onun özgül temel biçimi, XX. Deney'de mikroskopla gözlenen biçimlerin aşağıdaki genel biçimidir:

Çizim 10. Kapalı dirimsel enerji birimi, temel biçim

ÖRGENLEŞMİŞ DİRİMSEL ENERJİ BİRİMİNİN TRİGONOMETRİSİ

Yalın çizimi tavuk yumurtasını andıran özgül biçime, örgenleşmiş dirimsel enerji birimi adını vereceğiz.

Örgenleşmiş dirimsel enerji birimi ne bir üçgendir, ne bir dikdörtgen, ne bir çember, ne bir elips, ne bir parabol, ne de hiperbol. Dirimsel enerji birimi değişik uzunluktaki büyük ve küçük eksenleriyle parabolu andıran, ama yarım eksenlerinin uzunluğunun değişikliğiyle ondan ayrılan yepyeni kapalı özgül bir geometri biçimidir.

Dirimsel enerji biriminin dirimsel enerji açısından nasıl oluştuğunu ortaya çıkarmaya uğraşalım. Dirimsel enerji birimi, daha başka şeylerin yanında, şu iki temel görüngüyü incelemelidir:

1. Örgensel boşalma çırpınmaları.
2. Fırıldaklı dalgalar — *Kreiselwelle* (KRW).

Örgensel boşalma çırpınmalarına hayvan dünyasının her kesiminde rastlarız. KRW, havaküredeki dirimsel enerjiyi karanlık odada gözlediğimiz zaman ortaya çıkar. Mora çalan mavi parıltıcıklar *The Discovery of the Orgone*'un (Acunsal Yaşam Enerjisinin Bulunuşu) ikinci cildinde (*Kanser*'de) yalınlaştırılmış olarak betimlediğim yörüngelerde yer değiştirmektedir:

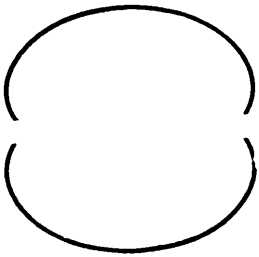
Çizim 11

KRW dalgalarından birini çekip alalım:

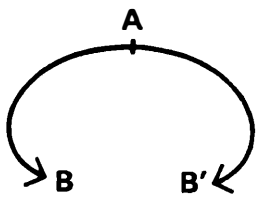
Çizim 12

Bu KRW'lerden ikisini uçlarından bitiştirirsek, hepimizin bildiği elipsi elde ederiz.

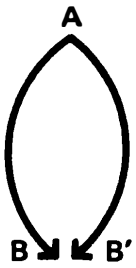

Çizim 13

Buna karşılık, bir KRW'yi A noktasından ikiye bükersek, iki ucunu birleştirirsek, yumurta ya da örgenleşmiş dirimsel enerji birimi biçimini elde ederiz.

Açık dirimsel enerji birimi

Kapalı dirimsel enerji birimi

Çizim 14 ve 15

Bu işlemi, dirimsel enerji doğabilimi açısından doğrulamaksızın, trigonometri yöntemiyle gerçekleştirdik. Buna karşılık, örgensel boşalma çırpınmaları bize, bu işleme derin bir anlam kazandıran bir dirimsel-doğabilim kanıtı sağlar. Bedensel boşalma tepkesinin en çarpıcı görüngüsü *gövdenin iki ucunun, ağızla üreme örgenlerinin birbirlerine yaklaşma eğilimidir.* Beni örgenleşmiş dirimsel enerji birimi biçiminin bulunmasına giden yola işte bu dirimsel-bedensel görüngü sokmuştur. Bir hayvanın bedensel boşalma sırasındaki çırpınmalarıyla bir denizanasının ilerleme devinimlerinde vücut ortasından ikiye katlanıyormuş, iki uç birbirine yaklaşıyormuş gibi olur.

Dirimsel bir devinimle *bedensel* bir devinim biçimi arasındaki ilişki, ilk bakışta, keyfi gözükebilir. Ama bu yaklaştırma, dirimsel işleyişin kör kör parmağım gözüne ortada bir yasası için bize yepyeni görüngeler (perspektifler) kazandıracaksa, doğrulanmış olur. Bence, canlı vücudun temel biçimleri bugüne dek anlaşılamamıştır. Bedensel boşalma tepkesi bize örgenleşmiş dirimsel enerji biriminin biçimini anlama olanağı veriyorsa, ona yan çizemeyiz.

KRW ile yandan baktığımız hayvan vücudu arasındaki benzerlik gerçekten çarpıcıdır (Çizim 14). Burada söz konusu benzerliğin ayrıntılı kanıtlamasına giremeyiz, ama o daha şimdiden geniş çalışmalara konu olmaktadır.

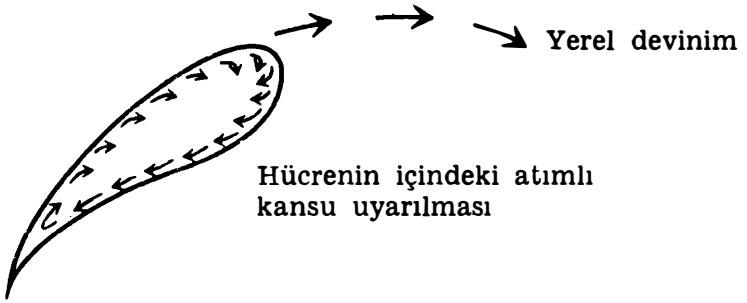
Canlı madde donup kalmış dirimsel enerjiyse, dirimsel enerji devinimin biçimi ister istemez canlı maddenin biçimlerine yansıyacaktır. Bu işlevsel ilişkinin cansız maddede bulunup ortaya çıkarılması zor, canlı maddede kolaydır. *Biçim donup kalmış enerji devinimiyse, örgensel biçimden acunsal enerjinin devinim biçimini çıkarabiliriz.*

Biz yine, bir sürü dirimsel enerji gizinin içyüzünü saklayan kaynağa, bedensel boşalma tepkesine dönelim:

Daha önce, örgensel boşalma tepkesinin sözlü dile çevrilemeyeceğini saptamıştık. Gerçekten de onun anlatım yolunun doğaötesi ya da gizemsel değil, "bireyüstü", acunsal olduğu sonucuna varmıştık. Örgensel boşalma tepkesinde en yüksek derecede uyarılan bedenin iki ucu birleşmek istercesine birbirine yaklaşmaya çalışmaktadır. Bu yorum doğruysa, doğruluğunu dirimsel enerji işlevlerinin daha başka alanlarında da kanıtlamalıdır. Yalnız bedensel boşalma tepkesine özgü olamaz.

Örgenleşmiş dirimsel enerji biriminin biçimini kansu akımlarının biçimiyle ilişkisi açısından ele alalım. Her türlü canlı maddenin işlev açısından benzerliği ilkesinden yola çıkarsak, görünüşte birbirinden çok uzak duran işlevleri yaklaştırmak, aralarındaki ortak paydayı aramak zorunda kalırız.

Kansu akımı sürekli olarak değil, tartımlı atılımlarla yol alır. Bunun için YÜREKATMASI'ndan sözederiz. Yürekatmasını bütün çokhücreli hayvanların kandolaşımında kolayca gözleriz. Vücuttaki sıvıların tartımlı akışı dirimsel enerjinin işleyişini yansıtmaktadır; dirimsel enerji deviniminin biçimini dolaysız olarak dile getirir. Vücuttaki sıvıların küt küt atarak dolaşmasına bakarak acunsal yaşam enerjisinin de yürek gibi attığı sonucuna varmamız gerekir. Bu sonucu birtakım tekhücrelileri gözleyerek doğrulayabiliriz: vücudun dış yüzeyinde yürek gibi atan uyarılma dalgaları dolaşmakta, bunlar hücrelerdeki kansuyu devindirmektedir. Aynı görüngüyü amibe benzeyen birtakım kanser hücrelerinde de gözleriz. Aşağıdaki yalın çizim kanserli hücrelerdeki kansuda görülen uyarılma dalgalarının devinim biçimini canlandırmaktadır:

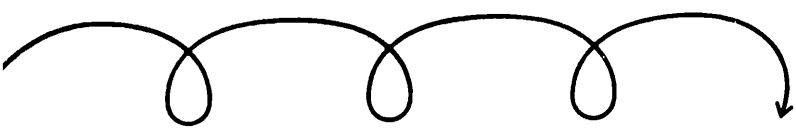
Çizim 16

Dolayısıyla, canlı maddedeki iki tür atımlı devinimi birbirinden ayırmamız gerekmektedir:

Dirimsel enerjinin yürek gibi atarak vücut içinde *devinmesi* ve bunun yine vücutta yarattığı etki, *sıvıların küt küt atarak dolaşması*. Biz burada,

salt devinimsel yürekatmasının karşıtı olan dirimsel enerjiye dayalı işlevsel yürekatmasından söz ediyoruz. *Devinimsel yürekatması, dirimsel enerjinin işlevsel yürekatmasının,* birbirini izleyen açılıp kapanmalardan oluşan fırıldaklı devinmesinin sonucudur.

Sıvıların yer değiştirmesi makinamsı bir devinim olduğundan, ancak dirimsel enerjinin atımlı işlevinin anlatımı ve sonucu olabilir. Suda yüzen amiplerde, enerjinin küt küt atması içlerindeki sıvının somut akımıyla yüzde yüz çakışmaktadır. Kolpidialarla terliksilerin vücutlarının içi katıdır. İçinde devinimli kansu bulunmayan, sıvıyla dolu kocaman zarlı bir keseden oluşmaktadır. Bu canlılarda, enerjinin devinimini yalnız bütün vücudun yerel devinmesinde görebiliriz. Kanserli hücrelerin uyarılma dalgalarının devinim biçimini *dölyolundaki trikomonaların,* kolpidialarla terliksilerin dış devinim biçimiyle kıyaslarsak, her iki durumda da bir çizgi üzerinde uzayıp gitmeyen, uskur gibi döne döne ilerleyen, yörüngesi de genel olarak kendi üzerinde halkalar çizen çırpınmalı ve yürekatımlı bir devinimle karşılaşırız. Eğrinin değişik noktalarını birbirine bağlarsak, bir bakıma "fırıldaklı dalgayı" (KRW'yi) simgeleyen şöyle bir geometri biçimi elde ederiz:

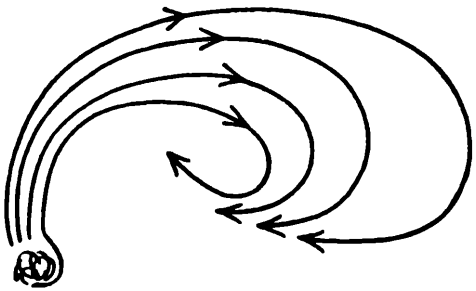

Çizim 17

Görüldüğü gibi, kanserli hücrenin içindeki kansu akımını gösteren eğri bir kolpidianın bütün vücuduyla yer değiştirirken yaptığı devinimin eğrisine benzemektedir. Dirimsel enerji yüklü kansunun devinim eğrisini incelersek, yandan görünüşüyle bütün örgen ve vücutların eğrisine benzeyen bir biçim elde ederiz (Çizim 14).

Enerji devinim biçimleriyle kansu akımı, dirimsel enerji dalgası ve örgen biçimleri arasındaki bu benzeşme rastlantısal olamaz. Bu benzeşme hiç kuşkusuz, değişik devinim ve yapı biçimlerinde dile gelen bir temel devinim yasasından gelmektedir. Örgenleşmiş dirimsel enerji birimini,

ilk bakışta orgonomun kapalı yapısını hiç de çağrıştırmayan halkalı kurtlarda da görebiliriz. Ancak halkalı kurt öyle yer değiştirir ki, biçimi salyangoz kabuğunu andırır (Bkz. Çizim 20: 3 ve 4).

18. çizim, bir yumuşakçanın sırtında beliren kabuğun büyümesi sırasında örgensel yaşama enerjisinin açıkça dile gelen, yapılaşmış ilk devinimini canlandırmaktadır.

Demek ki dirimsel enerjinin anlatımsal devinimini üç evreye ayırıyoruz:

a. *Dirimsel enerji uyarılma dalgalarının fırıldaklı devinimi, hücre kansuyunun devinimi ve tekhücreli hayvanların devinmesi.*

b. *Hayvan örgen ve vücutlarının oluşturduğu dirimsel enerji birimi, başka bir deyişle, donup kalmış dirimsel enerjinin devinimi.*

c. *Dinlenen hayvan vücudunun oluşturduğu dirimsel enerji biriminin biçimi, yani enerji devingenliğiyle madde durağanlığı arasındaki hal.*

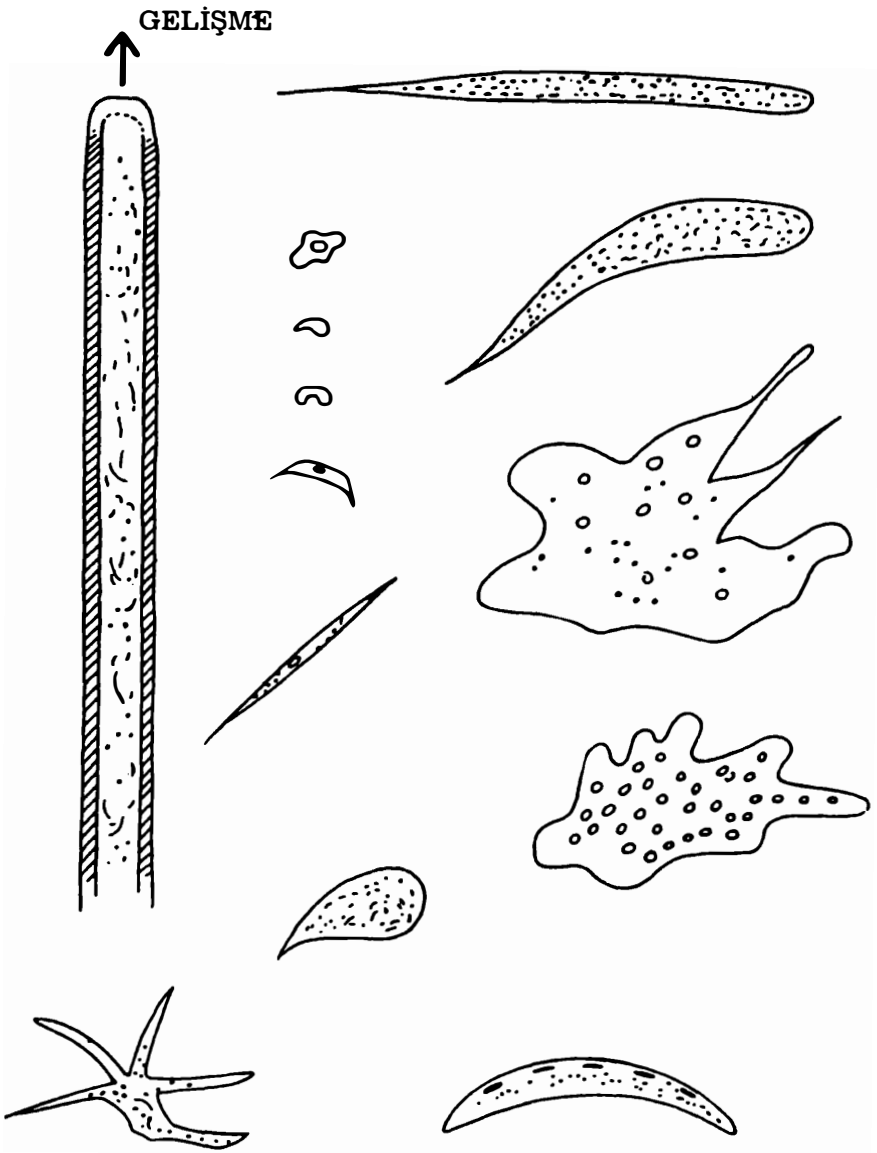
Bu ayırma ayrıca insandaki dirimsel akımın halka halka sıralanışıyla öbür incelemelerimizde gördüğümüz üzere, dirimsel yönden hastalıklı kişiliğin de yine böyle halka halka sıralanışının dirimsel-bedensel nedenlerini daha iyi anlamamıza izin vermektedir.

İnsanın kansu (devinimsel) akımlarıyla dirimsel (enerji) akımları, yani kan dolaşımıyla uyarılma dalgaları yer kurdunda gözlemlediğimiz tartımlı (ritmik), dalgalı, halkalı niteliği taşımaktadır. *Kişilik zırhının halka halka sıralanması dalgaların kimi kesimlerde katılaşıp kalmasından ötürüdür;* başka bir deyişle, bir akım dalgası donup kalmakta, dirimsel enerji biriminin yapılaşmış bir halkasını oluşturmaktadır.

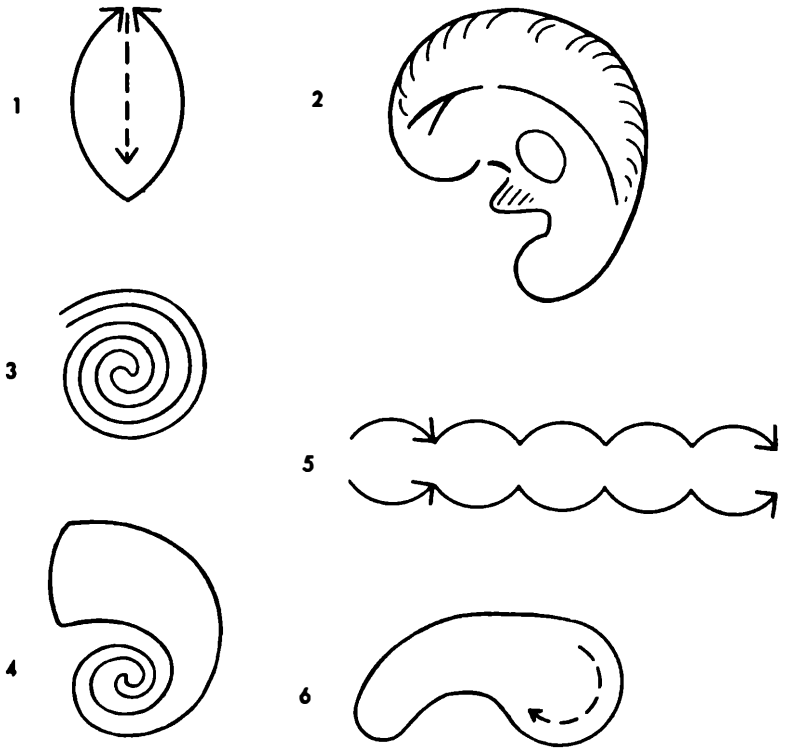
Kişilik zırhının "kafa"dan başlayıp "kuyruk"a yani üreme örgenlerine doğru kırılmasını gerektiren dirimsel enerjiyle sağaltım kuralının temeli de budur işte. Halkalı yer kurdunda, yılanda ve kansulu kanser hücresinde olduğu gibi, dirimsel uyarılma dalgaları hep kuyruktan kafaya doğru yayılmaktadır. Dirimsel enerjinin bu akış yönünü anlamak kolaydır, çünkü vücudun tümüyle "arkadan öne" doğru, yani başı gövdenin önünde götürecek biçimde devinmesini sağlamaktadır. Dirimsel enerjiyle sağaltım kuyruktan başlayarak zırha saldırsaydı, açığa çıkarılan enerji bir bakıma üstteki halkaya takılıp kalacak, daha ileri gidemeyecekti. Zırhın *baştan başlayarak* kırılması dirimsel enerji akımını tamamlayan halkaların çözülmesi anlamına gelmektedir. Dolayısıyla biz, çıkış noktasını temizleyecek yerde, geçeceği yolu açа açа akıma doğru ilerleriz. Dirimsel enerjiyle sağaltım uygulayımı böyle dirimsel-bedensel gerekçelerden değil, doğrudan doğruya bakımevindeki değerlendirmelerden doğmuştur; bu yüzden, üreme örgenlerindeki enerjiyi bağlarından kurtarmazdan önce vücudun enerjilerini zincirlerinden kurtarmayı daha yararlı bulduk. Ancak, görüldüğü üzere, işin hekimsel yanıyla dirimsel enerjiye dayalı yanları aynı yarara dönüktür.

Şimdi yine, canlı maddenin örgenleşmiş dirimsel enerji birimi haline gelişinde daha çok şey öğrenebilmek üzere, XX. Deney'e dönelim. Dondurulmuş eriyikte ilkin yuvarlak, sonra bakla biçimindeki dirimsel enerji birimlerinin görüldüğü kansu kesecikleri bulduk. Bakla biçimindeki canlıda örgenleşmiş dirimsel enerji birimi çok daha açıkça görülmektedir. Bu birim devingendir. Devinimleri hâlâ dirimsel enerji biriminin biçimine ayakuydurmaktadır, bunu ilerlerken çizdiği fırıldaklardan kolayca çıkarınız.

Bu durumda, *sıvıda özgürce dolaşan dirimsel enerjinin, donmadan ötürü, birtakım zarlar oluşturarak, yer yer maddeye dönüştüğü* sonucuna varabiliriz. Dirimsel enerjinin devinimi eğrili olduğundan, zarların da eğri olması doğaldır. Zarın içindeki enerji özgürce dolaşmaktadır. İçine kapatıldığı torbadan kurtulmak istercesine zarı uzatacağı besbellidir. Burada hiçbir "istemli" ya da "düşünülmüş" eylem yoktur, *özgür* dirimsel enerjinin *çizgisel* devinme işleviyle *zarın kapalı* biçimi arasında karşıtlık vardır. Mantıklı bir akılyürütme bize, devinimle zar arasındaki bu çatışkının sonucunun ister istemez şu bizim dirimsel enerji biriminin biçimi, yani bakla olacağını gösterir.

Çizim 19. XX. Deney'de gözlenen ve aslına uygun çizilmiş çeşitli kansu kesecikleri: örgenleşmiş dirimsel enerji birimi

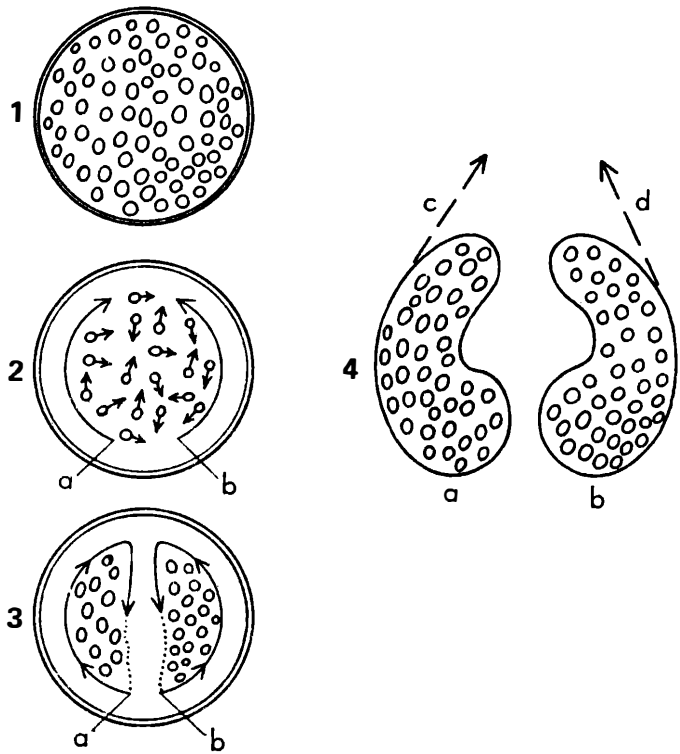

1. Karşı karşıya konmuş, yürek biçiminde, ağızları açık iki enerji birimi; ağaç ve bitki yapraklarının, çeşitli meyvelerin (erik falan), yumurtaların biçimi.
2. İnsan kulağı, midye kabuğu, istiridye.
3. Kıvrılmış kurt, yılan.
4. Salyangoz kabuğu.
5. İnce bağırsak, kurt, tırtıl.
6. Dölüt, miğde, beyin, dalak, böbrek, karaciğer, pankreas.

Çizim 20. Soyutlanmış, değişik enerji birimler

Baklanın oluşması zarın içindeki özgür enerjinin *eğriyi düzeltme*, yani canlının yer değiştirmesi eğilimini hiç mi hiç yok etmez elbet. Böylece ilk kez yürüme ortaya çıkmaktadır; bunun temel çizgisi yine kendi üzerinde uzayıp giden, kıvrılan, tartımlı bir devinimdir.

Küçük terliksilerin ilk dölüt halindeki keseciklerden oluşması, zarlı torbanın içindeki dirimsel enerjinin dışa çıkma eğiliminden kaynaklanan kansu akımlarının incelenmesinde çok işimize yarar. Belli bir dirim kabarcığı kümesinin çevresinde zar oluşmaya başladığı an, tomurcuklanan dölüt kesecik ortaya çıkar. Zarın içi keseciklidir, ölgün bir mavi ışık yayar. Zar gergin, yapının bütünü henüz durgundur (Çizim 21: 1). Ancak, önünde sonunda keseciklerin fırıl fırıl dönmeye başlaması, dölüt keseciğin içinde birtakım devindirici içtepilerin bulunduğunu gösterir. Zar kıpırdamazken, kesecikler zar boyunca *tek yönde* yer değiştirirler. Keseciklerin birbirine kenetlenmesi gevşemeye başlar. Belli yöndeki fırıldaklı devinimin yanında keseciklerin karşılıklı birbirini çekip itmesi belirir. Bir süre sonra, genel devinimin yönü tersine döner. Böylece kabarcıklı içerik belli bir esneklik kazanır (Çizim 21: 2). Dölüt kesecik gittikçe şişer, oylumu artar. *Yuvarlaklık yavaş yavaş bizim temel dirimsel birim biçimine, yumurtaya dönüşür.* Kansu akımı iç uçta ikiye ayrılır. Bu iki akım aynı noktaya yöneliktir ve orta çizgiden arkaya doğru uzanır (Çizim 21: 3). Örgenleşmiş dirimsel enerji biriminde açıkça *iki* yarı görülür, bunların her biri yavaş yavaş baklaya, ya da enerji biriminin yandan görünüşüne dönüşür. Kansu birkaç saat boyunca büyük bir hızla devinir, sonra dölüt kesecik genellikle *dört* "oluşmuş" kolpidiaya (küçük terliksiye) bölünür. Bu "dört" sayısının belli bir yasayı dile getirip getirmediğini, küçük terliksilerin hep böyle ikişer ikişer mi oluştuklarını saptayamadık. Burada en önemlisi, *küçük terliksinin ön kesiminin ilk dirimsel akımın yöneldiği tarafta oluşudur. Hayvan bir yerden ötekine ilk kansu akımı yönünde gitmektedir* (Çizim 21: 4). Bu akım örgenleşmiş dirimsel enerji biriminin biçimini almıştır. Uzayda yer değiştirme (yürüme) belirir belirmez, iç akımlar durmakta, hayvan hafif kıvrıntılı çizgiler üzerinde bütün vücuduyla ilerlemektedir. *İlerleme eğrisi hayvanın sırt eğrisiyle aynı yöndedir.* Doğaya uygun çizilmiş şu yalın resim bunu açıkça göstermektedir (Çizim 21).

1. Durgun kolpidia dölütü
2. İçten devinmeye başlamış dölüt kesecik: a ve b enerji keseciklerinin dönme devinimlerinin iki ayrı yönünü göstermektedir.
3. Dirimsel uyarılma akımlarının ikiye bölünmesi; iki enerji biriminin oluşmaya başlaması. Oklar eşyönlü akımları gösteriyor.
4. Kapalı a, b enerji birimleri uzayda ilerleyip açık c, d enerji birimlerini oluşturuyor.

Çizim 21. Küçük terlikside kapalı enerji biriminin açık enerji birimine dönüşmesi

Canlı enerji biriminin geçirdiği süreçleri özetleyelim:

1. Zarlı bir torbaya kapatılmış dirimsel enerji, yürek gibi küt küt atan eğrili bir devinimle keseciğin içinde devinime yol açar.

2. Dirimsel enerjinin devinimi yapılaşmış dirim kabarcıklarını kendi içlerinde devindirmeye başlar.

3. Keseciğin içindeki dirimsel enerji devinimi zarla sınırlandığından, dirimsel enerji biriminin eğrisine koşut bir kansu akımı belirir.

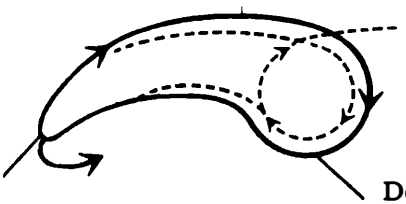
4. "Enerji" birimi, maddeleşmiş birimin oluşmasına yol açar. Örgenlerin biçimi ilk enerji deviniminin biçimini alır.

5. Dirimsel enerji devinimiyle katı zar arasında bir çatışkı doğar. Zar enerji akımını hızla geri döndürür. Bu dönme torbanın bütün kıvrımlarında olduğundan, akımlar ortaya yönelmekte, dölüt keseciğin dört yapılaşmış enerji birimine bölünmesine yol açmaktadır.

6. Bölünme tamamlandığında, birimler birbirinden ayrılmakta, her örgenleşmiş dirimsel enerji birimi kendi başına *devinmeye başlamaktadır.* Yer değiştirme eğri bir çizgi üzerinde olmaktadır — kısa ve uzun yarım-dalgaların birbirini izlediği bir devinmedir bu. "Bir noktadan ileri doğru" atılma hiç kuşkusuz dirimsel enerjinin içerden itişiyle yönlendirilmektedir. Bu atılım hayvanın "sırtı" gibi eğridir. Ön uç hep ilk dirimsel akımın yönündedir.

DİRİMSEL ÜST ÜSTE BİNME

Özetlersek: Canlı maddenin ve örgenlerinin özgül dirimsel enerji birimi biçimi kütlesiz enerjiyle zara dönüşmüş durgun enerji arasındaki çatışkıdan doğmaktadır. Kütlesiz dirimsel enerji kendisine engel olan zarın ötesine geçmeye uğraşmaktadır hep. *Örgenleşmiş dirimsel enerji birimi uzun ve açıktır; maddeleşmiş dirimsel enerji birimiyse kapalıdır.* Uyarılmış dirimsel enerji dalgaları kapalı dirimsel enerji biriminin sınırları içinde devindiği için, ister istemez, aşağıdaki çizimin de gösterdiği üzere, gelip zara toslamaktadır:

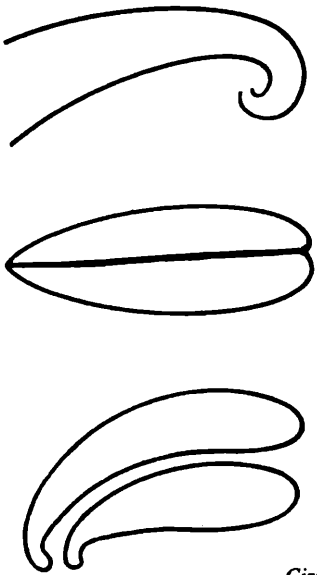
Çizim 22

Böylece dirimsel enerji biriminin *uzaması* eğilimi belirmektedir; biz her türlü büyümenin temelini işte bu uzama eğiliminde görmekteyiz; bu görüngü, gastrulanın (döllenmiş hücrenin üçüncü evresinin) uzayıp çokhücreli hayvanlara özgü dölütü oluşturmasında açıkça ortaya çıkar.

Büyüme işlevi kapalı dirimsel enerji biriminin zarlarının uzamasından başka bir şey değildir. Bunun kütlesiz dirimsel enerjinin yayılma işlevleri içinde yer alması, bütün hayvan türlerinin dölütlerinde yeni örgenlerin oluşmasından önce birtakım yuvarlak şişkinliklerin belirmesiyle açıkça kendini göstermektedir. Dölütte beliren ilk şişkinlikler henüz dirimsel enerji birimine özgü biçimdedirler.

Dirimsel enerji biriminin ilk dalgalı deviniminin yayılma alanı, vücudu örten zarın az ya da çok esnek oluşuna, bir iskeletin bulunup bulunmayışına bağlıdır. Oylumlu bir iskeletle gelişmiş bir kas yapısının uyarılma dalgalarının inişli çıkışlı görünüşünü yok ettiği durumlarda bile, uyarılma ile kan dolaşımının tartımlı atışını da, öznel duyumlara konu olan dirimsel enerji akımını ya da kansu dizgesindeki uyarılmayı da açıkça görebiliriz. Bedensel boşalma tepkesinde dirimsel enerji biriminin ilk devinimi açıkça kendini gösterir, çünkü bütün bedeni sarmaktadır.

ÜST ÜSTE BİNME'nin şu türleri vardır:

1. İki dirimsel enerji birimi üst üste biniyor.
2. İki açık dirimsel enerji birimi yan yana geliyor.
3. İki kapalı enerji birimi üst üste biniyor.

Çizim 23

İki kapalı enerji biriminin üst üste binmesi, iki bedenin cinsel edim sırasında üst üste binmesinin enerji açısından temelini oluşturmaktadır (Çizim 25). Cinsel edim sırasında, aşırı derecede uyarılmış iki kuyruk bedensel olarak birbirinin içine girmektedir; iki dirimsel enerji birimi kaynaşıp alabildiğine enerji yüklü tek bir enerji dizgesi oluşturmaktadır. Canlı dünyasındaki bütün süreçlerin benzer yanı, uyarılma, üst üste binme, birbirinin içine girme ve kaynaşma işlevlerinin aynı üretken hücrelerin işlevleri içerisinde yinelenmesidir. Çünkü çiftleşme sırasında, tohum hücresiyle yumurta hücresi erkek enerji birimiyle dişi enerji biriminin üst üste binme ve birbirinin içine girme işlevini sürdürmektedirler; bununla birlikte, canlı dirimsel enerji birimlerinin dişi ve erkek bireylere ayrılması dirimsel enerjiyi inceleyen doğabilimi açısından bile açıklanmamış bir olay olarak kalmaktadır.

Şimdi, dirimsel enerji birimini canlı maddenin temel dirimsel-bedensel biçimi kabul ederek, bedensel boşalma tepkesinin anlamlı devinimini anlamaya çalışalım.

Ereksel (yararcı) bakışaçısının öne sürdüğü gibi, bedensel boşalma tepkesinin işlevi yalnızca erkek tohumunun dişinin üreme örgenlerine taşınması olamaz. Gerçekte, bedensel boşalma tepkesi tohumcuk fışkırtılmasından bağımsızdır, çünkü bu tepkeye (reflekse) dölütte de rastlamaktayız — kuyruğun özgül biçimde içeri doğru kıvrılması ve çırpınması; yabanarısı, arı, eşekarısı gibi hayvanların kuyruklarının dirimsel enerjiyle öne arkaya sallanması; toynaklı hayvanlarla kedilerin, köpeklerin arka ayaklarıyla leğen kemiklerinin alışılmış duruşu buna örnektir. Bütün bu örnekler, bedensel boşalma tepkesinin dölleme işlevini kat kat aşan dirimsel bir işlev olduğunu göstermektedir. Burada maddeci ve erekçi açıklamaların hiç yararı yoktur; bu yorumlar çok dardır, sorunun özüne inemez.

Bedensel boşalma tepkesini, anlamlı devinimine dayanarak yorumlamaya çalışalım.

Ele aldığımız ister bir dölüt, ister bir böcek, ister daha gelişmiş bir havyan olsun, canlı dirimsel enerji biriminin başlıca nitelikleri şunlardır:

Her şeyden önce, uzayda yer değiştirme hep daha oylumlu olan başın bulunduğu yöndedir;

İkinci olarak, üreme örgenleri düzenli olarak hep karında, kuyruğa yakın kesimdedir;

Üçüncü olarak, dirimsel enerji birimi uyarıldığı zaman üreme örgeni hep canlının uzayda yer değiştirdiği yöne doğru uzamaktadır;

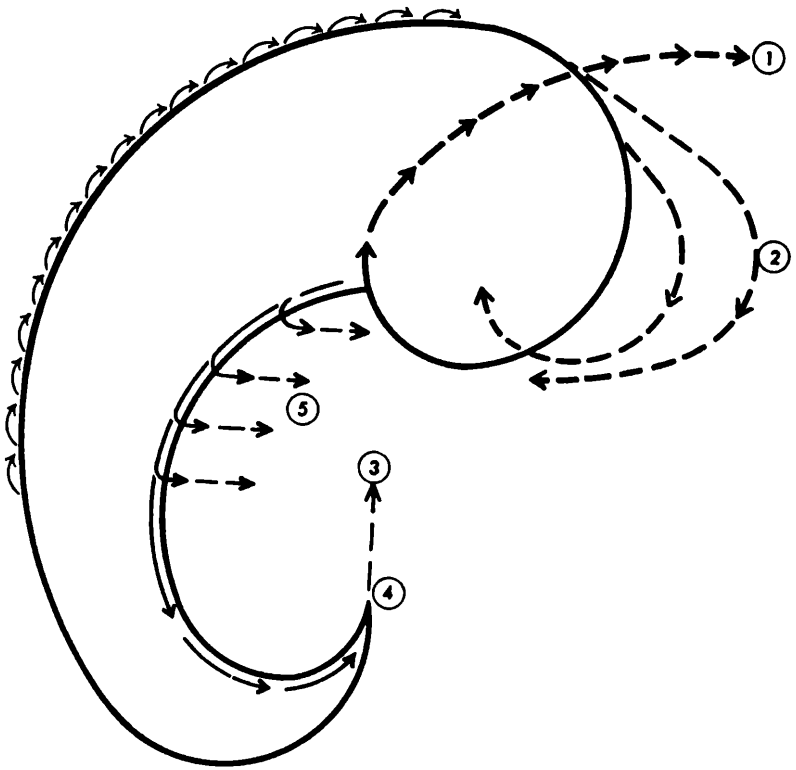
Dördüncü olarak, erkeklik örgenlerinin dişilik örgenlerine girmesine yol açan devinimlerin sonunda kuyruk bölgesi büyük bir enerjiyle baş kesimine yaklaşmaktadır (Çizim 24).

Bu dirimsel görüngüler, ilkel denizanası evresini aşamamış türlerin dışında, bütün hayvan dünyası için geçerlidir. Hepsi birbirinden uzak düzlemlerde olup biter gibidir, oysa aralarında sıkı bir işlevsel bağ vardır. Yine dirimsel enerji uyarılmalarına başvurursak bu bağı ortaya çıkarabiliriz.

Omurgalılarda omurganın biçimi ve konumu büyüme sırasında dirimsel enerji dalgalarının hangi yönde yayıldıklarını açıkça göstermektedir: kuyruk kesiminden başlayan dalgalar kıvrık sırt boyunca yayılmış, başa doğru uzamışlardır. Canlının bütün yaşamı boyunca hep bu yolu izlerler. Haz ya da kaygı ürpertileri sırttan geçtiği zaman bunu öznel olarak da algılarız; aynı şeyi, hayvanlarda tüylerin yönünü inceleyerek de doğrulayabiliriz. Tüylerin dibindeki ufacık dikici kasların kasılmasıyla tüyler "öne doğru", yani dirimsel enerji dalgalarının yayılış yönünde dikilmektedir.

24. çizimin de gösterdiği üzere, sırt boylu boyunca hafif eğridir, dirimsel enerji dalgalarının gidiş yolunu izlemektedir. Sırtın kıvrıklığını enerji dalgalarının kıvrıklığının yarattığını varsayabiliriz pekâlâ. Kapalı özdeksel yaşam enerjisi birimi oluştuğu zaman, yukarda gördüğümüz gibi, dirimsel-enerji uyarılma dalgalarını bir yerde hapsetmekte, özgürce uzayıp giden ilk yollarından ayrılmaya zorlamaktadır. Bu görüngünün, dölütün büyümesi sırasında, enerji akımı yönünde beliren birtakım şişkinliklerin oluşumuyla ilgisi bulunabilir. Asıl önemlisi, *maddeleşmiş dirimsel enerji birimiyle kütlesiz dirimsel enerji birimi* arasındaki karşıtlıktır. Maddeleşmiş dirimsel enerji biriminin zarı çok ilginç bir eğri çizerek baştan kuyruğa dönmektedir. Dirimsel enerji biriminin bu kıvrıklığı hayvan dölütünde boyundan başlayıp vücudun orta kesimine doğru içeri gömülmekte, ilerde göğüs olacak kesimde yeniden yükselmektedir. Dirimsel enerji biriminin bu yuvarlak ama belirgin kıvrıklığı uyarılma dalgalarını kuyruğa doğru göndermektedir. Gerçekten de, dirimsel enerji uyarılmasının bir bölümü kuyruğa doğru yöneltilmektedir. İkinci bölümüyse, ilk dirimsel enerji dalgaları yönünde başın içinden geçip gitmektedir. Bundan şu sonuçları çıkarabiliriz.

Maddeleşmiş dirimsel enerji biriminin yönelişi dirimsel enerjinin akış yönüyle çakıştığı sürece başka hiçbir biçimsel oluşum görülmemekte, birimin bütününde devinme eğilimi belirmemektedir. Vücuttaki dirimsel enerji dirimsel enerji birimi torbasından dışarı kaçmaya çalışmamaktadır. Bundan ötürü, hayvanın sırt kesiminde hiçbir örgen, hiçbir şişkinlik, hiçbir uzama görülmemekte; ayrıca sırt yönünde hiçbir devinim ve büyümeye rastlanmamaktadır. Devenin hörgüçleri, açıklanması gereken bir ayrıktır.

1. Devinimin *öne* doğru yönelişi: duyargalar, görme sapları, ilk beyin kesecikleri.
2. Büyüme yönü.
3. Dirimsel enerji devinim yönünün sürmesi.
4. *Dirimsel enerji uyarılmasının doruk noktası*, apansız bükülme.
5. Aradaki yön değiştirmeler.

Çizim 24. Kapalı dirimsel enerji birimi deviniminin yönü ve sonuçları (bedensel boşalma tepkesi)

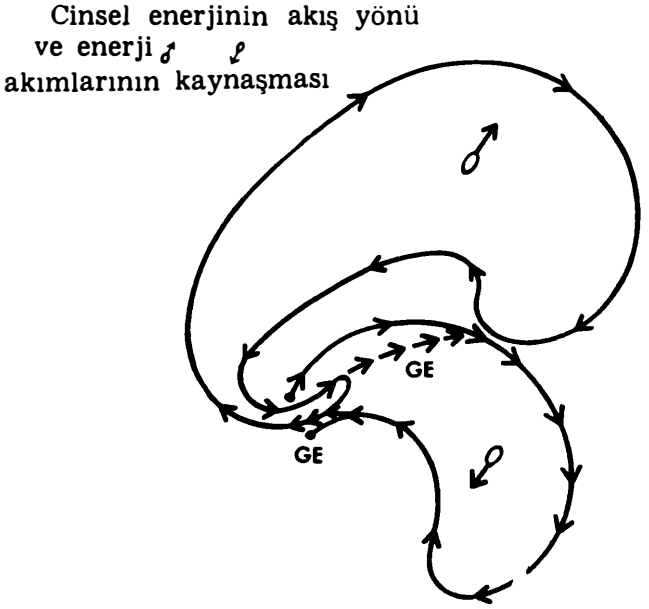
Uzun (dikey) eksen boyunca büyüme ile uzayda yer değiştirme vücuttaki dirimsel enerjinin işlevleri, dirimsel enerjinin akışa engel olan zarlı torbadan kaçma eğiliminin sonucu olarak gözükmektedir. Zar, devinimi izleyerek "ona katılmakta", yani gerilmekte, doğacak örgenlerin ilk filizleri olan torbacıklar meydana getirmektedir.

Maddeleşmiş dirimsel enerji birimiyle kütlesiz dirimsel enerji biriminin tam bir uyum içinde bulundukları sırtın tersine, ön yüzde her türlü örgenin oluştuğunu görürüz: kıvrımlı alın, burun ya da gaga, çene çıkıntısı, alt ve üst çeneler, memeler, eller kollar ve üreme örgenleri. Örgenlerin oluşumu konusunda benimsediğimiz işlevsel sav doğruysa, örgenlerin karın bölgesinde dirimsel enerji akımının alışılmış yönünden saptığı, başka bir deyişle vücuttaki dirimsel enerjinin *"torbadan dışarı kaçmaya uğraştığı"* noktalarda oluşmaları gerekir (Çizim 24).

200. sayfadaki çizim, karın bölgesindeki zarın gelişmesinin gerçekten de dirimsel enerji dalgalarının ilk ve doğru yönünde olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, tıpkı kollarla bacakların ve memelerin yerleşimindeki gibi hemen hemen düzenli aralıklarla, tartımlı dışarı sızma eğilimleriyle karşılaşırız. Zarla dirimsel enerji akımı arasındaki karşıtlık kuyruk bölgesinde doruk noktasına ulaşır. Kuyruk ince ve sivridir; maddeleşmiş dirimsel enerji, uyarılma dalgalarının yönü doğrultusunda, öne doğru kıvrılır.

Hayvan kuyruklarının ucundaki yoğunlaşmış, dışarı çıkmak isteyen dirimsel enerjinin dalgalı uyarılmasından gelen ileri doğru devinme eğilimi "üreme örgenlerindeki uyarılma"yı ve bedensel boşalma tepkesini doyurucu, belki de eksiksiz olarak açıklamaktadır. Kuyruğun ucuna müthiş bir ileri itilme veren örgensel çırpınmalar örgenlerdeki uyarılma dalgalarının güçlü dışarı çıkma eğilimlerini dile getirmektedir. Dirimsel enerji uyarılmasının kuyrukta aşırı yoğunlaşması dirimsel enerji dalgalarının dar bir alanda, yani ince ve sivri kuyrukta, özellikle de daha dar bir alana sıkışmış üreme örgenlerinde yarattığı basınçla açıklanmaktadır. *Olağan yolundan saptırılmış bulunan, baş kesiminden kuyruk kesimine doğru akan dirimsel enerji üreme örgenlerinde yeniden eski yönünü kazanıp öne doğru akmaya çalışmakta, söz konusu örgenlerde büyük bir uyarılmaya, bunların öne doğru uzayıp dikilmesine yolaçmaktadır.*

Bu dediğimiz, hayvanların çiftleşmesini de dirimsel enerji ve işlevi açısından inceleyebilmemize izin vermektedir. Üreme örgenlerinde yoğunlaşan ve büyük bir itki kazanan dirimsel enerji zarı delip dışarı çıkamaz. *Enerjinin istenen yönde akabilmesi için TEK BİR yol vardır: birinci varlıktaki uyarılmanın yönünün ikinci varlıktaki dirimsel enerji dalgalarının yönüyle çakışmasına izin verecek kaynaşma.* Aşağıdaki çizimin de (Çizim 25) açıkça gösterdiği üzere, bu koşul dirimsel enerji birimlerinin üst üste binmesiyle gerçekleşmektedir. Gerçekten de, dirimsel enerji birimlerinin üst üste binmesiyle üreme örgenlerinin birbirinin içine girmesinin "sıkışmış", dolayısıyla "doyumsuz kalmış" olan kuyruğun

Çizim 25. Üreme örgenlerinin üst üste binmesinin yarattığı "doyurma" işlevi

dirimsel enerji uyarılmasını doğal yönde akıtmasına izin verdiğini görüyoruz; o zaman dirimsel enerji akımının ansızın yön değiştirmesine gerek kalmamaktadır; ayrıca, uyarılma dalgalarının yayılabilecekleri alan da genişlemektedir.

Örgensel boşalma tepkesinin dolaysız imleminin bulunmadığı yolundaki savımız gerçeğe uymaktadır. Bu tepkenin işlevi dilin çok çok ötesine taşmaktadır. Bununla birlikte, yine de çok somut bir şeyi dile getirmektedir: üst üste binmenin ardından dirimsel enerji dizgelerinin kaynaşması gelmektedir. *Vücutta örgensel boşalmadan önce, özellikle de örgensel boşalma sırasında beliren çırpınmalar iki canlı varlıktaki dirimsel enerjinin kaynaşmak, BİRBİRİNİN İÇİNE GİRMEK üzere yaptıkları son atılımlardır.*

Daha önce, dirimsel enerji biliminin hep maddeleşmiş dirimsel enerji torbasının dışına çıkmaya uğraştığını söylemiştim. *Bir canlı varlığın enerjisi başka bir varlığın enerji dizgesine akarken, kütlesiz dirimsel enerji maddeleşmiş dirimsel enerjinin, yani vücudun sınırlarını aşmakta, dirimsel enerji biriminin dışındaki bir enerji dizgesiyle kaynaşmakta, akışını sürdürmektedir.* Dolayısıyla bu sav kütlesiz dirimsel enerjinin yayılma, etki alanını genişletme eğilimini hesaba katmaktadır. Uyarılmanın doruk noktasında, cinsel sıvıların akışı büyük bir enerji akışıyla atbaşı gider. Duyulan öznel "kurtulma", "rahatlama", "doyma" ("haz duyma") işte bu süreçle bağıntılıdır. Dil doğrudan doğruya birtakım enerji süreci işlevlerini yansıttığından, andığımız sözcükler gerçekten olup biteni dile getirmektedir.

Dolayısıyla, hayvan dünyasında büyük bir yer tutan örgensel boşalma susuzluğu bize işte bu "kendini aşma", kendi bedeninin daracık sınırlarının ötesine taşma eğiliminin dışavurması gibi gözükmektedir. Belki de, başka bir bilmecenin, bedensel boşalmayı çoğu kez can verme düşüncesiyle simgelemenin yanıtı da buradadır. Ölürken de dirimsel enerji kendisini hapseden bedensel torbanın dışına taşmaktadır. Böylece, akıldışı dinsel "kurtarıcı ölüm", "öbür dünyada dertlerinden kurtulma" düşüncesi de gerçek temelini bulmaktadır. Doğal yasalara göre işleyen bedende cinsel üst üste binme sırasındaki örgensel boşalmayla tamamlanan işlev, zırhlı bedende Nirvana (hiçlik) ilkesine ya da gizemci bağışlanma düşüncesine dönüşmektedir. Zırhlı dinci beden bunu dolaysız olarak dile

getirmektedir: o, "ten'inden kurtarmak istemektedir tin'ini". Burada "tin" dirimsel enerji uyarılmasını, "ten"se onu kuşatan dokuları simgelemektedir. "Günahkâr ten" kavramının bu olgularla ilgisi yoktur. O, insan denen memeli hayvanın edepsiz kişilik yapısındaki savunma çarkıdır.

Özetlersek, canlı doğanın işlevsel yasalarının başlıca özelliklerinden birinin yalınlıkları olduğunu söyleyebiliriz. Büyüme, uzayda yer değiştirme ve üreme örgenlerinde beliren cinsel uyarılma gibi birbirinden uzak işlevler kütlesiz dirimsel enerjiyle maddeleşmiş dirimsel enerji arasındaki ilişkilerin oluşturduğu ortak paydada toplanabilir. Bu işlev aynılığının (Oİİ) değişik türevleri söz konusu ilintilerin vücutta toplanmasından ileri gelmektedir. Enerji akımının yolundan sapmasının büyüme enerjisi olarak mı, yoksa cinsel enerji olarak mı dışavuracağını torbanın genişliğiyle konumu (kuyruk kesimi ya da baş kesimi) belirlemektedir. Ancak, işlevsel bakış açısından, canlı maddenin sonraki bütün işlevlerinin kökeni kütlesiz dirimsel enerji birimiyle maddeleşmiş dirimsel enerji birimi arasındaki ilk çelişkidir. Canlı maddedeki bu çelişkiyle "maddeci" ve "tinci" düşünbilimler arasındaki "daha yüksek" çelişkiler arasında bağ kurma eğilimi büyüktür. Ama böyle bir girişim elinizdeki incelemenin çerçevesini aşmakta, ilerki araştırmalara konu olmaktadır.

Dirimsel enerjinin üst üste binme işleviyle doğanın dirimsel-kimyasal ve gökdoğabilimsel alanlarında yeniden karşılaşacağız, çünkü canlı varlığı çevresindeki doğaya bağlayan işte bu dirimsel enerji çakışmasıdır. Canlı madde, değişik bir türü olduğu ve üst üste binme sırasında işlevsel olarak özdeşleştiği cansız doğadan gelmektedir. Doğanın işlevsel yasasının dirimsel enerji açısından incelenmesine giden yol budur.

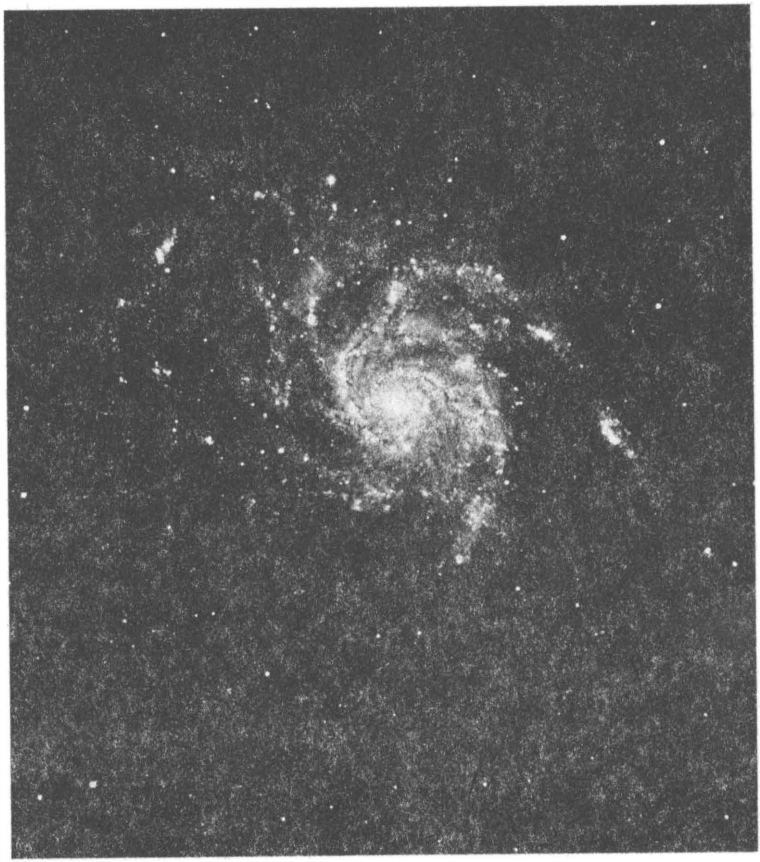
V. BÖLÜM

GÖKADA DİZGELERİNDEKİ ÜST ÜSTE BİNME

ŞİMDİ bakışımızı dirimsel enerji çakışmasının büyükacunsal görüngülerine çevirelim. Dirimsel enerjinin devindiği küçükacunu büyükacuna bağlayan şey, doğruluğu kanıtlanmış "gizil dirimsel enerji gücü"dür. Bu temel işlev küçük bir dirimsel dizgenin büyük bir dizgeye dönüşmesini açıklamaya yetmektedir. İki dirimsel enerji biriminin ilk üst üste binişi ister istemez acundaki enerjinin benzeşik dağılımını bozmakta, böylece *ilk "güçlü" enerji dizgesi* oluşmaktadır. Ondan sonra, bu "güçlü" dizge öbür dizgeleri kendine çekmekte, büyümektedir. Enerjinin katılaşıp kıpırtısız maddeye dönüşmesinin dışında, bir dirimsel enerji dizgesinin büyümesinin ilke olarak sınırı yoktur. Bu ilke canlı dirimsel enerji dizgeleri için de geçerlidir. Kemik dizgesinin katılaşması çokhücrelilerdeki sınırsız büyümenin sınırını açıkça göstermektedir. Aynı biçimde, büyükacundaki bir dizgede beliren katılaşma çekirdeğinin oluşmasının da dizgenin büyümesini kösteklediğini varsayabiliriz.

Her ne kadar bu türlü büyümeler sırasındaki işlevlerin ayrıntısı bilinmiyorsa da, beylik gökdoğabilimi de, farkında olmaksızın, *birtakım gökada dizgelerinin acundaki iki dirimsel enerji dizgesinin üst üste binmesiyle yaratıldığını ortaya çıkarmıştır. "Sarmal gökadalar"ın çoğunda, dizgenin "çekirdek"ine doğru yönelen birtakım dallar vardır.*

Arka sayfadaki fotoğraf, Mount Wilson Gözlemevi tarafından, 10-11 Mart 1910'da 60 inçlik (150 cm'lik) aynalı bir gökdürbünüyle çekilmiş sarmal bulutumsuyu gösteriyor (açıklık süresi: 7;30 saat). Bulutumsuya G9-M101, NGC 5457 numarası verilmiştir (Çizim 26).

Çizim 26. Messier 101, sarmal bulutumsu

Kollardan en az dördü açıkça seçiliyor, ama dizgenin beş altı koldan oluştuğunu varsayabiliriz. Fotoğrafta açıkça görülen sarmal devinimin varlığından kuşkulanmak olanaksızdır. Burada, acundaki dirimsel enerjinin birkaç akımının ÜST ÜSTE BİNMESİ'nin en çarpıcı örneklerinden biriyle karşı karşıyayız. Merkezde, değişik akımların birleştiği noktada, ilerki "çekirdek"in hemen hemen çemberimsi halini görüyoruz. Bu, gökada dizgesinin tekerlekimsi çekirdeğinin ilk taslağıdır.

Gökdoğabilimi yapıtlarında sarmalın kolları konusunda değişik görüşler öne sürülmüştür: bu kollar gökada dizgesinin sağa sola dağılmasını mı, yoksa bir noktada toplanmasını mı dile getirmektedir? Harvard Üniversitesi gökbilimcilerinden Harlow Shapley birkaç kollu sarmal bulutumsunun bir gökadanın büyüme evresinin başlangıcını dile getirdiğini söylemiştir.[1] Dirimsel enerjinin varlığı bizi bu görüşü doğrulayıp kesinleştirmeye zorlamaktadır. Bu enerji sarmal bulutumsular görüngüsünün bütün yanlarının anlaşılmasını sağlamaktadır:

1. Sarmal devinimin açık seçik dile gelişi.
2. Bütün dizgenin dönüşü.
3. Birkaç acunsal yaşam enerjisi akımının üst üste binip kaynaşması.
4. Çevresinden daha yoğun olan çekirdeğin katılaşmaya başlayışı.
5. Bütün yapıda ağırlık (çekim) merkezinin doğuşu.
6. Birçok gök cismini kuşatan ve katı maddeden oluşmuş çekirdekten daha hızlı dönen dirimsel enerji kılıfı.
7. Gökteki dirimsel enerji dizgesinin "katı" çekirdek ile "enerji alanı"na sahip dış çevre diye ikiye ayrılması.

Birçok sorunun çözülmediğini söylemeye gerek bile yok. Ancak, ilerki ayrıntılı araştırmalara deneyodası örneği olarak, dirimsel enerjiye dayalı varsayım çok daha fazla şey vaat etmekte, dolayısıyla gözlem ve ölçümlerle doğrulanmaya hak kazanmaktadır.

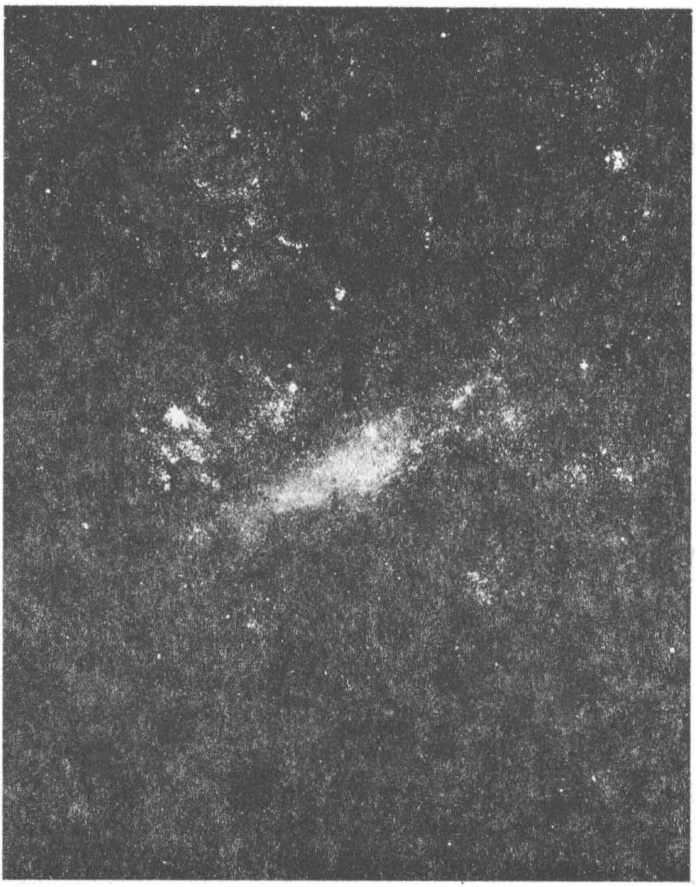
Deneyodası çalışmamız için, katılaşmış yıldız dizgelerinin evrimi konusunda şu varsayımı ortaya atmak gerekli görünüyor:

Birinci evre: Henüz belli bir yapı ve biçime kavuşmamış, aralarındaki yoğunluk gizil gücü ayrımı ya hiç denecek kadar az olan ya da hiç bu-

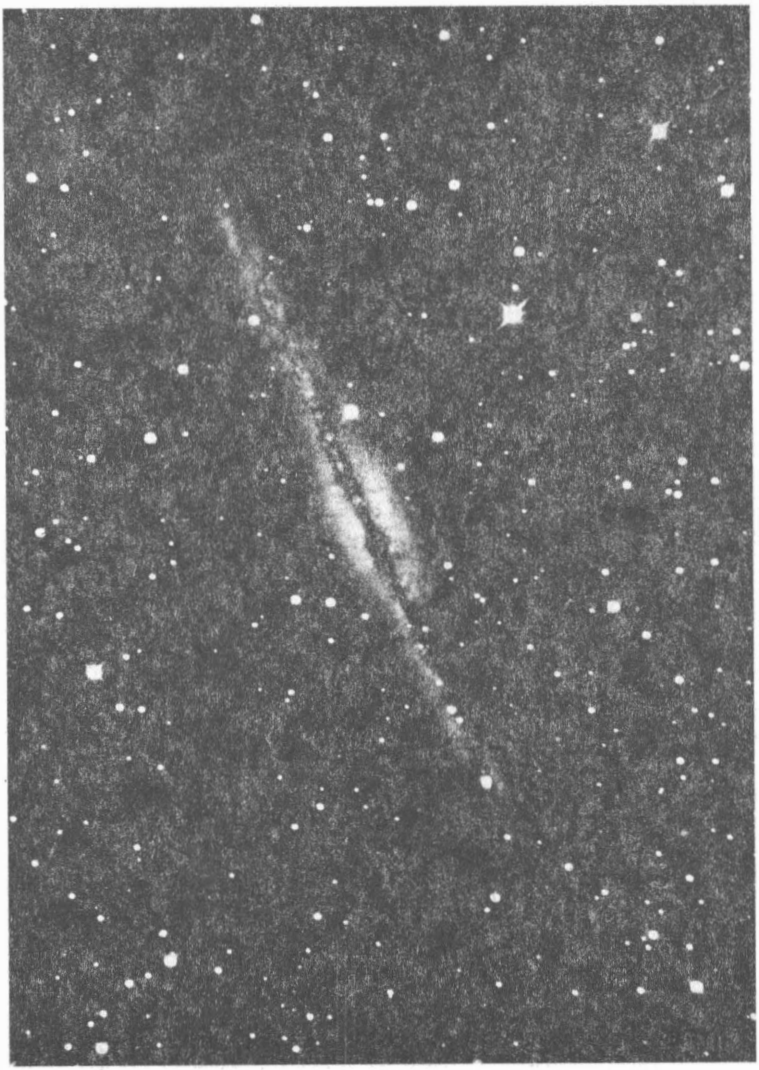
[1] "Bizim yerküre gibi sarmalların daha sonraki ürünlerinin küremsi gökadalar olması olasılığını gözönünde bulundurmak gerekir. Bu olasılık burada salt bir çalışma varsayımı diye anılmıştır. Bu varsayıma göre, gökadaların evriminin Magellan türünden en açık sarmala, ondan sonra, başka sarmal biçimlerine, elips ya da küreye doğru olması gerekmektedir. Yakın bir geçmişte, sarmal kolların merkezi çekirdeğin uzantıları olmaktan çok büyük yıldız alanlarındaki yoğunlaşmalar biçiminde kendilerini gösterdiğini bulguladık... Genellikle betimlenen haliyle, tıkız küreden açık sarmala geçişi içeren dönme yönü, gökada tarihçesinin son evresinde dev boyutlu gezegenlerin ve yıldız kümelerinin ortaya çıkmasını gerektirmekte — bu süreçse bana pek olası gözükmemektedir" *(Galaxies,* Blakiston C., 1943, s. 216 ve sonrası.)

lunmayan, devingen acunsal enerji akımları: "düzensiz" gökada bu (Çizim 27'ye bakın).

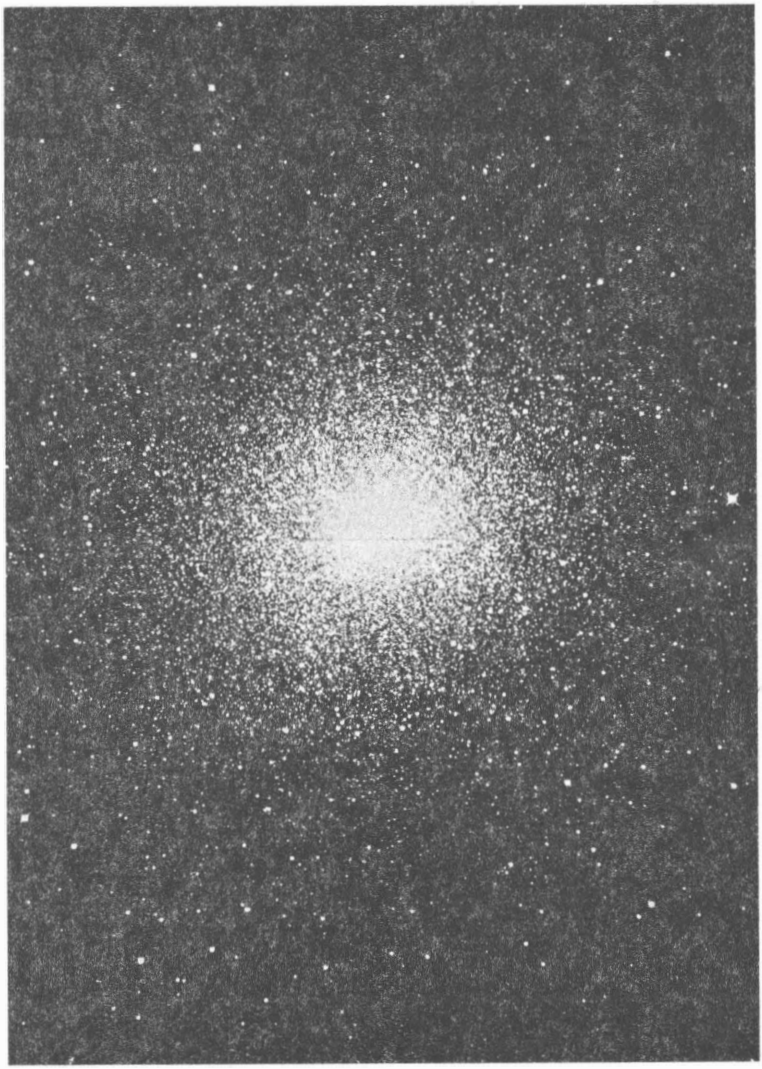
İkinci evre: Bir ya da birkaç acunsal enerji akımının birbirine yaklaşması, ardından üst üste binmesi ve iki ya da daha çok kollu *sarmal bulutumsu*'nun oluşması (Çizim 26'ya bakın).

Çizim 27. "Düzensiz" gökada (foto: Harvard College Gözlemevi)

Çizim 28. Sarmal NGC 891 Andromeda bulutumsusu, yandan görünüş (foto: Mount Wilson)

Çizim 29. Messier 13, "Büyük Herkül Kümesi" (foto: Mount Wilson)

Üçüncü evre: Dönmeye başlamış olan merkezde buluşup kaynaşma, ardından bir noktada toplanma, *küçük çapta* üst üste binme, böylece maddenin oluşması, çekirdeğin yavaş yavaş katılaşması.

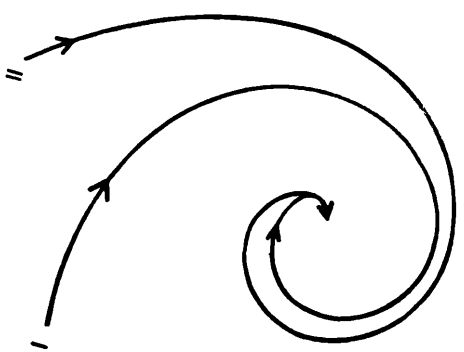
Dördüncü evre: Tekerlek ya da küre biçimindeki gökadanın oluşması; bütünün devinmesinin yavaşlaması; sarmal NGC 4565 bulutumsusu ile NGC 891 Andromeda bulutumsusunun iyi birer örneğini verdiği kolsuz sarmalın oluşması (Bkz. Çizim 28, Mount Wilson Gözlemevi'nin çektiği resim).

Bizim içinde bulunduğumuz gökada, yani "Samanyolu" iki kollu sarmala örnektir.

Beşinci evre: Kümenin merkezine doğru yoğunluğu artan, birbirinden iyice başkalaşmış tek tek yıldızlardan oluşan bir küre yığını (Bkz. Çizim 29).

Burada bizim genel bakışın doğal sınırına dayanıyoruz. Bununla birlikte, söz konusu genel bakış, gökada dizgelerinin oluşumunu yöneten işlevlerin gökadalarda yıldızların ve belli bir yıldızın çevresinde gezegenlerin oluşumunu da çekip çevirdiğini kabul etmemize izin vermektedir. Satürn'ün çevresindeki halka da acunsal yaşam enerjisinin tekerlek biçiminde yoğunlaşmasından geliyor olmalıdır.

Demek ki gökadalardaki ve acundaki üst üste binme canlılar dünyasındaki küçük çaplı üst üste binmenin ta kendisidir (Bkz. Çizim 30).

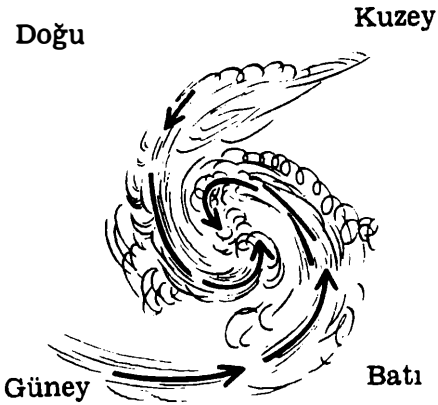
Çizim 30. İki acunsal yaşam enerjisinin acunda üst üste binişi

Acunsal üst üste binme işlevini Çizim 31'deki görüntülerde açık seçik görebiliriz:

NGC 1042 Sarmal yapısı (Bkz. Çizim 31):

Burada, iki acunsal yaşam enerjisi akımı, uzayda birbirinin tam karşıtı iki noktadan yola çıkıp bir yerde buluşmaktadır.

NGC 1566 Sarmal yapısı (Bkz. Çizim 33):

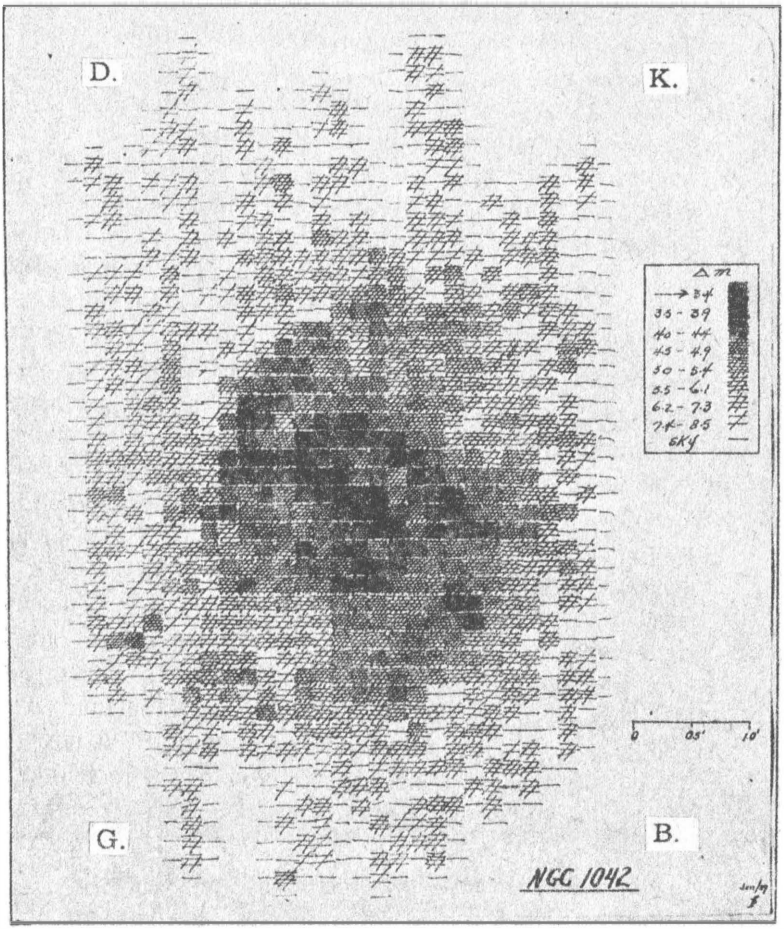
Çizim 31. 32 numaralı çizimden çıkarılmış, iki dirimsel enerji akımının yönünü gösteren yalın çizim

Burada, yaklaşma açısı 180 — 23,25 derecedir.

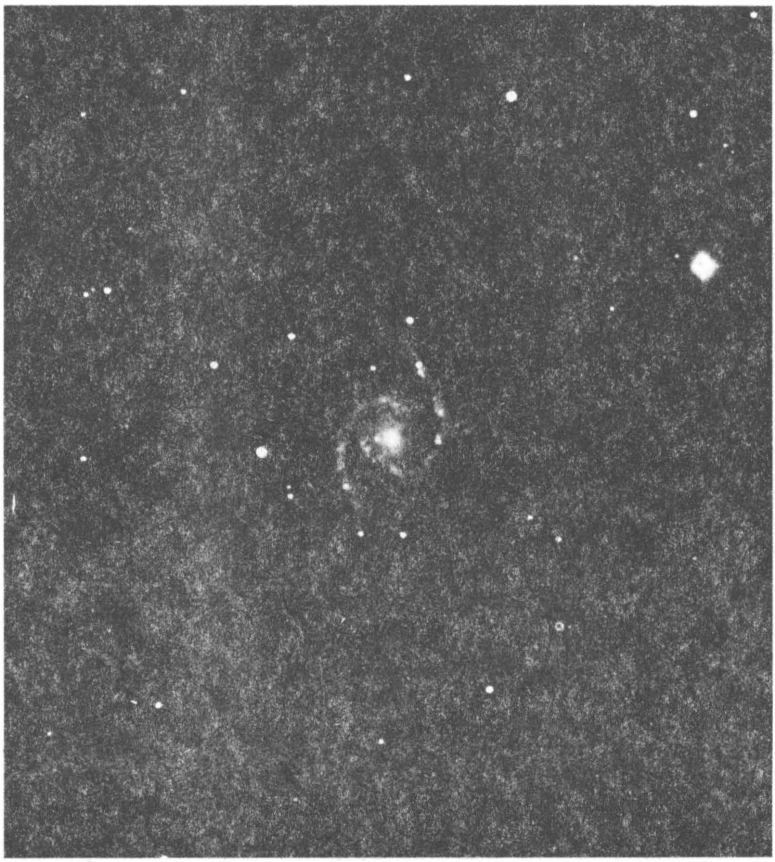
G 10 Sarmal yapısı (Bkz. Çizim 35):

Burada yaklaşma birbirine karşıt iki koşut çizgi üzerinde olmaktadır (yaklaşma açısı 180°).

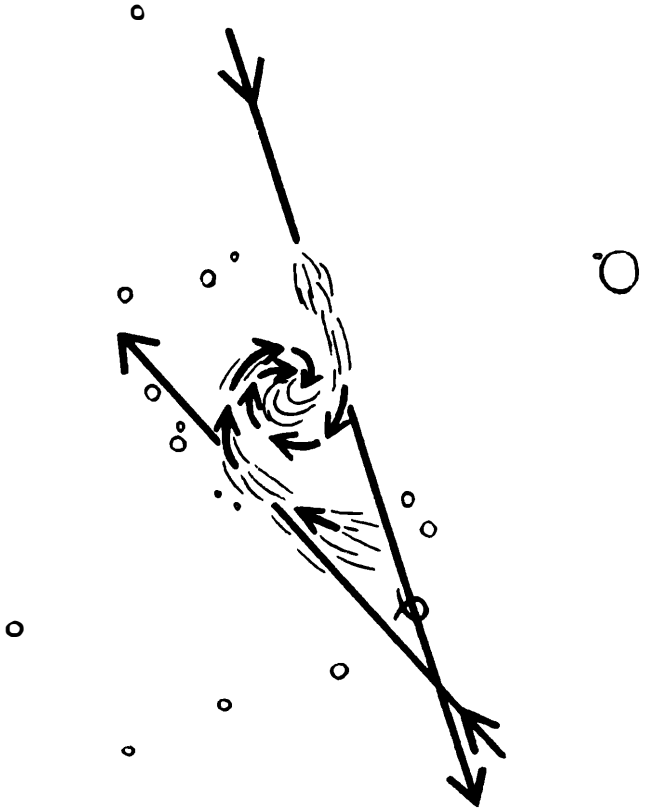
İki ya da daha çok sayıda acunsal yaşam enerjisinin üst üste binmesiyle sarmal bulutumsuların oluşması konusundaki dirimsel enerji varsayımımızın doğruluk olasılığını gösteren şu birkaç örnekle yetineceğiz. Demek ki gökadaları oluşturan şey madde, madde parçacıkları ya da tozları değil, her şeyin başı olan acunsal yaşam enerjisidir. Bu varsayımın, acundaki her türlü yaratışın kökeninde "acunsal tozlar"ın bulunduğunu kabul eden atom kuramıyla yüzde yüz çeliştiğini söylemek gereksiz elbet. Acunsal yaşam enerjisine dayalı varsayım maddenin acundaki dirimsel enerjiden, uçsuz bucaksız acundaysa, gökadadaki enerji akımlarının üst üste binmesinden geldiğini öngerçek saymaktadır.

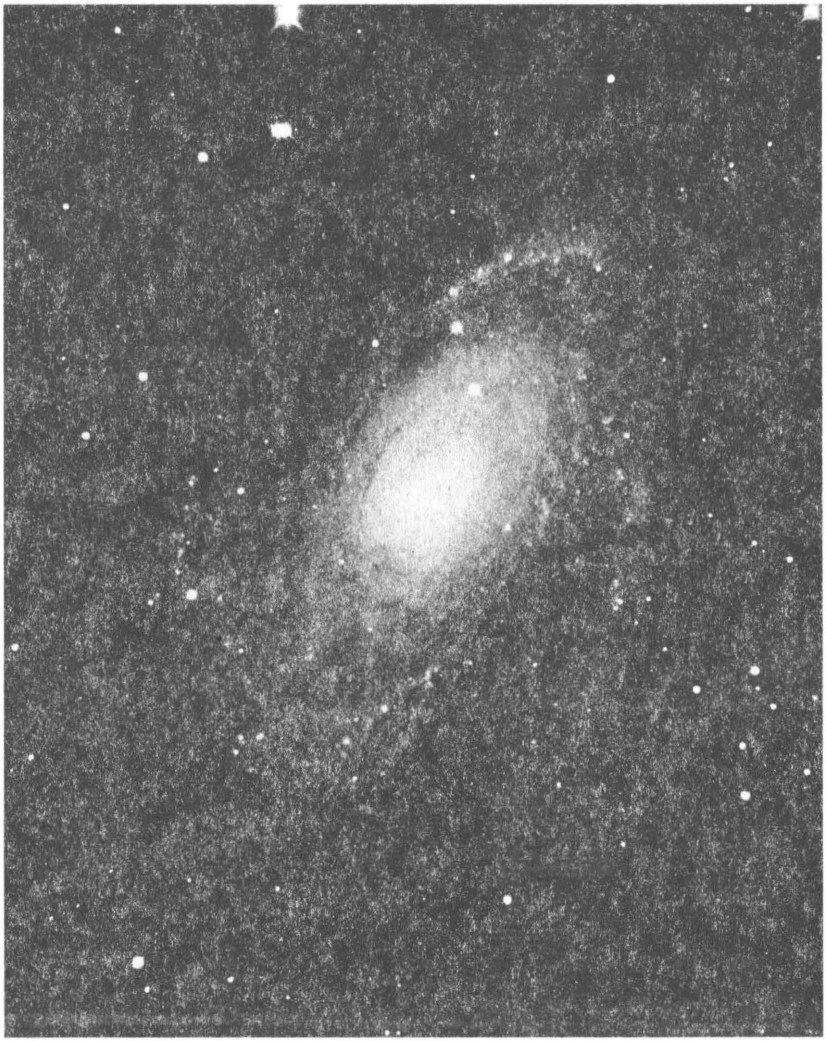
Çizim 32. Bayan F. S. Patterson tarafından, Shapley'in "Galaxies" (Gökadalar'daki) uyarılarına göre Oak Ridge'de çekilmiş bir resme dayanarak sarmal biçimli bir kasırganın "Microdensitor" çözümlemesi

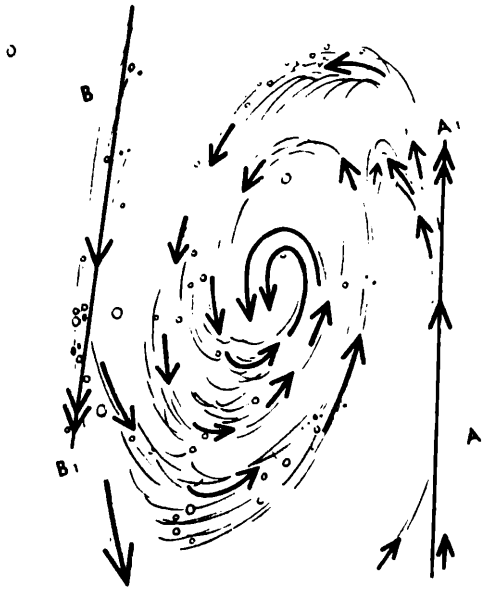
Çizim 33. Harward'da aynalı bir teleskop yardımıyla saptanmış kuzey yarımküredeki NGC 1566 sarmalı

Çizim 34. 33 numaralı çizimden çıkarılmış, iki enerji akımının yönlerini ortaya vuran yalın çizim

Çizim 35. Messier 81, G 10 sarmalı (foto: Mount Wilson)

Çizim 36. 35 numaralı fotoğraftan çıkarılmış, iki dirimsel enerji akımının yönünü ortaya vuran yalın çizim

VI. BÖLÜM

R-76 KUTUP KIZILLIĞININ ÇEVRESİNDEKİ "HALKA"

1940'ta havaküredeki dirimsel enerjinin bulunuşundan sonra, canlı varlıktaki yaşam enerjisi (dirimsel enerji) ile canlı varlığın dışında iş gören (acunsal) yaşam enerjisi arasında somut bağlar bulmak gittikçe kaçınılmaz hale gelmiştir. Havaküredeki yaşam enerjisinin bulunmasından çok önce, kuzey kutbunda görülen kızıllık dirimsel enerji araştırmalarına konu olmuştu. 1940'tan sonra bu araştırma dizgeli bir düşünsel çerçeveye girdi ve belli bir yönde gelişti. Bu yönü şu veri ve varsayımlar belirledi:

1. Özellikle örgensel (canlı varlıkların içinde iş gören) bir yaşama enerjisinin çürütülmez varlığı son derece mantıklı bir öngerçekle sonuçlandı: bu enerjinin kökeni "örgendışı"ydı, yani canlı varlığın da dışında, uçsuz bucaksız doğanın bir köşesindeydi. Bunun üzerine, dirim kabarcıklarında olduğu gibi, bu enerjinin cansız maddeden yola çıkarak geliştiğini varsaydık. Bu doğru, ama eksik bir görüştü. O günlerde, kütlesiz yaşam enerjisi okyanusunun varlığından habersizdik. Oysa, canlı varlıktaki dirimsel enerjinin dışarda iş gören benzer bir enerjiden geldiği besbelliydi. *Yoksa, başlangıçta, dirimsel enerji nasıl gelebilirdi canlı varlığın içine?*

2. Daha 1939'da, acunsal yaşam enerjisinin kimi durum ve koşullarda özerk bir *ışıma* yaydığını kanıtlamıştık. Ayrıca, acunsal yaşam enerjisinin özgül renklerinin *mavi, yeşil mavi, külrengi mavi* olduğunu da biliyorduk.

3. Hücrelerde ve canlı varlıklarda gözlenen *yürekatışı*'nın (açılıp kapanmanın) acunsal yaşam enerjisinin önemli bir özelliği olduğunu da.

4. İşlevsel düşünce uygulayımı bugünkü yetkinliğine henüz ulaşmamıştı (*Esir, Tanrı ve İblis*'e bakın). Ancak araştırmacılar daha o zamandan doğal işlevlerdeki ikiliği fark etmiş, bir *ortak işleyiş ilkesi* (Oİİ) bulmaya çalışmışlardı.

5. Yerleşik gökdoğabiliminin kuzey ışımasını aydınlatamadığı besbelliydi. "Havakürenin yüksek katmanlarındaki iyonlaşma" kavramı pek bir şey anlatmıyordu, çünkü "parçacıklar"ın kaynağı konusunda hiçbir şey demiyordu. Ayrıca, yük parçacıkları nasıl olup da 90-100 milyon millik uzaklığı aşıp güneşten yeryüzüne gelebiliyorlardı?

Kutup ışığıyla ilgili ilk araştırmalar 1937-1939 arasında Norveç'te başlatıldı, ama arkalarındaki giz çözülemedi. Ancak 1940'ta, New York'taki Forest Hills'de düzenlenebildi dizgeli gözlemler. Birkaç yıllık araştırma şu temel sonuçla noktalandı: *kuzey ya da "kutup" kızıllığı gezegenimizi kuşatan acunsal yaşam enerjisi kılıfının dış saçaklarındaki dirimsel enerji ışımasından gelmektedir.*

Kuzey kutbundaki ışımayı ilkin acunsal yaşam enerjisinin temel işlevleriyle bağıntıları açısından ele alacağız; söz konusu işlevlerle ilgili bilgi 1940 yazından başlayarak yavaş yavaş derinleşmiştir:

Kutup ışığı çoğunlukla koyu mavi, külrengi mavi ya da yeşil mavi bir ışık görüngüsü halinde karşımıza çıkmaktadır. Biz bunların genellikle acunsal yaşam enerjisinin tepkilerine eşlik eden renkler olduklarını biliyoruz. Aynı renkleri tekhücreli canlılarda, kanser hücrelerinde, her türlü dirim kabarcığında, alyuvar zarlarında kolayca gözleyebiliriz. Gökyüzü mavidir. Karaların ortasındaki derin göller, okyanus mavidir. Kümülonimbüsler de öyle. Elektrik yükü verilmiş boş tüpler mavi ışın yayar, renkli filmin mavisini ortaya çıkarır. Dirim kabarcıklarının yaydığı ışınlar da renkli filmin mavisini etkiler. İçi sac kaplı dirimsel enerji odasında ışıma ilkin külrengi mavidir, sonra düz maviye, ardından koyu menekşeye dönüşür. Açık bir yaz günü dağların doruklarını kaplayan "sis" mavidir. Güneş lekeleri de, karanlıkta, ayın yüzündeki sığ koyaklar da mavidir. Yazarın 1944'te gözlediği bir kasırga kara-maviydi. Şimdilik bu örneklerle yetinelim.

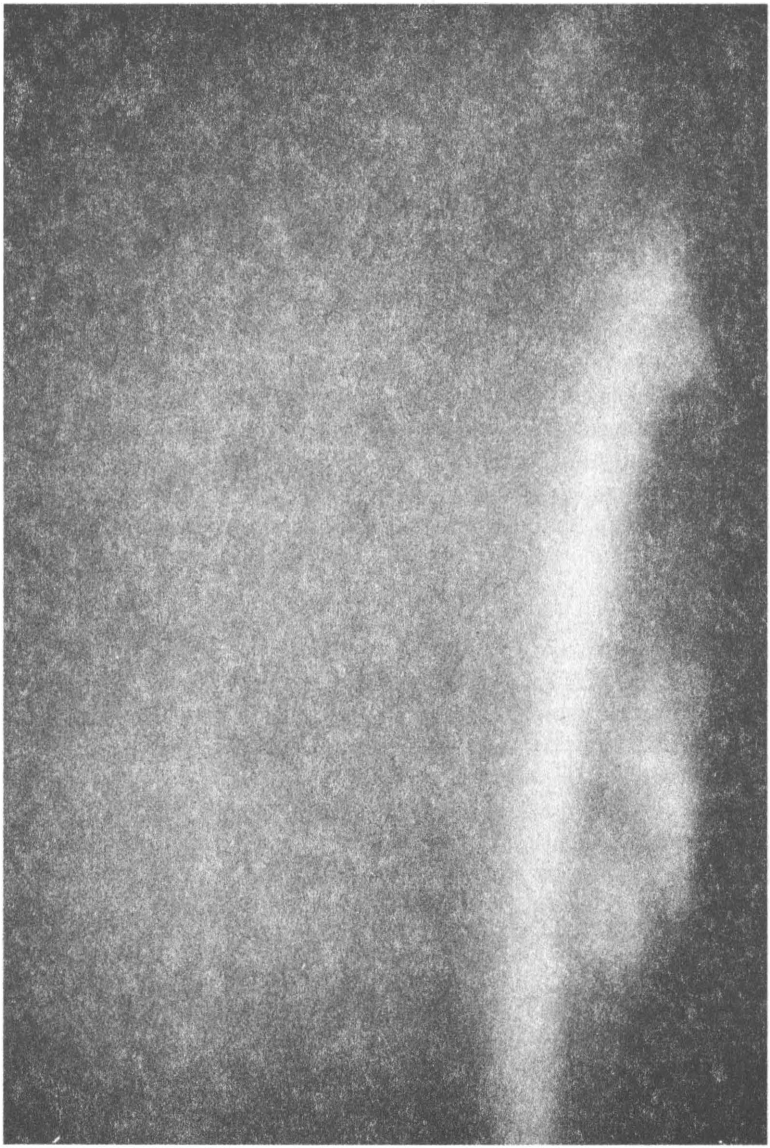
"Şerit" biçimindeki kutup ışıklarının devinmesi yavaştır, dalgalıdır, zaman zaman yürekatışlı ve inişli çıkışlıdır. Bir amibin kansuyunda gördüğümüz yavaş yayılıp kasılmalarla hızlı atılımları kutup ışığında

da buluruz. Bu devinimler, vücudumuzdan ya da saçlarımızdan çıkan devingen dirimsel enerjiyle uyarılmış, büyük ölçüde acunsal yaşam enerjisi yüklenmiş bir tüpteki devinimlere benzemektedir. Kutup ışığındaki kimi devinimler ileri atılıyormuş, birşeyler arıyormuş gibidir. Ancak bu görüngülerin dirimin anlatımı olduklarını sanmamak gerekir. Onlar yalnızca dirimsel enerji alanındaki itme ve araştırma devinimlerini doğuran enerjinin (iş yaptırma gücünün) doğanın cansız kesiminde de varolduğunu kanıtlamaktadır. Kendiliğinden görülen bu olguya parmak basmak gerekiyor, çünkü —özellikle ruhçözümcüler arasında— dirimsel enerji bilimine diş bileyen, daha başka suçlamalar yanında onu "gizemci"likle, "sağda solda birtakım ışıklar ve hayaletler görmek"le suçlayan kişilere rastlanmaktadır. Kutup ışığını gözleyen herkes bu alevli görüngünün güzelliği ve coşkusal etkisiyle büyülenmektedir. Gecenin sessizliğinde insanı coşturan, kızıl ışın yayan bir kadrana bakmakla ilgisi bulunmayan bir gösteridir bu (Çizim 37'ye bakın).

Bütün göğü tutuşturduğu zaman, kutup ışığının rengi, devinimi ve zengin coşkusal anlatımı kaynaşıp bir bütün oluşturmaktadır. Bu görüngü, genellikle, şu süreci izlemektedir:

Işıma kuzeyde, ufukta ya da ufuk çizgisinin 20-30° üstünde başlamaktadır. İkinci durumda, çoğunlukla azçok düzgün, oyuk kesimi toprağa dönük, kesin ve açık çizgili, kutup ışığını ufkun kuzey bölümünden ayıran bir yay seçilmektedir. Bugün için, kutup ışığının özellikle *Kuzey Kutbu*'nda belirişinin nedenini bilmiyoruz. Kutup yakınlarındaki geniş demir yataklarının bunda payının bulunup bulunmadığını saptamak güç. Bu varsayım bir tek dencye dayanmaktadır: güçlü bir mıknatısın Kuzey Kutbu'nu bir dirimsel enerji odasının madensel duvarına yaklaştırdığımız zaman güçlü bir mavi ışıma belirmektedir.

Kutup ışığı, çoğunlukla, ufuk çizgisinin hemen üstünde dolaşmakta, daha ötelere yayılmamaktadır. Bununla birlikte, zaman zaman, havakürenin yüksek kesimlerindeki acunsal yaşam enerjisi uyarılması ışımayı daha yükseklere taşımaktadır. Görüngünün süresi uzarsa, açılıp kapanan şeritler halinde, gözlemcinin bulunduğu yerin başucu noktasına dek yükselmektedir; bu, Maine ilinin Rangeley ilçesi yakınlarındaki Orgonon'da bulunan biri için, Ekvator enlem-boylamlarına göre, 45 derecelik bir kuzey açısı demektir (denizden aşağı yukarı 1800 ayak yukarda).

Çizim 37. Maine ilinin Rangeley ilçesindeki Orgonon'da 5 Eylül 1950'de gözlenen kutup ışığı

Burada, "R-76" adı verilen kuzey ışığının canalıcı noktasına yaklaşıyoruz.

Encyclopaedia Britannica (1940 basımı) kutup ışığıyla ilgili maddesinde bu temel görüngüye şöyle birkaç satırla değiniyor:

"Daha kuzeyde, pusulanın eğiklik göstergesi gözlemcinin başucu noktasına yaklaşır ve 'taç' etkisi belirir: *merkezi bir ışık halkası*'ndan çıkan ışınlar dört bir yana yayılır, giderek ufka ulaşır" (sözcüklerin altını ben çizdim, W.R.).

Başucu (zenith) bölgesindeki bu "merkezi ışık halkası" evrendeki acunsal yaşam enerjisinin derinlerde yatan gizlerini araştırmakta bize başlangıç noktası olacak. Kutup ışığının tepesindeki "taç"ın titiz incelenmesi araştırmacıyı bu görüngüye dikkatle eğilmeye zorluyor.

İlkin: Işınlar taç'tan ufka değil, ufuktan taç'a akıyor. Genellikle kuzeyden gelen kutup ışığı yeterince sürerse, titreşimli uzantılarının yardımıyla, gözlemcinin başucu noktasına dek yükselmektedir; bu nokta, Orgonon'da bulunan bir gözlemci için, 45 derecelik kuzey yükselimdedir. Bildiğim kadarıyla, kutup ışığının tepesindeki tacın yerini kesinlikle belirlemek ya da bu son derece önemli görüngüyü açıklamak için hiçbir girişimde bulunulmamıştır şimdiye dek.

İkinci olarak: "Taç" (R-76) ancak belirli koşullarda ortaya çıkmaktadır. Kuzey ışığının güçlü, titreşimli, ilerleyici olması gerekmektedir. Başucu noktasına ulaşabilmesi için yukarı doğru uzaması gerekir. Ayrıca, başucu noktasını da birkaç derece geçmelidir. Ancak o zaman göğün yarısında bir yürekatışı belirmektedir. Bu görüngü ilk kez New York'ta Forest Hills'de 18 Eylül 1941'de gözlendi, sonradan birçok kez doğrulandı (kutup ışığı dizelgesine bakın, s.266). Göğün güney yarısındaki ışıma genellikle başucu noktasının yakınlarında olmaktadır. Ancak, sonradan daha güneye doğru uzamasına karışın, ahtapot kolunu andıran atılımlar başucu noktasına doğrudur, oradan çevreye doğru değil. Dolayısıyla,

Üçüncü olarak: Kuzey ışığı düzenli olarak güneydeki ışımayı doğurmakta, ve,

Dördüncü olarak: Kuzey ve güney ışıkları ya birbirlerinin tam tersi yöne gitmekte ya da bir noktada birleşmektedir. *Bu iki ışık, görünüşe göre belirli bir yasanın saptadığı bir noktada, gözlemcinin başucu noktasının birkaç derece güneyinde, örneğin Maine ili boylamına göre 45 derecelik kuzey yükseliminde buluşmaktadır.*

Beşinci olarak: Kuzey ışığının yalnız belirli koşullarda başucu noktasında doğurduğu güney ışığı güneyde 30 dereceden fazla uzamamaktadır. Kuzey ışığının yarattığı güney ışığının hiçbir zaman güney ufuk çizgisine ulaştığını görmedim.

Altıncı olarak: Güneydeki ışımanın, kuzeydeki ışıma başucu noktasından kuzeye doğru çekildiği an yokolduğunu, yeniden güçlenip başucu noktasını güneye doğru birkaç derece aşınca geri gelişini gözlemek şaşırtıcıdır. Bu, eylem halinde İKİ *enerji alanı*'yla karşı karşıya bulunduğumuz *kuzey* ve *güney* enerji alanlarının ışıma açısından birbirini etkiledikleri varsayımımızı doğrulamaktadır.

Yedinci olarak: "Taç" daha başından halka gibi değildir. Kimi zaman açık seçik bir biçim bile görülmez. Daha çok, güney ve kuzey ışıklarından birtakım kolların çıktığı, ışıklar birbirine yaklaştıkça iç içe girdikleri, kucaklaştıkları, hafifçe geri çekildikleri, yeniden kucaklaştıkları, kaynaştıkları, derken yine ayrıldıkları, sonra yeniden buluştukları görülür. Bu süreç zaman zaman *sarmal* biçimini alır; kimi zamansa, açık seçik bir *halka* oluşur. Halkanın tek değil, ışık saçan iki enerji akımından oluştuğu besbellidir. Kaynaşma iyice belirginleştiği vakit, tacın ya da sarmalın alt kesimi artık ışık saçmayıp kesin çizgilerle ortaya çıkmaktadır. Tacın orta bölgesi ışıma etkisi yaratan uyarılmanın dışında kalmaktadır sanki.

Sekizinci olarak: Kuzey ışığı göğün hem güney hem kuzey kesimini aydınlattığı zaman, ışıma genellikle doğu ve batıya da yayılmaktadır, öyle ki kısa bir süre sonra son derece etkileyici, gotik bir silme gibi koniye benzeyen, sürekli açılıp kapanan bir *kubbe* belirmektedir. Tacın ya da sarmalın başucu noktasında yokolup gidişini yavaş yavaş kubbenin de silinmesi izler. "Taç"ın ve "kubbe"nin yayılması kimi zaman, gece yarısından önce ve sonra, iki üç saat sürmüştür.

Bu şaşırtıcı işlevin yorumlamasına girişmezden önce, kutup ışığı konusunda yapılmış titiz gözlemlerin dökümünü sunacağız. Burada "R-76" sayısı bir taç ya da sarmalın ortaya çıkışını göstermektedir. Görüngülerin yoğunluğu birbirini izleyen + işaretiyle gösterilmiştir. 76 sayısının anlamını sonra açıklayacağız. "R" yalnızca "taç"ı (İngilizce "ring"i: halkayı) gösteriyor. Aşağıdaki dizelge, hepsi yeterince izlenmediği için, 1946-1950 arasındaki bütün kutup ışıklarını içermiyor.

Yanına yıldız konmuş "R-76"lar, savaş pilotlarının gece uçuşları sırasında kullandıkları havacı pergeliyle ölçülmüş konumları dile getirmektedir.

Kutup Kızıllığı Sırasında R-76'nın Gözlenmesi (1946-1950)

Nr.	*Tarih*	*Köken*	*Biçim*	*R-76*	*Açıklamalar*
1.	30 Ağs. 1946	Kuzey	Kubbe Şeritler	76-78	
2.	31 Ağs. 1946	Güney Kuzey	Kollar Kubbe Şeritler	+ + + + + +	
3.	16 Ey. 1946	Güney Kuzey	Kollar Şeritler	+	
4.	17 Ey. 1946	Güney Kuzey	Kollar	+ +	
5.	4 May. 1946	Güney Kuzey	Yay Kollar	0	
6.	5 May. 1949	Kuzey	Yay Kollar	0	
7.	30 May. 1949 23,30-23,45	*Batı-* *Doğu!!*	Kesin Şeritler	+ +	Şeritlerin B→D doğrultusunun *ilk* gözlenişi
8.	5 Haz. 1949 23	Her yönden	Perde	yalnızca tamamlana-mayan eğilim	
9.	1 Ey. 1949	Kuzey	ufkun 20-30° üstünde Yay	0	
10.	25 Ey. 1949	Kuzey	Yay Perde	0	
11.	14 Ek. 1949	Kuzey	Kubbe	+ +	
12.	15 Ek. 1949 21-22	*Doğu - Batı* ayrıca Güney	Yay	+ + + + + + +	Güçlü titreşim; yayın kuzeye yönelişi; direngen, parlak R-76; sarmal biçiminde, tam üst üste binme

Nr.	*Tarih*	*Köken*	*Biçim*	*R-76*	*Açıklamalar*
13.	27 Ek. 1949 18,30	Kuzey-Doğu Batı	Şeritler Titreşim yok	+ +	
14.	23,30-23,45	Batı-doğu	Koşut Şeritler	+ + +	
15.	5 Haz. 1930 23,30	Kuzey	Perde	+ + +	
16.	7 Ağs. 1950 21,30	____	Titreşimli Şeritler		
17.	5 Ey. 1950 22	Kuzey	Kalın Şeritler Perde	0	
18.	8 Ey. 1950-22	Kuzey	Şeritler	0	
19.	17 Ey. 1950	*Doğu-Batı*	İnce Kuşak	Doğuyla Batının R-76'da buluşması, taç oluşmadı	Doğu kuşağının yıldızada ekvator düzleminde kuzeye yönelişi

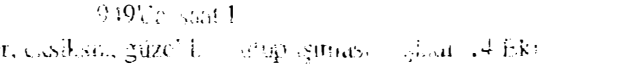
VII. BÖLÜM

R-76'NIN ANLAMI

DİZELGE, bütün halka görüngülerinin 73°'yle 78° kuzey enlemleri, ya da ekvator konsayılarına göre söylersek, 29°-33° kuzey yükselimleri arasında yer aldığını göstermektedir. Bu, doğal bir yasanın düzenlediği doğal bir işlevdir. Demek ki tanımlanabilen işlevsel bir anlamının olması gerekir. R-76 tacının konumundaki bu düzenliliğin işlevsel imlemini anlamaya çalışalım. R-76'yı DOĞURAN NEDİR?

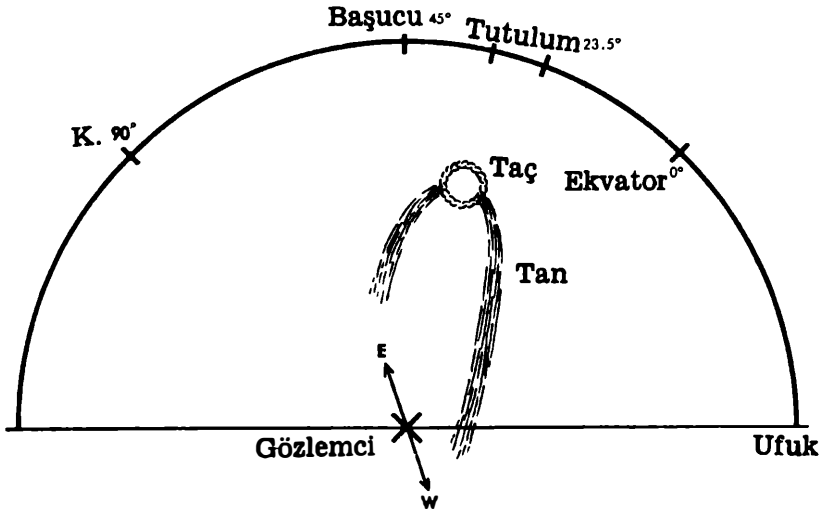
Burada, 30 Mayıs 1949'daki kutup ışığının evrimiyle ilgili birkaç noktayı belirtmek bize son derece önemli gözüküyor. 27 Mayıs 1950'de, tıpatıp aynı saatta, yani 23.30'la 23.45 arasında, aynı türden bir kutup ışığının belirmesi son derece anlamlıdır; ikisinde de, 23,30'da bir taç oluştu. İkisinde de, kuzeyde ve güneyde ışıklı görüngü yoktu. İki olayda da, birkaç kesin çizgili dar kuşaktan oluşan, eğrisi düzenli, ışık saçan bir yay uzandı doğudan batıya. Biri doğudan öbürü batıdan yola çıkan iki kuşak demetinin birbirine yaklaşıp dokunmasıyla bir taç oluştu; tacın merkezi, R-76'nın alışılmış konumuna rastlıyordu. İki olayda da, tacın merkezinde ışıma yoktu. Öte yanda, iki olayda da ışıklı kuşaklar birbirine koşuttu, zaman zaman kaynaşıyor, kimi zaman açıkça birbirinden ayrılıyor, ama hep birbirlerini destekliyor, eğrisi düzenli tek bir kuşak oluşturuyor, batıdan doğuya uzanıyorlardı. Aynı türden ikinci kutup ışığı, yani 27 Mayıs 1950'de oluşanı 30 Mayıs 1949'da oluşandan birkaç dakika daha çok sürdü. İki kutup ışığı da koyu maviydi. Tacın yok olmasından sonra iki kuşak hızla silindi.

15 EKİM 1949 KUTUP IŞIĞININ SAAT 18'LE 24.30 ARASINDAKİ GELİŞİMİ

kalan bir kutup ışımasıyla başlamıştı aslında. İki görüngü de, Maine ilinin Rangeley ilçesindeki Orgonon kurumunda bulunan "Dirimsel Enerji Gözlemevi"nde gözlendi.

14 Ekim 1949 ışıması saat 21'e doğru kuzeyde gelişti. Özellikle, küçük titreşimli şeritlerden oluşuyordu; bununla birlikte, zebra postu gibi çubukluydu ve başucu noktasına doğru şeritler bir noktada birleşme eğilimi gösteriyordu. 45°'lik kuzey başucu noktasındaki yaklaşım noktasının ölçümü bölgenin konsayı dizgesine göre 76° kuzey yükseltisini gösteriyordu. Orgonon'da 45°'lik yükselim ekvator konsayılarına göre 90°'lik kuzey yüksekliğini dile getirdiğinden, şeritlerin gücül kavuşum noktası hemen hemen 31 derecelik kuzey yükselimine rastlıyordu: 45° artı 31° kuzey yükselimi = 76° kuzey yükseltisi.

şekil... gösteren yan...

Ertesi gün, saat 18'e doğru, daha geniş ve yoğun bir kutup ışığının belirişine tanık olduk. İlkin, *batı-doğu* doğrultusunda, kenarları düz ve belirgin, dar bir ışık kuşağı oluştu. Görüngünün başından beri, saat 18-19 arasında, batı-doğu doğrultusundaki kuşağın belirli bir bölgede bir tür çemberimsi şişmeyle genişlediği saptanıyordu. Kuşaktaki bu genişlemenin kabaca ölçümü yaklaşık olarak 78°'lik kuzey yükseltisini, yani 38°'lik kuzey yükselimini gösteriyordu. Işıklı kuşağın bu kesimi, gece boyunca, birkaç kez biçim değiştirdi. Kuşağın batı kesimi zaman zaman doğu kesiminden ayrıldı, sonra yeniden birleşti. Ayrılıp birleşme süreci sırasında, tam bir tacın oluştuğunu gördük; bu taç ya tam bir yuvarlaktı, ya da oluşmuş iki ışık kuşağının bükülmesiyle yaratılıyordu. Şöyle ya da böyle, görüngünün öbür yanları hiç değişmezken, burası kuşağın en değişken kesimiydi.

Başlangıçta, kuzeyde ışıma yoktu. Zaman zaman, bütün ışıklı kuşak kuzeye doğru kayar gibiydi. Daha geç saatlarda, 45°'lik kuzey yükseltisinde, güney kesimde ince kuşaklar oluştu; ancak, başucu noktasının hemen güneyinde, değişik ölçümlerin 75-78°'lik kuzey yükseltisini gösterdiği bölgeyi kaplayan kesimde, kuzeyde de gördük ince şeritleri; bu da, 30-33°'lik kuzey yükselimine denkti.

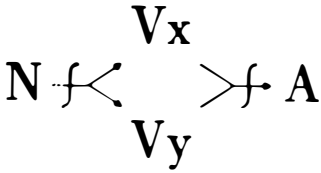
Görüngü gittikçe yoğunlaşıp yayıldı. Gece yarısından iki saat önce, bütün göğü tutuşturan bir "kubbe" oluşmuştu. Kubbeyi gece yarısından epey sonra da görebiliyordunuz. Tepe noktası aşağı yukarı, bir taç ya da ışık çemberinin oluştuğu 31°'lik kuzey yükselimine rastlıyordu. Sonunda, şeritler birkaç kez geri çekildiğinde, kubbenin merkezi ışıksız bölgenin ortası oluyordu.

Son iki saatta, özellikle güneyde, aşağı yukarı 22°'lik kuzey yükseltisinde, yani eşlek (ekvator) düzlemine göre 23°'lik güneyde başveren titreşimli geniş kuşaklar "taç"a doğru atılım yaptı.

Böylece taç, kuzeyden güneye ya da batıdan doğuya uzayan *ışıklı dirimsel enerji akımlarının buluşma noktası olarak ortaya çıktı.* O, acunsal yaşam enerjisinin *iki* temel işleminin ürünü ya da sonucudur; dolayısıyla ona 229. sayfadaki dirimsel enerji "yaratılış"[1] denklemini uygulayabiliriz:

---

[1] Bkz. *Orgone Energy Bulletin,* Ekim 1950, "Orgonometric Equations, General Form", s. 161-183.

Burada N ilk acunsal yaşam enerjisini, V çeşitlenme ilkesini, x ve y iki değişim türünü, A x'le y'nin üst üste binmesiyle oluşan ürünü, yani kutup ışığının tepesindeki tacı simgeliyor. A bizim taç adını verdiğimiz şey olduğuna göre, x'le y'nin ne olduğunu iyi anlamak gerekiyor. Biz, bunların iki bağımsız acunsal yaşam enerjisi akımını dile getirdiğini varsayıyoruz. Şimdi bunların niteliklerini somut olarak yakalamaya çalışalım.

GÖKADA VE EŞLEK KONSAYILARININ DÜŞÜNSEL DİZGESİNİN GERÇEKLİĞİ

Bundan sonraki satırlar araştırmacının kendisini nasıl şaşırttıysa, aynı biçimde okuru da şaşırtacaktır kuşkusuz. Burada, mantıklı bir yol izlediği sürece, insan düşüncesinin değeri açık seçik ortaya çıkacak. İşlevsel düşüncenin, tıpkı coşkusal ve dirimsel enerji köklerinin evrende oluşu gibi, doğanın insandaki köklerinden biri olduğu kabul edilecektir.

Doğanın gözlenmesi, havaküredeki acunsal yaşam enerjisinin anlamıyla hızının incelenmesi, belirtileri üzerinde yapılan derin araştırmalar dirimsel enerji biliminin şu sonucu çıkarmasına izin vermiştir: dirimsel enerji kılıfı yerküreyi kuşatmakla kalmamakta, bir suyun yüzündeki dalgaların üzerlerindeki topu sürükleyişi gibi, alıp ötelere taşımaktadır. Bu çıkarım, yerküreyi DEVİNDİREN GÜCÜN doğal yapısı konusunda önemli bir görüş getirmiştir. Bugün artık yerkürenin *neden* yörüngesi üzerinde yol aldığını, *neden* fırıl fırıl döndüğünü biliyoruz. Gerçekten de, yerküreyi tam EŞLEK ÇİZGİSİ ÜZERİNDE TOPLANAN ACUNSAL

YAŞAM ENERJİSİ AKIMI sürükleyip götürmektedir. Şimdi kuracağımız dirimsel enerji denkleminde *y*'nin bu enerji akımını, A'nın da kutup ışığı tacını simgelediğini varsayalım. O zaman iki görev çıkar karşımıza:

1. kutup tacının eşlekteki dirimsel enerji akımına göre kesin yerinin saptanması;

2. dirimsel enerjiye dayalı "yaratılış" denkleminde *y*'nin eşi olan *x*'in somut anlamının ortaya çıkarılması.

Kutup ışığının tepesindeki tacın yerinin belirlenmesi için yapılan ölçümler, ortalama olarak, yatay konsayılar (koordinatlar) dizgesinde 76° kuzey yükseltisini göstermektedir; buysa, yerleşik gökdoğabiliminin eşleği temel alan konsayılarına göre 31°'lik kuzey yükselimi demektir.

Eşlek dizgesinde eşlek düzleminin yükselimi (déclinaison'u) sıfır (0°) olduğundan, acunsal yaşam enerjisinin devindiği düzlemin 31° kuzeyinde bir işlev elde ederiz: "kutup tacı".

Acunsal yaşam enerjisi akımını sıfırla (0'la) gösterirsek, taca da 31 dersek, x'le gösterilen bilinmeyenin 0 ve 31'le ilintili olması gerekir.

Bilinmeyen doğal, ikinci işlevi dile getiren *x*'le onun eşi olup eşlekteki acunsal yaşam enerjisi akımını simgeleyen *y*'nin ve bunun sonucu olan A tacının karşılaştırılmasıyla *62 sayısını* (derece olarak) bulduk. *Demek ki 31,0'la 62'nin aritmetik bileşkesi,* 62'yse iki eşit gücün ışını (şuâsı: vecteur'ü) olmaktadır.

Gökbilim, ufuk ve eşlek dizgelerinin dışında, gök cisimlerinin yerini ölçerken tutulum ve gökada konsayılarını kullanmaktadır. Eşlek dizgesi, apsis ekseni olarak gökküreye doğru uzatılmış eşlek düzlemini kullanır. Ufuk dizgesi apsis ekseni olarak gözlemcinin bulunduğu (değişken) ufuk çizgisini kullanır (Orgonon'da bu 45 derecelik kuzey yükselimindedir). Tutulum dizgesi x ekseni olarak güneşin yıldızlar arasındaki (görünüşteki) yörüngesini kullanır; ve bu, ekvator düzlemine oranla 23,5 derece eğiktir.

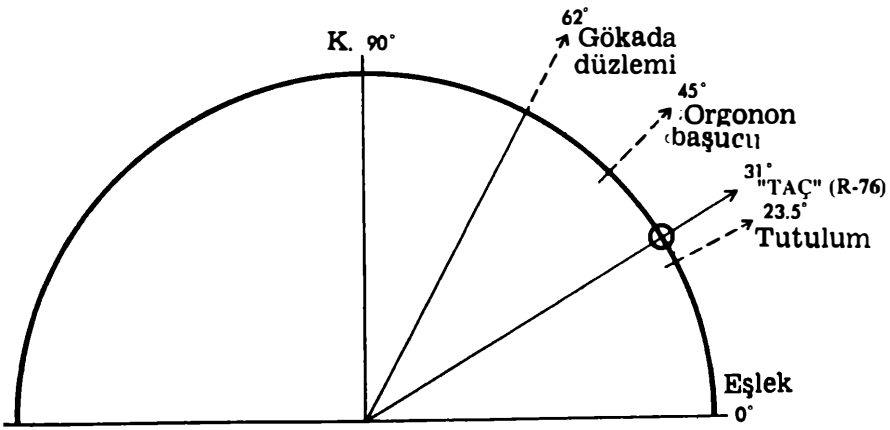
Gerçekte, devinim terimleriyle söylersek, bunun anlamı şu: dünya eşlek düzleminde kuzey-güney ekseni çevresinde döner; "güneş çevresi"nde dönmesiyse tutulum düzlemindedir. Böylece, yerküre ve öbür gezegenler dönüş yön ve hızlarının sandıracağı gibi eşlek düzleminde değil, eşlekteki dönüşlerine oranla 23,5 derece kuzeye kaymış olarak devinirler. O zaman şu soru çıkar karşımıza: *eşlekten geçen dönme devinimine oranla 23 derece kuzeye kaymayı yaratan güç nedir?*

Devinimbilimin bilinen yasalarına göre böyle bir gücün bulunması gerekir, yoksa günlük dönmeyle güneş çevresinde dönmenin aynı düzlemde, eşlek düzleminde olması gerekirdi.

Elinizdeki incelemenin yazarı yıllarca bu soru üzerinde kafa patlattı, yanıtını bulamadı. Aradığı yanıtı, sonunda, kutup ışığı getirdi: gerçekten de, tutulumun 7,5 derece kuzeyinde bulunuşu, incelemenin başında varsayım olarak kabul ettiğimiz üzere, onun tutulumun bir işlevi olamayacağını kanıtlamaktadır.

Bilmece, 62 sayısının yardımıyla, şöyle çözüldü:

1. Gökdoğabilimi Samanyolu'nun, gökada boylamında, eşlek düzlemine doğru 62 derece eğik bir düzlem oluşturduğunu kabul eder. Gökada düzleminin eşlek düzlemiyle yaptığı açı bize somut bir sayı (62) vermekte, bu sayı da kutup ışığının tepesindeki tacın 31 derece kuzeydeki yeriyle çakışmaktadır. Demek ki tacın konumu (31°), gökada (Samanyolu) düzlemi (62°) ile yerkürenin eşlek düzlemi ve bunun gökyüzünde oluşturduğu eşlek (0°) arasında tam yarı yoldadır. Bu sayısal bir veridir, ve bizi gök devinimbiliminde birtakım önemli sonuçlara götürmektedir. Aşağıdaki yalın çizim anlattıklarımızı gösteriyor.

Çizim 39. "Taç" (R-76) ile gökada ve eşlek düzlemi arasındaki açıları gösteren çizim.

2. Yukarda son derece önemli düşünsel bir işlem gerçekleştirdik: İKİ KONSAYI DİZGESİNİ, EŞLEK DİZGESİYLE GÖKADA DİZGESİNİ ÜST ÜSTE KOYDUK. Bunun anlamı şu: somut, gerçek, gözlenebilen, doğal üst üste binme işlevini düşünsel işlemlerimize uyguladık. Gökdoğabilimi konsayı dizgesini gökbilimsel ölçümlerinde yalın bir düşünsel başvuru aracı olarak kullanmaktadır. Bütün bu dizgelerin ereği Samanyolu düzlemini simgelemektir. Ancak gökbilim uygulamada yıldızların gökteki konumunu belirlemek için bu dizgelerin ancak birini kullanmaktadır.

3. Kutup ışığının tepesindeki tacın 31 derecelik kuzey yükselimine rastlaması, 0 ve 62'yle gösterilen öbür iki doğal işlevin, eşlek düzlemiyle gökada düzleminin, İKİ acunsal gücün *gerçek* anlatımları olarak onda dile gelişini yakalamamıza izin verdi. Kısacası, biz bu iki konsayı dizgesini kılgısal bir iş yapan, yani somut bir gök görüngüsü, kutup ışığı yaratan bir enerjiyle doldurduk. Bu işlem mantıklı düşünme sonucu gerçekleştirildi. Bu işlemden şu sonuçları çıkarmaktayız:

Bizim denklemdeki ikinci güç, dünyanın eşleğinde toplanmış acunsal yaşam enerjisini simgeleyen *y*'ye eşlik eden, A'yla gösterilen kutup ışığı tacını doğuran *x*, eşlekteki enerji akımından 62 derece uzakta bulunan gökada düzleminde akıp giden acunsal yaşam enerjisinden başka bir şey değildir.

4. Bütün gökada (ya da Samanyolu) uzayını devingen dirimsel enerjiyle doldurduk, ve bu enerjinin varlığını, gezegenler dizgesinde, birbiriyle 62 derecelik açı yapan iki acunsal yaşam enerjisi akımından çıkardık. Böylece eşlek düzleminden 23,5 derece ayrılan TUTULUM ÇİZGİSİ üzerinde güneşin yer değiştirmesi gökada ve eşlek düzlemlerinde akıp giden dirimsel enerjinin sonucu olarak gözükmektedir; eşlek düzleminde akıp giden enerji birinciden biraz daha güçlüdür. Bunun mantıksal sonucuysa, gökada boylamı düzleminin *gerçek* olduğudur: o Samanyolu dediğimiz gök küresini kuşatan bir çember olmakla kalmamakta, gezegenler dizgesini boydan boya kesen bir düzlem yaratmaktadır. *Dolayısıyla, tutulum düzlemi gökadada devinen acunsal yaşam enerjisinin gezegenler dizgesi üzerindeki çekiminin sonucudur; bu çekim, gezegenler dizgesinin eşlek düzlemine göre 23,5 derece yana yatmasına yol açmaktadır.*

5. Başka bir kaçınılmaz sonuç da şudur:

Eşlek çevresindeki acunsal yaşam enerjisi kılıfı gezegenlerin somut olarak yer değiştirmesini sağlar. Gezegenler kuzey-güney eksenleri üzerinde döner, dalgalar üzerine bırakılmış toplar gibi, dalgalarınkinden daha yavaş bir devinimle ötelere sürüklenirler. Güneşin gezegenler üzerinde hiçbir "çekim"i yoktur. O da eşlek çevresindeki acunsal enerji akımına kapılmış olarak, gezegenlerle aynı düzlemde, aynı yönde devinir. Gezegenlerin yörüngesi ne Copernic'in çemberi, ne de Kepler'in elipsi gibidir. Kapalı değil açıktır, çünkü gezegenler güneşle birlikte uzayda yer değiştirmekte, geçtikleri yere bir daha dönmemektedirler. Yarınki doğal bilimin başlıca araştırma konusu çember ve elipslerle iş gören yerleşik gökdoğabilimi hesaplarıyla gezegenlerin "dirimsel enerjiye dayalı açık yörüngeleri" arasındaki ilişkiler olmalıdır. Gezegenlerin yörüngesi fırıl fırıl dönen dalga (spinning wave) olduğundan, yerleşik gökdoğabilimi gözlemleriyle dirimsel enerjiye dayalı gözlemlerin bağdaştırılması Kepler elipsinin fırıldaklı dalgaya katılmasını gerektirecektir.

Şöyle ya da böyle, yukarıda anlattıklarımızdan çıkan sonuç, gök cisimlerini devindiren İLK GÜÇ'ün acunsal yaşam enerjisinden başka bir şey olmadığıdır. Böylece, onları alıp sürükleyecek somut bir doğal güç bulunmadığı, tutulum düzleminin dönme eksenine oranla 23,5 derece yana yatmasını açıklayamadığımız, güneşle gezegenlerin aynı düzlemde, aynı yönde devindiklerini hesaba katacak bir doğal yasa gösteremediğimiz halde, gökteki kürelerin "boş bir uzay"da döndüklerini öne süren işe yaramaz varsayımdan da kurtulmuş oluyoruz.

Buraya dek çıkardığımız sonuçlar tek bir gök işlevinden, kutup ışığının tepesindeki taçtan, onun gökada ve eşlek (ekvator) düzlemleriyle ilintilerinden elde edilmiştir. Gerisini birtakım dolaysız gözlemler değil, düşünsel işlemler tamamlamıştır. Çürütülmez bir mantığa dayansalar da, gök devinimbiliminden elde edilmiş sonuçların gözlemle doğrulanmaları gerekir. Kutup ışığının tepesindeki tacın ardındaki gizin çözümü çok önemli olmuş, bundan sonraki araştırmaları beklenmedik bir yöne çevirmiştir. Gerçekten de, hiç umulmadık yerde yeni kanıtlar bulunmuştur.

KASIRGALARIN İŞLEYİŞİ

Aşağıdaki inceleme, Washington'da, U.S. Weather Bureau'da (ABD Hava İşleri Kurumu'nda) özetleyici yazanaklar ve kestirimler bölümü başkanı olan İvan Ray Tannehill'in kasırgalarla ilgili gözlemlerine dayanmaktadır *(Hurricanes,* Princeton University Press, 1945). Dirimsel enerjiye dayalı açıklama bizim şu iki somut enerji akımının, eşlek akımıyla gökada akımının varlığını örneklemeye yarayacak kasırga işlevleriyle sınırlı kalmıştır. Böylece, şimdiye dek açıklanamamış kimi kasırga işlevleri yepyeni bir ışıkla aydınlatılmaktadır. Kasırganın "dirimsel enerji bilimi açısından" yorumuna girişmeyeceğiz. Yazar, bilinmeyen işlevlerin şu ya da bu bakışaçısından "yorumlanması"na inanmamakta, bu tür yorumlardan hiç mi hiç hoşlanmamaktadır. Tersine, doğal işlevlere olmuş bitmiş yorumlarla yanaşmamak, "sözü doğaya bırakmak", yani değişik işlevlerin kuramsal bütünleşmesinin doğal süreçlerin kendisinden çıkmasına izin vermek gerektiğine inanmaktadır. Kutup ışığı yıllarca gözlendi, taç ardındaki gizi kendisi ortaya vurana dek hiçbir yorum girişiminde bulunulmadı. Aynı gözlem kasırga için de geçerlidir. Hiçbir zaman kasırgayı açıklamadık. Kasırga gizini kendisi ortaya vurdu. Bu gizin bizim incelemede yeterince açık seçik gözükeceğini umarız. O arada yazar havabilimci olmadığını, ama 1940'tan beri havanın işlevini havaküredeki acunsal yaşam enerjisi işlevleriyle ilişkisi açısından incelediğini belirtmek ister.

Kutup ışığının tepesinde —biri eşlek düzleminde öbürü gökada düzleminde devinen— iki acunsal yaşam enerjisi akımının üst üste binmesiyle bir tacın belirlendiğini ana çizgileriyle yıllardır biliyorduk. Yapılması gereken, bu işlevsel bağıntının kanıtlanmasıydı. O arada, sorunun temel yanları ortaya çıkarıldı.

Kuramla bağdaşabilmesi için, her yeni acunsal işlevin üst üste binme işlevini açıkça doğrulaması gerekiyordu; başka bir deyişle, sarmal gökadada olduğu gibi, bu işlevin iki ya da daha çok sayıda enerji kolunun buluşmasıyla oluşması gerekliydi. Devinimi topaç gibi olmalıydı; son olarak da, birbirini yaklaşık olarak 62 derecelik açıylə kesen iki varsayımsal enerji akımının varlığını doğrulamalıydı.

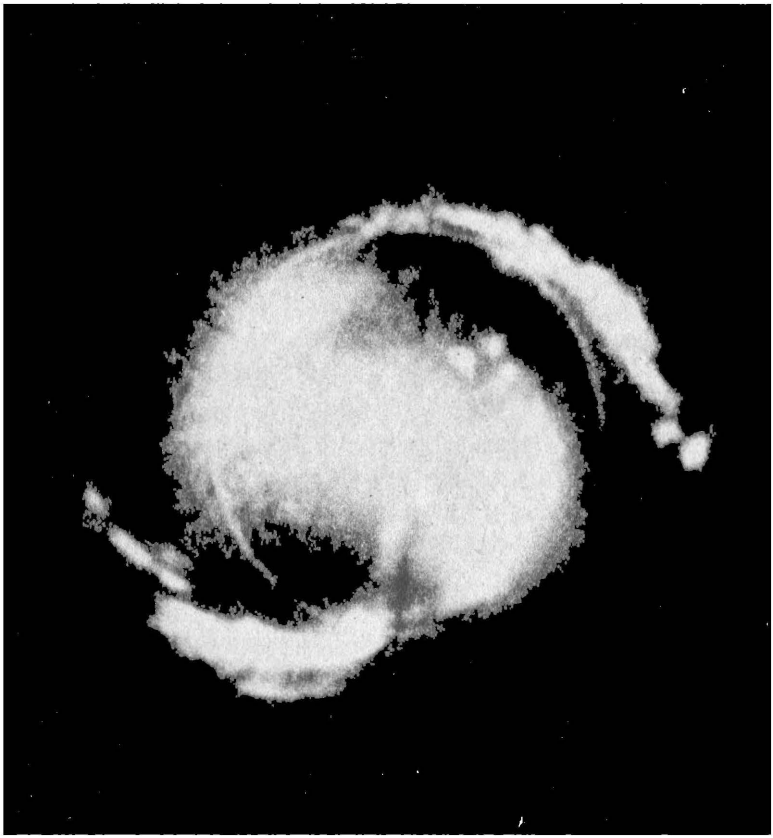
22 Ağustos 1949'da bir kasırga Florida'nın Key West bölgesine doğru ilerliyordu. Amerika Birleşik Devletleri Deniz Kuvvetleri'nde fotoğrafçılık yapan K.G. Riley "radarskop"la kasırganın resmini çekti. Aşağıdaki fotoğraf kasırganın "merkez"e ya da "çekirdek"e doğru yönelmiş iki koldan oluştuğunu açıkça göstermektedir (Bkz. Çizim 40). Bu fotoğrafın titiz çözümlenmesi bize şunları veriyor:

1. *iki* enerji akımını dile getiren *iki* kol;
2. hemen hemen karşıt yönlerden gelerek birbirlerine yaklaşmaları;
3. iki enerji akımının birbirine doğru bükülmesi;
4. akımların "merkez"de ya da "çekirdek"te karışıp kaynaşması: *üst üste binme.*

Florida'nın Key West limanındaki Deniz Kuvvetleri Hava Merkezi bize belgeliklerinde bulunan ve 21 Eylül 1948'de, saat 11.31'de Florida açıklarında radarla çekilmiş başka bir kasırganın resmini verme inceliğini gösterdi (Bkz. Çizim 41). Bu resim —tıpkı bir gökadadaki gibi— iki enerji akımının üst üste binip kaynaştığını, çekirdeğin de saatın göstergelerinin dönüş yönünün tersine bir burgaçtan oluştuğunu açıkça göstermektedir.

Aşağı yukarı iki saat sonra, yani saat 13'te aynı kasırganın başka bir resmi çekilmiş (Nr. 706 635). Bu görüntü iki kolu daha az açık seçik gösteriyor, ama görmemek yine de elimizde değil; "merkez" ya da "çekirdek" büyümüş. Dönme yine saatın göstergelerinin tersi yönde.

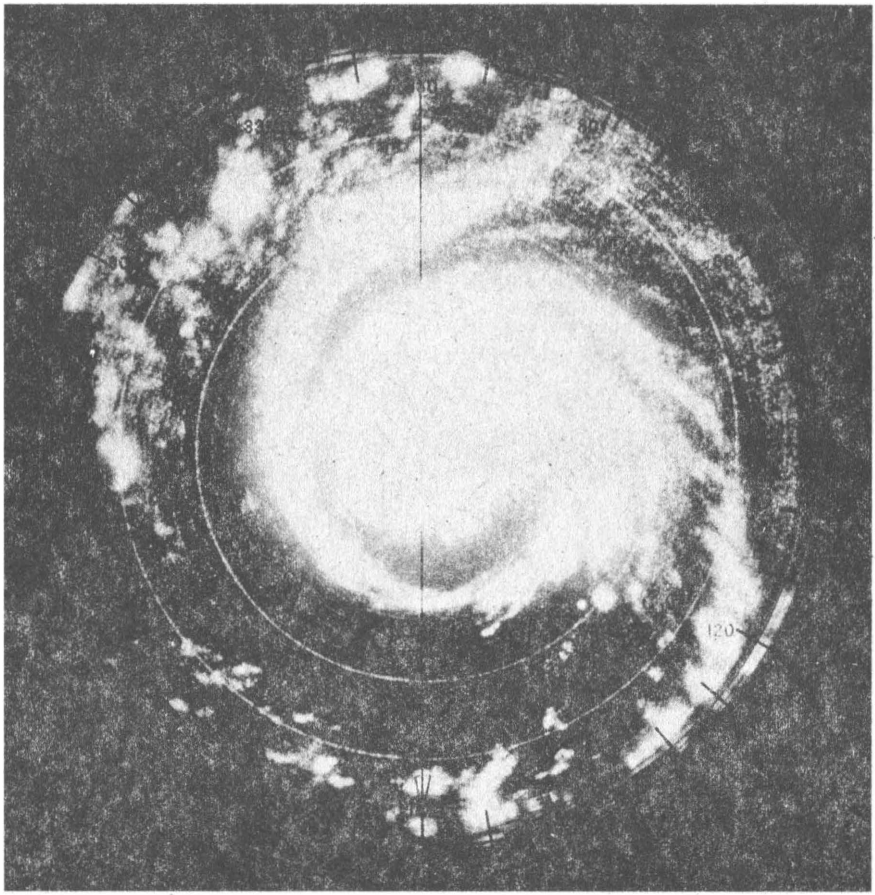
Böylece, birbirine karışıp kaynaşan iki enerji akımından oluşan bir doğal işlevin varlığını doğrulayan yeni bir kanıt elde edilmiş olmaktadır. *Kasırga, iki acınsal yaşam enerjisi akımının üst üste binip kaynaşmasının yarattığı doğal bir tufandır.* Kasırganın iki koldan oluştuğu ne Tannehill'in yapıtında, ne de başka yerde belirtiliyor. Yanılıyorsam, hemen özür dilemeye hazırım. Neyse, şimdi kasırganın öteki önemli niteliklerine dönelim.

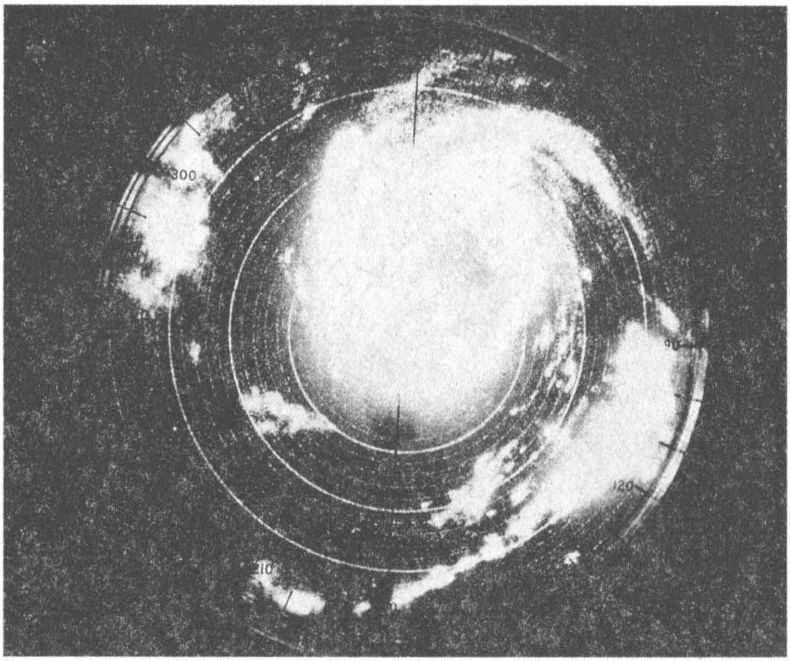
Çizim 40. 22 Agustos 1949 Kasırgası

KUZEY VE GÜNEY YARIKÜREDE TOPAÇ GİBİ DÖNMENİN VE YÖRÜNGE ÜZERİNDE DEVİNMENİN YÖNÜ

Tannehill'in incelemesinden çıkan açık seçik sonuca göre, kasırgalar güney ya da kuzey yarıkürede oluşmalarına bağlı olarak belirli bir yasaya ayakuydurmaktadırlar. Tannehill, "The Law of Storms" (Kasırgaların Yasası) adlı bölümde şunları yazıyor (s. 26, 1945):

Çizim 41. 21 Eylül 1948 Kasırgası, saat: 11.31 (U. S. Naval fotoğrafı, Nr. 706.634)

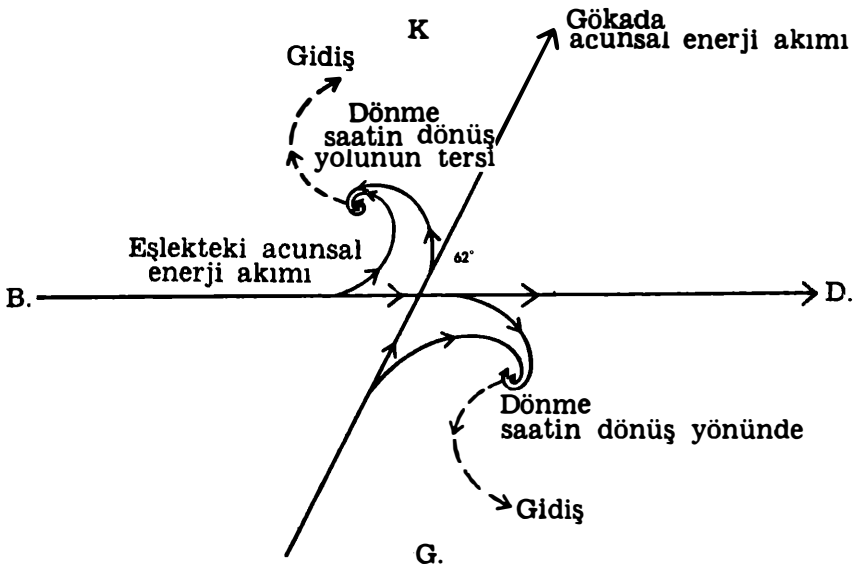
Çizim 42. 21 Eylül 1948 Kasırgası, saat 13 (U.S. Naval fotoğrafı, Nr. 706.635)

Tropik bölgelerdeki burgaçlı kasırgaların ortasından geçen denizciler için rüzgârın yön ve hız değiştirmesi çok kolay anlaşılan bir şeydir. Kasırga yasalarının öğrenilmesi gemi subaylarının eğitiminde önemli bir yer tutar. Dönence (tropic) kasırgasıyla ilk kez karşılaşan karacıya kasırganın merkezine oranla rüzgârın estiği yön çoğu kez bilmece gibi gözükür. Rüzgâr, belli bir yönde gittikçe artan bir güçle estikten sonra, ansızın diner, derken tam ters yönde esmeye başlar. Bu görüngü kasırga merkezinin öte yana geçtiğini gösterir. Bununla birlikte, "kasırganın geri geldiği" de görülür sık sık. Rüzgâr kuzey-doğudan güney-batıya doğru estiğinde, fırtınanın kuzey-doğudan gelip güney-batıya gittiği sonucuna varılır. Güney-batıya doğru esen yel durulduğunda, bundan fırtınanın geri döndüğü, şimdi güney-batıdan kuzey-doğuya doğru estiği sonucu çıkarılır. Ama bu çıkarımlar yanlıştır.

Rüzgarın "geri dönmediği" besbellidir. Olsa olsa, gemi ilkin kasırganın [illegible] hava akımının bir yönünü [illegible] geçmiştir; aydınlıktan karanlığa [illegible] aydınlığa [illegible] sundan [illegible]

yarıkürede saat göstergelerinin tersi *yönde, güney yarıküredeyse* aynı *yönde* döndükleri saptanmıştır. Belli bir yasaya uyan bu durumun, bildiğim kadarıyla, açıklaması yapılamamıştır; oysa kuramsal açıdan önemi büyüktür. Birtakım belirli doğal işlevlerin bundan sorumlu olması gerekir.

Soruna, birbirine yaklaşan, buluşan, iç içe giren, üst üste binen ve kaynaşan iki acunsal enerji akımının varlığını kabul eden dirimsel enerji öngerçeğiyle doyurucu biçimde yaklaşılabilir. Aşağıdaki yalın çizim (Çizim 43) kasırganın kuzey ya da güney yarıkürede bulunuşuna göre dönmenin alacağı yönü anlamamızı kolaylaştıracaktır.

Çizim 43. Kasırgaları oluşturan güçler ve izledikleri yol

Kasırgayı oluşturan iki kolun eşlekte ve gökadada devinen acunsal

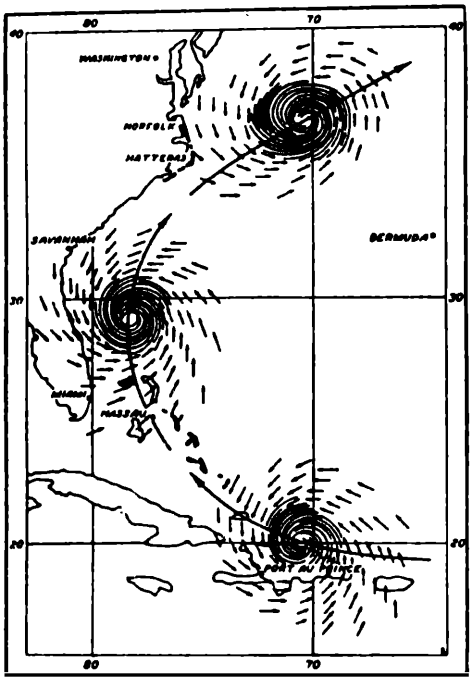
[illegible] dir. Buradaki bağlam gökada

akımını güney-batıdan kuzey-doğuya ya da kuzey-doğudan güney-batıya estirmenin hiç önemi yoktur. Eşlekteki acunsal enerji akımı her iki durumda da batıdan doğuya aktığından, kuzeydeki saatın göstergelerine aykırı yönde ve güneydeki saat yönünde dönen iki kolun dönüş yönünün mantık gereği iki akımın buluşmasından çıkması gerekmektedir.

Yalın çizim (Çizim 43) birinci durumu dile getirmekte, gökada akımı güney-batıdan kuzey-doğuya doğru yer değiştirip batıdan doğuya doğru devinen eşlek akımıyla buluşmakta, aralarında altmışiki derecelik bir açı bulunmaktadır. Bu durumda, eşlek akımı buluşma noktasına gelmezden önce kuzeye doğru sapacak, gökada akımı da batıya doğru sürüklenecektir. İki akım eşleğin birkaç derece kuzeyinde buluşup üst üste binecek, saatın göstergelerinin tersi yönde dönen bir burgaç oluşturacaklardır. İki gücün buluşmasından kısa bir süre sonra en büyük güce erişecek ve günbatımına doğru basınç yapacak bir dönmedir bu. Kasırga başlangıçta ister istemez batıya ya da kuzey-batıya doğru yer değiştirecek, başka bir deyişle eşlekteki akımın batı → doğu doğrultusundaki genel yönüyle gökada akımının güney-batı → kuzey-doğu doğrultusundaki yönüne ters düşecektir. Dönmenin itiş gücü yavaş yavaş azalacak, kasırga yerküreyi kuşatan acunsal enerji kılıfının etkisinde kalacak, yön değiştirecektir. Ama bu yön değiştirme kuzey-doğudan gelen gökada akımıyla karşılaşacaktır. Dolayısıyla kasırga, önünde sonunda, kuzey yarıkürede kuzey-doğuya doğru yönelecektir.

Kasırganın başlangıçta ve daha sonraki esme yönüyle ilgili bu açıklama bugün olgusal gözlemlerle doğrulanmıştır. S. 243'deki Tannehill'in incelemesinden çıkarılmış çizim (Çizim 46), belirli bir yasaya ayakuyduran kasırgaların çoğunun kuzey yarıkürede, saatın dönüş yönünün tersine dönüşlerine uygun olarak, ilkin batıya ya da kuzey-batıya doğru, sonra —eğer Meksika Körfezi'ne ya da Teksas'a kaymadılarsa (o zaman dönüş yönleri değişmez)— er geç kuzey-doğuya doğru yol aldıklarını göstermektedir. Yaklaşık ölçümlere göre, kasırganın bükülme açıları 60'la 65 dereceleri göstermekte, bu da gökada akımıyla eşlek akımı arasındaki 62 derecelik açıya epeyce yakın düşmektedir.

Bu çalışma varsayımı, güneş dizgesini bizim yer aldığımız gökadanın küçücük bir parçası sayan görüşü çürütmektedir. Bu karşı-görüşü ilerde daha geniş bir bağlamda ele alacağız.

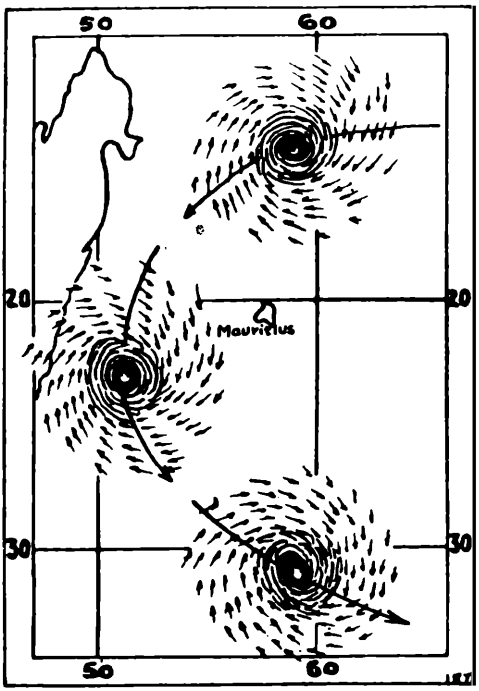

Çizim 44. Kuzey yarıkürede dönence bölgesindeki bir kasırgadaki rüzgârların yönü ve yolu (Tannehill, Hurricanes, *s. 5)*

DÖNME YÖNÜYLE GENEL DEVİNİMİN YÖNÜ ARASINDAKİ ÇELİŞKİ

Saatın dönüş yönünün tersine dönme, kuzey yarıkürede, devinimbilimin (mekaniğin) bilinen yasalarına göre, kasırganın ilkin batıya, sonra kuzey-batıya, sonunda da güney-batıya yöneldiğinin gözleneceğini göstermektedir, çünkü kasırganın sonunda dünyanın dönüş yönüyle çakışması gereklidir. Ama durum hiç de böyle değildir. Genel devinim, saatın tersi yönde esen kasırganın güç ve yönüne ters düşmektedir; kasırga kuzeye, sonunda da kuzey-doğuya yönelmektedir. Buysa dönme yönünü zorlayan, kasırgayı tam ters yöne saptıran devindirici bir gücün varlığını

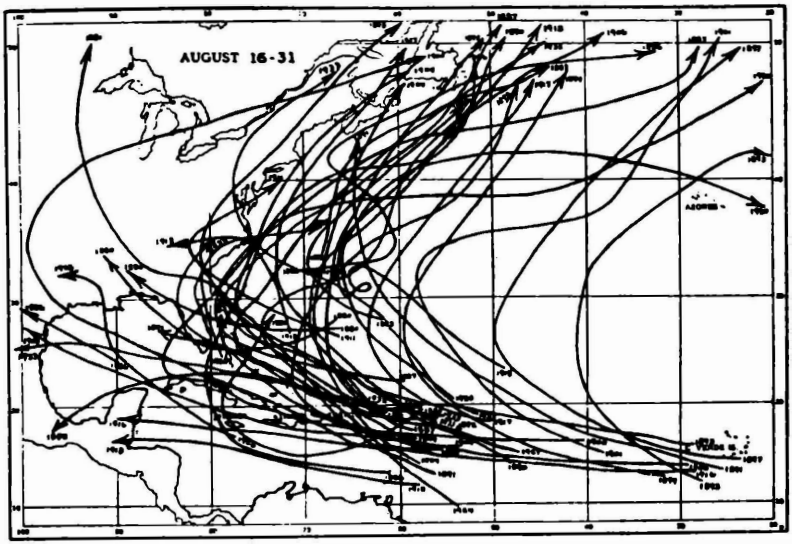
gerektirir. Güney yarıkürede, kasırga haritaları aynı çelişkiyi göstermektedir: ilke olarak saatın dönüş yönündeki dönmenin kasırga eğrisinin batıdan güney-batıya, sonunda da güneye ve batıya kıvrılması gerekirdi. Oysa bunun tam tersi olmaktadır. Bizim çizim (Çizim 43) güney yarıküredeki kasırgaların dünyanın dönüşünün tam tersi yönde ilerlediklerini göstermektedir.

Çizim 45. Güney yarıkürede dönence bölgesindeki bir kasırgada rüzgârların yönü ve yolu (Tannehill, Hurricanes, *s. 6)*

Kuzey yarıkürede kasırga yolundaki kuzey-doğuya doğru sapma dünyanın dönme yönüne aykırı üç gücün yönüyle açıklanabilir: eşlek düzlemine oranla 62 derecelik açıyla kuzey/kuzey-doğuya yönelen gökada akımı, 23,5 derece kuzeyden geçen tutulum yörüngesi, ve eşlek düz-

leminde batıdan doğuya akan acunsal enerji akımı. Güney yarıkürede kasırganın güney-batıya, güneye ve güney-doğuya kayması çözüm bekleyen bir sorundur. Bu sapmanın sarmalın dönüş hızının düşmesinden, dolayısıyla yerkürenin genel dönüş yönünün ağır basmasından ileri geldiğini söylemekle doğruya en yakın lafı etmiş oluruz sanırım.

Çizim 46. 16-31 Ağustos 1874-1933 arasında, yüksek güçte dönence kasırgalarını gösteren çizim

KASIRGALARIN MEVSİMLERE GÖRE ORTAYA ÇIKIŞI

Kasırgaların mevsimlere göre ortaya çıkışı başka bir önemli sorun yaratmaktadır. Bu sorunu şu bağlamda ele alamayız çünkü tartışılması için gerekli veriler son derece karmaşıktır. Bununla birlikte, sorunu açıkça ortaya koymak önemlidir.

Dünya ekseninin K-G doğrultusunda uzanması, Samanyolu düzlemindeki varsayımsal acunsal yaşam enerjisinin genel akış yönü, ve ikisinin bileşkesi olan tutulum düzlemi hep aynıdır. Bu durumda ka-

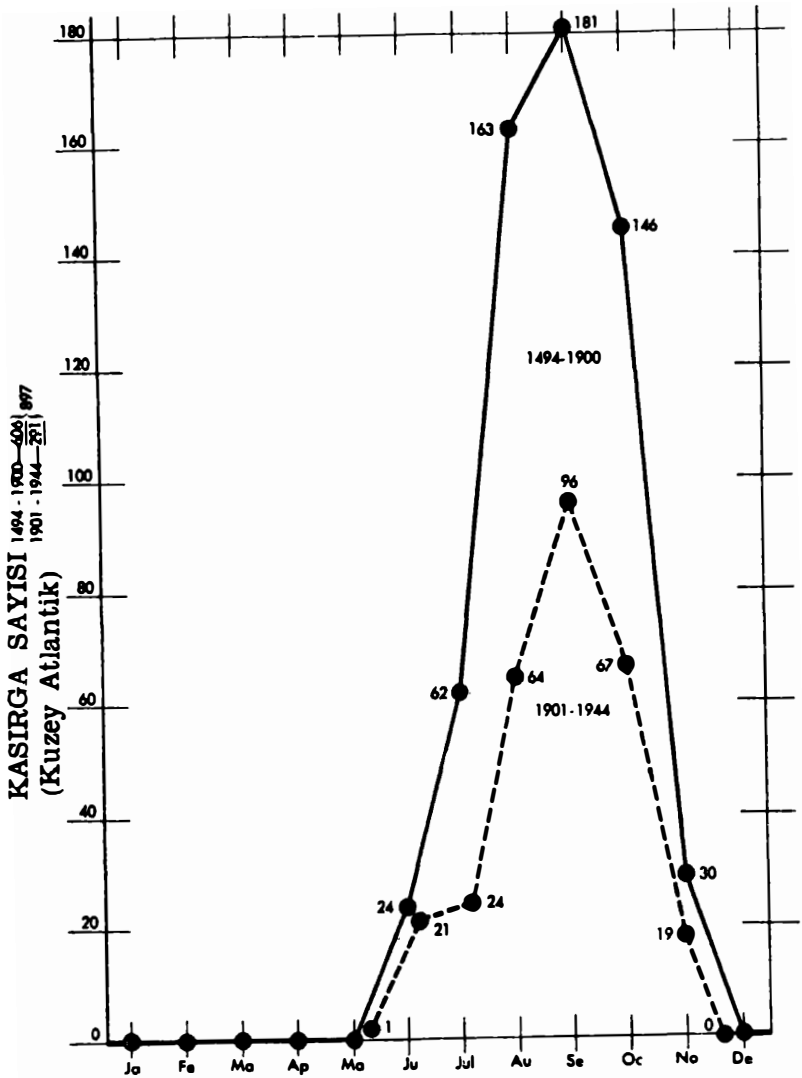
sırgaların neden bütün yıl değil de, yalnız kimi mevsimlerde oluştuğunu anlamak güçleşiyor. Fırtına mevsimi, kuzey yarıküresinde, mayısla kasım arasını kapsadığına ve eylülde fırtınalar sıklaştığına, sahici "dönence kasırgaları" mayısla aralık arasında hiç görülmediğine göre (Tannehill), bunun bir nedeni olması gerekir.

Bu arada, söz konusu sorunun gökteki devinimlerin anlaşılmasında büyük önem taşıdığını belirtelim. İsteğim üzerine, Tannehill bana kimi noktaları aydınlatan bir yazı gönderdi, izniyle, 13 Şubat 1950 tarihli mektubundan birkaç tümce alıyorum:

1856'da ilk kez kasırgaların ve sıklıklarının dizelgesini çıkaran Poey'un cetvelinde aralıkla temmuz arasında da birkaç kasırga göze çarpıyor. Ocak'ta beş, şubatta yedi, martta on bir, nisanda altı, mayısta beş kasırga saptamış. Ben onları dizelgemden çıkardım, çünkü bunlar sözün gerçek anlamında dönence kökenli kasırgalar değildi... Son elli yıl içinde, mayıs ayında birkaç dönence kökenli kasırga saptanmış, bunlardan ikisi aralığa dek sarkmıştır, ama dönence bölgesinden kaynaklanan kasırgaların, Atlantik Körfezi'yle Karaib Denizi'nde, ocakla nisan arasında estiklerini gösteren kesin belirtiler yoktur elimizde...

Titiz düşünsel çıkarımlara dayanarak, Tannehill'i yaptığı "dönence kökenli" olan ya da olmayan kasırga ayrımına katılmak zorundayız. Mayıs-aralık dönemiyle aralık-mayıs döneminin birbirinden kesinlikle ayrı tutulmasını gerektiren bu ayrım birtakım gök dizgesi işlevlerinin anlaşılmasında çok işe yarayacaktır. Kesin birşeyler bulabilmek için, bu konunun doğurduğu sorunların hepsini belli bir denklemde toplamazdan önce belli bir sürenin geçmesi gerekecektir. Bununla birlikte, birkaç dirimsel enerji akımının üst üste binmesine yol açan doğal işlevin bulunuşunun acunbilimin (cosmogonie'nin) ve gökteki devindirici güçlerin temel bilmecelerinin çözümünde bize geniş ufuklar açtığına kuşku yoktur.

245. sayfadaki dizelge (Çizim 47), 1494'le 1944 arasında, kuzey yarıkürede (Atlantik'te) oluşan toplam 897 dönence kökenli kasırganın sıklığını göstermektedir; dizelge, Poey'la Tannehill'in çalışma ve sayılamalarına dayanmaktadır.

Çizim 47 Ocakla Aralık arasında dönence kasırgalarının sıklığını gösteren eğri

Mantık gereği, kasırgaların gökteki devindirici güçlerin kimi yanlarının somut görünüşleri olduklarını varsayarsak, temmuzla ağustos-eylül arasında sayılarının artmasını —sıklığın en yüksek düzeye çıkışını— dikkatle incelememiz gerekir. Şimdilik, sorunun ortaya konması yeterlidir. Aşağıdaki çizelge yazar tarafından, Tannehill'in *Hurricanes*'de verdiği bilgilerden çıkarılmıştır.

Kasırgaların çoğunun eylülde görülmesi de çok şey anlatmaktadır. Gökteki devinimin asıl yörüngesi olan tutulum eylülde eşlek düşlemine yaklaşmakta ve sonbahar ılımında (équinoxe'unda) onu kuzey-güney doğrultusunda kesmektedir.

Varsayımımız doğruysa, yani tutulum eşlekte ve gökadada devinen dirimsel enerji akımlarının gökdoğasındaki kılgısal bileşkesiyse, iki düzlemin sonbahar ılımında birbirine yaklaşması hep güz mevsiminde kasırgaların artmasıyla dile gelecektir. Kasırgaların ikinci fırlayışı ağustosa, kasırgaların mevsimlik etkinliğinin en düşük düzeyde bulunduğu temmuz ayındaki günöteden sonra, tutulumun yeniden sonbahar ılımına yaklaştığı dönemde olmaktadır.

Dolayısıyla, bundan şu sonuçları çıkarmamız gerekmektedir:

1. Her gezegenin çevresinde gezegenden daha hızlı dönen, tekerlek biçiminde bir dirimsel enerji kılıfı bulunmaktadır.

2. Bütün gezegenler, gökadadaki ortak acunsal yaşam enerjisi akımı içinde, genel dönüşe zaman ve düzlem açısından ayakuydurarak dönmektedir.

3. Güneş lekeleri, kutup ışığı, kasırgalar, gel-gitler, hava değişimleri gibi gök işlevleri birkaç acunsal yaşam enerjisi akımının karşılıklı etkisinin somut anlatımlarıdır.

Okur, bu yeni gökdoğabilimi kavramlarından sonra araştırmanın önünde ne gibi yeni görüngeler (perspektifler) açıldığını anlayacaktır. Bundan böyle, *açık*, sarmal, karşılıklı olarak birbirine yaklaşıp uzaklaşan gezegen devinimlerinin oluşturduğu bir dizge geliştirmek elimizdedir; bu yeni dizge, elips biçimindeki kapalı yörüngelerden oluşan eski dizgenin yerini alacaktır.

YERÇEKİMSEL ÜST ÜSTE BİNME[1]

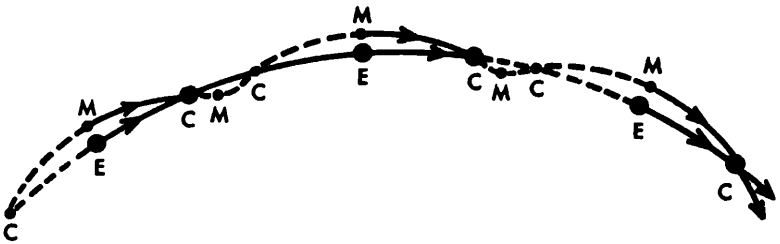
Yerçekimini dirimsel enerjiye dayalı bir kuramla açıklama girişiminin devinimbilim ilkelerine değil, işlev ilkelerine dayanması gerekir. Her şeyden önce mutlak ve ölümsüz yerçekimi kavramını bir yana bırakmak, onun yerine doğa yasalarının da bütün öbür doğal işlevler gibi yaratılıp yürürlükten kalktıklarını kabul eden türetken anlayışı geçirmek gerekir. Bu anlayışa göre, *kıpırtısız kütlelerin birbiri üzerindeki çekimlerinin ilk kütlesiz acunsal yaşam enerjisinden, kütlenin oluşmasından gelmesi gerekmektedir.* Bu görüş, ikinci olarak, yerleşik doğabilimin devinimsel çekimine matematik soyutlamalarla değil, gerçek çekim işlevlerinin titiz gözlemiyle yaklaşacaktır.

Yürürlükteki kuramsal ilkelerin yerine yenilerini koymayı göze aldığınız an büyük bir şaşkınlıkla yeni bilgilerin ortaya çıktığını saptarsınız. Üst üste binme işlevi ilkesi yerçekimi işlevine kolayca uygulanabilir:

Özgürce düşen bir cisim gözlemciyi yanıltır, örneğin bir elmanın yerin merkezine doğru düştüğüne inandırır. Bu kural ancak yerküre-elma ilişkisinde geçerlidir. Bu ilişkideki iki değişken terimi yerkürenin ve elmanın OİI'siyle, yani acunsal yaşam enerjisi akımıyla değiştirirsek, elmanın dikey düşmediğini, yerin kimyasal bileşimi buna izin verse bile, hiçbir zaman dünyanın merkezine ulaşamayacağını saptarız. Bunu bize, dünyaya göre ay'ın durumu göstermektedir. Newton'a göre, ay sürekli olarak bir elma gibi dünyaya doğru düşmektedir. Matematik hesaplar bunu doğrulamaktadır. Ama ay hiçbir zaman dünyaya değmemektedir. Demek ki kuramla dış görünüş arasında çelişki vardır. *Merkezcil* gücü dengeleyen bir *merkezkaç* gücün işe sokulması çelişkiyi ortadan kaldırmıyor. Olsa olsa, yeni bir bilinmeyen katarak, daha karmaşıklaştırıyor.

---

[1] S. 248'deki çizim yalnızca varsayımsal bir çizimdir.

Çizim 48. Dünyayla ayın yörüngelerinin çekimsel üst üste binmesi. Ay (M), yerkürenin (E) merkezine (C) doğru düşmektedir.

Yukarki yalın çizim olguların ortaya koyduğu karşılıklı ilintileri göstermektedir. Dünyayla ay uzayda sarmal bir çizgi üzerinde yer değiştirmekte, böylece (kapalı değil) açık yörüngeleri onları zaman zaman birbirine yaklaştırmakta, zaman zaman uzaklaştırmaktadır. *Demek ki, birbirini çeken kütleler değil, birbirini çeken kütlelerin YÖRÜNGELERİ buluşmaktadır.*

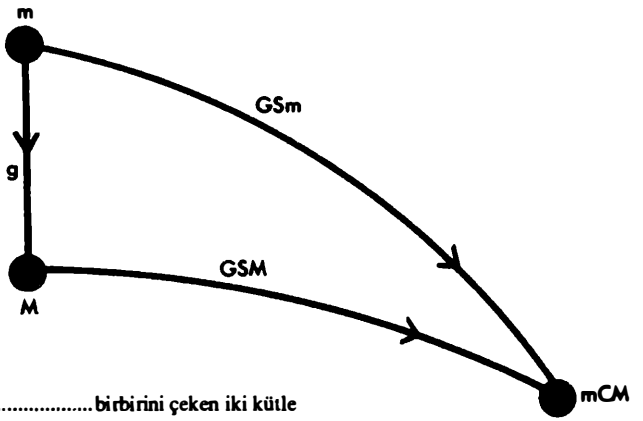
Yörüngeleri iki ucu açık sarmal olduğuna göre, ay "dünyanın çevresinde dönmemektedir". Ay, dünyanın merkezine düşmemektedir. Ama kılgısal olarak, günün birinde dünyanın merkezinin bulunduğu ya da bulunacağı bir noktaya erişmektedir.

Ayla dünyayı aynı yönde, aynı düzlemde, hızlarını birbirine uydurarak devindiren acunsal yaşam enerjisi akımı ağırlıktan ötürü özgürce düşüşün biricik *çekici gücü*'dür. Ayla dünyanın Ortak İşleyiş İlkesi'ne, yani dirimsel enerji akımına başvuracak olursak, gök cisimlerinin başka türlü çelişik görünen karşılıklı çekimleri doğru bir temele oturmaktadır:

1. Ay gerçekten de dünyanın merkezine doğru düşmektedir. Ancak, dünyanın somut merkezi, dünya "çevresinde"ki dönüşü sırasında ayın merkeziyle çakışacağı anda, başka bir yere taşınmış olmaktadır.

2. Dış görünüşe göre yerküre düşen cisimler üzerinde bir "ÇEKİM" yapmaktadır. İşlevsel açıdansa, bu çekim dünyanın kıpırtısız kütlesinin öbür cismi çekişinden gelmemektedir — nitekim, söz konusu çekiş hiçbir zaman kanıtlanamamıştır; *o, iki dirimsel enerji akımının her şeyden önce varolan bir noktaya yönelme eğiliminden gelmektedir.* Bu dediğimiz

gökadaların oluşumu çerçevesinde kanıtlamıştık. İki dirimsel enerji akımının temel doğal ÜST ÜSTE BİNME işlevi insanın aklına ister istemez kütlesel çekimin de her şeyden önce varolan iki dirimsel enerji akımının bir işlevi olduğu düşüncesini getiriyor. Dolayısıyla, "kütlesel çekim"den de yine OİÎ'si, yani acunsal yaşam enerjisi akımı sorumludur.

m, M ..... birbirini çeken iki kütle
g ..... görünüşteki çekim
GSm, GSM ..... DİRİMSEL ENERJİ AKIMLARININ ÜST ÜSTE BİNMESİ'yle oluşan GERÇEK çekim
mCM ..... M'nin MERKEZ'ine görünüşte varan m.

Çizim 49. Çekimsel üst üste binme

3. Ayın dünyanın merkezine doğru düşüşünü karşıt yönlü başka bir güç engellemekte, dolayısıyla ay, görünüşte, dünyanın çevresinde dönmektedir. Ay hıçbir zaman dünyanın *gerçek* merkezine ulaşmamakta, dünyanın *gizil* merkezine, başka bir deyişle yerkürenin kısa bir süre önce bulunduğu ya da kısa bir süre sonra bulunacağı noktaya varmaktadır.

Doğal işlevlerin insanoğlunun araştırıcı kafasına yansıyışını incelemek çok çekici bir girişimdir; söz konusu yansımaysa, şu ya da bu olaya uygulanan ölçütün niteliğine göre doğru ya da yanlış olmaktadır.

Özetlersek:

Çekim işlevi gerçektir. Ama iki kütlenin birbirini çekmesinden değil, iki dirimsel enerji akımının bir noktaya yönelmesinden gelmektedir. Bir

"çekim" ya da "kütlesel çekim" gücü yaratan kütleler başlangıçta işte bu bir noktaya yönelmiş akımlardan doğmuşlardır ve yine bu akımlar tarafından bütünleşmiş, birleştirici bir devinimle uzayda sürüklenmektedirler; bu devinim ortak bir yönle, ortak bir düzlemle, merkezlerin karşılıklı yaklaşımıyla, sarmal bir çizgi üzerinde eşgüdümlü bir hızda gidişle dile gelmektedir (Çizim 49).

Bütün bunlar, gezegenlerin devinimlerinin ayrıntılı olarak hazırlanması ve sayısal betimlemesi için ilerde yapılacak çalışmalara sağlam bir çerçeve oluşturacak gibidir. Büyük bir sakınımla ilerlemek ve bu gerçekleri sıkı bir sınavdan geçirmek koşuluyla, kütlesel çekimi iki dirimsel enerji akımının üst üste binmesinin işlevi sayan varsayım üzerinde durulmayı hakeden bir varsayımdır.

VIII. BÖLÜM

AKLIN DOĞADAKİ KÖKLERİ

BİLGİ SUSUZLUĞU

GENİŞ bilgi ürünleri verebilecek, bilinmeyen bir bölge üzerindeki kuşbakışı gezimizi tamamladık. Şimdi yeniden geriye, ayrıntılı haritası çıkarılmış, yakından tanıdığımız bölgeye dönüyoruz. Gözümüze çarpan şeyler üzerinde yeniden düşünürken, bilmecelerin en büyüğünü kurcalamak yerinde olur sanırız: insanın düşünme ve düşünce aracılığıyla doğanın ne olduğunu, nasıl işlediğini kavrama yeteneği. Bu yetenek genellikle kendiliğinden olup biten bir şey sayılmaktadır. Gerçekte, çözülememiş bilmecelerin en büyüğüdür bu. Büyük bir olasılıkla, ikinci büyük bilmecenin, çağlar boyu insanlığın çektiği büyük yoksulluğun varlığı ve sürüp gitmesinin çözümü onun çözümüne bağlı olacaktır. Ismarlandığı anda bütün bilmeceleri çözmek bilimadamlarına düşmez elbet. Onların bütün yapabilecekleri karışıklığın dışında durmak, göreneğin labirentiyle boğuculuğundan ve *olmuş bitmiş* kamuoyundan elden geldiğince kaçmak, üzerinde iyi düşünülmüş araştırma ve düşünme yollarını sürdürmektir.

İnsanın ilerki gizilgüçlerini değerlendirmenin siyasal dolaplara ve verilecek oylara değil, akılcı düşünceye ve varoluş sorunları üzerinde yapılacak direşken, çetin çalışmaya düşeceğine kuşku yoktur. Öyleyse, yolculuğumuzun sonunda, *bilme işlevi*'nin doğal olaylar içindeki yerini araştırmak bize son derece haklı gözüküyor. Burada karmaşık bir düşünbilimsel tartışmaya girişecek değiliz. Bu noktada yalnızca *bilme*'nin insanoğluna neyi anlattığını öğrenmek istiyoruz. Bilmek, bugüne dek, yazgısını düzeltmeye yardım etmemiş. Tersine, bilgisi arttıkça, insanların yığınlar halinde öldürülmesi günlük yaşamın en korkunç alışkanlıklarından biri haline gelmiş.

İnsan kendini azıcık kötümserlik ve karamsarlığa kaptırsa, doğumlarından önce ve sonra, dünyanın bütün yuvalarında, ana babalarla hekimlerin, hastabakıcıların suçortaklığıyla, milyonlarca bebek coşkusal açıdan öldürülürken; ve duygusal açıdan iğdiş edilmiş bu insan yavrularının, büyüyüp adam olduktan sonra, bugün kafadan çatlakların, buyurganların, zorbaların, imparatorların ve *benzerlerinin* işledikleri suçların kat kat fazlasını yapacaklarını bilirken, kanserlileri ölümden kurtarmanın bir işe yarayıp yaramadığını merak edebilir.

"PEKİ NE YAPALIM?" Dirimsel ve acunsal açıdan bakıldığında bütün bunların hiç önemi yoktur; böyle akılyürütülüyor işte! İnsanlığın varoluşundan beri milyonlarca kişi öldürüldü ya da sakatlandı. Sürüyle canlı türü doğdu, sonra yok olup gitti. Uygarlıklar gelişip tozoldu. Dinler gelip gitti. Yüzyıllarca insanlığı titreten güçlü imparatorluklar, çöküşlerinin tanığı birtakım yıkıntıların dışında iz bile bırakmadan çöküp gittiler. Peki, ne yapalım? Söz konusu soruna eğilen insanın kafasını işte bu soru kurcalıyor.

Yeterince ayrıntılı olarak gözattığımız dirimsel enerji okyanusu biz kanser denen salgını anlasak da anlamasak da, biz kendisinin farkında olsak da olmasak da, insanoğlu varolsa da olmasa da sonsuz akışını sürdürecek. Bütün bunlar önemsiz gözüküyor. İnsan yakarmak üzere bir köşeye çekilen, ancak Tanrı'nın yanına dönebilmek için yaşayan keşişin ruh halini anlıyor. Acunsal yaşam enerjisi okyanusunu biliyorsanız, bütün önemli dinsel dizgelerin öncelikle çileci yapısını çok daha iyi duyumsuyorsunuz demektir. Ama bunun da önemi yok...

İçimizde her zaman canlı, her zaman kıpır kıpır bilgi susuzluğu var; yaşam (dirim) karşısında ister olumlu ister olumsuz tutum takınsınlar, bütün düşünbilimlerden (felsefelerden) daha güçlü bir bilip öğrenme arzusu var. Bu yarığın, duyularımızın bedenimizin daracık çerçevesinin dışına taşması olarak algılanabilir; o, varoluşun doğaötesi kavranışındaki akılsal yanları yakalamamıza izin verir.

Bilme, her gün biraz daha öğrenme, hem de daha kesinlikle öğrenme, bizden önce gelenlerin bilgilerine sahip çıkma, elde edebildiğimiz küçük gizleri bizden sonraki kuşaklara aktarma arzusuyla yanıp tutuşuruz. Bütün şu "Aman canım, neye yarar?"lara, "Aman canım, ne önemi var!"lara karşın, bilgi susuzluğumuzu bastıramadığımızı duyumsarız. Bu devinimler

bir anlam taşısa da taşımasa da, küçük bebeklerle köpek yavrularının kansu devinimlerinin aracı oluşları gibi, bu öğrenme arzusunun aracı olduğumuzu ayırdederiz. Dirimsel enerji açısından bakıldığında, insandaki bilgi susuzluğu somut anlamını acunsal olaylardan almaktadır.

Bilgi ardında koşma, canlı varlıktaki dirimsel enerjinin kendini anlamak, kendinin bilincine varmak için yaptığı umutsuz girişimleri dile getirmektedir. Kendi varoluş biçim ve yollarını anladığı zaman, birdenbire ortaya çıkan, araştırıcı coşkuları sarmalayan acunsal yaşam enerjisi okyanusunu anlamayı da öğrenmektedir.

Burada, dirimin en büyük bilmecelerinden biriyle, ÖZALGILAMA VE KENDİ VARLIĞININ BİLİNCİNE VARMA[1] işleviyle karşılaşıyoruz. Bu bilmece insana ürküntü vermektedir; kimi zaman korkulu bir şaşkınlıkla ya da, usyarılımında olduğu üzere, Ben'in tam anlamıyla karışıp parçalanmasıyla sonuçlanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, yetkinlik özlemi coşkularla anlak (kavrama yeteneği: zekâ) arasında en büyük bütünleşmeyi kurabilme özlemi olarak gözükmektedir. Başka bir deyişle, dirimsel enerjinin kösteksiz özalgılamanın ürkütücü çatlamaları olmaksızın, elden geldiğince özgür dolaşmasını ister yetkinlik özlemi. Bundan ötürü, (bayağı cinselliği bir yana bırakacak olursak) dirimsel enerjinin özgür akışıyla atbaşı giden cinsel sarılma sırasında yaşanacak coşkusal kaynaşma insanoğlunun en çok arzuladığı, en doyurucu, güzelduyusal (estetik) açıdan en güzel şeydir.

Bilgilerimizi yetkinleştirme arzusu işte bu açıdan *acunsal* bir anlam taşımaktadır. Ben'in coşkusal bütünlüğünü olabildiğince derinlere indirebildiğimiz, olabildiğince çok gerçekleştirebildiğimiz zaman, küçücük bir parçası olduğumuz dirimsel enerji okyanusunun anlam ve işleyişini yalnız deneyim ve duyguyla değil, aynı zamanda karanlık da olsa anlağımızla kavramayı öğreniriz.

"Ben" bir parça örgenleşmiş acunsal yaşam enerjisi olduğundan, kendi benliğimizin bilincine varış, daha derin bir görünge içersinde, dirimsel enerjinin kendisinin işlevsel gelişmesinde ileri doğru atılmış bir adım olmaktadır. Biz yaşama enerjisini, zarlı bir dizge içindeki devingen dirimsel enerji diye tanımladık. Bütün öbür işlevler, anlak ya da düşünme

---

[1]Bkz. *Kişilik Çözümlemesi*, "Zihnin Karışarak Bütünlüğünü Yitirmesi".

yetisi gibi en "yüce" işlevler bile işte bu temel işleyişten çıkmaktadır. Temeli açısından, akılyürütme işlevi dirimsel enerji akışına ne karşıttır, ne de onunla çelişir. Büyük kâşiflerin, düşünürlerin ve din öncülerinin yaşamöyküleri, özgün düşüncelerinin kendi dirimsel işlevlerini acunsal olaylar gibi yaşayışlarından kaynaklandığını göstermektedir.

Kısacası, son çözümlemede, Ben'in kendi bilincine varışında, bilgilerimizi yetkinleştirme, dirimsel işlevlerimizi bütünleştirme arzusunda *kendi bilincine varan acunsal yaşam enerjisinin ta kendisi*'dir. "İnsan yazgısı", bu bilince varışla, bu kendimizi tanıyışla, bilincin bu kendi kendini gerçekleştirmesiyle gizemcilik ve doğaötecilikten kesin olarak ayrılmaktadır. O bu haliyle acunsal boyutlarda bir gerçeklik, insanın yarattığı, insanla ilgili bütün büyük düşünbilim ve dinlerin anlaşılır biçimde birleştiği bir gerçeklik olup çıkmaktadır.

Hiçbir büyük ozan ya da yazar, hiçbir büyük düşünür ya da sanatçı şu ya da bu biçimde uçsuz bucaksız doğanın bir köşesinde kök saldığı inancından, bu köklü ve noktalayıcı inançtan uzak kalamamıştır. Olgularda pek kavranamasa da, bu duyguya bütün gerçek dinlerde rastlarız. Acunsal yaşam enerjisi bulunana dek, insanın köklerinin doğada oluşu tinsel imgelerle bir gizem haline getirilmiş ya da sonsuza dek kapalı, insanın giremeyeceği, insan-ötesi bir alana yaklaştırılmıştır. Bundan ötürü bilgi arayışı hep gizemci, akıl-dışı, doğaöteci, boş inanlı inançlarla sonuçlanmıştır. Onun için, bir daha yineleyelim: "Herkes şöyle ya da böyle haklıdır, ama neden haklı olduğunu bilmez!" Acunsal yaşam enerjisi okyanusunun bulunuşu, canlı varlıklardaki dirimsel enerjinin devinişi gibi somut belirtileriyle gerçekliğinin ortaya çıkarılışı, insanoğlunun bütün derin araştırmaları gerçekdışı, gizemli deneyimlere dönüştürme konusundaki zorlanımına son vermiştir. İnsan denen memeli hayvan yavaş yavaş sonunda *Tanrı'sını bulduğu* ve artık "Tanrı"nın yollarını tam anlamıyla kılgısal olarak araştırıp incelemeye başlayabileceği düşüncesine alışacaktır. İnsanoğlu daha yüzyıllarca kendi varlığının eksiksiz bilincine varmaya karşı çıkacaktır elbet; kendi gözüne çektiği perdeyi acunsal yaşam enerjisi biliminin doğrularıyla kaldırmaya yeltenenleri şöyle ya da böyle kırıp geçirmeyi sürdürecektir. Bir devinimci (makinacı) bilgin ya da kimyacıysa, büyük bir olasılıkla, bu sahici doğal bilgiyi yanma (phlogiston) kuramına ya da simyaya dönüş sayıp kınayacaktır; dinsel

bağnazsa, bilginin sınırlarını genişletme çabamızı bilgiye sığmaz Tanrı kavramının büyüklüğüne kafa tutma, Tanrı'ya karşı işlenmiş bir günah sayacaktır. Ama olayların akışı artık tersine çevrilemez. Acunsal yaşam enerjisi okyanusu ve onun dirimsel enerji işleyişi unutulmamacasına bulunmuştur.

NESNEL, İŞLEVSEL MANTIK VE İNSANIN AKILYÜRÜTMESİ

Doğanın derinlemesine incelenmesinden çıkan olay zinciri değişik doğal görüngüler arasındaki bağların *mantığını* gözler önüne sermektedir. Genç bilim araştırıcısı olayların bu zincirlenişini evrende sanki "akla" benzer bir şey varmış gibi yaşar. Zincirlenmeyi sağlayan öğe matematik mantıksa bu izlenim yoğunlaşmaktadır. Büyük bir olasılıkla, ilk "dünya tin"i düşünü (verilecek adın hiç önemi yok burada), ya da dinsel düşüncenin başlangıcı insanın doğayı gözleme ve onun üzerinde düşünme, böylece her şeyi somut, şaşmaz bir mantık zinciri içinde birbirine bağlama yeteneğinden doğmuştur. Dolayısıyla, insan denen memeli hayvanın, tarihinin belli bir anında, kendisini aşan olayların mantıksal zincirlenişini izleme yeteneği karşısında şaşkınlığa düştüğünü varsayma hakkına sahibiz. Bizim öteden beri "nesnel doğal bilim" dediğimiz şey *bizim* ötemizdeki bu mantık zincirlenmesinin toplamından başka bir şey değildir.

Bu dediklerimiz, ilk bakışta, gizemciliğin ta kendisi gibi gözüküyor. Çıkardan başka bir şey düşünmeyen işadamıyla ağzı kalabalık aydın bu gibi olumlamalara genellikle kahkahayla güler. Ama onlar, soyut matematik akılyürütmenin nesnel doğal olayları önceden haber verebileceğinden habersizdirler. Bilimsel düşüncenin köklü yolları onlara kapalıdır. Köklü sezgiyle, ilk bakışta sezgiyle yakalanan doğanın işlevleriyle aramızdaki ilintilerin zihinde billur duruluğunda işlenişi arasındaki bağı da yakalayamazlar. Bu dediğimiz hayvan dünyasında bir ananın yavrusuna gösterdiği kusursuz özen, örgenlerin mantıklı etkinlikleri, bitkilerin büyüme süreçlerindeki (nesnel olarak mantıklı) akılsal yanlar, sahici besteci ve ressamların yapıtlarında olduğu gibi dirimsel enerji işlevleri için de geçerlidir. Bu işlevleri bir "bilinçaltı"nın eylemleri diye açıklamak hiçbir işe yaramaz. "Bilinçaltı"yla "akıldışı"yı çakıştırmak

saçmadır. O vakit hemen şu soru çıkar karşımıza: BİLİNÇALTI NERDEN GELİYOR? Bilinçli anlağın altındaki düzeyde yer alan işlevler "akıldışı"ysalar, nasıl olmuş da dirim "aklın" ortaya çıkışından çok önce de kusursuz işleyebilmiştir? En küçük bir kuşkuya yer olamaz: *nesnel doğal işlevler temelden akılsaldırlar.*

Cinsel sarılma sırasındaki üst üste binmeden başlayıp insanı minik canlılar evrenindeki (maddenin oluşumu) ve büyük acundaki üst üste binmeye (kutup ışığının tepesindeki tacın, kasırgaların, gökadaların oluşumuna) götüren nesnel mantık karşınızdaki araştırmacıyı şaşırtmış, en köklü coşkularını harekete geçirmiştir. Araştırmacı yıllarca bu mantığın sonuçlarını elinin tersiyle itmiş, çıkarımlarının doğru olabileceğini kabule yanaşmamıştır. Nitekim, gerçek dinin, sonradan eklenen bütün gizemci çarpıtmalara karşın, akılsal bir yanı bulunduğunu, bütün dinsel inançların akılsal "çekirdeği"nde belki de evreni çekip çeviren akla uygun, nesnel bir enerjinin yattığını kabul etmekte epey direnmiştir. Bilimsel konumunu bir yana bırakmasa ve kişileşmiş ya da mutlak bir "tin"in dünyayı yönettiğine inanmasa da, gün geçtikçe, evrende bütün varlıkların kökünde yatan somut bir enerji bulunduğuna aklı kesmiştir; ne ad verilirse verilsin, çekilip çevrilebilen, insanoğlunun yaptığı ısıölçer, elektrikölçer, dürbün, Geiger sayacı falan gibi aygıtlarla belli bir yöne çevrilebilen, ölçülebilen bir enerjidir bu. Evrendeki ilk yaratıcı güç olan acunsal yaşam enerjisinin bulunuşu erimi kestirilmez bir utku olduğu halde, onu bulup ortaya çıkaran kişi bu buluştan sonra, kendi kişisel varlığının çok ötesindeki doğal işlevlerde yürürlükte bulunan *nesnel* işlevsel mantığın ortaya çıkarılmasının kendisinde yarattığı coşkusal ve zihinsel sarsıntıyı duymamıştır. Bu duygusal deneyimle derinlemesine sarsıldıktan sonra, bütün dünya halklarının, doğanın mantığı konusundaki iyi kötü bilinçlerine ve ırklarına bağlı olmaksızın, bir *Tanrı* düşünü geliştirme gereksinmesini duyuşlarını daha iyi anlamaya başlamıştır. Evrendeki olayların akılsal ve mantıklı zincirlenişinin böylesine ters biçimde gizemselleştirilmiş, kişileştirilmiş olmasının; dinsel düşünlerle duyguların ikinci elden güdüler, savaş, kolu kanadı kırık ve yoksul insanların sırtından sağlanan çıkarlar uğruna kötüye kullanılmış olmasının hiç önemi yoktur. Gerçekte, *"Tanrı" düşünü insanın gönlünde yatan evrende nesnel, işlevsel bir mantık bulunduğu köklü inancının mantıksal sonucuydu.* Aynı mantık insanın gi n geçtikçe, bütün

çarpıtma ve karışıklıklara karşın, evrensel mantığın kendi içinde de işlevlerini sürdürdüğünü fark etmesini gerektiriyordu. Yoksa kendi dışındaki doğanın mantığını nasıl bulup ortaya çıkarabilirdi? Peki ama, nasıl olup da doğanın akışında ikili bir görev aldığını göremiyordu: bir yandan, kendi Ben'inin sınırlarından dışarı taşarak, doğanın mantığını etkin olarak yakalama yetisi vardı; öte yandan da, bu yetiye karşın, doğumda ve ölümde, büyümede ve sevide, özellikle de karşı konmaz cinsel sarılma arzusunda kendisini aşan bir mantığın gücüne ister istemez boyuneğiyordu. İnsanoğlu, ta başından beri, cinsel güdünün kendisine "bütün denetimi yitirttiğini", onu dirimsel enerjinin akış ve çırpınışlarına boyuneğen küçük bir ilkkansu (protoplazma) haline getirdiğini duyumsamıştır herhalde. Bugün artık çok iyi bilinen bedensel (örgensel) boşalma korkusunun kökenini belki de burada aramak gerekir. Bu koşullarda, tektanrılı bütün dinlerin cinsel sarılmayı ya da Budacılık gibi haz düşününü yadsıyarak; ya da ondan ortaya çıkmış Katoliklik gibi, "dünyanın gelgeç istekleri" sayarak kötüleşmiş olmalarına şaşmamak gerekir. Bu durumda, insanın —kişiyi çaresiz bırakan— bedensel boşalma sırasındaki doğal çırpınma işlevini zorlayarak aşma eğiliminin sonradan tiksinç, sapık, elezer, acımasız ikincil güdülerin gelişmesinde kendini doğruladığını kabul etmek zorundayız. Pek çok din kurucusunun ilk kavgaları işte doğadaki bu çarpılmalarlaydı besbelli. Henüz birincil doğal cinsel güdülerle ikinci elden sapık, acımasız, edepsiz güdüler arasındaki ayrım görülemediğinden, insanın doğadaki en derin kökü, örgensel boşalma sırasındaki çırpınması bastırıldı, işlevsel olarak kösteklendi, ve sonunda birincil güdülerden ayırdedilemeyen topluma zararlı ikincil güdülerle birlikte mahkûm edildi.

İnsanoğlu işte bu anlamda "cennet"i (bedensel boşalma çırpınmasıyla doğaya bağlanışını) yitirdi, "günah"a (cinsel sapıklığa) savruldu. Doğadaki en güçlü köklerinden birini yitirmekle yalnız duyusal ve coşkusal açıdan değil, zihinsel açıdan da doğanın kendisiyle bağıntısını kopardı. Şimdi artık, eziyetli ve gizemli yolların ya da soyut akılyürütmelerin dışında, doğayla bağıntı kuramıyordu. Yüksek matematik alanında, kimi ender insanoğulları doğanın nesnel mantığıyla belli bir ilintiyi sürdürebildi; bu özel ve yüce kafalı insanlar doğal işlevleri duyamaz olmuş öbür insanlardan uzak duruyorlardı. Ayrıca, ister yüceltilip göklere çıkarılmış

ister cehennemin dibine atılmış olsunlar, dirim, tanrı, cinsel etkinlik yasaklanmış, el sürülmez, erişilmez konulardı. Cennet-cehennem, Tanrı-İblis ikilileri, bunların karşılıklı bağımlılıkları ve birbirine dönüştürülmezliği bütün aktöresel tanrıbilimlerin temel niteliği olagelmiştir. Aynı ikilik, yüzyıllardır, doğa-ekin, sevi-çalışma falan gibi daha başka karşıtlıklara da yansımıştır.

Hastalığın doğurduğu bozuklukları sıralamayı burada keselim. Bu konu insan hastalıklarını, toplumbilimi, kavimbilimi işleyen yapıtlarda, bizim ilk dirimsel enerji bilimi yapıtlarımızda, daha başka insan bilgisi dallarında pek çok kez ele alınmıştır. İncelememizden çıkan biricik yeni öğe, insanın duyularıyla algıladığı doğanın nesnel mantığıyla kendi içindeki akılyürütme gücünün aynılığıdır. Bizim dirimsel enerji biliminin işlevsel diliyle söylersek:

Doğal süreçler ∫ ↗ acunsal yaşam enerjisinin nesnel işlevsel mantığı

↘ dirimsel enerjiye dayalı özalgılama temeli üzerinde oturtulmuş öznel işlevsel mantıklı akılyürütme

Yineleyelim: insanın içinde (*dirimsel enerji*) ve dışında *(birincil acunsal enerji*) işleyen ilk acunsal yaşam enerjisini bulup ortaya çıkaran kişi nesnel ve öznel doğal mantığın işlevsel aynılığıyla burun buruna gelmiştir. İçinde bu mantığın etkin ve sadık bir aracı olduğu duygusu uyanmıştır. Derin bir saygı, sorumluluk ve alçakgönüllülükle, söz konusu mantığın kendisini götürdüğü yere dek gitmiştir. Dirimsel ve acunsal üst üste binmenin aynılığı iç ve dış mantık arasındaki işte bu kusursuz uyumun sonucu olmuştur.

Peki, doğal evrimin akışı içinde acunsal yaşam enerjisinin ortaya çıkarılmasının temel işlevi nedir acaba?

Bu buluşun doğal olayların akışı içindeki yerini ortaya çıkarmak soyut bir akılyürütme değildir. Bizim burada dile getirmek istediğimiz insan denen memeli hayvanın acunsal evrim sonucu yeryüzünde belirmesi değil. Biz daha çok acunsal enerji akımının insanın içinde ve dışında dolaşma

sürecinin ortaya çıkarılmasının insanoğlunun doğadaki yerinin, doğayı etkileyiş biçiminin saptanmasıyla ilgili sonuçlarını yakalamak istiyoruz. İnsanoğlu doğaya kök salmakla kalmamıştır; o doğayı algılamakta, onu anlamaya, ondan yararlanmaya çalışmaktadır.

Doğanın gizemciliği altetmesi ilk devindirici gücünün bulunup ortaya çıkarılmasının gerekli sonucu olacaktır. *Bu durumda, acunsal yaşam enerjisinin insan denen memeli hayvanın bedenindeki işlevlerinin ortaya çıkarılmasının, evrim açısından, acunsal ve zihinsel gelişmeleri sağlayan akımın her türlü çelişkiden arınmış işlevsel birliğine doğru atılmış önemli bir ilerleme olduğunu öne sürmek kendini beğenmişlik mi sayılmalıdır?*

İnsanlık tarihinin incelenmesi, söz konusu buluşa dek, insanın zihinsel etkinliklerinin öncelikle acunsal enerjiye *aykırı* olarak yürüdüğünü kuşkuya yer bırakmayacak biçimde göstermektedir. Bu karşıtlık bir yandan ilk devindirici güçle yaratıcının gizemselleştirilip kişileştirilmesiyle, öte yandan da doğanın kaskatı, makinacı yorumuyla dile gelmiştir. Bu dediğimiz özellikle makinacı, atomcu, kimyacı dünya görüşünün doğanın gizemci bir yaklaşımla çarpıtılmasına kaşı çıktığı şu son üç yüzyıl için geçerlidir. Elinizdeki kitabın *Esir, Tanrı ve İblis* başlıklı ilk kesiminde ilkel canlıcı görüşün doğayı gizemci ya da makinacı dünya görüşünden daha iyi kavradığını göstermeye çalışmıştık. Makinacı dünya görüşü gizemci dünya görüşünü silip süpürmüştür; ama ikinci görüş bir sürü insanın kafasındaki yerini büyük bir sağlamlıkla korumuştur. Oysa, gerek makinacılık gerek gizemcilik düşünce dizgesi olarak başarısızlığa uğramıştır. Makinacılık bu yüzyılın birinci yarısında, atomun ışın yaydığının bulunmasıyla ve Planck'ın nicemlerin (quantaların) evrenin temelini oluşturduğunu kanıtlamasıyla iflas etmiştir. Kepler'in *vis animalis* (canlı güç), gök cisimlerini devindiren güç diye açıkça tanımladığı işlevsel düşünceyi gizemci görüş değil, canlıcı görüş haber vermiştir.

Dirimsel enerji (canlı varlıkta iş gören yaşam enerjisi) ile acunsal enerji arasındaki kusursuz işlev birliğini ilk çağlardaki insanların doğayı en ilkel biçimde algılayışlarını alttan alta bağlayan bağı —başlangıçta farkına varmadan— dirimsel enerji bilimi ortaya çıkarıp tutturmuştur. Şu iki tür varolma biçiminin aynılığı hiç kuşkusuz yakın bir gelişmenin sonucudur. İnsanoğlu doğa üzerinde düşünmezden önce, acunsal yaşam

enerjisinin ufacık bir parçası olarak yaşamakla yetinmek zorundaydı; varolmazdan önce de, bir sürü ara-varlık basamağından geçmesi gerekmiştir. Bu ara-varlıklar —doğa üzerinde düşünmüş olsalar da olmasalar da— hiç kuşkusuz çevrelerindeki acunsal yaşam enerjisi okyanusunu algılayıp onun üzerinde etkili olabilen birtakım ilkel, kansu biçimindeki dirimsel enerjiden oluşmuş canlı varlıklardan gelişmişlerdir. Şu kısa kuşbakışı kendimize sorduğumuz temel soruları derleyip toparlamamıza izin verecektir:

1. Neden insanoğlu kişilik zırhı geliştiren biricik canlı türüdür?

2. Vücutta, görünüşe göre doğanın hem gizemselleştirilmesinden, hem de makinalaştırılmasından sorumlu bir zırhın oluşması doğanın "kusuru" mudur?

Neden insanoğlu canlı çekirdeğinin çevresinde bir zırh geliştiren tek hayvan türüdür acaba? Bu soru, günlük işini yerine getirmeye uğraşan eğitimcinin ya da dirimsel enerji bilimine inanan hekimin kafasını kurcalar durur. Çünkü hastalardaki kişilik zırhını eritmek, çocuklarda zırhın oluşmasını önlemek ona düşmektedir. Bu çetin görevi yerine getirirken yalnız zırhın yavaş yavaş eridiğini fark edenlerin yıldırıcı korkusuna toslamaz; gerek çalışması, gerek canı yanını yöresini kuşatanların saldırılarıyla ciddi tehlikeler geçirir. Doğal süreçlerin ötesinde hiçbir şey yoksa, insandaki doğaya sürekli karşı çıktığına, onun geniş gizil güçlerini körelttiğine göre, neden acaba kişilik zırhı gelip insanoğlunu cendereye sokmuştur? Böyle bir şeyin mantıkla pek ilgisi yok gibi! Neden doğa böyle bir "yanılgı"ya düştü? Ve neden yalnız insan denen memeli hayvanda? "İnsanın yüce yazgısı" lafı aradığımız yanıt değil kuşkusuz. Kişilik zırhı insanın doğal dürüstlüğünü de, yeteneklerinin çoğunu da yok etmiştir, her türlü "yüce" gelişmeyi kösteklemiştir. XX. yüzyıl buna tanıktır.

Yoksa kişilik zırhı doğanın yanılgısı değil mi? Yoksa zırh, akıldışı özüne ve sonuçlarına karşın, mantıklı ve akılsal bir biçimde mi oluştu?

Her yeni doğan çocuk kuşağında kişilik zırhını yeniden çoğaltanın toplumsal-tutumbilimsel (iktisadi) etkiler (aile yapıları, ekinle doğayı karşı karşıya getiren ekinsel (kültürel) düşünler, uygarlığın isterleri, gizemci dinsel inanç gibi şeyler) olduğunu biliyoruz. Bu çocuklar büyüyünce aynı zırhı zorla kendi çocuklarına giydiriyor, ve bu iş, günün birinde, bir yerde zincir kopana dek böylece sürüp gidiyor. Kişilik zırhının bugün

toplumsal ve ekinsel durum tarafından çoğaltılması bilmem hangi çağda ilk ortaya çıkışının da toplumsal-ekinsel nedenlerden ötürü olduğunu göstermez. Görünüşe göre, işler başka türlü olmuştur. Elimizde, zırhın oluşumunun bütün ötekilerden önce ortaya çıktığını; gerek yazılı tarih boyunca gerek bugün zırhı çoğaltıp sürdüren toplumsal-tutumbilimsel süreçlerin, sanılanın tersine, insanın dirimsel sapmasının ilk önemli sonuçları olduğunu gösteren yeterli nedenler var. Biz bugün kişilik zırhının gizemci ya da makinacı yaşama biçimlerini doğuruş biçimini öylesine yakından tanıyoruz, bu yaşama biçimlerini öylesine iyi inceledik ki, artık kimse onları hesaba katmamazlık edemez ya da savsaklayamaz. Doğal işleviyle bağıntı kurup özdeşleştiği için zırhın kırılmasıyla insan denen varlığın görüş alanı öylesine eksiksiz ve köklü biçimde genişler ki, artık hiç kimse uzun süre kişilik zırhıyla gizemci ve makinacı yaşama biçimleri arasındaki sıkı ilişkilerden kuşkulanamaz.

Dolayısıyla, bütün hayvan türleri arasında neden yalnız insanın kişilik zırhına büründüğü sorusu —eğitim, tıp, toplumbilim, doğabilim alanlarındaki bütün kuramsal ve kılgısal girişimleri etkileyen bu soru— yine gündemdedir. Bu soruya verecek yanıtımız yok. Sorun çok karmaşık. Bize bir yanıt getirebilecek somut olgular geçmişin derinliklerinde kalmış; kimse onları yeniden canlandıramaz.

Aşağıdaki kısa açıklama boş bir zihinsel kurgu değil, çünkü burada yakın geçmişte yapılmış bir sürü bakımevi deneyimine dayanıyoruz. Söyleyeceklerimiz, soruna daha iyi egemen olabilmemize izin vermedikleri için, kılgısal bir kuramın azıcık gerisinde kalmaktadır. Ama bir düşünce çizgisini sürdürmek, nereye vardığını görmek, *düşünme yeteneğimiz*'e eğilmek, üst üste binerek kuzey yarıkürede saatın tersi yönde, güney yarıküredeyse saat yönünde dönen kasırgalar oluşturan iki acunsal yaşam enerjisi akımının gerçekliğini daha iyi anlamak yine de ilginçtir. Dolayısıyla, merakımız son derece haklıdır.

Dirimsel enerji biliminin gelişmesi hep doğal işleyişin mantık gereği işin içine katılmasıyla olmuştur:

İlkin: İnsandaki kişilik zırhı katmanlarının işlevsel bakışla incelenmesi bizi alıp zırha takılıp kalmış en derin coşkulara götürdü.

İkinci olarak: Zırh katmanlarının işlevsel, mantıklı incelenmesi varlığın ta derinlerine itilmiş bedensel boşalma ve bu boşalma sırasında çırpınma korkusunun ortaya çıkarılmasına yol açtı.

Üçüncü olarak: Bedensel boşalma işlevi üzerindeki birey-*ötesi*, ruhbilim-*ötesi* akılyürütme hem bu işlevin *dirimsel enerjiye dayalı* doğal yapısını, hem de şu çok bilinen dirimsel denklemi gözler önüne serdi: gerilme → yüklenme → boşalma → gevşeme.

Dördüncü olarak: Bizi *dirimsel denklem*'den dirim kabarcıklarına ya da "enerji kesecikleri"ne, oradan da dirim kabarcıklarının ışın yaymasına, yani DİRİMSEL ENERJİ ışımasına götüren de yine —doğal nesnel işlevleri gittikçe daha çok yansıtan— işlevci akılyürütme oldu.

Beşinci olarak: İşlevci akılyürütmenin aynı kızıl ipi bizi alıp canlı varlıkların *içinde* etkinlikte bulunan enerjiden, canlıların *dışında*, havaküredeki etkinlikte bulunan aynı nitelikteki enerjiye götürdü; oradan da bütün evrene, ACUNSAL YAŞAM ENERJİSİ'ne.

Altıncı olarak: Kutup ışığının tepesindeki "taç"ın, birkaç kollu kasırgaların özgün dönme deviniminin ve gökadalardaki bulutumsuların anlaşılmasını da yine bütün evrende geçerli doğal bir ilke, *üst üste binme işlevi* haline getirilen bedensel boşalma işlevi sağladı.

Okur, bu olgu zincirlenişinin kafadan uydurulamayacağını kabul edecektir sanırız. İnsan beyni, en gözüpek imgegücü, doğanın işlevsel düşünceye alışmış gözlemciye gizlerini açan mantık kadar cömertçe görüngüleriyle gizli ilintileri gözler önüne seren bir mantık icat edemezdi.

Gittikçe sayıları artan doğal işlevlerle atbaşı giden bu düşünce tutarlılığı akılyürüten gözlemciyi son otuz yılın dirimsel enerji bilimi yayınlarını izlemiş bulunan okurdan daha az şaşırtmamıştır. İşlevci düşünce yöntemi adım adım oluştukça, gözlemci onu bir düşünme aracı haline getirmekle kalmadı; *ayrıca, gizlerini ortaya çıkardığı doğal görüngülere böylesine kusursuz uyan akılyürütme gücü karşısında duyduğu şaşkınlığı da derinlemesine yaşadı. Böylece,* kendisi de doğal işleyişin bir parçası olan *akılyürütme işlevi akılyürütmelerinin ayrıcalıklı konusu haline geldi.* Dolayısıyla, düşünme yeteneği konusundaki birkaç düşünceyi aşağıya ekleyeceğiz:

Dirimin ortaya çıkışından önce, acunsal yaşam enerjisi akımı vardı. Gezegenimizin iklim koşulları elverdiğinde, dirim gelişmeye başladı, ve bu iş belki de bizim XX. Deney sırasında yeniden ürettiğimiz kansu kesecikleri biçiminde oldu. Tekhücreli canlılar çağlar boyunca işte bu keseciklerden türedi. Böylece, acunsal yaşam enerjisi yalnız uçsuz bu-

caksız gökada uzaylarında değil, aynı zamanda, kendi üstüne *kapanmış* bir dizge içersinde, bir zarın tutsağı olarak, ama yine de sarmal bir devinimle dönerek, zarlı doku parçacıklarında dolaşmaya başladı. İçten ve dıştan gelen uyarılara tepki gösterebilmelerine karşın, bu minicik devingen ilkkansu parçacıklarının özgalgılama yeteneği geliştirmiş olduklarını gösteren bir belirti yok elimizde. Onlar, zarlarının dışında akıp giden acunsal yaşam enerjisi gibi, çeşitli uyarılara tepki gösteriyorlardı.

Acunsal enerjinin küçük bir bölümünün zarlı bir dizge içine kapatılması canlı maddeyle cansızın, canlı varlıktaki acunsal enerjiyle cansız acunsal enerjinin birbirinden açıkça ayrılmasının ilk adımıydı. Bu türeyimsel (genetik) başkalaşımın çeşitlemeleri konusunda bir şey söyleyemesek de, şu nokta kesin gözüküyor. Evrim geçirmiş hayvanların kanı gibi bir zar içinde dolaşan acunsal yaşam enerjisinin kendi devinimlerini algılama *yeteneğini* geliştirmesinden önce imgelemin alamayacağı kadar çok yıl geçmiş olmalıdır: bu algılama, uyarılma ya da yayılma halinde "haz", kasılma halindeyse "kaygı" biçimindedir.

Böylece birbiriyle bütünleşmiş, birbirinden türeyen *üç* enerji akımı elde ediyoruz: *acunsal enerji, zarların içine hapsedilmiş akım* ve *bu akımın ilk özalgılaması,* yani DİRİMSEL ENERJİ DUYUMU. Nesnel kansu akımına duyumun eklendiği gelişme evresini ağaç kurdu ya da kabuksuz sümüklüböcek simgeleyebilir pekâlâ. Dirimsel enerji duyumu özellikle cinsel sürecin üst üste binme arzusunda dile gelmektedir. Bu evrede, enerji fazlasının boşaltılması ve çırpınmayla karşılaşmaktayız. Bu aşama, daha üst düzeydeki hayvanlara ulaşmazdan önce, geniş çağları kaplamış olmalı. Bir geyik ya da filde nesnel enerji akımıyla enerji akımının duyumu hâlâ sıkı sıkıya birbirine bağlıdır. Bu evrede, büyük bir olasılıkla henüz çelişki, kilitlenme, şaşırma yok; dirimsel enerji sahnesine yalnızca haz, kaygı ve öfke egemen.

Sonra insan gelişiyor. Uzunca bir dönem, içgüdüsel yargıları bulunan bir hayvanın azıcık üstünde yer alıyor, ama İLK DİRİMSEL ENERJİ DUYGUSU da belirmiş. Henüz, "*akılsal düşünme*" adını vereceğimiz şey yok. Bu sonuncu işlev, dirimsel enerji dizgesinin içindeki ve dışındaki doğayla kesin ve sürekli ilinti kurmanın sonucunda yavaş yavaş gelişti besbelli. *Akılsal düşünmeye beynin karışıp karışmadığını kesinlikle bil-*

miyoruz. Gelişmiş bir beyinden yoksun hayvanların akıllı davranışları dirimin belli bir erek uğrunda etkinlikte bulunabilmesi için beyne gereksinme duymadığını kanıtlamaktadır. Belki de akılsal düşünce, bütün hayvanların akılyürütme biçimi olan ilkel düşünmenin tersine, beynin daha hızlı fırıl fırıl dönmesiyle oluşmuştur. Biz, örgenin değil, *işlevin önce* geldiği *ve örgenlerde birtakım yapısal gelişmelere yol açtığı* varsayımından yola çıktığımız için, beyni daha yüce ve karmaşık bir işleyişe yönelten işlevin ne olduğunu araştırmak zorundayız. Bilmeceyi çözecek anahtar ne olursa olsun, şurası açık ki insan düşüncesi, o güne dek onu düşenen bir varlık haline getirmek söz konusu olduğu zaman bile yaşayıp gelişmesine yeten şeyin, yani doğayla arasındaki güçlü bağın ve uyumlu ilintilerin *ötesine* taşmıştır yavaş yavaş. İnsanın düşünmeyi öğrendiği eski çağlar konusunda hiçbir şey bilmiyoruz, hiçbir zaman da bilemeyeceğiz.

Bununla birlikte, düşüncenin insanla hayvan arasındaki en belirgin ayrım olduğunu sanmak tepeden tırnağa yanlıştır. Genel doğal süreçlere bakarsak, bir durumdan ötekine geçişler her zaman ve her yerde uzun mu uzun, ağır, adım adımdır. *Bu gelişme süreci sırasında, insanoğlu hiç kuşkusuz kendi öznel enerji akımı duyumları üzerinde, kendini ve çevresini algılama yeteneği üzerinde düşünmeye başlamıştır.* Bilgi kuramına bakılacak olursa, hiçbir şey insanoğlunu duyabildiğini, akılyürütebildiğini, kendini algılayabildiğini, kendisi ve çevresini kuşatan doğa üzerinde düşünebildiğini görmek kadar çok şaşırtmamıştır.

İnsanoğlu kendi doğası ve işleyişi üzerinde düşünürken, ister istemez, yıkıcı olarak değil, sonraki süreç içinde kişilik zırhının ilk belirtilerini yaratacak biçimde, *kendine karşıt olup çıktı:*

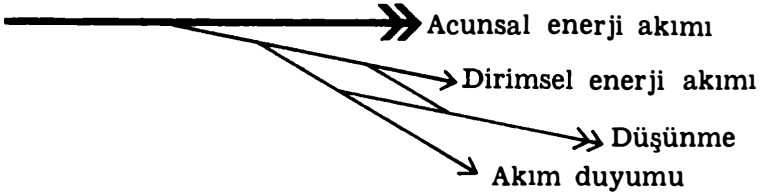
Usyarılımına yol açan süreçler bize aşırı bir algılama ya da özalgılamanın, sonunda canlının birliğinin bozulmasıyla sonuçlandığını göstermiştir. O zaman canlı varlığın bir kesimi öbür kesimlerinin karşısına dikilmektedir. Bu kopukluk hafif olabilir, zamanla geçebilir. Ama belirgin olup kalabilir de. Bu "kişilik yitimi" gerçekleşirken, insan kendi bedenindeki dirimsel enerji akımlarını artık kendi öz malı gibi değil, "dikkat edilecek şeyler" olarak algılar. O zaman dokusal akım duyumları —kimi zaman geçici olarak— dışardan gelen yabancı öğeler gibi algılanmaktadır. Ben'in yaşadığı bu aşırı deneyimi gizemci, aşkın düşünceye doğru atılmış

bir adım sayabilir miyiz? Sorunu kestirip atmak güç, ama düşünce üzerinde durmaya değerdir.

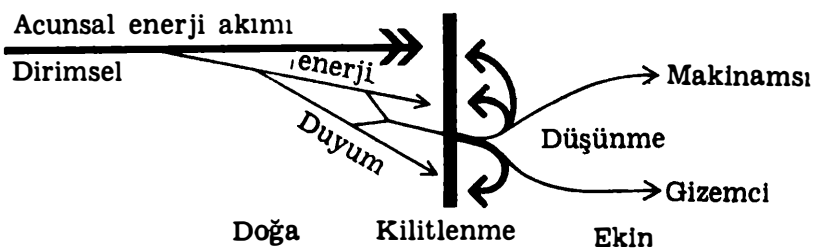
Bu türlü deneyimlerden sonra *insanın bir anlamda korkuya kapıldığını, ve insanlık tarihinde ilk kez, kendi iç korkusuyla şaşkınlığına karşı zırha büründüğünü* varsaydıracak kadar iyi nedenler var elimizde. Herkesin bildiği masalda kırk ayağını akıllıca nasıl kullanacağını düşündüğü an kıpırdayamaz olan kırkayak gibi, insanın da, *düşünmesini kendi üzerine çevirerek ilk kilitlenmeye yol açmış olabileceğini* kabul edebiliriz. Buna karşılık, bu coşku kilitlenmesini ve onun sonucu olan dirimsel-örgensel birliğin, yani "cennet"in yitirilmesini sürdüren şeyi belirlemek olanaksızdır. Coşkusal etkinliğin istemdışı kilitlenmesinin sonuçlarını yakından tanıyoruz: bu kilitlenme bedeni kötürüm etmekte, bütün dirimsel işlevlerin bütünlüğünü bozmaktadır. İnsanoğlu bakışını kendine çevirdiği zaman herhalde işte böyle oldu. Bu noktayı kabul edince, dirime karşı şu çizimin gösterdiği bütün öbür şeyler mantık gereği kendiliğinden sökün etmektedir (Bkz. Çizim 50).

Bu düşüncelerden çıkan sonuç açıktır: *insanoğlu, kendi doğasını ve enerji akımını anlamaya çalışmakla enerji akışını aksattı, böylece kişilik zırhı oluştu ve insan doğasından saptı.* Bunun sonucundaysa, ister istemez, insanın yapısında ilk çatlak belirdi; insanoğlu, gizemci yabancılaşmayla, "çekirdek"inden koptu, dirimsel enerjiye dayalı istemdışı, örgensel özdüzenlemenin yerine makinamsı bir düzen koydu. Şu küçük *"Cogito, ergo sum"* (Düşünüyorum, öyleyse varım) tümcesi insan varlığının kanıtını düşünme yeteneğinden çıkardığını öne sürmektedir. İnsanoğlunun bugün de kendi üzerinde düşünürken kapıldığı korku; genel olarak düşünme isteksizliği; Ben'in coşkusal işlevlerini bastırma işlevi; insanın kendi doğal yapısıyla ilgili araştırmalar karşısındaki güçlü direnmesi; binlerce yıl kendi coşkularının doğasını bir yana bırakıp yıldızları inceleyişi; insan varlığının temelinde birtakım dirimsel enerji gerçeklikleri bulduğu zaman kapıldığı korku; bütün dinlerin, açıkça insanın *içindeki* doğayı simgeleyen Tanrı'nın yanına yaklaşılmaz, bilinemez bir varlık olduğunu savunurken takındıkları ateşli bağnazlık, evet, bütün bunlar ve daha başka olgular insanın yüreğini cendereye sokan kaygının kendi iç dünyasıyla ilgili yaşantıya sıkı sıkıya bağlı bulunduğunu çok açık bir

dille anlatmaktadır. Son derece mantıklı ve kupkuru bir "aydın" tutumuyla her şeyden uzak durmak, kendi iç işleyişini uzaktan gözlemek aslında pek az kişinin köklü bir sarsıntıya uğramadan dayanabildiği bir şeye yol açmak, birleştirici bir dizgeyi parçalamak anlamına gelmektedir. Yalnız yaratıcı kafaları enerjilerini kendi içlerindeki ve dışlarındaki doğayla özgürce bağıntı kurma kaynağından alan bir avuç büyük sanatçı, ozan, bilim adamı ve düşünür, herkesin tersine, kendi Ben'lerinin derinliklerine dalmaktan hoşlanmaktadır. Bu dediğimiz soyut matematikle, şiirle ya

(I) DOĞAYA KÖK SALMIŞ İNSAN:
DOĞAYLA UYUMLU EKİN

(II) DOĞADAN SAPAN İNSAN: DOĞAYA KARŞIT E' İN

Çizim 50. İnsanın doğaya uygun (I) ya da aykırı (II) kök salışını gösteren yalın çizim

da müzikle uğraşanlar için de geçerlidir. Bu insanlar kuraldışı mıdırlar yoksa kuralın kendisi mi? Bir avuç insan bu sapmadan kurtulmayı başarırken, insanların çoğunluğu acunsal yaşam enerjisiyle aralarındaki doğal bağı kopardılar diye, birincileri "ayrık örnek" sayabilir miyiz? İnsanlığın içinde yüzdüğü yoksulluk sorununun çözümünün bu soruya verilecek yanıta bağlı bulunduğu açıktır! Çünkü eğer çoğunluk "doğal ölçütlere uygun" hali, azınlık da ayrık durumu yansıtıyorsa —ki durmadan buna inandırılmak isteniyoruz— ekinsel (kültürel) çevremizdeki çatlağı kapamaya, bunun sonucu olan savaşları, kişilik yapılarındaki çatlağı, evrensel boyutlara ulaşmış nefret ve kıyımı önleyip gidermeye olanak kalmıyor demektir. O zaman, çektiğimiz yoksulluğun, bir daha değişmemecesine kurulmuş dünya düzeninin doğal sonucu olduğu sonucu ortaya çıkar.

Yoo, tersine, *doğal kurala aykırı düşen büyük çoğunluksa* ve bir avuç yaratıcı doğaya uygun davranıyorsa, işler daha iç açıcı gözükecektir. Çünkü o zaman, bütün insanlık tarihi boyunca harcanan büyük çabayla, insanı yeniden doğal süreçlerin akışına katabilme olasılığı doğacaktır. Bizim kişilik zırhı kuramı olgulara uyuyorsa, insanoğlu yeniden doğanın kucağına dönebilir, ve bugün birkaç kişinin ayrıcalığı gibi gözüken şey, yeniden herkesin olabilir.

Oysa, bu olasılığa en çok doğadan ayrılmanın acısını çekmiş olanlar karşı çıkacaktır.

Belki de acunsal yaşam enerjisinin bulunup ortaya çıkarılması insanın bundan sonraki gelişmesinde işte bu alanda etkili olacaktır. Dirimsel enerjinin bulunuşu kesin bir kazançtır. Doğadan en çok kopmuş olanlar ona karşı en büyük direnişi göstereceklerdir. Bir sürü karşıt-görüş ileri süreceklerdir. Geçmişte yaptıkları gibi, dirimsel enerjinin bulunuşuna her türlü karayı çalacaklardır. Hem bu enerjiyi bulup ortaya çıkaranı, hem dirimsel enerji bilimi üzerinde çalışan bütün öbür insanları kötüleyeceklerdir. Bu buluşu ortadan kaldırmak için akla gelebilecek her türlü yola başvuracaklardır. Ama bir tek şeyi hiçbir zaman yapmayacaklardır: gözlerini mikroskobun merceğine dayamayacak, her yana yayılan acunsal enerjiyle onun değişik türü olan dirimsel enerjinin varlığını doğrulayabilecek en küçük bir deneye girişmeyeceklerdir.

Dirimsel enerjinin bulunuşuna karşı açılan savaş sürerken, kişilik zırhına bürünmüş yapılarda yavaş, ama etkili bir yumuşama görülecektir.

En katı, en bükülmez, en acımasız kişilik yapısı dirimsel enerjinin temel olgularıyla ilinti kurmak zorunda kalacaktır; insanlık tarihinde ilk kez, insan yapısındaki sertlik kırılmaya, yumuşamaya, çatırdamaya, insanoğlu ağlamaya, tasalanmaya, dirimi kendi akışına bırakmaya başlayacaktır, hem de bu iş ilkin düşmanca, öldürücü bir biçimde olsa bile. Dirimsel enerji bilimine inanan hekimlerin çalışmaları yumuşama sürecini hızlandıracaktır.

Ayrıca, dünyanın her köşesinde acunsal yaşam enerjisi işlevleri konusunda yapılacak halka açık tartışmaların öbür insan sorunlarına da yeni bir atılım kazandırması beklenebilir. Bu sorunlar hiç kuşkusuz şimdiye dek görülmemiş yöntemlerle incelenecek, acundaki temel enerji konusunda şimdiye dek edinilmiş bilgilerle bir sürü boşluk doldurulacaktır. Katolikler, çocuklarla yetişkinlerin doğal cinsel etkinlikleri karşısındaki tutumlarını gözden geçireceklerdir; bayağı cinsel etkinlik ("tensel haz düşkünlüğü") ile doğal cinsel sarılmayı ("mutluluk"u, "vücut"u) birbirinden ayırmayı öğreneceklerdir; daha şimdiden çocuk cinselliği konusunda görüş değiştirmeye başlamışlardır. Yetkililer, birtakım tehlikeli durumlarda, bedelini ödeyerek, insanın *siyasal hayvan*'dan başka bir şey, tarihin akışını belirleyen coşkularla donanmış bir hayvan olduğunu, coşkularının da tıpkı şu XX. yüzyılda dünyayı sarsan coşkular gibi *akıldışı* olduğunu öğreneceklerdir. Kaskatı siyasetçilerin bile sonunda kaskatı kesilmiş vücutlarındaki insanca işlere karşı belli bir "zayıflık" duymaları beklenebilir. Din, büyük bir olasılıkla, insanla doğa arasındaki amansız karşıtlığa dayandırdığı temel tutumunu gözden geçirecek ve tarih boyunca öyle pek çok olumlu bilgiye dayanmaksızın, pek büyük bir etki yaratmaksızın, din kurucularının çoğu tarafından bütün dünyaya duyurulmuş sahici doğruyu yeniden bulacaktır. Çalışma, akıldışı siyasal dünya görüşünün yenilmez, etkili hasmı olarak toplum sahnesinde boygösterecektir. İnsanoğlu kendi yaşamı, sevdası, çocukları ve dostları için çalışmayı, toplumun hiçbir iş yapmayan asalaklarınca kendisine benimsetilen günlük siyaset konusunda gevezelik etmemeyi öğrenecektir.

Böylece, Ben'imizle ve çevremizdeki doğayla aramızdaki doğal ilintilere vurulan kilit birkaç yüzyılda yavaş yavaş gevşeyecek, yeni doğan çocuklarda kişilik zırhının oluşmasının önlenebildiği gün yeryüzünden silinip gidecektir.

Bir peygamber haberi değil bu. Bu sürecin başlatılması ve başarısı alınyazısına değil, insanın kendisine bağlı olacaktır.

W. REICH'IN DİRİMSEL ENERJİYLE İLGİLİ ÇALIŞMALARI

1. *Experimentelle Ergebnisse über die Elektrische Funktion von Sexualität und Angst.* Kopenhag: Sexpol Verlag, 1937.

2. *Die Bione.* Kopenhag: Sexpol Verlag, 1938.

3. Communication to the French Académie des Sciences on Bion Experiment Nr. VI, Ocak 1937, Bl. IV.

4. *Bion Experiments on the Cancer Problem.* Rotterdam: Sexpol Verlag, 1939.

5. *The Discovery of the Orgone.* C. 1: *The Function of the Orgasm,* New York: Farrar, Straus and Giroux, 1973. (*Bedensel Boşalmanın İşlevi,* Bertan Onaran, Payel Yayınevi, Mart 1982, 2. basım, İstanbul).

6. *The Discovery of the Orgone.* C. 2: *The Cancer Biopathy.* New York; Farrar, Straus and Giroux, 1973. (*Kanser,* Bertan Onaran, Payel Yayınevi, Ekim 1983).

7. "Orgonomic Pulsation", *International Journal of Sex-Economy and Orgone Research,* 1944.

8. "The Schizophrenic Split", *Character Analysis,* 3. basım, New York: Farrar, Straus and Giroux. (*Kişilik Çözümlemesi,* Bertan Onaran, Payel Yayınevi, Ocak 1983, İstanbul).

9. "A Motor Force in Orgone Energy", *Orgone Energy Bulletin,* Ocak 1949.

10. "Further Characteristics of Vacor Lumination", *Orgone Energy Bulletin,* Temmuz 1949.

11. Public Responsability in the Early Diagnosis of Cancer", *Orgone Energy Bulletin,* Temmuz 1949.

12. "Cosmic Orgone Energy and 'Ether'", *Orgone Energy Bulletin,* Temmuz 1949.

13. *Ether, God and Devil.* New York: Farrar, Straus and Giroux. (*İnsanın Doğadaki Yeri,* Bertan Onaran, Payel Yayınevi, Ocak 1985).

14. "Orgonomic and Chemical Cancer Research. A Brief Comparison", *Orgone Energy Bulletin,* Temmuz 1950.

15. "Orgonomic Literature Ordered from Russia", *Orgone Energy Bulletin,* Temmuz 1950.

16. "On Scientific 'Control'", *Orgone Energy Bulletin,* Temmuz 1950.

17. "Orgonometric Equations: 1. General Form", *Orgone Energy Bulletin,* Ekim 1950.

18. "Meteorological Functions in Orgone-charged Vacuum Tubes", *Orgone Energy Bulletin,* Ekim 1950.

19. "The Orgonomic Anti-Nuclear Radiation Project (ORANUR), *Orgone Energy Emergency Bulletin,* nr. 1, Aralık 1950.

20. "'Cancer Cells', in Experiment XX", *Orgone Energy Bulletin,* Ocak 1951.

21. "The Anti-Nuclear Radiation Effect of Cosmic Orgone Energy", *Orgone Energy Bulletin,* Ocak 1951.

22. "Complete Orgonometric Equations", *Orgone Energy Bulletin,* Nisan 1951.

23. "The Storm of November 25th and 26th, 1950", *Orgone Energy Bulletin,* Nisan 1951.

24. "The Leukemia Problem, I: Approach", *Orgone Energy Bulletin,* Nisan 1951.

25. *The Orgone Energy Accumulator: Its Scientific and Medical Use.* Rangeley, Maine: Orgone Institute Press, 1951.

26. "Armoring in a Newborn Infant", *Orgone Energy Bulletin,* Temmuz 1951.

27. "'Dowsing' as an Object of Orgonomic Research (1946)", *Orgone Energy Bulletin,* Temmuz 1951.

28. "Three Experiments (1939)", *Orgone Energy Bulletin,* Temmuz 1951.

29. "Wilhelm Reich on the Road to Biogenesis (1935-1939)", *People in Trouble,* Rangeley, Maine: Orgone Institute Press, 1953. (*Başı Dertte İnsanlar,* Bertan Onaran, Payel Yayınevi, Nisan 1990).

30. *Cosmic Superimposition: Man's Orgonotic Roots in Nature* (Acunsal Üst Üste Binme: İnsanın Doğadaki Dirimsel Enerji Kökleri, *İnsanın Doğadaki Yeri,* Bertan Onaran, Payel Yayınevi, Ocak 1985), New York: Farrar, Straus and Giroux, 1973.

31. "The Oranur Experiment: First Report (1947-1951)", *Orgone Energy Bulletin,* Ekim 1951.

32. *Contact With Space.* New York: Core Pilot Press, 1957.

WILHELM REICH

W. Reich'ın, «*Esir, Tanrı ve Iblis*» ile «*Acunsal Üst Üste Binme*» adlarını taşıyan iki kitabını burada birlikte sunuyoruz. Reich, bu yapıtında işlevsel düşüncenin gelişim sürecini betimlemekte ve bu nesnel düşünce tekniğinin iç mantığının kendisini nasıl adım adım acunsal yaşam enerjisinin bulgulanmasına ve buna bağlı öteki buluşlara götürdüğünü anlatmaktadır. İlk acunsal yaşam enerjisinden de evrendeki bütün canlı-cansız varlıkların, gökadaların, güneş dizgelerinin, gezegenlerin ve bunlardan birinde de yani yeryüzünde ilk tekhücreli canlıların, taşın, toprağın, denizin, bulutun, kasırganın nasıl oluştuğunu açıklamaktadır. «Edinilen her yeni bilginin ardında 'yaşam nedir' sorusu vardır» diyen Reich, böylece insanın kişilik yapısının ötelerine geçmekte ve onun evrendeki, doğadaki yerini anlamaya çalışmaktadır.

ISBN 975-388-083-9
9 789753 880831